PL
201
B4

Berk

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

2

PL
201
B4

1059782

برق

مشرق افکاردن برق معارف پارلیوب
ایلیور باشدن باشه آفاق علمی نوره غرق

چشم عبرتله کتاب کائناته قیل نظر
پرتو فیض ترقیله منور غرب وشرق

(شیخ وصفی)

سیاسیاتدن ماعدا هرمسائلدن بحث ایدر

جزء ۱ | صاحب امتیازی : محمد رمزی | جلد ۱

مقدمه

گلزار شرقمز، خزان جهالتك ایراث ایده بیله‌جکی خساراته مقابل تدافعی آثار مؤثره‌سنی احظاره باشلادی. برملتك منهاج مدنیتده تعیین ایتمش اوله‌جغی موقع عرفانی هر آن و زمان اثباتاته مدار اوله‌جق آنجق آثار

مطبوعاتیدر . عالم مطبوعاتده، آثار معارف تکثیرینه مساعئ جدیده‌ده بولنان بردولت — زیردستانی شعلهٔ معارفدن مستنیر قیلمش اوله‌جغندن ماعدا؛ آثار منشوره‌سی اسلحهٔ جدیده ایله مسلح شجیع بر آرسلان اردوسی کبی تعرضات اجانبی دخی دافع مقامنده‌در .

بوکون برجمعیت آثار عمرانیه‌نك انتشار و تعمیمنه سعی وغیرت ایتمسی او جمعیتك روی ارضده بقا بولمق امیدلرینی تأکید وتقویه ایده‌جکنی کافلدر . چونکه: عالمده هرخصوص معارفك وساطت مؤثره‌سنه محتاجدر .

نه بیوك عبرت که : التیوز سنه‌دنبرو (اسویچره) جمهوریتنك اوچ آشیانهٔ شیر میانده تمادئ سلطنت ایتمسی هپ کوهر صنایعه، جوهر معارفه صرف ایتدیکی مساعئ لایقه‌سی سایه‌سنده حاصل اولمش برنعمتدر،

آفاق شرقده سرنمای ظهور اوله‌جق برسحابك، ایکی ساعت حتی اون دقیقه صکره نصل برانقلابی بادی اوله‌جغنی ارباب فنك تعیین ایتمسی کبی ؛ بوکون صحنهٔ معارفده اثبات وجود ایده‌جك براثر دخی استقبالده ابنای وطنه برسعادت پرمسعدتی تبشیر ایدر . باخصوص که : رسائل موقوتهٔ ادبیه منتسبین معارفك افکار ساعیه‌لرینه

برواسطهٔ خیرخواهانه‌ده بولنمق شرفنی دخی حائزدر. زیرا: صانع مطلق حضرتلرینك بنی بشره بخش بیورمش اولدیغی فطرة ذکایی اعلا ایلك ایچون طبیعی بر واسطه‌یه احتیاج کوریلور. حالبوکه اذهان بشره فیوضات کائناتی عکس ایتدیره‌بیله‌جك آنجق رسائل فنیه وادبیه‌در.

ایشته بزده، بو امل خیره بناء محضا اهل وطنه بر خدمت مفتخره‌ده بولنمق و پادشاه معارف پرور افندمز حضرتلرینك جلوس میمنت مأنوس شاهانه‌لرندنبرو معارف ملیهٔ عثمانیه‌مز حقنده ابراز بیوره‌کلدکلری الطاف مالا-نهایه‌یه دلالت ایتمك اوزره (برق) نامیله بررسالهٔ موقوته نشرینه متجاسر اولدق.

رساله‌مز هر اون بش کونده بر نشر اولنمق شرطیله اعاظم ادبای حاضره‌نك آثار عالیه‌سنی جامع بولنه‌جقدر.

هیئت رساله‌مزی تشکیل ایدن محررین کنج عنوان مسعودیله محلی بولنیور. بوسببدن ادبای اجنبیهٔ مختلفه‌نك افکار عالیه‌سنی بالترجمه رساله‌مزه درج ایده‌جکمز کبی اره صره وقوعبوله‌جق خطالرمزك دخی قارئین کرام حضراتی طرفندن اخطار وتبلیغ بیورلمسنی خالصانه رجا ایدرز.

هیئت تحریریه

محيىٔ ادبيات عثمانى معلم ناجى افندى حضرتلرينك رسالهمزه اهدا بيوردقلرى برغزل عاليلريدر :

سولميور ديدك اما، حقيقت اويله دكل
بلا اكرچه سولمز بو آفت اويله دكل.

صوارسين آه! بزى نازكانه سوزلرله
ظرافت اويلهده اولسه، محبت اويله دكل .

قدح قيرارسهده ارباب دل كوكل قيرمز
طوقنمه خاطره آداب عشرت، اويله دكل .

بو بويلهدر ديديكك صورده اوكرن اويلهميدر
اوزون لاقيردىيه واعظ نه حاجت اويله دكل .

حقوق الفته (ناجى) رعايت ايلينى
نصل فدا ايدهلم آدميت اويله دكل.

كتبخانه‌لر مفتشی مشهور حیرت افندی حضرتلرینك تنزلا اهدا بیوردقلری بر غزل سلیسلریدر

دوكمه اول زلف سیاهك روی رخشان اوستنه
مسلمانسین كفری ترجیح ایتمه ایمان اوستنه !

سایهٔ زلفكده رخساركدن اولدم فیضیاب
شرح تسوید ایلرم بنده كلستان اوستنه

ابرومه یاد ایلسم زلفن دوكر رخسارینه
آلنور یعنی همان اول ماه تابان اوستنه

بلبلك دیكلرمیم فریادینی كل شوقنه
بركلم واردر كولر كلبرك خندان اوستنه

اهل دل هپ بر یره جمع اولسه سویلمز ینه
بویله جمعیتلی سوز زلف پریشان اوستنه

آتشزبانلقله شهرت آلمش اولان جناب برقینك «برقمزه» برالتفات عالیجنابانه‌لریدر

« خراباتنامه »

یوز ویروب کلدم درمیخانه‌یه
برتبسم ایت دل مستانه‌یه
عاشق دیداریکم بالله بن
اکری باقمه هر خراباتی‌یه سن
بن فدایه حاضرم جان وتنی
لطفکه شایسته قیل ساقی بنی
بنجه برایشدن دکل ای کلعزار
ایلمك ترك حیات مستعار
صون پیاپی ساغر شوق آوری
شادمان ایله دل غم پروری
بن خراب اولسه‌م‌ده ای عالیجناب
ویر ینه جام شرابی بی حساب
باده در اهل دله آب حیات
نوش ایدنجه خاطره کلمز ممات

قطرەسی مینوشی ایلر پر صفا
نشوۀ غمسوزینه اولمز بها
جام میدن پارلادقجه نور شوق
جذبەلر اظهار ایدر ارباب ذوق
مست اولان اندیشه ایتمز عالمی
کوکلنه کیرمز هله دنیا غمی
ایستەمم سنسز شراب نابی بن
مقصدم سنسین بنم ای کلبدن
رند بی‌پروا اولان شام وسحر
وجهکه پیمانەدن ایلر نظر
التفاتکدن بنی دور ایتمه سن
بشقه برشی ایستەمم دنیادە بن

استـاذ فضـائلمندم طريق غزتەسی باش محرری سعادتلو سعيد بك افنـدی حضرتلرينك ماهيت عمر انسانی یه دائر اولان افادەلرندن ضبط ايده بيلديكم بعض معلومات مفيدەدر •

عمر انسانی صو كبی اقار كيدر . چونكه عمر زماندن و زمان ايسه لايعد ولايحصی لحظەلردن عبـارت اولوب يشامق ديو بيلديكمز شی بری برينی تعقيب ايدن لحظەلرك ايچنده بولنمق ديمكدر . هر لحظەده انسـان تبديل زمان ايدر تأمل اولنلدقده نهـايتی اقار بر نهرك بحره دوكيلوب غائب اولمسی كبی عمر بشر دخی ختام بولور يعنی لحظەلرك طورمسی وانسانك كرچكدن عمر سورديكنی بيلمسی ممكن اولميوب لحظەلرك طورمسی عمرك بتمسيله اولور .

وقتاكه بيچاره چوجق شو جهـان سفلی یه وضع قدم شهود ايدر ابتداكی حسی حس اضطراب وبرنجی حركتی اظهار اضطراب اولور . قارلی بورالی هواده طاغده بر كلبەده وضع حمل ايدن قادينك چوجغی حس اضطرابك

سوقیله دنیایه آیاق باصار ایکن آغلامغه باشلار حرکتندن دخی اظهار اضطرابی نمایان اولور طورر . قوناقده انواع تزیینات ومفروشات ایله مفروش ومزین اوطـهده وضع حمل ایدن خانمك محصول ازدواجی رحم مادردن نزول ایتدیکی آنده سالف البیان ایکی حسدن آزاده اولهمیوب اغلامقدن کندوسنی آلهماز . کلبـهده طوغان چوجغك حالی آینهٔ تصورده کوریلوب قارك و صغوقك شـدتندن مضطرب اولدیغی خاطره کلســه تسـلیم اولنهمز . زیرا قوناقده هر شی موجود ومکمل طاقم طاقم خـدمتکاران صوبهلر، لالهلر، مربیلر وار ایکن چوجغك اغلامامسی بر درلو قابل اولهماز . ممه ویریلور ینه صوصمـاز ایشته شو حسلر بلا استثنا هر نه صورتله اولور ایسه اولسون هپسنده موجود فقط اسباب موجبه مختلف اولور . ایکی اوچ یاشنه کلنجه طور وهیئت کربه و فرقت بشقه بشـقه صورتلرده عرض حالت ایدوب اضطراب کوناکون ایچنده یشایان چوجقلرك کیمیسی فقر وفاقه سببیله ضیق معاشدن و بر قسمی ایسه ایستدیکی مهیـا اولدیغی ایچون آغلار . هر صنف آدملرك چوجقلری اغلار بر کون بر سببـله اغلایان چوجغك ایرتسی کونی او سبب زائل اولســه

بیله بشقه سبب گریه‌سی بولنور . ارتق بویویه بویویه سن تمیزه واصل اولوب احوال عالمی تأمله باشلادیمی کلدیکنه اظهار ندامت ایدوب عودت ایتمك عزمیله کندوسنی محو وتلف ایده‌جکی صره‌ده هاتف غیبدن طورا طورانمه ندای کلورکه انسانلری زیر زنجیر اسارتنده ایکل ایکل ایکله‌دن او عشق وعشق وعلاقه وسودا وحرص وهوس

(مابعدی وار)

حامئ طرز قدما مفخر اجلهٔ شعرا اسکدارلی سلیمان سالم بك افندینك فضولی مشهورك بر غزلنه نظیرهٔ بی همتالریدر .

رنك رخسارك چمن اولسه نمایان ایلمش
کللرك داغ حسد بغرین قزل قان ایلمش

هر پری شانی ایدن نخوت فروش عز وناز
عاشقانی یأسله زار ویریشان ایلمش

موروث ایتمش کیمك حکم قضا خوار وذلیل
کیمنی اقلیم عزتده سلیمان ایلمش

ایلیان آثار فیض قدرتن خلقه عیان
کندینی هر کوشهٔ خاطرده پنهان ایلمش

کفر وایمانی ایدوب ترتیب صنع کردکار
صکره ایجاد ره کیرو مسلمان ایلمش

بیت اصنام اولمغه شایسته اولمش بعض خاك
بعض خاکی سجدکاه اهل ایمان ایلمش

ای اولان معمورلق قیدنده آکاه اول فلك
نیجه بیك معمور و ابادانی ویران ایلمش

ایلیوب حق بر قولن سلطان دهر ایکن کدا
بر حقیر آهنکیری شاه جهانیان ایلمش

اثر پاکندن فضولینك آلوب سالم کمال
فیضی مولانا ایله ترتیب دیوان ایلمش

سر افرازان شعرادن آلای بکی زاده ناجی
افندی حضرتلرینك بر غزل گرانبهالریدر •

صانمه بولماز، عالم فرقتده وجدانم انیس
حزن هجرانکله اولمشدر دل وجانم انیس.

اویله بر فیض روان بولدمکه سر عشقدن !
اولدی جانانمله جان، روحمله جانانم انیس،

مایهٔ جاندر سنك انسانه انس و الفتك؛
اولمه بردم دشمن جانمله سلطانم انیس.

احتراز ایتسون بز اخوانز دین اغیاردن
اولمسون اغیار ایله اول ماه کنعانم انیس

اولدیلر مونس بتون همدردلر درمان ایله
اولمدی حیفا بنم دردمله درمانم انیس

مأيوس برق

غنچه‌لر ! ای لطیف روکللر !
ای چمنزاری کولدیرن ازهار !
ای سمانك صفاسی ابر سحر !
ای کلستانه روح بخش انهار !
ای ورود بهار فیض آثار ،
جمله اوراقنی آچان اشجار !
ای سحاب لطیف ایله مستور
— متبسم قیلان جهانی — قمر !
ای ظلام لیال ایچنده بدین ،
کیجه‌نك کوزلری ، نجوم سما !
ای طلوعیله چهرهٔ دنیا
درلو الوانه غرق اولان خورشید !
ای نغمکار بلبل مسرور !
ای صباح ! ای بهار شوق افزا !
منجلی جمله‌کزده نور سرور ،
متبسم جمالکز هر آن !

یا شو بیچاره قز نه‌دن مأیوس ؟
نه ایچون هر زمان انیس فغان ؟
اوده بر نو شکفته غنچه دیمك
بر چیچکدر نهـال عصمتده
یا نه‌دن هر زمان بو محنتده
عمری بیچاره‌نك کچر . افسوس !!
ای خدا حکمتك نه اولسه کرك ؟
بو تفاوت نه‌دن ظهور ایتمك ؟ ..

منتلی زاده
طاهر

نابی زاده ناظم بك افـندینك رسـاله‌مزه
احسان بیوردقلری برغزل بلیغلریدر

ذوق سودا طویمدك ، عاشق پرستار اولمادك
اولقدر سودمده عشقمدن خبردار اولمادك

بختیار اولمقدی سودادن مرامی طبعمك
بختمه دشمن کسلدك، طبعمه یار اولمادك !
باش اوجكده بن، ادیبانه، کمال حزن ایله
آغلادم شب تا سحر، تنها،ده بیدار اولمادك .
اعتذارك نابهنکام اولدی ای نور نظر
نظرهٔ حسرتله بندن هیچ بیزار اولمادك.

۲۹ مارت سنه ۱۳۰۱

خداوندكار ولایتی عدلیه مفتشی سعادتلو
حسین حامد بك حضرتلرینك مخدوم عالیلری
میر معارفسمات صالح بك افندینك وساطت
علیه‌لریله نائل اولدیغمز جناب وحی نك براثر لطیفلریدر

{ صفای چمن }

بر روز سعادت بروز ایدیكه برقاچ احبای مكارم
احتوا واودای حقایق آشنانك رفاقت موجب مفخرتلرینه

مظهر اولمش و برای سیر و تنزه اطرافی کشت وکذار ایتمکده بولنمش ایکن خارق العاده برمنظرهٔ نظربا بردنبره پیشکاه نظرمه چارپمسونمی ؟

نه یاپه‌یم ! ! ! مفطور اولدیغم فطرت شاعرانه سائقه‌سیله شومسیره‌کاه فیوضات اکتناهی برمدت حیران حیران سیر وتماشایه طالدم . حقیقةً بولندیغمز موقع فرحفزا غایتله شایان تماشا ودرجهٔ فوق‌الغایه‌ده حیرتبخشا ایدی .

بر یانده تاب خورشید بر یانده جوشش آب
بر یانده شوق وجدان بر یانده ذوق احباب

بومنظرهٔ دلکشا — طبیعتك بر بدیعهٔ حقماسی ظن اولنوردی . چمنستان بهشت آسانك مژدهٔ مقدم بهار ایله کسب ایلدیکی لطافت ارباب تماشایه عرض ایلدیکی نمونهٔ طراوت وصفوت نیجه شعرای آتشزبانانی دمبسته ومبهوت ونیجه ادبای معجز بیانانی وقف عجز وحیرت ایدرك مسکوت براقه‌جق درجه‌ده ایدی :

ازهار صفا نثار کلزار
همرنك عذار ماهرویان
آواز فرحفزای مرغان
ایلردی دلی مصون اکدار .

هله ایام معدودهٔ عمرم کبی شـتابان جریان ایدوب کیدن ووطن عزیزندن جدا اوله‌رق کیجه وکوندوز تأثیر فراق واشتیاق ایله برعاشق فرقتزده مثللو فغان ایدن انهار خوشرفتارك جوشش وعندلیبان خوشنوایانك نغمات روحپرورانه و ترنمات رقت آورانه ایله ناله و فریاد ایدیشی انسانه تعریفی پك مشکل برنشوهٔ روحانی وتوصیفی غیرقابل برجذبهٔ وجدانی بخش ایدرده برشاعر حقیقت پرستی :

یا جهانی خلده دوندرمشیدی رب العالمین
یاکه ایمشیدی دینور دنیایه جنات برین .

شـو بدیعهٔ طبیعیه‌یی، قدرت بالغـهٔ رب عزت اولی الابصاره بردسـتکاه بهت وحیرت و برقاتدهـا نمونه نمای جنت ایتمك ایچـون برطرفدن نسیم عنبر شمیمی خفیف خفیف وزان ایتدیریور و دیکر طرفـدن متلون بلوطلر لطیف لطیف کرهٔ نسیمیٔ هوامز داخلنده برطرز لاابالیانه ودلفریبانه‌ده تحریك ایدییوردی .

صان لوحـهٔ کائنـاته اول آن
برشـکل صفـا ترسم ایتمش !

اذواقه غرق اولوردی هرجان
کویاکه فرح تجسم ایتمش !

بو اثناده اطرافی برسکون غریبانه قاپلامش و برسکوت حکم آفرینانه استیلا ایلمش ایدی. بوسکون وسکوت ایچنده یالکز کوکلم سویلیور کائناتده آنك انوار قدسیانه وسانحات فیاضانه‌سندن استعانه واستفاضه ایدییوردی :

« دل مظهر سر کبریادر
دل طور تجلیٔ هدادر »
ای خامه کل آرتق اختصار ایت
کس بحثی سکوتی اختیار ایت .

شیخ اده بالی حضرتلری

مشارالیه مفخر دودمان سلطنت، سلطان عثمان غازی حضرتلرینك عصر شوکتلری فحولین علماسـندن اولوب التیوز آلتی سنهٔ هجریه‌سنده قونیه ولایتی قضالرندن قره‌مان قضاسنده قدم نهادهٔ مهد فضیلت اولمشدر .

اوان صبابنده وطننك تشديديكى علماء فضائل اتمادن مقدمات علومى تماميله تلمذ ايدوب علماء مشار اليهمك دائرهٔ اقتدارينى سمند استعدادينك جولانه مساعد بولمامغله اكمال تحصيل ضمننده اولزمان مقر ارباب عرفان اولان شام شريفه كيتمشيدى.

اوراده كملين علمادن برطاقم ذوات فاضله‌يى انتساب و برخيلى مدت بذل جهد و غيرتله علم اصول وفروعى وفن حديث وتفسيرى وسائر علوم عاليه و آليه‌يى حقيله اكتساب ايلدى. باخصوص: علم فقره مجرد عنايت ربانيه اولمق اوزره،

(درفقاهت اكمل ايام شد * ذات او مقبول خاص وعام شد)

مديحه‌سنه شايان اوله‌جق درجه‌ده صاحب فضل وكمال اولمشيدى.

برقاچ سنه اول موقعده تدريس علوم وفنون ايله اشتغال و حقيله ابراز مزيت كمال ايتدكدن صكره حب وطن سائقه‌سيله مملكتنه عودت ايلدى.

هنوز برقاچ ماه ظرفنده ايدى — كه نام فضيلت اتسامى السنهٔ انامده دورانه باشلدى. حتى: آوازهٔ شهرت كمالى ذات حضرت شهرياري‌يه بيله عكس ايلدى.

توسیع معارف یولنده‌کی مساعدات و ارباب معارف حقنده‌کی لطف وعنایاتیله ملك ودولتی سرتسر احیا وچشم ملتی حقیقةً روشنا ایدن متبوع مفخم سوکیلی پادشاهمز افندمز حضرتلری کبی جد اکرملری دخی ارباب معارفه فوق‌الحد متوجه وملتفت بولندقلرندن فاضل مشارالیهك صدای کمالی مسموع خلافتپناهیلری اولور اولماز درحال نزد همایونلرینه جلب ایدرك انواع التفات وعنایات شهریاریلریله تلطیف وتکریم بیوردیلر.

پادشاه قدر آگاهك بو التفاتی اوزرینه کامل مشارك قدری درجهٔ نهایه‌ده تزاید وترفعه باشلدی امتیاز واقتداری برراده‌ده ارتقا ایتدی — که بین‌الناس خصوصات معضله‌ده کندیسیله مشورت اولنمقسزین وحتی: مهام امور دولتده بیله رأی مصیبتـه مراجعت ایدلمکسزین بر ایش کورلمز ورأی رزینه قارشو برکونه قرار ویرلمز اولدی.

فضیلت وقدرتی کبی سامان وثروتیده آز بر زمان ایچنده حد وحسابه صیغمز بردرجه‌یه وارمش ایسه‌ده ذاتاً قید هستی ونیستیدن رها بولنان چشم استغنا کاریسنده اساس کائنات بیله هیچ حکمنده بولندیغندن او راده‌ده‌کی ثروتك اهمیتیده هیچ ایچنده هیچ کبی ایدی.

يالكز : همان ماملكى نسبتنده بولنـان بر بيوك مبالغ صرفيله كلوب كچان مســافرين و مساكينه مخصوص اولمق اوزره بر زاويهٔ فلك بنياد تأسيس و بنا ايتــديرەرك پك چوق آينده وروندەنك اسايش واســتراحتى خصوصات خيريەسنى تسويه وتأمينه موفق اولمشلر ايدى .

بعض روايته كوره ، پادشــاه تواضع پناه اكثر ليـالئ مباركەده تلطفــاً زاويهٔ مذكورەده بيتوتت بيورمق كبى تنزل عالم پرورانه ابراز بيوردقلرى مشهوردر !

حتى: ينه، بركيجه زاويهٔ مذكورەيى تشريف بيورەرق بر خيلى زمان اوطــوردقدن صكره آز بروقت اويقــويه طالدقلرى حالده شــوصورتله برحادثهٔ غيبيــەيه مصــادف اولدقلرى مشهور ومتواتردر .

شويلەكه :

مشار اليه ادەبالى حضرتلرى بر موقع معنويده مقابلهٔ شوكتلرنده بولنــدقلرى حالده كنديســنك قولتيغى التنده بر ماه منير طلوع وظهور ايدرك درحال پادشــاه شوكت پناهك قوينه التجا ودخالت ايلر ومؤخراً بووقعەيى متعاقب اولەرق ينه بولنــدقلرى موقعــده برنهال طوبا مثال پيدا وظاهر اولەرق زيرنده بولنان جبال رفيعه اتكندن نبعان

ایدن بر جویبارك اطراف و جوارینه حاصل ایتدیکی برطاقم انهار لطیفه کنارینه تجمع ایتمش برچوق خلق کوریلور — که بونلرك ایچلرندن کیمی انهار مذکوره‌دن بالنفس انتفاع ایتمکده کیمیسیده، حیوانات ومزروعاتی اروا واسقا ایله مشغول بولنقده ایدی!.

ایرتسی کونك صباحی شیخ مشارالیهله وقوعبولان ملاقات شوکتلرنده واقعهٔ مشهوده‌یی عینیله کندیسنه نقل وافاده بیوررلر مشارالیه رؤیایی کمال دقتله دیکلدکدن وبراز مدت تأمل وتفکر ایتدکدن صکره توجیه وتعبیره اغاز ایله: پادشاه قدس‌مکانك یقینده جالس اورنك‌سلطنت اوله‌جقلرینی و نسل شوکتلرینك دخی الی آخر الدوران اریکه نشین عز واجلال بولنه‌جقلرینی عرض و تبشیر ایلدی!

واقعهٔ مذکوره‌دن بر قاچ کون مرورنده رؤیانك مقدمهٔ خیریه‌سی اولمق اوزره کندی کریمهٔ محترمه‌لرینك عقد وتزویجنی پادشاه حکمتپناهه عرض و تکلیف ایله شمس وقمرك اقتران واجتماعی قبیلندن اولمق اوزره ماینلرنده عقد ریسمان مهر سعادت و ربط مصاهرهٔ فیض و حکمت بیوردیلر.

سلطـان اورخان معـالی عنوان وسـائر شهزادكان نجابت نشان اول مهر مقدسدن فروغ افشان اوج اقبال اولديلر .

هجرت نبویه‌نك يدييوز يكرمی التنجی سالی هنكامنده شيخ معالی فطرتك سن سـعادتلری يوز يكرميسـنه بالغ اولديغی حالده واصل رحمت رحمـان و آندن برماه صكره كريمهٔ نجيبـه‌لری تارك جهـان واوچ ماه مرورنده دخی سلطان قدس عنوان عازم كلشنسرای جنان اولديلر .

رحمة الله عليهم اجمعين

(تا ابد پاينده بادا دولت عثمانيان
تاقيامت باد قائم عزت آن‌خاندان)

ابن السعداء

{ص}

مادام سوينه‌نك قزينه بر مكتوبی

« تأسف مادرانه »

ثمرهٔ نهال حياتم ، سوكيلی ياوروم ! سكا دهشت مأل

بر حال اسف اشتمال نقل ایده‌جکم: بورایه کله‌لی اوچ ساعت اولدی. پارسدن مفارقت و مباعدت ایتمامك مقصدی پنجشنبه کونی اخشامه قدر دنیادن و او دنیانك ولوله سامعه خراشندن آزاده بولنمق ایچون ایدی. کندی کندیمه برمعبد یاپدم دامان زهد وتقوایه صارلدم! معبدمده فاخر السموات والارضه تضرع وافکار وملاحظات حقیقیه ایله اشتغال ایتمك استدم. عبادتخانه‌مده عشق الله ایچون وسائل دینیه و اسباب حکیمانه آرامق ایله تضییق نفس ایتدم. هانکی انسان واردرکه نفس، شهوت، فکر مؤلم، حس مضیق کبی قوتلرك الندن تخلیص کریبان ایده‌بیلور. بن هر نقدر طریق زهده سالك اولمغی آرزو ایدر و اندن بشقه بر خاطره‌یی تخطر ایتمامکه تجویز ایلر ایدیسه‌مده ینه سنك خاطرهٔ محبتك، ینه بنم محبت‌مادرانه‌م دائما سنی دوشونمکی، سنك دیدارینی کورمکی، الحاصل سنی خاطرلمغی بکا توصیه ایتدیلر. نهایت هانی سودیکك او اغاجلی قراکلق یول یوقمی اشته او یولك نهایتنده‌کی چمنلی سدك اوزرینه اوطوره‌رق وسنی او سدك اوزرنده بر قاچ دفعه‌لر آغوش محبت ونوازشمه آلدیغمی واوراده اوتوردیغنی دوشونه‌رك سکا مکتوب یازمغه باشلادم. مکتوبم

حسیات درونمی کاملا اکلاته‌ماز. زیرا. ترجمان افکارم اولان خامه‌م حسیاتمه کلشن فرط هیجاندن متحیر قالمشدر. لکن عجب بن‌سنی اوراده هیچ کورمدممی؟! نصل‌اولیورده بو افکار اضطراب آثار قلبمدن کذار ایدییور؟ اومك. کلیسانك، مملکتك، باغچه‌مك ایچنده بر محل یوقدرکه اوراده بن سنی کورممشمدر. هیچ بر محل یوقدرکه بکا خیال جمالنی درخاطر ایتدیرمسون؛ لکن بو درخاطر ایدیش نصل اولورسه اولسون مطلق یورکمه بر آجی، بر اضطراب کلیور.! بن سنی کوریبورم! سن بنم یانمده‌سك سنی دوشونمیورم!... تکرار دوشونیورم؛ بنم، فکرم یورولیور. قزم سنی چیلدیررجه‌سنه سورم. سنی‌چوق آرادم؛ فقط ... نتیجه‌سنده بندن ایکیوز فرسخ اوزاقده اولدیغنی اکلایجه بر یأس کلی ایچنه طالدم کندی کندیمه: نور عینم سکا مالك دکلم دیدم!

{احمد راسم}

بر قمزه ایلروده درج اولنه‌جق بعض مباحث فنیه‌یه مقدمه اتخاذ قلندی:

دهای بشرك هنكام طفولیتی اطلاقنه سزا اولان بر زمانده‌كه، انسانك محیطنده‌كی اشیا ایله اولان نسبت ورابطه‌یه هنوز اطلاع حاصل ایتمكدن عاجز بولندیغی و آفاق تفكرات وتصوراتنده صانع مطلقه وجود ویره‌جك كوكب لامعك پرتو افشان اولمغه انجق استعداد كسب ایتدیكی بر زمان ایدی ، ایشته اویله بر زمان باهر البحرانده موجودات طبیعیه‌نك صورت تشكل و اسباب تولدلرینی یعنی نصل و نیچون یرادلدقلرینی میدان بروزه كتوره‌رك حقایق اشیایه واصل اوله‌بیلمك و بناء علیه قدرت وقوت صمدانیه‌یی بر قاتدها تأیید وتسلیم ایلك فكر مجبوریسی اول باول ارض بابیل حوالیلرنده سرنمای ظهور اولمشیدی . ابنای بشر خالق یزدانك وجودینه دال اولان آثار كونیه‌یی بر نظر بهت و حیرتله تلقی و تماشا ایلدكلری صره‌ده مدنیت حاضره‌نك مهد جهان آراسی اولان شرقده بو كون ملكات عقلیهٔ بشریه‌نك ترقیات متوالیه ودائمه‌سنه برمقیاس جدی واصلی دینمكه حقیله كسب صلاحیت ایتمش اولان فن عالئ حكمت مبادیسیله اوغراشلمقده و بو وجهله انسانیته فضای نامتناهی ایچنده یكی بر چیغر آچیله‌رق اسباب ایله آثار بینده‌كی نسبتك ظاهره چیقمسی ایچون

مسـالك و مذاهب مختلفهٔ فلسـفيه اجراى حكم و نفوذ ايلمكده ايدى .

فى الواقع فن حكمت اصحابى عصرمزده اولديغى كبى منطق و رياضياتدن استفاده وعلوم طبيعيه‌يه كسب وقوف ايلدكدنصكره انلرك قوهٔ مجموعه‌سيله حقايق اشيايى تفحص و تحرى‌يه شتاب ايتمش دكلديلر .

بو سببدن ايدى‌كه اوته‌ده حقيقت مطلقه كبى تلقى اولنان سوز بروده غلو درجه‌سنده مبالغه‌ودها طوغريسى كذب صريح كبى اخـذ وقبول اولنور و برينك مسلكى ديكرينكنه تماميله ضد اوله‌رق قوريلور ايدى. بوهنكامه‌يه نهـايت ويرمك زمانى كلمش ايدى. وقتـاكه فلمنكده «اسـپينوزه» لر ، انكلتره‌ده «باقون» لر ، فرانسـه‌ده «ده قارت» لر، المانيـاده «لبنيچ» لر و «قانت» لر مهد آراى وجود اولديلر، فن حكمت بولنديغى حال تغليط و تغشيشدن مرتبهٔ بساطت ووصافيته ايصال اولنمش وهله علوم طبيعيه ايلرولدكچه دائرهٔ مذاهب باطلهٔ فلسفيه كركى كبى طارلاشمشدر .

چونكه : علوم طبيعيه‌دن تشريح تطبيقى راه حقيقت ادعاسيله تأسيس و انبـا اولنمش اولان او كهنه كچيدلرى

زیر وزیر ایدوب تشریح خرده‌بینی سلفنه عرض دست معاونت ایلامش علم مسحاثات ایسه آرده‌ده بولنان خلایی املا ایله انسان ایله حیوانات بیننده‌کی اشکال مجهوله‌یی کشف واخراجه مدار اولمشدر .

علم الارض ماضیده‌کی قوای طبیعیه‌نك بو کونکیلردن ذره قدر فرقلی اولمدقلرینی واوله‌میه‌جقلرینی اثبات علم منافع الاعضا ایسه ملکات عقلیه‌نك تحت تابعیت ادارهٔ بدنده واقع اولدیغنی وعضویته ملکات‌مذکوره‌نك موازی بر صورتده نشو ونما بولدقلرینی اشراب ایلمشدر .

علم روح قوهٔ محاکمه‌نك نصل بر ملکهٔ مکتسبه اولدیغنی افهام الحاصل علم بشر عروق واقوامك نصل درکهٔ حیوانیتدن درجهٔ انسانیته تعالی ایتدکلرینی اعلانه واسطه اولمشدر .

تاریخ ایله ادبیاته عطف نکاه اولنورسه بونلر همان هر دور و عصرده وحشته بدویتك اجرای احکام ایتدیکنی کوستررلر . مدنیتکه : جمعیتده وجودی لابد اولان آهنك و انتظامك اساسیدر ، طبیعیت بشریه منحصر بر نظام واحد دکلدر ؛ بوبرچوق مشکلاتله‌قوه‌دن فعله چیقاریله‌بیلمش بر تربیه‌نك حسن نتیجه‌سی درکه نیجه

اعصار ماضیه‌نك انواع وعروق انسانیه اوزرینه براقمش اولدیغی تأثیر هر بررلرمزده لاینقطع تکرر ووجودك نشو ونماسی اوانده بویله‌لکله هر شخص اوزرنده عین قوانین تشکل تجدد ایلمشدرکه ایشته عالم عضویت او قوانین ایله باقی و قائمدر .

هر نه حال ایسه کشتیء فن عالیء حکمت تلاطم افکار و تصورات بشریه ارەسنده صاللانه کاه مرسای حقیقته چیقه‌رق وکاه عمان کثیف جهالته طاله‌رق بو کونکی بولندیغی حاله کله بیلمشدر . شومقدمه‌جکی مطالعه بیوره‌جق ذوات احتمال که موضوعك علویتیله صاحب مقاله بیننده نسبت بولمسونلر . اما بز منتسبین طبدن اولمق شرفیله تفاخر ایدنلردن بولندیغمزدن بو بحث پك‌کده مسلکمزك خارجنده بحثلردن صاییله‌مز .

معارضلره تصادف ایتمك طبیعی اولدیغنده شبهه‌مز یوقدر فقط بز انلره شدیدن حکمیوندن «توتل» ك آتیده‌کی جواب حکمت بیانی ویرمکدن چکنمیز :

« بزه وقایع مثبته لازم وطبیعتله عقل سلیم اوزرینه مؤسس بر فیلسوفی الزمدر » .

{بافره‌لی یانقو}

نفعی

ایکی بچق عصر اول بر شاعر ماهر لاهوتی قد منهادهٔ عالم ناسوت اولمش و جهان ادبیاتی انوار فیضا فیضنه قاندرمشدر .

بزلرجه شاعر یکانهٔ روزکار توصیفنه لایق اولان نفعینك بو کون اللرده دائر اولان آثار حکمت دثاری فن جلیل ادبیاتك دقایق و حقایقنه واقف هر هانکی منصف ادب پرست طرفندن تتبع ومطالعه اولنسه مشارالیهك فصاحتجه وبالخصوص بلاغتجه بیوك بر موقعی احراز ایتدیکی تسلیم اولنور .

اویله برحالده که جهان ادبیاتده براقدیغی آثاربیلغانه‌سی مشارالیهك قدرت ادبیه ومهارت حاکمیه‌سنی واثبات ایدن قصائد مشهوره‌سنی ایکی بچق عصردن برو تقلید ایله اوغراشانلردن هیچ بریسی مشارالیهك کعبنه وارامامشدر .
نفعی بو خصائصی ممتازه وبلاغت فوق العاده‌سیله شعرای عثمانیه‌نك یکانه مدار افتخاری ودهاتك برنجیلرندندر .

نفعی که جهان ادبیاتی کلشن معرفت سنوحندن صحیحاً حصه‌یاب الملش برشاعر ماهر اولوب اثارنده (حشووزجاف)

كبي شائبهٔ ناتوانی بولنمدقدن بشقه لسان عثمانی‌یه کرچکدن خدمت ایتمش شعرانکده برنجیسیدر . سلطان احمد خان ثالث دورنده آستانه‌یه کلوب کسب شهرت ونام ایتمش بر تحریر رنکین ادا اولوب هرنقدر اکثر تصورات وتشبیهاتی غرائب کورینور ومبالغه‌یی پك ایلرو کتوردیکی مشاهده اولنور ایسه‌ده ینه بونلرده خوشه کیتمیه‌جك مرتبه‌دن اعلادر . اکرچه شاعر ماهر فخریه‌یه لزومندن زیاده تمایل کوسترمش ایسه‌ده بو حالی کندیسی ایچون بر شین عد اولنه‌میوب هر حالده معذور طوتلمق اقتضا ایدر .

مشارالیه عقیده‌سی پاك صاحب علو جناب بر حکیم عالی بنیاد اولوب شعرای عثمانیه میانده هیچ بر شاعر کندیسنه عدیل اوله‌مامشدر . قصائد وغزلیاتی مطبوع ایسه‌ده وفقط لسان فارسیده اولان آثار نادرهٔ ادبیه‌سی نامطبوعدر سلطان مراد رابعك مظهر التفات وتقدیری وقرین بنام شوکت رهینی اولمشدر. (سهام قضا) نامنده موجود اولان مجموعه‌سندن نمایان اولدیغنه کوره زماننده وزرا وعلما وشعرادن پك چوق کیمسه‌لری غلیظ غلیظ هجویاتیله آزرده ایتمکدن چکنمامشدرکه بو حرکت نفعی‌یی اخلافك دوچار مواخذه‌سی ایتسه کرکدر. مع مافیه

کندیسنكده زماننده لایق اولدیغی وجهله تقدیر اولنمغه بدل دوچار تحقیر اولمسی شایان تأسف بی پایاندر .

قاف زاده‌یه کلنجه نفعی حقنده‌کی معالطاتی صرف غرض وحسد داعیه‌سندن متولد آثار بد مآل اولدیغی میدانده‌در .

مراد رابع حضرتلرینك تیراندازلکده‌کی مراقی غایتده بولنمسیله بر کون بر موقع مخصوصده تیر انداز اولمش وهدفه اصابت ایتدیرمش اولمغله نفعیٔ دریا دل حاضر بولنه‌رق « آفرین ای خدیو انداز » مصراعنی بالبداهه تاریخ دوشورمشدر .

برق

سیاسیاتدن ماعدا هر مسئله‌دن بحث ایدر

جزء ۱ | صاحب امتیازی : محمد رمزی | جلد ۲

شکران نعمت

شهرمزك معتبر غزته‌لری — رساله‌مزك نشری ایله برابر بغایت معارفپرورانه صرف لسان توجه ایتدکلرندن بوبابده بزده تشکراتمزی (شکران نعمت) سرلوحه‌سی تحتنده تقدیم ایتمك استرز.

معتبر ترجمان حقیقیت وخصوصیله محترم طریق غزته‌لرینك (برقز) حقنده ابراز بیوردقلری پارلق ودکرلی ستایشلرینه مقابل نه‌وجهله عرض محمدته اجتسار اولنسه ینه لایقیله ایفای تشکر ایدیله‌مز.

برقزك نشر اولنه‌جغی کون صاحب امتیازی رمزی

افندينك و رفقادن دخی بعضيلرينك وجودجه مضطرب بولنملرندن رساله‌مزده بعض مطبعه سهولرينك وقوعبولمسنه بناءً ترجمان حقيقت بيانك واقع اولان اخطار عاليسنی كمال اهميتله تلقی ايتدك .

انشاء الله بوندنبويله نشر اولنه‌جق نسخه‌لرده اويله ياكلشلرك ظهور ايتمامسنه اعتنا ايله برابر آثار محترمه اصحابنه عرض معذرت ايلرز .

هيئت تحريريه

غزل

باشلی باشمه جهان عشقم
دونمزميم ؟ آسمان عشقم

خاموش اوله‌مم زبان عشقم
باشدن باشه هپ بيان عشقم

لال اوله‌در اك فصيح افادهم
عفو ايله‌كه ترجمان عشقم

ای عشق طوق طوقنده ایکلت
دستکده سنك کمان عشقم

منع ایلیه‌مز فلك یولمدن
عیوقه چیقان فغان عشقم

افسانهٔ بزم حسن و آنم
حیرتکبی داستان عشقم

تقریر اولورم حضور حسنه
سز دکلمیك، بیان عشقم.

حیرت

بر تذکره جوابی

بعض آثار عاجزانه‌مك کچنده برمجلسـده مدار بحث اولدیغی وبونلردن اورته‌یه قونیلان برقاچنك اوراده حاضر بولنان برذات طرفندن بکنلمامك ایستلدیکی صره‌ده نه‌یولده مدافعه بیورلدیغی حکایه اولنیور.

بیهوده یورلمشسکز. هرکسـك برذوقی وار. بونك بکندیکنی او بکنمز، آنك بکندیکنی بو!

ذوق سليم ديديكمز قوهٔ مميزه نرهده ايســه اولا آنى بولمليدرده آثار ادبيه انتقادينه صكره جرأت ايتمليدر.

بو سرمايهدن محروم بولنانلرك سويليهجكلرى سوزلر شايان مقابله كورلمك مزيتنى حائزميدر؟ حائز ايســه بويله نازك بحثلرده اوقدر شديد لسان استعمالى جائزميدر؟

كيم نهديرســه ديســون! براثرك ماهيتى لاقردى ايله دكشمز. ذاتاً عالم مطــبوعاتده بويله محافل خصوصــيهده دوران ايدن مباحثك هيچ حكمى اولهمز. مباحث مذكوره نهزمان بوعالمه چيقارسه اوزمان ايجابنه باقيلير. سز مراق ايتميكز. آسوده اولكز.

بردها اويله اعتراضاته تصادف ايدهجك اولورسهكز

«كيم اهميت ويرر ناجى ملامت سنكنه»

دييكزده چكيوريكز.

معلم ناجى

غزل

ديكلهمز زمزمهٔى نكتهشنــاسان زمان
ايرلامه نافله اى شــاعر افسرده بيان

طاقنوب نامنی مردان سخن سنجانك
اولمه آشفته‌صفت غیری بووادیده دوان
بیلده آداب کلام ادبایی اول
صکره قالقش ادب اوکرتمکه ای بی‌اذعان
درکه پیرمیه ناصیه‌سا اول طورمه
اولمق ایسترسه‌ك اکرهمدم اهل عرفان
سویله مردانه سوزی شاعر ایسه‌ك بی پروا
زهره‌لر نظم دلارامکه اولسون حیران

برقی

ماهیت عمر انسانی‌یه دائر افاده‌دن

مابعد

اوعشق وعلاقه وسودا وحرص وهوس دیدکلری
بلالر بیچاره‌یی بند ایدرك یولنی قطع ایدوب اوکنه دو.
شرلر!

. . . . الخ

ایشته اوحس وعلاقه ویاخود هوس انسانی کرکی کبی

تحت اسارتنه آلدقدن صکره زیر بازوی تحکمندن صیریلوب قاچمق ممکن اوله‌مدیغندن انسان دنیایه صاپلاندقجه صاپلانیر. سن تمییزه واصل اولوبده کندیسنی تلف ایتمك آرزو. سنده بولندیغی صره‌ده غفلت بشریه کوزلرینه بر پردهٔ سیهفام کشیده ایدوب بیچاره‌یی بند زنجیر ایدن عشق وعلاقه ویاخود حرص وهوس کبی بلالر کندوسنه اسیر ایتدیکی کبی نائل امل ایتمز. اوسودا ویاهوسك ساحهٔ حصوله وصولی اولقدر مشکلمشور، اولقدر کوجلشورکه زواللی بیك درلو آلام واکدار ایچنده قالیر. هله املك حصولیچون سد حائل اولان موانعی برطرف ایدوب واصل کام وآزادهٔ غموم وآلام اولمق ایچون جنایتلر ارتکابنه قدر کیدر اوحالده یا جنایت ایشلر ایکن هدف تیر انتظام ویاخود جنایت جنسندن بر بلایه دوشر. محن ومشاق قات قات آرتار. یوزینه باقلسه وجه عبوسندن وسوق محنتله لام اولمش قامتندن بیچاره‌نك حالی اکلاشیلیر. آیینه‌نك قارشوسنه کچوب‌ده دقتلیجه یوزینه باقه‌جق اولمسه ینه کندوسندن قورقاجغنه شبهه ایدلمز. بونکله قورتلسه ینه بختیار صاییله‌بیلیر فقط کندوسنده! برخاصهٔ استثنائیه فرض ایدرك زمانمزه قدر نیجه بیك ملیونلرجه زن کوس

رحلت ایدنلردن وهرکون ایتمکدن دور و مستثنی اوله‌
میانلردن بریسی خارق العاده اوله‌رق عودت ایتسه اوقدر
ملیونلرجه انسانلری اونودوب یالکز اوعودت ایدنی تصویر
خیالده بویوده بویوده کندیسنی ده او امتیازه شریك ایدر.
ارتق حرص وهوس و یا سودا بلالری هرکون برشکلده
برنقاب مغفل آلتنــده عرض‌اندام ایدر آرتدقجــه آرتار.
اوهوس و یاسوداسنك حصولیچون ارتکاب ایتدیکی سوء
نیت وتدبیری ظــاهره چیقــدیغی آنده یقایی اله ویره‌رك
حیثیت ذاتیه ورتب دولت رفع اولنــدقدن صکره جانیلر
اوطه‌سنده بیتوتت لازمکلیر دنیــا اساساً بر زندان محنت
اولدیغی حالده اوزندان محنت کافی دکل ایمش کبی بر ده
دنیــا زندانلرنده کندینی چوریدر . ایشــته بوحال یولده
یورویوب کیدن بر ادمك محنت طریقه علاوةً کندیســنی
طوپال ایتمسی ویا آیاغنه بر زنجیر باغلامسی وبووجهله ینه
مشی ایتمکده دوامه مجبور بولنمسی کیفیتنه تشبیه اولنمشدر.

(مابعدی وار)

خ. کمال

نابی‌زاده ناظم بککدر .

خصم جاحد ! غیرتك بیهوده‌در تحقیرده،
غیرتمدر سیف ساطع نامی تشهیرده !

اویله سرعت آلدی نجم همتم کیم هیچدر
بویله بیکلرجه تهاجم سیرینی تأخیرده .

شبپره طبعان دهرك کیم باقار دشنامنه
بن مصرم فکرمی عرفان ایله تنویرده .

صرف افکار ایله افعالی تشویش ایچون
غیرتك قاصر قالیر افکارمی تغییرده .

بن او بی‌غیرتمی‌یم کیم ترك مسلك ایله‌یم ؟
اجتهادم اعتلای قدرمی تبشیرده .

منجلی افکار حکمت، منتشر نور جمال
خامه‌جوال اولماسینی ساحهٔ تصویرده ؟

مستفید ایت ــ وارسه عرفانك ــ بتون همنوعکی
اختیار ایت صمتی نطقك اولمادیغی تقدیرده

پك غريب اولمزمی طعنك بركلام حكمتی،
عجزك اولدقجه مبرهن حكمنی تقديرده ؟

ايله تعريض ايله تعريف قيمت غافلم !
سوزلرك جاسوسدر هپ جهلكی تقريرده .

بی‌حذر ! بيهوده اصرار ايله نادانه سن
مشكلات جهل ايله عارفلری تحذيرده .

بردها تعريف ايدرسه‌م مشرب بی باكمی
بلكه برتأثير نوپيدا اولور تكريرده :

خصم جاحد ! غيرتك بيهوده‌در تحقيرده،
غيرتمدر سيف ساطع نامی تشهيرده !

٢٩ مارت ١٣٠١

ابن‌الرشاد علی فرخ بككدر .

(حق يرينی بولور)

ظالم يورولدی، كلدی ظلامك نهايتی
باران كسيلدی چيقدی طلوعك بدايتی

یارب ! ندر بوشعشعه ؟ نه‌ایدی او اضطراب
ظاهر بوکونمش اول شرفك وقت وساعتی

دللرده شادمانی ودیللرده بانك شوق
اصلا اونوتمز ــ اولمدن ــ انسان بوحالتی

شهراه فیض آچلدی، قپانمشدی برزمان
ایتدك اعاده اسکی یولی، اسکی عادتی

حاکمدی بربلای جگر دوز فکرمه
رفع ایتدی ذوالجلال او بلایی، او آفتی !

طاعون ایدی همیشه رفیق شفیقمز
ایلردك ابتلاده اجللرله صحبتی

حس ایتمیوردی کیسه صوکی، یوقدی دوربین
طوتمشیدی کرچه کلبه‌مزی بیك شامتی !

« یالواردق اعتذار وتضرعلر ایلدك »
« اصلا تغیر ایتمدی کین وخصومتی »

سورسه یدی برزمان دها بوحال ــ چاره‌سز ــ
(. . .) ایتمشدك ترکه نیتی

ایجاب وقت آنی زیروزبر ایلیوب
قالدیردی قارشیمزدن اوکوه فضاحتی

ثابتقدمدی قلعه کبی ! ! لیك قایدی واه !
یاغی کسیلدی چونکه خوشابك ! نه زحمتی ؟

« شابه اوتوردی حج کمیسی » صانکه بغتةً
کوردکده بوتلاطمی کرداب حیرتی !

ذورق سوار حمد اوله‌رق بزده جملةً
کلدك کنار لجه‌یه بولدق سلامتی

۲۹ کانون‌ثانی سنه ۳۰۰

فنون

« آنجق بینك اعانه‌سیله‌درکه ماده‌دن معنایه واصل اولنه بیلور »

« توتل »

« برق » لك برنجی نسخه‌سنه درج ایتدیکمز مقدمه‌ده

فن حکمتك منشـأندن طوتدیره‌رق فن مذکورك مذاهب مختلفهٔ فلسفیه اراسنده بو آنه کلنجه‌یه قدر پك چوق تبدلاته مظهر اولدیغنی ودها اشاغیلرده اسملری کچن بعض دهاتك همتی وعلی‌الخصـوص علوم طبیعیه‌نك جداً توسطی ایشی پك ساده‌لشدیرمش بولندیغنی صورت مختصره‌ده اکلاتیویر. دکدن صکره ایلروده بو بحثه دائر طوته‌جغمز مسلکك دخی نه اوله‌جغنی کوسترمك ایچون مشهور « توتل » ك کلامیله اکتفا اولنمش وبونکله مسلکمزك تمـامیله « پوزیتیویزم » مسلکی اولدیغنی و آتیده یازاجغمز شـیلرده‌ده دائما اساس ینه پوزیتیویزم اوله‌جغنی بیاندن عبارت بولنمش ایدی.

قارئین حضراتنه فیلوزوفینك منشأ وتاریخی اوزرینه برنبذه‌جك مطالعه دیمك اولان مذکور مقدمه‌ده مسلکمز حقنده بویولده برفکر ویردکدن صکره کیروده مقصدیمزك نه اولدیغنك اکلاشلمسی قالیر.

مقصدیمز سائر ممالك متمدنه‌نك الآن دها اکثر محللرنده کورلدیکی کبی مملکتمزده‌ده بین‌العـوام معما نوعنـدن عد اولنان بعض مسـائلك الدن کلدیکی قدر حقیقتنی میدانه قـویمق وحصـول مقصـده واصل اولمق ایچـون علوم طبیعیه وطبیه‌یی آلت اتخاذ ایدرك بویله‌لکله وطن وملتمزه

تحصیلز نسبتنده بر خدمت مفتخرده ده بولنمقدر .
بومثللو مسائلك حلی ایسه اویله عندی بر طاقم فکرلرله ممکن
اوله میه جغندن بوبابده مراجعتکاهمز مشاهیر حکمیوندن
اك ممتازلرینك بحثمزه عائد مؤلفاتی اوله جقدرکه بونکاه ده
معترضلریمزك قول مجردلرینك عندعاجزانه مزده پك ده
جدیت صورتنی آله میه جغنی وهرحالده اعتراضلرنده
مسلکمزی وتتبع ایتدیکمز مؤلفاتی پیش اهمیتدن آیرمیه رق
منصفانه طورانملرینی اکلاتمقدر . بز بحثمزه ینه دوام
ایدرز .

دماغ وفعالیت دماغ
تعبیر آخرله
بین وملکهٔ عقلیه

بزه بوقدر سوزلری سویلتان بوقدرشیلری دوشوند.
یران وکائناتله بزی نسبت ورابطه ده بولندیران « بین »
وایلروده آنك خاصه سی دیمك ایستیه جکمز ملکهٔ عقلیه
اولدیغندن اول باول بونلرك نه اولدیغی حقنده فنك حال
حاضرینه مطابق اولمق اوزره برفکر تام حاصل ایتمك
لازمکلورکه ایلروده کله جك مسائل ینه بونلرك فروع
ومحصولاتیدر .

« مولسقوت » اگر امتزاج شکل وقوتك بربرینه‌الزم اولدیغی حقنده‌کی قضیه صحیح ایسه وبونلردن برینك تبدلی سریعاً دیگر ایکیسنکده عین‌زمانده تبدلنی استلزام‌ایده‌جك درجه‌ده یکدیگرینه قویاً مربوط ایسه‌لر وبوقضیه تماماً دماغده قابل تطبیق بولنیورسه بینك‌جوهرنده واقع اولان تبدلاتك سریعاً وعین‌زمانده قوهٔ مفکره‌ده‌ده اثبات‌وجود ایتمسی لازمکله‌جکنی وعکسی تقدیرنده یعنی قوهٔ مفکره‌یه برعارضه وقوعنده عارضهٔ مذکوره‌نك درعقب وجودك مواضع مادیه‌سنه‌ده عکس‌انداز تأثیر اولمسی‌ایجاب‌ایده‌جکنی ادعا ایتمشدر .

بینك ، قوهٔ مفکره‌نك عضو اصلیسی اولدیغی وهر ایکیسیده یکدیگرینه مربوط و اوقدر الزم اولوب بری اولمدقجه مطلقا دیگرینکده وجود بوله‌میه‌جغی وبلکه‌ده تخیل‌بیله اولنه‌میه‌جغی اویله برحقیقتدرکه الیوم حکما وفن حیات اصحابنجه بودعوی ذره قدر شبهه کتورر دعوالردن دکلدر ؛ تجارب یومیه ووقایع متعدده بوحقیقتی اثبات ایتمکده‌در. اویله اولنجه عاجزانه بز بوسطرلری یازدیغمز صره‌ده کوزمزك اوکنه برطبیب کتورمیورز بلکه علوم طبیعیه‌نك اك عادی واك ظاهر حقایقی دیمك‌اولان بوبحثلری

دها هنوز معما حکمنده طوتان ووقوعات فنيه ايله آز الفت ايتمش بولنان اهاليمزك برقسمنی مخاطب اتخاذ ايدييورزكه البته بوحال بزی مقصديمزه ياقلاشدرمش اولور .

بين قوهٔ مفكره‌نك مجلسی و آنك عضو اصليسيدر؛ حجمی شكلی وطرز تركبی توليد ايتديکی ملكهٔ عقليه‌نك قوت وعظمتيله مبسوطاً متناسبدر . بوسببدن مشاهير كيمیائيوندن «ليه‌بك» بينك حصوله كتورديكی آثار مذكور بينك كتله‌سيله مبسوطاً متناسبدر ديمشدركه بوندن بينك ميدانه قويديغی چوق و يا آز آثاردن مذكور بينك كتله‌سنك بيوك ويا كوچك اوله‌جغی وياخود بينك كتله‌سنك بيوك ويا كوچك اولمسندن ميدانه قويه‌جغی آثارك چوق ويا آز بولنه‌جغی استدلال اولنور .

بوندن ماعدا تشريح تطبيقی حيواناتك اك سفليسندن مخلوقاتك اك شرفليسی واك مكملی اولان انسانه قدر ملكهٔ عقليه ايله بنيه وحجم دماغ بينندەكی نسبتك برنسبت ثابته واسفلدن اعلايه‌طوغری متزايده اولديغی تجارب متعدده ايله قبول ايتديرمكده‌در .

حقيقی بين يرينه آنجق بينك حال مبناده قالمش اولمسی ديمك اولان عقدات عصبيه يعنی سكر دوكومجكلرينه

مالك بولنان حيواناتك كافه‌سيده على العموم سلسلهٔ ملكات عقليه‌نك الك اشاغى درجه‌سنده بولنمقده‌درلر . بالعكس ذكاسيله هرشيئى تحت حكمرانيسنه آلمش اولان انسانك بينى صورت مطلقه‌ده اولديغى كبى مقايسه ايله‌ده كافه‌سندن بيوك اولديغى مثبتدر .

اكر مخلوقات حاضره‌نك الك بيوكلرى كبى اعتبار اولنان حيواناتدن بعضيلرينك بينى انسانككندن كتلتاً دها جسيم كورينورسه‌ظاهرى اولان بوحال جملهٔ‌عصبيه‌نك عضو مركزيسى اولان وحس ايله حركتك وظائفنه رياست ايدن اقسام عصبيه‌نك برارايه كلمسندن منبعث اولوب يوقسه حقيقتده قواى عقليه‌نك وظائفنه اجراى رياست ايدن اقسام دماغيه هيچ برحيوانده انسان بينينك عرض ايتديكى شكله مشابه واكا مناسب صورتده يرادلمامشدر . اسكى زماندنبرو حيوانلر اراسنده بيله بينلرى بربرينه نسبةً بيوك اولنلر ذكى ديه قبول اولنمشلردركه ايشته فيل، مايمون وكلب وبوكا مماثل اولنلر بوقبيلدندرلر .

بالجمله حيواناتده ذكانك نشوونماى تدريجيسنى دائما بينك شكل وجسامتيله متناسب اوله‌رق كورمكده‌يز. زمانمزك الك وجدانلى طبيعيونكدن « بيبرا » نامنده‌كى ذات انسانلرك

وحیـوانلرك بینلرینی طارتەرق بویولده تجربیاته کیرشمش و نتیجهٔ عملیاتی انسانك سلسلهٔ مخلوقاتك درجهٔ بالاسـنده بولندیغنی وسلسـلهٔ مذکوره تنزل ایدلدکجه حیـوانلرك دماغلرندهکی تناقصك کرکی کبی تزاید ایلدیکنی کوسترمش وذوالمعیشین یعنی هم قرەده همده صوده یشـامغه قابلیت واسـتعدادی اولان حـیوانات ایله بالقلر کبی طبیعتـده سلسـلهنك الڭ نهایت درجهسـنی احراز ایتمش اولنلرك دماغلرینك نسبةً الڭ کوچك اولدیغنی آرتق صورت قطعیهده اولەرق اثباتدن عبارت بولنمشدر .

شمدیلك بو قدرله اکتفا اولنوب ایلروده ملکهٔ عقلیهنك درجهسنی تعیین ایچون بینك یالکز حجم وثقلتی نظر مطالعهیه آلمق کافی اولەمیەجغنی ودعوایی حقیله اثبات ایتمك ایچون مذکور بینك عضویتی یعنی شکلنی بنیەسنی تلافیفك یعنی اوزرنده بولنان قیوریقلرك صورت تشکلنی وترکیب کیمویسنی دخی نظر اعتباردن آیرمامق فن حاضرڭ ایجاباتندن اولدیغنی دور ودراز بحثه چکەجکز ؟.

مابعدی وار

« بافرەلی یانقو »

مدللوده ارباب معارفدن برادرمز حسین فوزی افندینك رساله‌مز حقنده برقطعهٔ حکمت آمیزیدر .

برقی سیر ایله نقاب غیبدن
صرف انوار مقال ایتدکجه

جلوهٔ معرفتی شمدی فلك
کورسون اظهار جمال ایتدکجه

غزل

یاقشمیور کوزلم احتجاب حسنکزه
نقابکز ویرییور اغتراب حسنکزه

کورر تشرف ایدر نوبهار، رویکزی
باقار منور اولور افتاب حسنکزه

دینیرسه چوقمی کوزللك سزکله فاخردر
یا آزمی جان آتیور اب وتاب حسنکزه

اوشعله افکن‌شبدر بومشعل شب‌وروز
نصل مماثل اولور ماهتاب حسنکزه ؟

کورن بوحمرتی‌دیر : رنك‌کل تجمع ایدوب
کمال ناز ایله اولمش نقاب حسنکزه

اولورمی ابر ربیعی اونوره تاب آور
ضیادن اولسه اولور برسحاب حسنکزه

اونازلی‌شیوه‌یه ، شیرین ادایه منضم اولوب
نه‌طاتلیلق ویریور لعل ناب حسنکزه

خطامی ایتدی ینه بندهٔ مکارمکز
ندن کلیر بیله‌مم بوحجاب حسنکزه

نصیب اولورمی او دولت باقارمی بردها آه!
طویجه دیدهٔ حسرتنصاب حسنکزه ؟

اسیر حیرتکز امرایدکده کوز یومسون
ویررسه تاب نکاه اضطراب حسنکزه

محمد توفیق

ادبای مشهوره‌دن برذات طرفندن اهدا
اولنمش برغزلدر

ممنونك ایدم رغبتم اولسیدی بمده
اغیار قدر عزتم اولسیدی بمده

شبنم کبی آویزۀ کوش کل اولوردم
اول مهر ایله کرمیتم اولسیدی بنمده

خنجر کبی هر لحظه آیرمزدی یانندن
خونریزلکه عادتم اولسیدی بنمده

پروانه صفت پاینه دوشمزدم او شمعك
پرواز ایده‌جك قدرتم اولسیدی بنمده

قوردم فلکك سینه‌سنه هاله کبی داغ
برشوخ قمر طلعتم اولسیدی بنمده

دهرك نقدر لطف وعطاسنی کوروردم
ناداناق ایله شهرتم اولسیدی بنمده

برق مجموعه‌سی هیئت تحریریه‌سنه

المعروض

ساحۀ مطبوعاتده بو کره پرتونثار کمال اولان (برق) نامنده‌کی مجموعۀ موقوتۀ جدیده‌کز مفخر تبخش چشم عاجزانه‌م اولدی ! . . . محتویاتی الحق دلنشین ، وطرز تحریری

رنکین ونو زمیندر ! کهوارهٔ معارفده دست ادبله واصل کمال اولان بومجموعهٔ بارقه‌نمانك اصـول ترتیب وتألیفنده‌کی لطافت ، نظم ونثرنده‌کی فصاحت وسلاست فرحبخش عشاق معارفدر . بناءعلیه هیئت تحریریه‌کزی تبریك ایله (برق)ك متمادیا افق ترقیاتده شراره‌پاش معرفت اولمسنی عن صمیم تمنی ایدر . وحسـن قبولنی امید ایتدیکم آتیـده‌کی رجای مخصوصمی عرض ایلرم .

[رجای مخصوصمدر]

اثیرلطافته قارشـو کلزار شعر وادبده بوی کوسـترن معارف فدانلرینك اللرنده نامـوزون ودائرهٔ اخـلاق ملیه‌مزدن بیرون برطاقم منظومه‌لر کوریلیور !! .. حالبوکه فن جلیل عروضده بیان بیوریلان افاعیل وتفاعیله عدم مطابقتلریله برابر ، برده مغایر فن وحقیقت اولیشـلری یوقمی ؟ ذوق اشنایان ادبك موجب تأسفلری اولیور !!! نصل اولمسون‌که عوامه نثراً قبول ایتدیریله‌میان افکار عالیهٔ قدسیت آثاری نظماً قبول ایتدیرمك وطبیعت انسـانیه‌یی اهنك واصـول ایله اذواق روحانیـه‌دن بهره‌دار ومتلذذ ایلمك مقصد عالیسـیله صفحهٔ وجوده کتیریلان بوفن رقت فزایه رعایت اولنمدیغی حالده « اساطیراولین » دن تشویق

هوا وهوسه دائر نقل وترجمه اولنان افكار باطله وحكايات غريبه ، بوفن جليل القدرك اصول واركاننه مطابق اولديغى ادعا اولنه‌رق (شعر) نامى تحتنده انظار ارباب هنرورانه عرض ايديليور !! هايدى ايدلسون ديه‌لم ! فقط كلستان شعرى بادهوا پرستى ايله خزانه اوغراتان حقسزلغى نه‌يپالم ؟ اشته بوكا مبنيدركه كنجينهٔ معارف اطلاقنه جسبان اولان (برق) كزى اويله خار وخس ايله املا بيورمامكزى خالصانه رجا ايليورم قرداشلرم .

قرداشكز

ابو الغريب وجدانى

موسيقي‌يه دائر برقاچ سوز

اذكيامزدن ميرمعرفتمند ابن السعدا صفوت بك افنديك اهدا بيوردكلرى بر اثر دلنشيندر .

نابينك خير آباد مشهورنده :

«موسيقى حكمته دائر فنـدر   بيلنـه بيلمينـه روشـندر

نیجه اسراری وارادرالتایده جك یركا و رسینه لری چاك ایده جك
اعتبارات تقاسیم و فصول امتیازات مقامات واصول
هر بری حکمت ایله مملودر جان ریاض صولیان برصودر
نغمهٔ یابس وحار وبارد هر بری فیض حکمله وارد
هر بری بر مرضه نافعدر صدینی هر بریسی دافعدر »

نشیده‌سی موسقینك ماهیت واعتبارینی تمامیله اظهاره کافی اوله‌میه‌جغندن بوبابده فکرمزك مداری قلممزك اقتداری نسبتنده براز ایضاحات اعطاسی لازمه‌دن کورلمشدر .

موسقی علوم ریاضیه‌دن برفن عالیدر .

موسقی لفظی : موسیقار نامنده کی آلت معروفهٔ قدیمه‌یه نسبتله (موسیقاری)دن غلط اولوب کثرت استعمال سببیله الف وراسی خذف اولنه‌رق نهایت لفظ مذکور شکلنده قالمشدر !

موسیقار لفظی ایسه بعض ارباب لغاتك بیاننه کوره عموماً آلت غنایه وبعض قوله کوره چوبان قوالنه اطلاق اولندیغی منفهمدر لکن جناب جاهینك فن مذکوره دائر تألیف بیوردقلری فارسی العباره رساله‌لرنده موسقی لفظی لسان یونانیده الحان معناسنه یائین ایله موسیقی لفظندن مأخوذ اولدیغی مسطور بیورلمشدر .

علم موسقینك علوم ریاضیه‌دن عد اولنمسنده عند الحکماء برقاچ وجه موجود اولوب بونلرده علم مذکورك علم حکمت، علم هیئت، علم نجوم، علم طب ایله اولان مناسبات کامله‌سندن عبارتدر.

علم طبه اولان مناسبتی عند الحذاق نبض انسانینك اصول مرعیهٔ مقامات ایله حرکت ایتمکده اولمسیدر.

علم حکمت ایله اولان مناسبتی موسقیده‌کی درت شعبه‌نك عناصر اربعه‌یه اولان موافقتیدر.

علم هیئتله اولان مناسبتی یکرمی درت الحانك یکرمی درت ساعتك هر بررلرنده بر تأثیری حائز بولنمسیدر.

علم نجومه اولان تعلقی ایسه هفت آغازه‌نك سبعهٔ سیاره‌یه اولان تبعیتیدر.

موسقینك مبداء ظهوری تحت اختلافده‌در. لکن:

مورخینك بعضیلری حضرت ابو البشر ثانی جناب نوح ناجنك فرزند سعادتلری اولان «لامسك» نام ذاتك موسیقار نامیله بر ساز ترتیب ایدرك نغمات کوناکون اختراع وانشاد ایتدکارینی بیان وبعضیلر دخی حضرت داؤد علیه السلام طرفندن ابداع وایجاد اولندیغنی درمیان ایتمکده‌در. حتی:

مشهور «عود» كندی اختراعلری اولوب عالم بقایه تشریف و انتقاللرندن صكره بيت المقدسـه نقل اولنه‌رق نيجه مدتلر اول بيت العالينك مشـارالیهه مخصوص اولان حجرهٔ محترمی دیوارنده آویختـهٔ موقع اعتبـار قلندیغی ومؤخراً بخت‌النصرك زمان‌فتنه نشـاننده محل مذكوردن مفقود ونابود اولدیغی علاوهٔ گفتار ایدرلر .

اسكندر نامور زماننـده حكمای بدیعـه‌نمانك افكار خارقه پردازانه‌لریله عود مفقود هیئت اصـلیه‌سی اوزره ساحه آرای وجود اولدی .

ارسطالیس ایله شاگردلری یونان بقراط وسقراط وجالینوسك حضور اسكندریده موسیقار وافلاطون صاحب فنونك برنوع ساز چالدقلری بین‌المؤرخین متواتر ومشوردر .

عبدالحمید لاذقینك فتحیه نام رساله‌سنده :

حضرت سلیمان علیه‌السـلامك تلامذه‌سـندن حكیم فیثاغورثه علی‌التوالی اوچ كیجه عالم معنـاده « فـلان بحر كنارینه گیت حیرتبخش عقـول اوله‌جق برعلمـه ظفریاب اوله‌جقسـك » زمیننده برالهـام واخطار وقوعبولور . بوحادثه اوزرینـه اوچ‌كون متمادیاً محل‌مذكوره گیدر هیچ برشیئه مصـادف اوله‌میه‌رق مأیوسـاً عودت ایدر نهایت

اوچنجی کون ینه بربهت وحیرت ایچنده ایکن اول جوارده
موجود اولان تیمورجیلرك برنسبت مخصوصه ایله تیمور
دوکمکده اولملری جهتله بوندن حاصل اولان برطاقم صدا
ونغمات حکیم حکمتپناهك واصل سمع حقیقتلری اولور
اولمز ضبط آهنك ایدرك درحال برتخته پارچه‌سی تدارکله
اوزرینه برقاچ صاپ ابریشم ربط ایدرك اوتق برساز
ایجاد ایدوب بونکله برطاقم شوق‌افزا نغمات ترتیب وصکره
اصول وفروع آغازه‌یی ترکیب ایلدیکی مرویدر .

مابعدی وار ابن السعدا

صفوت

بهار
یاخود
ذوق تماشا
۱

عرض ایتمه‌ده بشقه برلطافت
آثار بهار باق سراسر
یارب ! بونه روح فزا طراوت
هر ذره براقتداره مظهر

ایتمکده علو قدرین اظهار
تزیین عیون ایدن بو آثار

٢

انهـار حزین، جوی دلجو
اشجـار، چمن، شـکوفهٔ تر
مرغان صباح ، نسیم خوشبو
تصـدیق کمال صحت ایلر
ایتمکده علو قدرین اظهار
تزیین عیون ایدن بو آثار

٣

هرسـو نظرمده خنده فرما
اولمزمی کوکل بوحاله مجلوب ؟
ایتدکجه صـفاسی روحی احیا
اولمقدهدر اختیـار مسـلوب
ایتمکده علو قدرین اظهار
تزیین عیون ایدن بو آثار

٤

کاه کاشـن ،که کنار یمده
آسـودهنشین ، غمـدن ازاد

فکرمله طالارده عالممده
هرلحظـه خدایی ایلرم یاد

ایتمکده علو قدرین اظهار
تزیین عیون ایدن بو آثار

٥

چارپدقجه کنار بحره امواج
جوش آور اولور بحار افکار
بیهـوده باقار کورنمز اباج
برساحل ارار اودمده انظار

ایتمکده علو قدرین اظهار
تزیین عیون ایدن بو آثار

٦

کورمزسه باقوب باقوب ده هر آن
آثاریکه مبـدأ ، تنـاهی !
اولمزمی بشر همیشه حیران ؟
اعجـازیکه ، صنعکه الهی

ایتمکده علو قدرین اظهار
تزیین عیون ایدن بو آثار

٧

اك احقرى صنع كبريانك
سودامى ايدر باقنجه تزييد
بولوحهٔ احتشام نمانك
هر نظرهسى ايلكده تأييد
ايتمكده علو قدرين اظهار
تزيين عيون ايدن بو آثار

٨

آهنك حزين جوى ، مرغان
وجد آور قلب ناتواندر .
سوزشلى ترانهلرله هر آن
ارباب دله ولهرساندر
ايتمكده علو قدرين اظهار
تزيين عيون ايدن بو آثار

٩

اثار بهارى قيل تماشا
اى غافل خودپرست، مينوش
سرگرم شراب اولنجه ايا !
اكلارمى بو انتظامى بيهوش !

ایتمکده علو قدرین اظهار
تزیین عیون ایدن بو آثار

۱۰

بر لحظه براقده باق سبویی
اطرافه نه‌در بو ذوق و نزهت
ترك ایله برازده جستجویی
آثار بهاره ایله دقت
ایتمکده علو قدرین اظهار
تزیین عیون ایدن بو آثار

۱۱

ایام بهارك انجلاسی
کافی می دکل نه‌در نی و می؟
دنیا دکر اك کمین صفاسی
آرتیرمه‌ده ذوق و شوقی هر شی
ایتمکده علو قدرین اظهار
تزیین عیون ایدن بو آثار

۱۲

یاد ایله فنای نوبهاری
یتمزمی ترانه آه جانکاه ؟

بیهوده دکلی باده‌خواری؟
کافی بکا ذوق بانك الله

ایتمکده علو قدرین اظهار
تزیین عیون ایدن بو اثار

خلیل ادیب

بی‌سر و پای غمز دشت بلا پویانی‌یز
خیلی دمدر بربت آهونکه حیرانی‌یز
عشق وسودا نیکخواه جانمزدر بالبطع
دشمن بدخواه سودانك عدوی جانی‌یز

بردم اولمز میهمان غصه‌دن خالی درون
کوی عشقك بر مسافرخانهٔ ویرانی‌یز

حر ایکن سربستهٔ قید اسار اولدقسه‌ده
قائلز کیم سن امیرك بندهٔ فرمانی‌یز

کمسه دوشمز بز کبی پیش نکاه قهر که
عشقکه دوشمشلرك بزلر بلاجویانی‌یز

کعبۀ کویکدن ابعد ایتمه لایقمی بزی
بزده اول شمشیر تیز غمزه‌نك قربانی‌یز

محمد توفیق

نفعیدن مابعد :

تیرینی بولمیوب دیدی تاریخ
آفرین ای خدیو تیر انداز

مصراعنی بالبداهه تاریخ دوشورمشدر .
و : « تنزل ایلم انشـایه ایلسه‌م بلکه»
«مسیحان فلك ورد ایدردی انشامی »
بولنده‌کی شاعرك انشایه اهمیت ویرمدیکنی کوسترر .
هجوده پك ایلرو کیتمش وحتی پدرینی بیله هجوایتمشدر .
اکر هجوه بدل بهادران عثمانیـانك فتوحات وغلبـاتنی تصـویر ایتمش اولسـه‌ایدی فردوس ایرانی وامثالنه البته تفوق ایدر ایدی . رحمة‌الله علیه رحمة واسعه

خ . کمال

برق

سیاسیاتدن ماعدا هر مسئله‌دن بحث ایدر

جزء ۲ | صاحب امتیازی : محمد رمزی | جلد ۱

افاضل شعرای عصردن مشیر حکمتسمیر دولتلو اشرف پاشا حضرتلرینك لطفاً برقمز حقنده شایان بیور. دقلری توجهات عرفانپناهیلرینك برنمونهٔ عال‌العالی اولمق اوزره اهدا بیوریلان براثر حکمتدثارلریدر :

غزل

دکل راز دلی اضمار دست اختیارمده
که رنك عشق ظاهردر عذار اضطرارمده

ایدرسم ترك جان ای سرو قد سودای زلفکله
قیام حشره‌دك سنبل بیتر خاك مزارمده

غزالان ختن رخت ورکابم ایلر استقبال
برابر اولسه اول آهو خرام رهکذارمده

شرر پاش محبت اولسم برقیس لاقیدم
که وحشیلر طوترلر اشیان صف صف کنارمده

هوای ارزوی خاك عنبرفام ایله اشرف
اسیر اولمش دل بیچاره چین زلف یارمده

بکا سرمایهٔ عهد نخستین حب حیدردر
نوله کوهرفروش نعتی اولسم جمله کارمده

برمکتوب

ساقزدن فی ۲۰ اغستوس سنه ۲۹۷

عزیز برادرم !

ساقزده ینه زلزله اولدیغنی غزته‌لرده کورمشسکزدر. والده‌مز خانم البته اندیشه‌یه دوشمشدر. کندیسنه تسلی ویر.

آطه‌نك تزلزلنــه دائر ایشتمکده اوله‌جغکز مبالغه‌لره ایناتمیك. فقط بوراده هیچ ده حرکت ارض وقوع بولمیور صانمیك.

زلزله‌سز یکرمی درت ساعت کچمیور. «وقال الانسان مالها» مضمون مقدسی هرکون تحقق ایدییور. بایرامك ایکنجی کیجه‌سی شــدتلی برصاللانش حس اولندی. زیر زمیندن برطاقم صدالرده ایشیدلدی. بن یرك آلتنی اوقدر دوشونمم اما اوستنی فنا کورییورم.

دیدیکم حرکتــك تأثیریله بنم اوطــوردیغم اوطه‌ده ماصه‌نك اوزرنده یانمقــده اولان شمعــدان دوریلدی. کتابلر بربری اوزرندن قایوب ماصه‌نك اوستنه یایلدی. حاصلی اوطه واردی کلدی. نصل؟ ایچه برشدت دکلمی؟

قصبه ایچنده اولجه زده‌لنمش اولان بعض ابنیه ییقلدی، برایکی حیوان تلف اولدی ایسه‌ده انسانجه ضایعات اولمدی. فقط خلق فریاد ایده‌رك ســاحلده واقع قیلیچ میــدانه دوکلدی.

پاشا افندمز (*) مسلم اولان حمیت رحیمانه‌سی اقتضا.

(*) برلین سفیری سعید پاشا.

سنجه گیجه ساعتلرجه مملکتی طولاشوب اهالی‌یی آووتمیه چالشدی.

صکره اوشـدت قالمدی. شمدی زلزله اولیورسه‌ده خفیف خفیف اولیور. ان‌شاءالله بتون کسیلیر. اوطوردیغمز دائره بیاغی اخشاب باراقه اولدیغندن نه قدر صاللانسه ییقلمز. معلومدرکه حرکت ارض کارکیر ابنیه‌یی چابك ییقار. اخشـاب بنالری، خصوصیله بزم اقامتگاهمز کبی یردن یاپمه شیلری گهواره‌وار صاللار کچر. بز ایسه بویله بیك پاتیردی گورمش کچیرمش ارنلردن بولندیغمز جهتله هیچ آلدرمیز.

بو افاداتدن مقصـدم «شمدیلك سزك بورایه کلمکز اویه‌میه‌جق.» دیمکدر. اوراده اوطورك. راحتکزه باقك. بویله بر یره کلوب‌ده نه‌یاپه‌جقسکز؟ اوطوره‌جق او یوق. کزه‌جك یر یوق. قونیشه‌جق آدم یوق.

مشهور «اومیروس»ك فیض روحانیسی آثارندمیدر نه‌در بوراده طبیعتم متصل شعر سویلك ایستیور. فقط موقعك مقتضاسی اوله‌رق آوازه‌لرم سرور انگیز دکل، حزن آمیز دوشیور.

«ویرانه‌ده بایقوش اوتر کبی سـویلنوب طورمه!»

دیمه. بر نحوست آباد ایچنه آتلدمسـه دولت جاوید دینمکه سزا اولان مسعودیت فکریه‌مدن تجرید ایدلمدم.

بوکره یازدیغم «فریاد» عنوانلی منظومه‌یی کوندرییورم. بونی ترجمان حقیقته ویروب ویرمامك رأیکه وابسته‌در. نشری جهتی نیچون ترجیح ایتمدیکمی صوراسه‌ك شو جوابی ویریرم:

بر پاره‌یه صدهزار فریاد!

معلم ناجی

قطعه

هرهانکی شیئه ایتسه توجه جهانیان
یوماً فیوماً آنده ترقی فزون اولور

بی‌ارتیاب هرنه‌دن اعراض ایدرسه خلق
آز برزمان ایچنده تدنی نمون اولور

معلم ناجی

شاعر آتشزبان ویسی پاشازاده علی روحی بك افندینك
بر غزل آتشزبانانه‌لریدر :

کتیردی نکهت زلفن صبا مبارك باد
مشام جانمه ویردی صفا مبارك باد

هوای عشق ایله بولدم کمال رتبهٔ فیض
کمال فیض مبارك هوا مبارك باد

سنی لطافته غرق ایتدی نوبهار ینه
نهال قدکه سبزین قبا مبارك باد

کوردی اول مه نوکیتدی روز روزهٔ غم
صباح عید صفادر دلا مبارك باد

قلمرو سخن اولمشدی (روحیا) محلول
بوکره اولدی مفوض سکا مبارك باد

« غزل »

جام عشــقی دمبــدم نوش ایلرم
مطرب خوش لهجه‌یی کوش ایلرم
خامــهٔ معجز دمــله شــبهه‌سز
بن اولی الالبــابی بیهوش ایلرم
مست بی پروایم ای ارباب دل
تابش صهبــا ایله جــوش ایلرم
نعره‌لر آتدقجــه شوقمدن؛ باقــك
هر خراباتی‌یی مدهــوش ایلرم
بن دوشنم کــار و بار عالمی
دهری چاقدقجه فراموش ایلرم

برقی

ماهیت عمر انسانی

— مابعد —

بر کره کائناته عطف نکاه اولنســون انظار تماشــایه

چارپان کرك انسان وکرك حیوان بر وظیفهٔ موقوته ایله مکلف اولدقلری کوریلور .

وبونکله برابر شوحالات امعان بصیرت وعبرتله میزان محاکمه‌یه آلنیجه جمله‌سی فانی اولدیغی وایچنده بولنوب ترقی ایتمك سوداسیله اولمدق واسطه‌لرینه مراجعت ایتمکده بولندیغمز دوران سراپا محنت و آلامدن عبارت بولندیغی تحقق ایدر . معلومدرکه نقدر لذیذ وطاتلو اطعمه اکل ایدلسه لذتی یالکز دماغده محسوس ودماغی کچر کچمز اولذت زائل اولوب آنی هضم ایتمك ایچون معده دوچار تعب واضطراب اولیور . بناءعلیه هر درلو اشیادن حس ایدیلان لذتلر مساوی اولوب کرك مأکولات وکرك مشروبات وکرك وصول کام ومراد قضیه‌لری اولسون هپسنك لذتی او آنده حس اولنوب درحال زائل اولوب کیدییور .

حتی یوز بیکلرجه اردوسنه قوماندا ایدن جنتمکان حضرت فاتح کبی بر قهرمان قارشوسنده بولنان دشمن دینه قارشو جنك ایدرك بر طرفدن سل سیف ایتمش قلیجی النده پارل پارل برق آسمانی کبی پارلامقده وبر طرفدن اوریزهٔ (انافتحنا) سورهٔ جلیله‌سی رایت فرقهٔ

سـعيدهٔ عثمانیانی ید اقتدارنده طوتمقـده اولدیغی حالده عسـاکر اسلامیـه‌یی تشجیع واداره ایدن والله الله تکبیر کبیریله دشمن اوزرینـه یورویوب تارومار ایدرك مظفریت بیراقلرینی اوستریا الکاسنده رکـز وکشاد ایدن خاقان مغفور کبی بر مرد جهـانکیرك بویله شـانلی بر مظفریت و موفقیتـدن حاصل ایلدیکی لـذتی انسانه حیـاة جاودانی بخش ایدرجه‌سـنه ملیح اولوب بو لذتك همیشه دوامی مرأت خیالی جلوه‌کاه ایلرسه‌ده ذکر اولنان شکر لذت دوام ایتمیوب زائل اولور .

مأکولاتدن حس ایدیلان لذت ایله بویولده طوییلان لذت میانده‌کی فرق شـویله‌درکه انسان اك زیاده سودیکی یمکدن ایسـه حس ایتدیکی لذت دماغدن اشـاغی اینرکن یوق اولور .

هر نقدر شانلی بر مظفریتدن حس ایدیلان لذت دخی زائل اولورسه‌ده نامی دائما باقی قالیر وانسـان انکله مفتخر اولور. ورقلردن تاریخلره یازیلیر. قومی آره‌سنده تقدیس ایدیلور. حرمت و رحمتله یاد قلنور. کویاکه اواسد معظم ترك دغدغهٔ حیات ایتمامش ظن اولنور .

کرچه بوبابده‌کی مناقشـات ادبیه خیلوجه قیل وقال

تکوننه باعث اولەرق ایکی رأیی انتاج ایتمشسەدە الك زیادە شایان اهمیت واعتبار اولان شی لذتك زائل اولمسی و نامك الی الابد باقی قالمسیدر .

لذتی دائمدر دیه قبول ایدنلرك ایسه فکرلرینه بالطبع مشارکت ایدەمیەجکمز درکاردر .

ملیونلره مالك اولان ارباب ثروتك دائما متلذذ اولمسی ایجاب ایدر ایسەدە حیفا که نفس الامردە اویله دکلدر .

برشیدن لذت بولمق ایچون مشغول حسابی اولدیغی آلتونلردن اونبیك دانەسنی خرج ایدوب مراق ومذاقنی اجرا ایتدیکی آندە متلذذ اولەبیلوب عقیبندە اولذتدن محروم اولور .

ایشته لذتك فانی ومحن ومشاقك باقی اولمسی اوزون اوزادییه بریولدە چانطه آرقەسندە تفنك اموزندە کیدن وبرلحظه آرام و توقف ایدەمیوب آلا بیلدیکنه یوروین و بو حال ایله تصادف اولنوبده لطافت وانتظامی ادراك بشری دوچار وله وحیرت ایدن روضەلر . کوشکلر ، سرایلر ، براق چشمەلر ویولك هر ایکی لجەسندە افلاکه بوی آتمش اشجار صفانثار وروایح کونا کونه نشر ایدن

ازهار وچمنزار کبی کوکللری لبریز اشواق ومسار ایدن تماشای پرصفادن کسب محظوظیت ایده‌میه‌رك وبالعکس صدای پالری اخبا ریأس والم ایتمکدن وارسته اوله‌میان عسکرلرك عدم توقفلرندن ناشی مضطرب اوللرینه تشبیه ایدلمشدر .

خ . کمال

(مابعدی وار)

غزل

جانان ینه یان باقدی رقیبان آره‌سندن
کیم کچدی عجب؟ جان ایله جانان آره‌سندن

بیلم ینه سودایه‌می دوشدی؟ دل‌شیدا!
بر آه چیقار سینه ایله جان آره‌سندن

حسنك کبی عشقمده جهانسوز. ینارسین!
کچمه بوایکی آتش سوزان آره‌سندن

دیوانمی سیر ایلر ایدك طوپلهیه بیلسهم:
اوراق پریشانمی دیوان آرهسندن

جمعیت خاطرله اولور جمع ایده‌بیلمك :
اشعاری ده اوراق پریشان آرهسندن

الای بکی‌زاده
ناجی

برمقالهٔ تضرع نمادر

ای صاحب قدرت وعدالت، ای حقیقت محض اولان مکون کائنات ! نام عظمت دثارینه قسم ایدرمکه صدمات متوالیهٔ شئوناته تصادف ایدوبده پدر و مادرندن بلای فرقت وهجره گرفتار اولمش یتیمان‌کبی محزون اولان قلبم محو آبادتأثره کیدوب طوربیور ! یارب! کوکلمی شادان ایله‌که آثار قدرتك بووجهله وجود عبودیتمده جلوه نما اولسون. . . .

ای طبیعتك آمری فیاض مدبر ! تنها قالدیجه شئونات عالمه. چشم عبرتله باقیورم ! هرجسمك هر ماده‌نك، هر

جزؤ فردك حركات وسكنات نسبيه‌لرينه دقت ايديورمده محرك وصانع اعظم اولديغنه حكم ويرييورم!!.. الهى! سن فاطر وخالقسك عظمت و شـانك فضاى نامتناهى‌يى طولديرمش اولديغى حالده، برقدرت مطلقهٔ محيرة العقول‌سك كه هرصنعك هرفعلك بر آنده برلحظـه‌ده تأ كدنمـاى بروز اوليور ! اى قوانك ظهورينـه بادى اولان خلاق كريم ! سن عالمسك برحالده كه علمنك مبدأ وانتهاسى يوق !

آلهى! سن موجد عوالمسك برحالده‌كه جمله‌سى توابعيله برابر وضع بيورديغـك جاذبه و دافعـه قانونلرينه تبعيتله اوامر سبحانيه‌كه كرداندادهٔ انقياد ايتمكده ودرياى بى پايان اثيريه‌ده سبح ايلمكده‌درلر . اى بانئ اعظم ! سن عادات قبيحـه واخلاق كريهه و ذميمه‌يى (ثلثة الاثافى) قيـلدك بر حالده‌كه اكا تقرب ايدن شرير ومنفـور واندن مجانبت ايليان عزيز وموقوردر .

(مابعدى وار)

ابو الغريب وجدانى

برادرمز شاعر مشهور خرپوطلی خیری افندینك برغزل عالیلریدر :

کوکلم نه حالی وارایسه جانانه کوستر
بیلمز طبیبی خستەسی حالانه کوستر

آیینەدر طبایع انسانه جام می
چوق واقعاتی عالم میخانه کوستر

مجنون خرد نما اولەرق جلب نفع ایدر
عاقلده وارکه کندینی دیوانه کوستر

کورمه حقیر کیسەیی کهنه لباس ایله
کنجینەنك ده ظاهری ویرانه کوستر

مرآتدر بدایع نظمه طبیعتم
هپ سانحاتی بویله بلیغانه کوستر

خرپوطلی خیری

فنون

{ دماغ وفعاليت دماغ }

تعبیر آخرله

بين وملكهٔ عقليه

— مابعد —

مشاهیردن «والانتن» فن حيات حقندهكى درسلرينك برنده « ملكات عقليهنك درجهٔ مكمليتى الياف عصبيهنك يالكز كميتيله اولميوب بلكه الياف مذكورهنك كيفيتى وبناءً عليه هر برعناصردهكى قوانك شدتى وفعاليت متقابلهسيله واقعدر » ديمشدر .

مؤلفك بو سوزلرى « برق »ك ايكنجى نسخهسندهكى (ملكهٔ عقليهنك درجهسنى تعيين ايچون بينك يالكز حجم وثقالتى نظر مطالعهيه آلمق كافى اولهميهجغى و دعوايى حقيله اثبات ايتمك ايچون مذكور بينك عضويتنى يعنى شكلنى، بنيهسى اوزرنده بولنان قيوريقلرك صورت تشكلنى و تركيب كيمويسنى دخى نظر اعتباردن آيرمامق فن حاضرك

ایجاباتنــدن اولدیغی . . . . .) وادیسنده‌کی افکاری تأیید وتصدیقه کفایت ایده‌جك درجه‌ده‌در .

اوله بیلورکه بینك برطرفنده‌کی غلط طبیعیٔ ظاهری او بینك دیکر برطرفنده‌کی اقسامك فرط نما ایتمش اولمسیله معادله وموازنه ایتمش بولنور .

فقط بوراسی هنوز فرضیاتدن عبارت اولوب یوقسه حقیقتده بوماده الحالةهذه تقرر وتبین ایتمش مواد مثبته‌دن معدود دکلدر .

مع هــذا بوندن اولکی مقــاله‌ده اسمی کچن « بیبرا » مختلف حــیوانلرك دماغلرنده‌کی ترکیب کیمیوی‌یی تحلیل تطبیقی اعانهســیله تحری‌یه قالقشمش وبرحیــوانك سلسلهٔ حیواناتده احراز ایتمش اولدیغی موقع طبیعی نقــدر عالی ایســه اوحیوانك دماغــنده‌کی یاغك وبناءً علیــه یاغ ایله برلشمش بولنان فوســفورك مقــداری اونســبتده چوق و بونك عکسی اولانلرده یعنی سلســله‌نك درجهٔ سفلاسنه وارلدقجه یاغ ایله فوسفورك مقداری آز اولدیغی نتیجه‌سنه واصل اولمشدرکه بوقدر سوزی فناً سویلك لازم کلورسه کندی باشنه شو یولده برقانون ظهور ایدر :

هرقنغی برحیوانك دماغــنده‌کی شحمك واوشحم ایله

ممتزج بولنان فوسفورك مقداری، مذکور حیوانك سلسلهٔ حیواناتده احراز ایتمش اولدیغی موقع طبیعینك درجه‌سیله مبسوطاً متناسبدر.

و ینه بینك حاوی اولدیغی فوسفورك مقدار وسطیسی شمدی‌یه‌قدر ظن اولنانك پك زیاده فوقنده اولدیغی و ادارهٔ بدنده‌کی اعضادن فوسفوری اك زیاده حاوی اولان عضو بین اولوب حتی مذکور بینده‌کی فوسفورك مقداری جوهر عضلیده‌کینك یعنی ات جوهرنده‌کینك تماميله ضعفی بولندیغی «بورساراللی» نام حکیمك تحریات جدیهٔ اخیره‌سندن مستبان اولمشدر.

رحم مادرده‌کی چوجقله طفل نوزادك دماغنده‌کی یاغك مقداری سن بلوغه واصل اولنلرککنه نسبةً آز ایسه‌ده بوکا مقابل چوجغك بینده‌کی صویك مقداری چوقدر.

طفل نوزادك بینده‌کی یاغ رحم‌مادرده‌کنه نسبةً چوق وچوجغك سنی ترقی ایتدکجه یاغك‌ده تزاید ایتمکده اولدیغی کورلمکده‌در.

آج براقیلان حیوانلرك دماغلرنده‌کی یاغك وزن ومقدارینه اصلا خلل کلمدیکی کورلمشدرکه بوندنده وظائف

دماغیه‌نك یولنده جریان ایتمسی ایچون هر حالده برمقدار یاغه احتیاج مس ایتدیکی اکلاشلمشدر.

آت، اوکوز وبوکا مماثل بینی پك کوچك اولان حیوانلرده بینك کوچکلکی نسبتده زیاده یاغ بولنمشدرکه بوندنده کمیتك کیفیتـله معادله وموازنه ایتدیکی نتیجه‌سی استحصال اولنمشدر.

مع مافیه ملکات عقلیه‌نك درجه‌سنی دها حقیله تعیین واثبات ایتمش اوله بیلمك ایچون بونلردن بشقه یعنی نسب کیمویه‌دن ماعـدا، علی الخصوص اشـکال دماغیـه‌نك یکدیکرینه اولان نسـبتلرینی پیش نظر اعتنـایه المقلغمز ایجاب ایدر.

فی الحقیقه خیلی زماندرکه هرکس کوزینی بینك سطحنده‌کی قیوریقلره دیکمش ومذکور قیوریقلرله فعالیت دماغ بینـده برنسبت بولنوب بولنمدیغنی کشف ایده بیلمك ایچون اصحاب فنون طرفندن دتعاتله اوغراشلمشدر.

ایشـته بونسبتك وجودی اخیراً معلم «هوسك» ك تحریاتیله صورت قطعیه‌ده اوله‌رق ظاهره چیقارلمشدر.

«هوسـك» اثبات ایتمشـدرکه برحیوانك بینده‌کی قیوریقلر نقـدر کیرینتیلی چیقینتیـلی اولورسـه و بینك

اوزرنده‌کی ایزلرك درینلکی نقدر زیاده بولنورسه وتمغایه مشابه اثرلر و داللانمه‌لر نقــدر چوق اولور وقیــوریقلر قارشیقلی اولمز وغیرمنتظم بولنورسه یعنی تلافیف دماغیه نقــدر اعوجاجات عرض ایدر وتملرك عمقی و آثار اصبعیه ایله تغصنات و تشعباتك مقداری نقدر زیاده اولور وعدم تناظر ایله عدم انتظام خصوصلری نه‌درجه ایلری وارمش بولنورسه حیوان مذکورك سلســله‌ده‌کی موقعی اونسبتده ممتاز و قوای عقلیه‌جه دخی عین نسبتده امثالنه فائق وسر- افرازدر .

حتی مشهــور « بتخودن »ك بینــده‌کی قیــوریقلرك درینلکی عادی بینلرك ضعفی اولدیغی و مذکور قیوریقلرك مقداریده ینــه عادی بینلرککندن قیاس قبــول ایتمیه‌جك درجه‌ده زیاده ایدوکی المانیا دوقتورلرندن موسیو « واغنر »ك بوبابده‌کی اعلامیله ثابتدر .

سلســلهٔ حیواناتده بینك نشو و نماسنه عائد ومناسب اولان قانون، بالخاصه انســانك نشو و نماســنده واقع وجاریدر .

بینــك نشو ونمای تدریجی ومادیســیله ملکهٔ عقلیهٔ انســانیه تزاید وترقیٔ سنی ملابسه‌ســیله عضو مذکورك

شکلی تغیر ایتدکجه ملکهٔ مذکوره تناقص ایدر .

انکلیز «په آقوق» ك تحریات مهمه‌سنه نظراً انسان یکرمی بش یاشنه واصل اولنجه‌یه قدر دماغنده‌کی ثقلت علی‌الدوام و بر سرعت فوق العاده ایله تزاید ایلر ؛ اللی یاشنه قدر عین ثقلتده قالور ؛ مؤخراً تناقصه یوز طوتار.

و«سیمس» ك قولنه کوره اوتوز ویا قرق یاشنه قدر کتلةً تزاید ایتمکده اولان بین ، حجماً حد کماله انجق قرق ایله اللی یاشلری آره‌سنده واصل اولور .

اختیارلرك بینی خمور حالنه کله‌رك یعنی بسلنه‌میه‌رك بروشور ؛ واولجه بر بری اوزرنده تماماً و بلافاصله والمسافه موضوع بولنان قیوریقلرك آره‌لرنده برطاقم بوشلقلر حصوله کلور .

اوصره‌ده جوهر دماغك آیرلمسی و سوکلسی صعوبتلشور ؛ رنکی دها زیاده قویولاشور ؛ علی‌العاده وارد اولمقده اولان قانك مقداری آزالور ؛ اوزرنده‌کی ایزلر طارلاشور ؛ و اختیار بینڭ ترکیب کیمویسی چوجغككنه یاقلاشور .

ایشته قدما بونکته‌لره اطلاع حاصل ایتمدکلری حالده بیله یالکز آثاری نظر اعتنایه آله‌رق « اختیارلر تکرار

چوجق اولورلر » كلام كبارينى اصـدار ايتمشـلردر .

دهاى خارقه‌سنه عالمى مفتون قيلان و علوم طبيعيه‌ده اك بيوك واك مهم كشفياته دسـترس اولان حكيم بى‌عديل « نويتون » هنكام شيخوختنده زماننك اك معند متعصبلرينه بيله مسابقت خوان اولورجه‌سنه اعزه ايله اشتغاله باشلامشدركه بوحال انكليز حكيمنك شـبابتده‌كى افكاريله شيخوختده‌كى افكارى آره‌سنده‌كى مباينت وتضادى اعلان وبناءً عليه انسان اختيارلغه تقرب ايتدكجه بتون‌بتون بشقه‌لاشدیغنك حكمتنى بيان وافهام ايده‌جك درجه‌ده‌در .

شمدى‌يه قدر كشيدهٔ سلك سطور اولان تجارب مقنعهٔ مختلفـه و وقايع متنـوعهٔ مثبتـه عادتا قارئين حضراتنى بيقديره‌جق درجـه‌ده متعدد و همان تاريخ وقايع طبيعـيه اطلاقنه سزا كبى‌كورينورلر ايسه‌ده « توتل » ك «بزه وقايع مثبته لازم » وينه مومى‌اليهك « انجق بينك اعانه‌سيله‌در كه ماده‌دن معنـايه واصل اولنه‌بيلور » زميننـده‌كى سوزلرى درخاطر اولورسه بو بابده وقايع مسروده ومسطوره‌نك الزميتى تسليم اولنور .

هله بين حقـنده مادةً معلومات تامه كسب ايتدكدن صكره علم منـافع الروح و الاعضانك اك نازك نقطـه‌سى

دیمك اولان ملکهٔ عقلیه‌نك بردرجه‌یه قدر دها سهولتله استفهام و استصحاب ایدیله‌بیله‌جکی شبهه‌سز اولدیغنده آرتق بزجه عاجزانه قناعت حاصل اولمشدر.

ظن ایدرزکه بویله‌لکله قورمش اولدیغمز «پوزیتیویزم» (*) مسلکی دائره‌سی ایچنده طولاشمش و واصل اولمق استدیکمز نقطهٔ مقصوده او یله اوته‌یه برویه دال بوداق صالیویر. مکسزین برخط مستقیم اوزرنده بولندیغمز حالده همان اونقطه‌یه متوجهاً حرکت ایتمکده بولنمش اولورز . . . .

دوقتور
بافره‌لی یانقو

(لامارتیندن)

ماضی

مرتفع برموقعده توقفله کیجه ایله کوندوزك صورت

(*) مادةً و فناً اثبات اولنه‌بیلان حقایقه ایناندقدن صکره معنویاته واصل اولمق استمکدن عبارت یکی برمذهب فلسفه‌در.

انقسام وكذرانی تماشا اولنسه نجم صباحك سیر و حركتی تسریع ایدرك آن بان زواله تقرب ایلدیكی كوریلور. كیت كیده آفاق تلونات وتزییناتیله روشناساز عیون اولمغه، اونجم پرتوبارك انجق نصفی كورلمكه باشلار. نصف دیكری ظلمت آباد عدمه روان اولور.

ایشته زراع بوساعتده مائل زوال اولان بوخفیف ضیانك سایهٔ لطافتنده اسوده نشین اولورلر. ایشته بوساعتده سیاحلر مشی وحركتدن فراغتله بر چشمه ساره تقرب ایدرك صفوت هوادن استفاده آرزوسنده بولنورلر. ایشته روح برساعتده هرشیئه برانجذاب تام حاصل ایدر. ایشته بو آن سعادت اقتران‌ده امید دینیلان نازندهٔ دلارام عرض اندام ایلر.

اختر انجلاریز حیاتمزدن ده كری‌یه طوغری خفیف بر ضیا منتشر اولوركه آن بآن مائل زوالدر. حیاتمزك ظهرنده براز پارلار پارلامز سرشك چشمانمز بر سحاب كثیف كبی پرده‌كش التماع اولور. برطرفدن‌ده حركات سریعه‌مز ظلمت موتی تقریب ایدر. نجم فروع افشان حیاتك انجق نصفی مشاهده اولنه‌بیلوركه بوده یوقاریده ایما ایدیلان شفق هنكامنه مشابهدر: پك چابوق

سونر امیددن محبتدن دوستلقدن بشقه بزه برشی قالمز .

خلیل ادیب

برق

بوکون یالکز اسمیله عالم ادبیاتك افتخار ایده کلدیکی (لامارتین) کبی بر بارقهٔ ذکانك افکار عالیه‌سنی تتبع و (ماضی) عنوانی سرلوحه‌سیله آثار حکمیه‌سندن بالترجمه رساله‌مزی تزیین بیوردقلرندن بوبابده برادرمز خلیل ادیب بك افندی‌یی تبریك ایله برابر عرض تشکر ایدرز.

بو نه ظلمت تنهائی ؟

۱

بر شب تاریکده قالدم امان
موج اوربیور ظلمت دهشتظهور
اولدی کوزمدن دخی هرشی نهان
ظلمت مقبر بوکا نسبتله نور

۲

کوز کوزی کورمزنه دیمك؟ بر باقك
قلب منور بیله غرق ظلام
یوقمی مصابیح صداقت باقك
عالمی طوتسون لمعات مدام

۳

نور حقیقت ایله مجعول ایکن
بویله قرا کلقده بولنسونمی دل
ظلمت خذلانده قالمهم ندن
اولمش ایکن نور دلی مشتمل

٤

قاپلامه ای ظلمت پرغائله
عالم امیدی اوکمدن چکل
نالهٔ نار افکن اندوه ایله
محوایدیویرمك سنی مشکل دکل

۵

شمدی شراراتی ده ظاهر اولور
دود فغانم چیقیور عرشه‌دك
صانمه شو حالك که تمادی بولور
محو ایدر آهم سنی ده ایتمه شك

او نور نه ؟

٦

پارلادی بر نور مسرت رسان
آلدی ظلامی باقیکز انهزام
نور بهشتیمی اولور لمعه‌ران
بیك یشا ای شعلهٔ دولت پیام

٧

ظن اولنور شق اولنوبده سما
عرش تجلی ایدییور عالمه
یا ابدیت اولیور رونما
شانله تلالی ایدییور عالمه

٨

باقمه‌ده عاجز قالیور کوزلرم
نوره نه‌ممکن اولسه نصب نگاه
کلدیمی ؟ ایا اوکمه دلبرم
یا نه ایچون پارلامه‌ده پیشگاه

٩

قاپلادی کتدکجه جهانی ضیا
عهد الست اولدی باقك پرده‌خیز

بانك سعادترس (قالوملی)،
اولمه‌ده حالا کوکله شوقریز

١٠

بویله شعاعاتی کورنجه جهان
صانسه روا کلدی زمان لقا
بالقیور انوار معالی فشان
بویله اولور پرتو نور خدا

شاهد صداقت ایمش

١١

آی اونه؟ منبع انوارده
نوره بورونمش باقیور برملك
برالی کیسوی کره‌دارده
دیکری چیلاق باقیکز دوشه‌دك

١٢

بویله لطافتله کورنجه آنی
دل اولیور شدت ایله منجذب
حیرتمی جاب ایدییور هریانی
اولمده‌یم وفرت ایله منجذب

١٣

ای ملك، ای نور دل کائنات
کور شو پرست آور قدسیتی
ناظر حیرانکه ایت التفات
کوستر اکا نظرهٔ علویتی

١٤

آل شو جهان دشمن آواره‌یی
دست روان پرور قدسی ایله
ایلمه محروم بو بیچاره‌یی
آلمز ایسه‌ك حشره‌دك ایلرکله

١٥

کورمکی ایسترمی جهانیلری
بردل حساس که کورمش سنی
ایلیه‌یم ترك روان و سری
بویله اسارتله براقمه بنی

آتشدل

{برق}

ساحهٔ مطبوعاتی حقیقة آتشین منظومه‌لریله شراره‌پاش

قیلغه باشـلایان آتشدلك آثار آتشـدلانه‌لرینی برقمز نشر ایتمکه هر آن وزمان واسطه اولور.

موسیقی‌یه دائر برقاچ سوز

— مابعد —

موسـقیده عند القدما (راست) فصلی برنجی پرده عد اولنمش متأخرین عندنده ایسه متولداتنك کثرتنه نظراً (دوکاه) فصلی برنجی پرده اولدیغی بیان قلنمشدر.

سائر مقامات بونلرك متولداتی اولوب متولداتك دخی هر برولریچون برطاقم شعبات بولندیغی جهتله انواع مقامات لایعد ولایحصی دینه‌جك بردرجه‌ده کسب تزاید ایتمشدر.

ارباب تدقیق واهل تجربه طرفلرندن مقاماتك اوقات تأثیری شویولده تزبیر وبیان قلنمشدر.

وقت سحرده؛ آغازه‌ده راست،	سازده رهاوی !	
« ضحاده؛ « حسینی،	«	«
« ظهرده؛ « نهاوند،	«	راست !
« عصرده؛ « بوسه‌لك،	«	ینه‌بوسه‌لك !
« غروبده؛ « عشاق،	«	ینه‌عشاق!

نصف الليلده؛ « راست، « زيرافكند!
ثلث اخيرالليلده؛ « زيرافكند « راست !

فصللرى اجرا اولنورسه فوق‌الحد مؤثر اوله‌جنى كبى مقاماتك سامعينك شكل ونوعنه مخصوص اوله‌رق آيروجه تأثيرات معنويه‌لرى بولنديغى ده ارباب تجربه طرفندن تحت اتفاقه آلنان برمسئله‌در !

مثلا :

اسمراللون اولان كسانه عراق واكاتابع اولان برطاقم نغمات بغداى رنكنده بولنانلره اصفهان و آنك متبوعى اولان نغمات بياض چهره‌ليلره كوچك و اكا منسوب برطاقم مقامات اصفراللون اولانلره راست واكا تابع اولان نغمات مؤثر اولديغى و نوع عربه حسينى و توابعنك ونوع عجمه عراق وتوابعنك ونوع تركه عشاق و توابعنك وقسم افرنج و رومه بوسه‌لك و توابعنك تأثير ايتمكده بولنديغى ارباب تدقيقك جملهٔ مجرباتندندر.

نغماتك ماهيتى ميدانه قويان غريب برشيده يوقاريده نابينك — « هربرى برمرضه نافعدر » ضدينى هر بريسى دافعدر » — نشيده‌سنده سبق ايتديكى كبى اكثر طبايعده

مرکوز اولان اندیشهٔ غمفرسایی دافع و امراض باطنه وبدنیه‌یی نافع بولنمسیدر.

حتی: ایام قدیمه‌ده بیمارخانه‌لرك موظف ومخصوص خواننده وسازنده‌لری اولوب خستکانك امراض واضطرابنه مطابق بر طاقم نغمات وترنمات ایله مداوات ایلدکلری وصکره‌لری بو صورتده اهل هوا و هوسك تمرضی اشتراك ایدرك بو یوزدن برطاقم کسانك فساد اخلاق وسوءافکاره دوچاراولملرینی انتاج ایلدیکندن بو اصول بالکلیه ممنوع قلنمشدر.

امراضك وجودینی دافع اولان مقامات بونلردن عبارتدر.

(راست) دافع فلج اولوب (عراق) ایسه حرارت مزاج وحفقان وسرسام علتلرینه نافع ایمش!

(اصفهان) ایراث فطانت واحداث زکاوت ایله وجودی بارد ویابس اولان کسانی حفظ ایدرایمش!

(زیرافکند) لقوه وفالج ووجع ظهر و مفاصل و قولنج علتلرینی دافع ایمش!

(رهاوی) حفقان و صداع ولقوه وفلج وامراض بلغمه‌نك کلیسنی دافع اولدقدن بشقه تصفیهٔ ذهن واستقامت فکره دخلی و وسوسه وخوف وبیمی ازاله‌یه مداری وارایمش!

(زنكوله) امراض قلبیه‌یه نافع وسرسام وعطش و التهاب جکره مانع اولدقدن بشقه تفریح قلب وانتعاش روحی جامع ایمش!

(حجاز) عسر بول وحاصره‌یه نفعی اولدیغی کبی تحریك شوق وشطارته دخل کلیسی وارایمش؛

(بوسه‌لك) قولنج ووجع درك وصداع بارد خسته‌لکلرینه نافع ورمدی دافع ایمش!

(عشاق) ریاح حاره ویابسه‌یه ونقریسه مفید وجالب نوم وراحته دخلی مزید ایمش!

(حسینی) قلبك التهابی وکبد وحرارت وعطش کبی امراضه وهردرلو حمالرایله معده خسته‌لکلرینه نافع ایمش!

(نوا) وجع نساء دورك افکار فاسده‌یی دافع وفرح قلب وسرور خاطری جالب ایمش!

(کیمدر ویرن علیله تداوی‌یه احتیاج)
(کیمدر قویان مزیت اصلاحی مرهمه)

سبحان من تحیر فی صنعه العقول!
سبحان من بقدرته یعجز الفحول!

ابن السعدا
صفوت

بروق

سیاسیاتدن ماعدا هر مسئله‌دن بحث ایدر

جزوء ٤ | صاحب امتیازی : محمد رمزی | جلد ١

دولتلو اشرف پاشا حضرتلرینك زادهٔ طبع دلارا. لرینك دیکر براثر بلاغتنثاریدرکه تزیین صحیفهٔ افتخارایتمکله کسب مباهات ایلرز :

کولدیروب کللری زار ایتدی هزاری کلشن
حسن وعشق اوزره کوزل آچدی بهاری کلشن

صانمه بیهوده کچر سروی صبا زمزمه‌سن
جولره مژده ایدر مقدم یاری کلشن

شرم اوراق کلستان ایله کلر ویانك
کتورر خاطرینه کشت وکذاری کلشن

كوزینی خار اجلدن صاقنورمی بلبل
کفنی کل ورقی اولسه مزاری کلشن

باغباندن کوچ اولور صاقلایه‌مز ازهارین
اشرفا صاقلاسون اول غنچه‌یی باری کلشن

« غزل »

خمار دیدهٔ سودا شرابسز یاشامز
یاشارمی ماهیٔ دلتشنه آبسز یاشامز

دلك مدار حیاتی خیال رویکدر
جهان نشو ونما آفتابسز یاشامز

یاشارسه مغز سرم شوق طلعتکله یاشار
بر آتشین کره‌در انجذابسز یاشامز

جوانه رابطه ایلر دکلسه شیخه مرید
خلاصه سالك عشق انتسابسز یاشامز

تهیی پردۀ حسن بیانه کیرمه‌ده‌در
بو خلق ایچنده حقیقت نقابسز یاشامز

معلم ناجی

غزل

بلبل قدسی دمم بیم خزان اولمز بکا
لامکان سیرم زمان اولمز مکان اولمز بکا

فکرم استاد معلمخانۀ توحیددر
عقل کل مبحث کشای امتحان اولمز بکا

قوت طبعم ویرر ارکان عرشه اهتزاز
شیر چرخك پنچه‌سی نوك بنان اولمز بکا

بکر استعدادمك مشتاقیدر حسن بیان
حاجت مشاطۀ رخسار آن اولمز بکا

نکته‌دانك خصمی دنیا اولسه سالم غم دکل
نکته‌دانلقدن بیوك عالمده شان اولمز بکا

اسکدارلی
سلیمان سالم

« غزل »

موسم كلده ديرسن آغلاميم
بلبل آغلار نيچون بن آغلاميم

كل يوزك حسرتيله قالمی؟
ايده‌يم سير كلشن آغلاميم

ايله بركره ظالم عطف نكاه
اوله‌يم ديده روشن آغلاميم

بلبل آغلار وصال كلده ايكن
بن ندن فرقتكدن آغلاميم

طوغريسی زحمتم كوكلدندر
كوكل اولسون بر آزشن آغلاميم

سروش

« قطعه »

سوزلرم بيهوش ايدر هرشاعرك عجزدمی
پك مرقصدر كلام عاشقانه‌م ديكليك

جـذبه‌دار ایلر کلیم اللهی ای ارباب دل
بر ندای هاتفیـدر هر ترانه‌م دیکلیـك

برقی

« تبریك »

ارقداشلر !

رساله‌ٔ موقوته‌لر دنیانك هرطرفـنده بیوك بر رغبته مظهر اولمشلر ایکن مملکتمزده نصلسه رواج بوله‌مامشلردر غریب دکلمیـدر، بودرجه رغبتسزلك موجـود اولدیغی حالده برایکی سنه‌دنبری ــ ولایاتدن قطع نظر ــ پایتختمزده اوقدر رسائل موقوته عرض وجود ایتمشدرکه شمدی‌یه دکین هیچ بر پایتخت بویله بر زمان قلیل ایچـنده بوقدر رسـالهٔ موقوته چیقارمغه موفق اوله‌مامشدر!

لکن تأسف اولنورکه بونلرك همان کافه‌سی آچیلدقدن برایکی ساعت صکره صولان چیچکلری تنظیر ایدرجه‌سنه برقاچ جزؤ چیقـار چیقمـاز ــ یاد حزینـلرینی قلوب قارئینده براقه‌رق ــ عالم مطبوعاته ابدیاً وداع ایتمشلردر .

ان شاء الله سز بو نلره بکزه مزسکز خدمتکزك مبادیسنده رغبتسزلك کورسه کز بیله مأیوس اولمزسکز. چالیشه لم ارقداشلر چالیشه لم که «توفیق ازل غیرته عاشقدر».

انوار ذکا محرری

مصطفی رشید

«برق»

اسلوب زمان اوزره تحریك خامه ایلیان محررین میاننده وهرذوق سلیمك موافق طبعی وجهله تحریر وحسن افاده ده شهرت آلان برادرمز مصطفی رشید بك افندی حضرتلرینك برقمزی شایان تبریك بیورملری جداً ممنونیتمزی موجب اولدی.

ساحهٔ مطبوعاتده هرایکی طرفك مقاصد و آمالی امت وطنه خادم ترقیٔ معارف اولمق مسلم ایکن سائرلری کبی مراقبه ومحاسده یه ذره قدر اهمیت ویرمیه رك علو جنابلرینه شاهد حقیقی اوله جق اشبو تبریك ترقی پرورانه لریله هیئتمزی تلطیفه مسارعت وصحیفه لرمزی غریق دلپسند حکمت ایتلری ایروجه تشکره شایاندر بناء علیه جمعیت

وطنی شعشعه‌نثار انوار ذکالریله مستفیض قیلمق امل خیرخواهانه‌سنده بولنملرندن طوغریسی ادیب موی‌الیهك بوبابده‌کی تشبثات عالیه‌لری تقدیس اولنور.

« شرقی »

مرحمت یوقمی؟ سنده جانانم
خیلی دمدر اسیر هجرانم!
الم فرقتکله نالانم!
خیلی دمدر اسیر هجرانم

آتش حسرتکله سینه یانق
انتظارکله دیده‌لر اویانق
قالمدی صبر وطاقتم آرتق
خیلی دمدر اسیر هجرانم

آلای بکی زاده
ناجی

« سؤال »

بو شب بمـله ای ملك زمانكذار اولورميسك
دل خزان رسـيده‌يه دم بهار اولورميسـك
يوزكده موج اورن سنك او نور حسنه كاه بن
باقارده - ای كوكل - ديرم اميدوار اولورميسك
قمرده يوق سنك قدر حزين حزين او نظره‌لر
ديرم كه سـن ده بركاه عجب هزار اولورميسك
سؤاله جرأت ايله‌سه‌م كلوب حضوركه اكر
بيلمـيـور طبيعتـك كه شرمسار اولورميسك
جسارت آسه‌ده كوكل محبت ايتسـه حسنكه
عجب او دل خرابی سن سورده يار اولورميسك

متملی زاده
طاهر

« غزل »

اورتـبـه عاشـق ديدار ياردر كوكلم
بن اولمسه‌م دخی يار ايله واردر كوكلم

همیشه صورتی صورتپذیر اولور دلده
جمال پاکنه آیینه‌داردر کوکلم

خیال خط لطیفیله پر لطافتدر
نه موسم اولسه ینه سبزه‌زاردر کوکلم

بلای عشقه تحملده اضطراریدر
جوانی سومه‌ده بی اختیاردر کوکلم

وصاله ایردیده اولکی شوقی آرتردی
همان کزر طولانور بیقراردر کوکلم

بوشبده وصلنی وعدایلشدی اول مهرو
بوکونده اویله‌جه پر انتظاردر کوکلم

اوشوخی قوهٔ اخلاصم ایله جلب ایتدم
سزای رشك اوله‌جق کامکاردر کوکلم

خرپوطلی
خیری

« غزل »

متناسب دكلمی حالكزه
عاشقم سوديكم! كمالكزه ؟

حالكزدن تفرس ايتمدهيم
سزده حيرانسكز جمالكزه

سزی، ياد ايلدكجه، كورمدهيم
ذاتكز منطبق خيالكزه

قارشی كلدكجه قارشياق بولامام
نكته‌لی نكته‌لی مقالكزه

عاجزم بن جواب ويرمكدن
او ستملی، كوزل سؤالكزه

٢٨ شعبان ١٣٠٢

نابی‌زاده
ناظم

ماهیت عمر انسانی

— مابعد —

نمایان اولور که بومثللو نفائس اشیادهده بقا اولمیوب آنلرك آردنجه صولوب قوریمغـه یوز طوتار. توصیف ایدیلان اوموقع لطافتبخشـانك بر کون اولور که دلکشـا تماشاسی محو ونابود اولوب قعر کرداب عدمه دخول ایدر. ایشته بوفانیلك یالکز انسانلره مخصوص اولمدیغی مابه‌التلذذ اولان اشیانك پژمرده وپریشان اولمسیله ثابتدر.

بغـایت خوب صوت و آواز ایله بر پری چهره‌نك ترنم ایتدیکی کوریلور. او آنده حس اولنان شوق ولذت نقدر خوش ایسه سکوتیله برابر مذکور لذت زائل اولدیغی کبی او آهنـك و آواز حیـاة افزا دخی فانی اولدیغی کوریلور.

اك پارلاق بر کانجی کمانی اداره ایتدیکی زمان سامعینی نصل متلذذ ایدوب اکلندیردیکی و کمانی الندن براقمسیله برابر اولذتك بتدیکی مشاهده اولندیغی کبی ترانهٔ کمان دخی او آنده فنا بولور بوحالده هوش فانی اولدیغی ثابت اولور.

بركلستان صفابخشـايه كيرلدكده ايچندهكى نورسـيده فدان كل وقرنفل وشبوى و آل وقرمزى ويشيل ودهـا سائر ازهار وچمنزارى تماشا وروايح كوناكونى استشمـام ايله كسب محظوظيت وصفـا ايدلدكدن صكره اوچمنستان عديم الامثالدن عودت اولنمق آرزو قلندقـده ادامهٔ لذت ونشـاط ايچون او ازهـار و اثمار فرحفزادن بر مقدار طوپلانوب برلكده كتوريلور حيفاكه اوچيچك وميوهلرده اولكى لطافت ولذت قالميوب اقشـامه قدر دوام ايتميهرك پژمرده وپريشان اولور عاقبت انسـانه بر ندامت كلوب معذب اولمغه باشـلار. بنأ عليه لذت ديديكمز بر (حس غريب)ك موقت اولمسى طبيعت دينلان قانون الهى ايله موضوع ومقيد اولوب حد كمـالنى تجـاوز ايتمك قانون طبيعت خلافـنه حركت ايتمك اولديغـندن اولذتى غيب ايتدكدن صكره انسانى بتون دوچار عذاب ايدر. ادارهٔ اقداح ايله عالم ايسـه جنبش ايدنلردن برى برقاچ باده زياده پارلاتديغى آنده باش آغريسى كوكل بولانتيسى روح صقنديسى كبى شيلر عارض اولوب بر عذاب عظيم ايچنده قالور. وقس على هذه. سـائق تقديرك سوقيله هوب هلاكه وضع قدم ايتدكجه لطافت وانتظـاميله باعث

ازدیاد وحیاة وانواع کونه لذت حس ایدرك واصل گنجینهٔ مراد اولیورز صاندیغمز شیلرده اولکی رونق وطراوت ومیاء جاریلرده اسکی صفوت و حلاوت قالمدیغنی ادعا ایتمکلکمز یك‌واهی برشیدر!

بزی وقتیله حیران ایدن اوباغ وباغچه‌لر، چیچکلر، فدانلر صولار ینه اولکی حیرت افزا مواقع وچمنزار دکلیدر؟

قدرتك نمونهٔ عظمتی اولان او لطافته مرور زمان ایله خلل کلسی تصور اولنه‌ماز. جریان ایدن ماءلذیذده اسکی صفوت وجابجا سواحلنده آرایش طبیعتله بزنمش چمن وبیابانی رنکارنك شکوفهٔ خوش‌بولرله اوفاجق چالی داللرنده آشیانه‌لری درونده حزین حزین ترنم‌ایدن طیورك آهنك دلفریبی اورالرك جنت‌آسا برموقع‌حیات بخشا اولدیغنی آ کدیردیغی حالده بویله بر منظرهٔ حیرت افزادن تلذذ ایده‌مامك دعواسنده بولنمقلغمز مدعامزی جرحه و اوکونه لذائذ طبیعته عائدحیات انسانیه‌دن عبارت بولندیغنی اثباته کافیدر.

خارجده کوردیکمز شیلرده موجب‌فرح وشادی برشیء یوقدر دیمك تسلیم ایدیله‌میوب لذتك برآنده

محســوس وبر آنده معدوم اولمسی قابل انکار اولەمینجه سنەلر کچوب سنمز ایلرولدکجه هیچ برشــیده لذت اولمدیغنی ادراك وبولذت اجق حس وجدانیدن عبارت اولدیغنــه قناعت لازم کلیر . ایشته سن زوالەواصل اولدقجه حسمزده اســکی قوت وکمال قالمیــوب اودخی بزمله برابر سمت فنایه قوشــار . آرتق حســیات طبیعیەیه ضعف وطورغونلق عارض اولدیغندن وقتیله حسن وآننه شیوەســنه طراوت وحلاوتنه وزینت ولطافتنه اســیر اولورجەســنه مفتون اولدیغمز شیلرك حالا باقی اولان لطافت طبیعیەلرینی وایتدیکمز هزار درلو تلذذلری انکار ایدوب انلردن مباعدت ایتمکه قطعیاً قرار ویررز . براز دها صکره زوال ابدی چوکر روحمز عالم لاهوته کشاده پر اولور وجسدمز زیر خاکه دوشر . —

« برلب جونیشــین وکذر عمر بیین »
« کین اشارت زجهان کذران مارابس »

انتهی

خ . کمال

« غزل »

کوکلم نەدن حزین کوزلرم کریەباردر
مطلق بوحاله باعث اولان هجریاردر

واقف دکل اوشوخ ستمکر فغانمه
بیلمز نەرتبه عاشق مألوف زاردر

ارباب طبعی کامور ونشوەیاب ایدن
خال سیاه و مهر جمال نکاردر

آلایش جهانه نصل ایلسون نکاه
اول دیدەلرکیم منظری تاب عذاردر

مسعوددر اورندکه همبزم یاراولوب
وارستهٔ بلا وغم انتظاردر

خلیل ادیب

داماد حضرت شهریاری قدسی مکان سامی پاشازاده نجیب پاشا مرحومك وفاتنده اذ کیامزدن میر آتشزبان ابن السعدا صفوت بك طرفندن سویلنان مرثیهٔ دلسوزدر

« مرثیه »

وفا کار سوکیلم شوخم لبیبم
ملك خصلت کرم کستر ادیبم
فراقه یوغیکن ذره شکیبم
نی دلخون ایدوب کیتدك نجیبم
کیم اورسون زخمه مرهم طبیبم

ع

فراقکله فزون اولدی ملالم
پریشان خاطرم هم خسته حالم
فلاکت دیده یم بك بی مجالم
نی دلخون ایدوب کیتدك نجیبم
کیم اورسون زخمه مرهم طبیبم

ع

بکا وجهکدی مرآت سعادت
بولوردی دل نکاهکله طراوت

جهانده سن ایدك صاحب ملاحت
نبی دلخون ایدوب کیتدك نجیبم
کیم اورسون زخمه مرهم طبیبم

ع

بلای هجر ایله سینه فکارم
جگر افغان ایله لیل ، نهارم
سزای رحمیکن بو جسم زارم
دلی مجروح ایدوب کیتدك نجیبم
کیم اورسون یاره مه مرهم طبیبم

ع

ییقلسون قلبم آسا چرخ گردون
خراب اولسون بتون افلاك وارون
دونانسون قاره لرله ربع مسکون
نبی دلخون ایدوب کیتدك نجیبم
کیم اورسون زخمه مرهم طبیبم

ع

قرارسون ظلمت السون کائناتی
تمام اولسون جهانك حادثاتی
توکندی کوکلك صبر وثباتی

دلی مجروح ایدوب کیتدك نجیبم
کیم اورسون یارەمه مرهم طبیبم

۞

نلر چکدم بو چرخ کینەوردن
نلر کوردم بو دهر ظلم اثردن
کوزم کوکلم قان آغلر بو کدردن
بنی دلخون ایدوب کیتدك نجیبم
کیم اورسون یارەمه مرهم طبیبم

— تحریر —

اکر هر شی بزمله فناپذیر اولەجق و انسان امرار عمر ایتدکدن صکره برشیئه مترقب اولمامق لازم کلەجك ایسه و بزم وطنمز واصل و منشأمز بوراسی اولوب دە کندو کندومزه مأمول ایدەبیلەجکمز حضور و آرام دخی بوراده ایسه نیچون بودار اذواقده مسعود و مرفه الحال دکلز ؟

اکر بز یالکز لذائذ نفسانیه ایچون بو عشرتسرای

فنایه کلیورسه‌ك نیچون بولذتلر بزی ممنون ایده‌میور وداعًا روحمزه قلبمزه غصه وقسوتبخش اولیورلر ؟

اکر انسان فوق البهیمیه برخلقته مالك دکلسه نیچون ایام حیاتی بهایم کبی بلا آلام حضور و آرام ایله حظوظات نفسانیه وجسمانیه‌دن لذتبخش صفا اوله‌رق کزران ایتمیور؟ اکر انسان یالکز برسعادت موقته‌دن بشقه هیچ برشیئه نائل اولمیه‌جق ایسه نیچون روی‌زمینك هیچ برجهتنده بوسعادته نائل اوله‌میور ؟

سبب نه‌درکه ثروت‌وسامان‌انسانی‌مهجور راحت و آرام ایدییور وشرف وحیثیت انسانه باعث‌ثقلت وذوق وصفا مورث عطالت اولیور ؟

وعلوم وفنون ایسه جستجوی اسبابه اولان مراقنی تسکین ایده‌جکنه تزیید ایدرك تشویش ذهننه دخی‌بادی اولیور وصیت وشهرت‌ثقلت واضطراب ویرییور وبونلرك کافه‌سیده قلبك طولاب حرص‌واملنی املا ایده‌میوب داعًا دها آرزو ایده‌جك برشی براقیور ! ...

ح • خ

— بلبله عتاب —

بلبل ! نه توكنمز آه وزارك
محو اولمه‌ده‌در تن نزارك
هردم نه‌ایچون فغان ایدرسین !
اظهار غم نهان ایدرسین !
كلشنده عجب اشیكمی یوقدر؟
برهمدم ودمكشكمی یوقدر ؟
كوكلكده غم خزانمی واردر ؟
یا بر الم نهانمی واردر ؟
قلفللرەمی بوشرح حالك !
سنبللرەمی بوقیل وقالك !
نركس اولیور سسكله بیدار
مرغان چمنده اولدی بیزار
لایقمی سكا بو بی‌قراری
یتمزمی بورتبه دمكذاری
پروانه كبی بر آزده لال اول
عشقك واراسه نریمه، حال اول

نریمه خانم

« برق »

هر نقدر کلك صفاسی، بلبلك نواسی حقنده‌کی بحثلر سوامع عالمی طولدیرمش کهنه افسانه صره‌سنه کچمش ایسه‌ده بو نظمکزده‌کی لطافت مزایادن بشقه صورت افاده حشویات زائده‌دن ساده کلفت متشاعرانه‌دن پك آزاده بولنمسیله شایان تحسیندر دوام بیوریلور ایسه دها لطیف اثرلر نشریله صنوف مخدرات ایچنده شایان حرمت برصاحبهٔ فضیلت اولدیغکزی ارائه ایدرسکزکه امثالکزه جالب غیرت ترقی جویانه‌ده موجب مفخرت اولور .

{ مقالهٔ تضرع نما }

(مابعد)

ای مجدد شئونات، ای ناظم ذرات کائنات اولان حق ! اوزرنده اسکان وتعیشیله مفتخر ومباهی بولندیغمز شو کرهٔ زمین نوعروسی عالم شمسی‌یه الحاق ایلدك . برحالده‌که اجرام صلبه ومایعه وهوائیهٔ سماویه‌دن متأثر اوله‌رق اجرا ایتمکده اولدیغی یکرمی‌بش رقص وحرکت حیرتفزاسیله

آفتاب جهانتـاب اثرنده برسرعت کاملهٔ دهشت‌نمـا ایله (الجاث علی‌رکبتیه) کوکب مشهورینه طوغری کیدوب اعماق بی‌پایان آسمانیده اکمال سیاحته چالشیور . . . . .

یارب! حرکتی حرارته، حرارتی حرکته متحول ومنقلب ایدییورسك برحالده‌که اثنـای تحولات وتبدلاتده مقادیر اصلیه‌لرندن نه‌نقصان ونه‌ده مزداد وفراوان اولیورلر !...

انقلاب بخش احوال اولان بوایکی‌قوت واسطه‌سیله یالکز حیوانات ونباتات مرئیه‌نك دکل، چشم برغوث قدر صـغیر برقطرهٔ آب کندولرینه برغدیر واسـع کورینان حیوانات میقره‌سقوبیه‌نك بیله باعث مدار حیاتلری اولان جسم ضیا تجلیکاه کائناتده عرض دیدار ایدییورده نشـو ونمایه قابلیت وصلاحیت‌طبیعیه‌سی اولان مخلوقات‌سربزمین عبودیت اولیورلر .

ای احدو صمداولان الله! قابل الانقسام هر جسمه، هر ماده‌یه بر قوهٔ غیرمنفکهٔ قدرت‌احسان‌بیوردك‌که ملکه‌دن عبارت‌اولان فوسفوریت عقلیهٔ نوع‌بشر آنی‌درك واذعاندن عاجزدر .

بوسر محض حقیقتی‌اکلامقدن احسن‌تقویم اولمق اوزره خلق بیوردیغك انسـان عاجز وبهت وحیرتده قالدیغی حالده، حس‌وادرا کجه درجهٔ ثانیه‌ده وبلکه‌ده آندن دهادون

مرتبه‌دده بولنان حیوانات ونباتات کوناکون آنی عجبا فهم وتیقن ایده‌بیلورلرمی ؟ هیهات !

الهی ! قدرت وعظمتك لاتناهی اولدیغندن صفات سبحانیه‌نیه‌کی تعداد خصوصنده نقدر خامه‌ران اولسه‌ق ینه عجزمز نمایاندر .

. . . .

بناءعلیه مسکنمز اولان کرهٔ زمینی فیوضات الهیه‌که مستغرقاً فضاالجنده الی‌الابد دوران ووطن‌عزیزی معمور وآبادان ایله‌که قوللرك آنده علم وعرفان اکتساب وتحصیلیله شادان اولسونلر « انتهی »

ابوالغریب
وجدانی

دماغ وفعالیت دماغ
تعبیر آخرله
بین وملکهٔ عقلیه

(مابعد)

عصرینك جداً علامه‌سی اولان برذات ،انسانلق

ملابسه‌سیله خسته اولیورسه‌طبعاً حائز اولدیغی ذکایی بر آن غیر محدودده ضایع ایده‌بیلور ؛

وقتا که بقا وموجودیتك عدم وفنایه مبدل اولمسی زمانی یاقلاشدیغنی تبشیر ایدن حال شیخوخت چهره کشای مصیبت وفلاکت اولور اوذات درحال ایکنجی دفعه اوله‌رق چوجقلاشـور ؛ مزیات ذاتیهٔ انسـانیه وکمالات اصـلیهٔ معنویه‌سی همان حمق وبلاهتدن عبارت قالور .

وجـودك ضعیفلاشمسندن قوهٔ محـاکمه دخی بالتأثیر دوچار ضعف اولور؛ صوك نفسده ایسـه قوهٔ مذکوره، عادتا ایچنده‌کی زیتون یاغی بیتمکه یوزطوتمش وفقط اطراف واکنافه آره‌صره غایت طونوق بر ضیا نشر ایتمکدن هنوز خالی قالمامش اولان قندیلکبی مؤبداً سونر کیدر .

جوهر دماغئ طفل نوزاد دها سـیال اولوب نسبةً خموره دها زیاده عرض مشابهت ایدر؛ وبلوغه رسـیده اولانك سطح دماغنده سهیل الرؤیه اولان خطوط، طفل نوزادککنده مفقوددر .

خطوط مذکوره نقدر واضح و آشکار اولورسه فعالیت عقلیه دخی اونسبتده متواتر ومتزایددر .

طفل نوزادك سطح دماغنده‌کی جوهر سنجابی هنوز آز

تمواتمش. تلافيني آز ترفع ايتمش بولنوب وسطح مزبوره دم آز مقدارده وارد اولمقده در.

بيني تركيب و ترتيب ايدن نصف كرتين تدريجاً نشو ونما ايتدكجه ملكات عقليهٔ مختلفه دخي يواش يواش عرض وجود ايتمكه باشلار.

قادينلرك ملكهٔ عقليه نقطهٔ نظرنده اركك‌لردن دون اولدقلري معلوم اولان كيفيتلردندر.

برحالده‌كه: اركك بيننك ثقلت وسطيه‌سنك قادينككندن بر مقدار فضله اولديغي وحتى اركك بيننك ثقلت وسطيه‌سي ١,٢٥٠ غرام اولديغي حالده قادينككي انجق ١,١٠٠ غرام بولنديغي انكليز مشاهيرندن «په آقوق» ك تحرياتيله، وقادين بيننك اركك بيننـدن على العاده ٥٠ غرام دهـا خفيف اولديغي يتمش عـدد بين طارتان دوقتـور «خوفمان» ك بوبابده‌كي مشاهداتيله مرتبهٔ بداهته وارمشدر.

بوندن ماعدا مومى اليه دوقتور خوفمان برطاقم بدلا باشلري معاينه ايتمش وكرك اركك وكركسه قادين بدلالرينك اقطار رأسيه‌سنك حالت طبيعيه‌ده اولان اقطار رأسيه‌دن بك دون اولديغي كندوسنجه تبين ايلمشدر.

محيطي اون التي اصبعدن دون قفايه مالك اولان انسانلر

بدلا واحمق اوله‌جقلری كبی بینك غـیر طبیعی ونسبتسز اولان كوچكلكی دائما بدلالغك برعلامت فارقه وممیزه‌سیدر شعورینه خلل‌طاری اولمش اولان شـاعرشهیرتكیر « له‌نو » نك عته حالنده ترك حیات ایلدیكی وقایع شناسان طبك معلومیدر .

مومی‌الیهك بینی مرض مناسـبتیله ضمورحالنـه كلمش اولدیغندن وزن اولندقده عادی بینلره نسـبةً پك‌خفیف ایدوكی مستبان اولمشدر .

« پارشاپ » دیركه عته حالنده ملكهٔ عقلیه‌نك تناقص متوالیسی دماغـك مادةً تناقص متوالیسـیله مبسـوطاً متناسـبدر؛ و ٧٨٢ بین اوزرینـه اجرای تجربه ایدرك مومی‌الیه پارشاپ ثقلت دماغك تناقصی عتهك درجه‌سیله مبسـوطاً متناسب اولدیغی حقیقتی ظاهره اخراجه موفق اولمشدر .

(مابعدی‌وار)

دوقتور

بافره‌لی یانقو

ترجمه ــ رومجه‌دن منظوم ــ مشاهير يونانيه‌دن مشهور شاعر (پراسهوس)ك آثارندندر :

« بر يتيم لساندن »

كلورم خانه‌كه مأيوس اولمش،
كوزلرم اشك تحسر طولمش؛
درد و آلام ايله چهره‌م صولمش؛
كلورم بويله تهى دست ايواه!
دكلم مالك حبه‌يه بالله!
جبهه‌مه يازدى بنم طالع شوم
كه سكا فيض سعادت معدوم،
احتياجم بكا كوستردى لزوم،
كسب حاجاته شتابان اولدم.
ليك مأيوس و پريشان اولدم.
روزكار ايلدى صد حيف وكدر،
عمرمى برك خزاندن بدتر،
بكا كوسترمدى مادرله پدر،
قالدم ايواه! بو عالمده يتيم،
نيده‌يم بويله ايمش بخت لئيم!

خانه‌ده والده یوق غم واردر .
جـوع و درد و الم وهم واردر.
صانمه که بشقه‌جـه همدم واردر .
بلکه همدم بولورم محشرده !
قالمز آهـنك حزینم یرده !

کاه همسنلرمی شاد کوروبه
ثوب فاخرله دل آباد کوروب،
قیـدن آلامدن آزاد کوروب،
رشك ایدر کوکلم اونورسته‌لره .
آجیرم بن کبی دلخسته‌لره .

براقوب یاوروسـنی زار و نزار،
اولمدن لبـلرمه بوسـه کذار،
والدهم قیـلدی بنم میـل مزار،
وارمیدر بنده سعادت نه‌کزر،
اولدی دنیاده سعادت مادر .

برلشـوب صحن چمنـده طفلان ،
ایتـدیلر سـیر وصفـایه میلان،
انلری کندیمـه بولدم اقران،

اشتراك ایتمکه قیلدقده شتاب؛
سن یتیمسین دیدیلر؛ اشته جواب!

اولسون ازهار لطافت پیما،
زیور ساحهٔ کلزار بقا،
بولسون ابنای بشر بوی صفا،
اولمسون کیمسه آیا رب کریم!
یالکز بن قالەیم بویله یتیم.

محمد رمزی

برق هیئت تحریریهٔ عالیەسنه

ای نجوم معرفت!
کرچکدن برق ساطع دیمکه شایان (برق) پرتو فشانکز (مدللو) یی دەتنویر ایله ماهیت نورانیەسنی اثبات ایتدی.
بوشعلهٔ معرفتی کورکه مشتاقان ضیا انوار مسرته غرق اولدی.

نصل اولمسون، آفتاب جهانتابی كوروبده ضیادار اولمیه‌جق برجسمی واردر ؟ قابلیدر كه برمحب ضیانك پارلاق برجرمنی كورسونده بصیرتی بارقهٔ مسرتله آچلمسون ؟

اوت ! انظار ابتصارك شعاعات معرفته اولان مفتو نیتلرندن بویله برلمعهٔ حكمتی تماشایه پك صمیمی آرزو كوستریورلر .

اوت ! بدایع جویان زمان كلزار معرفتده انكشافنی كوردكلری برغنچه‌دن صاچیلان روایح لطیفه‌نك مشام حیاتلرینه سریانندن ایشیدیورمكه نغمه‌ساز فخر وشكران اولیورلر .

ایشته بوكا مبنیدركه محبان معارف جدی برمفخرت ایچنده‌درلر زیرا كوریورلركه آسمان معارفده اجرام لامعه كیتدكجه پارلایور : بركون كونش طوغیور نور صاچیور غروب ایتمدن قمرطلعت بار ملاحت اولیور برجهتدن بركوكب اشعه ساز رفعت اوله‌رق انوار قمرله مسابقه چالشیور بارقهٔ شوق ایله افقدن برشعاع علوی جلوه‌نمای لطافت اولیور؛ شفق عرض اندام صباحت ایدیور انلری كورر كورمز برق تجلی‌یه باشلایور بوجهتله شب ظلمت كیر

جهالت صباح معرفته تحول ایتمکه‌و آیینهٔ حال استقبالی غایت پارلاق کوسترمکه باشلادی. عنایات فیوضات ربانیه ایله بو تحولده برانقلاب ظهور ایتمز وبومرآت سعادتمایه برنقاب چکلمزسه عالمده ظلام جهالتدن براثر قالمیه‌جقدر .

استقبال ـ شمدیکی خیال عالیسندن دها عالی دها علوی دها نورانی عرض جمال ایده‌جکدر .

فقط بو نظارت مسعوده‌یی برآن‌اول مشاهده‌ایده‌بیلمك ایچون مساعی‌ده ثبات ایدلملیدر .

ثبات نه‌عالی نه‌قدسی براحسان خدادرکه انی‌رد ایله اظهار غفلت ایتمیان بهمه‌حال نائل آمال اولور زیرا معجزات طبیعته نظر امعان ایله باقیلورسه بتون اشیانك انتظام وترقیسی ثبات ایله قائمدر برق شعشعه‌دارکزك دائم‌اللمعاتی ایچون نشرانوار معرفتده ثبات لازمدر .

خاتمهٔ مرام اوله‌رق شوراسنی عرض ایتمك استرم‌که سائقهٔ شوق وهوسله قرالیوب تقدیمه جسارت ایتدیکم غزل کوزل کورلمکه شایان ایسه برقك برصحیفه‌سنده کوسترر شوق وتفاخرمی تزیید ایدر دکل ایسه برحجرهٔ

نهانه آثار هوس وغیرتمی تأیید ایلرسکز . باقی خدمتکز مبارك ودائمی اولسون .

قرداشکز

محمد نجیب

« برق »

تبریکنامه‌کز ــ هرطبع بلاغت پرستك مظهر حسن ستایشی اوله‌بیله‌جك برصورتده یازلدی . بوبابده کلك سلاست سلامتکزی بزده خالصانه تبریك ایتمك استرز . غزل مرسولکزی نثرکزه ترجیح ایده‌جك مرغوب برزمینده بولدق . طبیعی آتیده نشر اوله‌جق نسخه‌لرمزك برنده منظور طبایع سخنوران اولور.

بروق

سیاسیاتدن ماعدا هر مسئله‌دن بحث ایدر

جزوء ٥ | صاحب امتیازی : محمد رمزی | جلد ١

« غزل »

غم ایام دلدن سوزمش احبابی چیقارمشدر
دکل احباب هپ اخفاد و انسابی چیقارمشدر

امین اولسون بساط استراحت یار چشممدن
سرشکم چشم تردن لکهٔ خوابی چیقارمشدر

عجب ساز انیم قنغی استاد اختراعیدر
زمین سوز دلده سازی فارابی چیقارمشدر

عذار آتشینی یك عرقریز حجاب اولمش
اول آفت آتش سوزاندن آبی چیقارمشدر

طالوب غواص طبع (اشرفا) دریای افکاره
ینه تقدیره لایق درنابی چیقارمشدر

{ اشرف پاشا }

حاکم کائنات اولسهم {*}

حاکم کائنات اولسهم صیادمرك بی شکار قالیردی . انسانلر عموماً خیرخواه یکدیکر اولورلردی . بلای فراق اورته‌دن قالقاردی . چشم بشرده سرشك شادیدن بشقه نم کولمز اولوردی .

حاکم کائنات اولسهم اثمار خوشکوار بی قشر اوله‌رق کماله ایرردی . متاعب دنیویه دینیلن شیلر صرف اکلنجه اوله‌رق تلقی ایدیلیردی . انسان ایچون چالیشش تجربهٔ اقتدار قیلندن بر ذوق عد اولنوردی .

حاکم کائنات اولسهم، مائی کوزلی کوزلم! سنك ایچون دائما خوش هوا، دائما لاجوردی رنك بر سما اظهار ایدردم. لکن ملکم ! سنی — هیچ بروجه ایله تغییر واکاله

[*] پرودومدن ترجمه .

محتاج اولور جهتکی کورەمدیکم ایچون ـ ینه بوجمال ایله،
بو کمال ایله ابقا ایلردم .

معلم ناجی

« غزل »

خیـال یار ایله دنیاده اویله بی‌خبرم
که کارکاه وجودی عدم خیال ایدرم
عجب توکندیمی دریا قدر کوزم یاشی
که دیده‌دن دوکیلور داغپارۀ جکرم
هوای ملك وجود آه‌یك طوقندی بکا
عدم دیارینـه شمدی مصمم سـفرم
چه‌فائده کوکل آیرلمیور [. . . .]
بکا قالیرسـه همان کلدیکم کبی کیدرم
جنازه‌می قویه‌جق برقارش یرم یوقدر
دیار عشقده اویله غریب و دربدرم
کبوتران حرمدن بنم نه‌م اکسکدر
وجودمه باتان اوقلر دکلمی بال وپرم

کتابخانهٔ دهر ایچره آتشین نفسم
براقدی که قاله برگزیده بر اثرم
جهانیان الم دهردن امین اولسون
که هر مقوله سهام بلایه بن سپرم
اولوردی برنیجه دریای لعلگون پیدا
بریکسه بریره سیلاب خون چشم ترم
صداقتم سبب اولدی همان فلاکتمه
کمال عجزیمی کوستردی عاقبت هنرم
ملك بیله شو نم چکدیکم عذابه ینار
آلهی عنصرمك اقتداری یوق بشرم
نهال نازم عجب قنغی شوره زارده در
کیمك مزارینه دوشمش اوسرو سیمبرم
بنه امید سعادت ایدرمی طالع شوم
نشین ایتمشیکن برج عقربی قمرم
دهانیمی بچاق آچمز ملالدن فیضی
غزل قصیده دیمم دیرسه‌م عاشقانه دیرم

معلم فیضی

فردای وصالده وفات ایدن زوجه‌سی ایچون برعاشقك

یازدیغی کتابهٔ سنك مزار

خورشید اقبالمك مغرب فناسی اوزرینه دیکیلن شو طاش پارچه‌سی لمحة البصره منحصر قالان حیات مسعودانه‌می، عصرلرمدتجه انظار مشفقانه‌یه عرض واعلام ایده‌جکدر.

کرچه ساعت وصالی مبدأ و منتهاسی سعادتمه بر تاریخ منفرد اولان زوجه‌مك وجود بی‌روحنی بورایه‌دفن ایتدم؛ فقط روحی، که یاد محبتـــدن عبارتدر، خزینهٔ فکرمده بر دفینهٔ شرف اولمق اوزره باقیدر!

نابی زاده
ناظم

ای شب مهتاب!

عالم اویویور خواب صفاپرور ایچنده
سودا اوچیور عالم شوق آور ایچنده
جولان ایدیور شوق ایسه پرتولر ایچنده
سنسین بوفیوضاته سبب ای شب مهتاب!

جانان طوریور ابر منورلر ایچنده
پرتو صاچەرق اختر انورلر ایچنده
کزمکده کونشلر کبی خاورلر ایچنده
سنسین بو فیوضاته سبب ای شب مهتاب!

*

شاعر طوتیور عالمی پیش نظرنده
ارواح ملائك کزیور زیر وبرنده
سودا لمعان ایتمده شاهانه سرنده
سنسین بو فیوضاته سبب ای شب مهتاب!

*

بر نشوه تجلی ایدیور دیدەلرنده
مردانه ثبات ایتمده علوی سفرنده
بیك درلو بدایع کوریور رهکذرنده
سنسین بو فیوضاته سبب ای شب مهتاب!

*

(مهتابی بو نشویله) تماشایه طویولماز
بر بویله تماشای دلارایه طویولماز
باقمقله مکوکب کیجه بالایه طویولماز
سنسین بو فیوضاته سبب ای شب مهتاب!

*

بر ولولهٔ عشق سکونزایه طویولماز
برمنظرهٔ حسن غم افزایه طویولماز
بر بویله مطیعانه تقاضایه طویولماز
سنسین بو فیوضاته سبب ای شب مهتاب!

نابی زاده
ناظم

{ دیوان }

(الجنان) دن بعض علاوه ایله ترجمه‌در

دیوان ، دیوبده کچاملی ! مملکتمزده بو لفظ کثیر الاستعمالك معانئ مختلفه‌سنه معلومات تامه کسب ایتمش. انجق برقاچ ادیب فاضل بولنور ظن ایدرم! . . . کرچه در وازهٔ ادبیاتده دست کشای دریوزه اوله‌رق تسئل آثارکلفتی اختیار ایلیان بعض نورسیدکان بو افادهٔ کمترانه‌مك عکسنی ادعا ایده‌جکلر ایسه‌ده بن ینه بو ادعامدن ، بو افکارمدن واز کچمیه‌جکم کبی « خواجه بیلدیکنی اوقور » مثل مشهورنجه بو مقاله‌ده ینه دور ودراز دیواندن بحث ایده‌جکم .

دیوانك صورت اشتقاقنه، تاریخ وضع واستعمالنه

عطف لحاظهٔ دقت اولنـدیغی حالده، بونك نصـل حائز اهمیت بر كلمه اولدیغی وهلهٔ اكلاشیله‌بیلیر .

اشتقاقیله لغت واصطلاحات معانیٔ متعدده‌سندن بحثی مجبوریتنده بولندیغم (دیوان) كلمه‌سنك عربی اولدیغنی ادیب شهیر ونحریر بی‌نظیر صاحب قاموس سویلیور .

ائمهٔ لغتك افادات مبسوطهٔ دقایقدانیلرندن اكلاشیلدیغی وجهله (دیوان) اهل عطیه وسخانك ابراز بیـوردقلری مآثر فتوت ومروت عجزه پرورانه‌لریله اهل جنـدیه‌نك میدان معركه ومبارزه‌ده كوستردكلری مهارت كاملهٔ دلیرانه‌یی حاكی وناقل اولان صحف وكتاب مجموعه‌سنه اطلاق اولنیورمش. جمعی اولان (دواوین) نك دلالتیله دیوانك اصـلی دوان اولوب برمقتضای قواعد اعلالیه واویندن بری یایه ابدال اولنه‌رق دیوان تلفظ اولنمقده‌در .

(غرب) نامنده‌كی لغت كتابنده دیوانك جریده معناسنه كلدیكی بیان اولنیور .

مرویدركه ! ولاة عظـام وقضـاة ذوی الاحترام حضراتنه جرائدی یعنی دیوانی ال‌اول ترتیب ایدن حضرت عمر ایمش . (رضی الله عنه) بناءعلیه اوزمانده اسمنی جریده‌یه ثبت ایتدیرنلره (فلان من اهل الدیوان) دنیلمكده ایمش.

دیوان، امور سیاسیه‌ده برای مفاوضه اجتماع ایلیان مجلس والی ایله قصائد شعرایی جامع اولان کتابه‌ده اطلاق اولنیور. دیوانك معنای ثانی‌یه کلدیکنی شاعرك « الناس مثل بیوت الشعر کم رجل: منهم بالق وکم بیت بدیوان» بیتی تأیید ایدییور.

غالباً، اقامهٔ مصالح یاخود رؤیت مصالح ضمننده مجمع ایدن هر بر مجلسه‌ده دیوان اطلاق اولنیور.

فاخر کائنات تعالی شانه حضرتلری اولاد عربه درت شيء مختص قیلدی (العمائم تیجانها. والجنن حیطانها. والسیوف سیجانها. والشعر دیوانها.) یعنی: ستأتی البقیه.

نادری فوزی

فاضل بیدانی

(سید شریف جرجانی)

طبقات مؤلفه اصحابندن عینینك روایتنه ابتنا ایدرك سیوطینك طبقات نحاتنده مشارالیهك ترجمهٔ حالی بو یولده تسطیر وتحریر اولنمشدر:

مشار الیه هجرت نبویه علیه اکمل التحیه افندمز حضرتلرینك یدییوز قرقنجی سنه‌سنده استرآبات ولایتنده

نفس جرجان قصبه‌سنده ساحه زیب کائنات اولدی .

کندیسی بلاد شرقده ظهور ایدن علما وفضلانك حقیقةً سیدی وارباب زهد ومجاهده‌نك کامل وشریفیدر.

مؤلفات نادره‌سیله کتبخانهٔ شرق و غرب مالامال اولوب بونلردن شرح مفتاح، شرح مواقف، شرح فرائض شرح چغمینی حاشیهٔ مطول. حاشیهٔ کوچك، تعریفات اشهر تصنیفاتدن عد اولنور .

اجلهٔ اصحاب کمالدن مشهور سعدالدین ایله تیمورلنك حضورنده مباحثه‌ومناظره‌سی ومجالس علیه‌نك یك چوغنده ارباب علوم ایله بی محابا مخاصمه ومحاضره‌سی مشهوردر.

سیدمشارالیه طریقت نقشبندیه کبار مشایخندن خواجه علاالدین عطار حضرتلرینه انتساب ایدرك اول مرشدکامل‌ك فیوضات عارفانه‌لرندن مستفیض عرفان اولمشیدی .

استفاضهٔ حقیقت ایچون شیخندن خدمت دیله‌دکده کندیسی نظام‌الدین خاموشی حضرتلری کبی عارف حقیقت و واقف سر حکمت بر ذات مقدسك خدمتلرینه تعیین بیورلدیلر .

بر کون سید کامل درسدن فارغ اولوب نظام الدین خاموشی حضرتلرینك مجلس فیوضات انیسنه داخل

اولەرق برمدت استفاضۀ حقیقت ایتدکدن صکره وجه مبارکلری جانب سمایه متوجه اولدیغی حالده بر اوزون مراقبەیه واریرلر او آرالق باشلرندن عمامەلری یرەدوشمسیله جناب نظام الدین درحال عمامەیی قالدیروب سید مشارك باشنه کیدیردکلری آنده عالم استغراقدن بیدار اولورلر. بو حالتك بغتةً وقوعنه کویا! بیان استغراب ایله سبب وحکمتی خصوصی جناب نظام‌الدین طرفندن سید مشاره صورلدی. سید تعالی حضرت دخی بو استعلامه قارشو:

«بر خیلی مدتدر لوح مدرکەمز نقوش علمیەدن‌ساده ومحفظۀ خاطرەمز سرمایۀ علایقدن آزاده اولمسنی جناب رب وهابدن استدعا ایتمکده ایدم حمد اولسون شرف صحبتکزله بو امنیەمەده ظفریاب اولدم» جوابیله اظهار حقیقت بیوردیلر.

ینه بر کون مرشد حقیقت نثار خواجه علاالدین عطار حضرتلرینه «شیخ زیت کلال جنابلرینه ملاقی‌اولمسه ایدم خدای تعالی حضرتلرنی بیلەمز ایدم» بیوردقلری رشحات ونفحاتده مسطوردر.

سید مشارالیهك محمد نامنده برفرزند ارجمندی اولوب فضل وکالده باباسنه خیر الخلف اولان اولادلردن

اولمغله بدیعهٔ صنیعه نامنده‌کی اثر معتـبری ایله علم نحودن متن ارشـاد حقنده‌کی شرحی و سائر مؤلفات مقبوله‌لری درجهٔ کماله برر برهان صایلور .

سـید معالی فطرتك تاریخ انتقـاللری بین المؤرخین سکز یوز اون التی ایله اون سکز آره‌سنده مختلف فیهدر .

لکن : مؤرخین موثوقه‌دن بعضلری سکزیوز اون‌التی سنه‌سنی قبول ایله تأیید مدعا ایچون شـو قطعهٔ تاریخیه‌یی تسطیر وارائه ایلرلر:

استـاد بشر حیات عالم
سلطان جهان شریف ملت

اندر ششم ربیـع ثانی
درهشتصدوشانزده هجرت

زین دار فنا بچارشـنبه
فرمود بدار خلد رحلت

(رحمة الله علیه)

فی ٢١ شعبان سنه ٣٠٢

ابن السعدا

صفوت

ضیا پاشا مرحومك بر غزلنه نظیره‌در

هر کسك عالمده بر حالتله وار اندیشه‌سی
عاشقك اولمزمی دلده هجریار اندیشه‌سی

تارك دنیا كوروب بر مردی ایتمه اعتماد
ایلسه‌ك تفتیش واردر صدهزار اندیشه‌سی

اولمق ایسترمی كوكل كلزار وصلتدن جدا
سلب آرام ایتمسه هرلحظه خار اندیشه‌سی

وعد تشریفن ایدر تعقیب بیم انتظار
لیلهٔ مسعود وصلك وارنهار اندیشه‌سی

بزم شوقاشوقی شیونكاه ایدر یأس خزان
عاقل ایتمز بر زمان ذوق بهار اندیشه‌سی

خلیل ادیب

{ اشتیاق }

كوزلم! برقاج كوندر حركت دلشكنانه‌ده بولنیورسك

يوقسه‌ينه جور وجفايه باشلامق و آتش جكرسوز حسرتله يوزكمى ياققمى استيورسك؟

مفتونكم اى جفانما يار . . . . (*)
باق ديده‌لرم غمكله خونبار

بنم فرياد وفغانمه قارشى سن خنده آور اوليورسك بن ايسه سنك ناز وخرامكك سائقهٔ جذابانه‌سيله جذبه پرور اوليورم آه! بيلمم‌كه سنكله بويله حالمز نيه منجر اوله جقدر؟ كيجه وكوندز سعادت‌جانكى حصولنى متمنى اولديغم صفاى وصالك نه‌زمان ميسر اوله‌جقدر؟ بيليرسك‌كه هر آن نار دهشتنثار هجران ايله سوزان وجذبهٔ آنكله فروزان اوليورم. او جمال لطافت اشتمالكى تماشا ايلدكجه قلبمده تعريف اولنمز بر نشوهٔ روحانى حس ايدييورم:

كلدكجه خيالمه او طلعت
سنسز بنم آه وزارم آرتار
كوكلم اوليور غريق حيرت
لطف ايت يتشير ـ امان ـ دلدار

هله اوطرهٔ سودا فزاى دلارامكى تخيل وتصور

(*) جانمدن زياده سوديكم بر ذاتك ـ اشتياق ـ سرلوحه‌لى عبارهٔ لطيفه‌سنه شرح عاجزانه‌مدر.

ایتدکجه عقلم تارومار، فکرمده پریشـان وبیقرار اولیور. سـندن افتراق ایلدیکم زماندنبری اشـك دیده جریاندن ودیك سینه غلیاندن بر آن خالی قالمیور. بوعذاب الیم بو اضطراب عظیم وجودمی مضطرب، حضورمی منسـلب ایدییور:

سودامی بو آتش جهانسوز
یارب بو نه درد خانمانسـوز

نازلیجکم، اواسـکی صفا عاملرینی یاد و تخطر ایتدکجه کوزلرمدن کیجه وکوندز هنکامۀ طوفاندن برنشان اوله‌جق وجهله قطرات الم جابجـا آقار، سرائر احـوالمی بیلوب طوررکن بویله صیقی صیقی اغیار بدکـردار ایله الفت ومجالستدن نه چیقار؟ عشاق وفاداریکی رنجیده ایتمك، بو درجه استغنا بوقدر جور وجفـا ایله یورکارینی اینجتمك حقك رضای شریفنه موافقمیدر؟ زواللی، بیچاره قالمش اولان بنم کبی شاعرصادق آواره‌کی خاطرکدن فراموش وبزم محبتده صهبای معاشقه‌یی بشقه‌لریله نوش ایلك سکا لایقمیدر؟

سوداك ایله اولدی سینه صد چاك
بیچـاره کوکل ده باق نه غمنـاك

بونه حکمتدرکه کوردیکك یرده بندن یوز چویریورسك

عقلمی یغما، کوکلمی شیدا ایدیورسك. قصور ایتدم عفوایله،
یوق! مرامك بنی اولدرمك، شهید ناوك عشـق ایتمك
ایسه سویله. سویله‌که سایهٔ محبتکده جانه منت اولان بویله
بر سعادته نائلیتله حیات سرمدی، ذوق ابدی بوله‌یم:

وجهك - املاك - اولنجه ظاهر
قربانك اولورسه چوقمی شاعر

اولدر بوله‌یم حیات تردید
انجق بودر اشته بنده امید

سنسز دوکدیکم اشك خونین شب تابسحر ایلدیکم آه
وانین حقیقته کوکلمی غمکین، سینهٔ حزینمی برقاتدها حزن
آکین ایلمشـدر بر طرفدن درد فراقك دیکر طرفدن‌ده
اشتیاقك بنی کرفتاردام کدورت، دوچارضعف وفتور ایدیور:

زار ایتدی دلی غم فراقك
آرتق یتشیر بو اشتیـاقك

ملکم! بونه غریب حالدرکه وصالکه ایرمدن فراقکله
زار وزبون اولدم آه بونه عجیب طـالع واقبالدرکه دریای
عشقك صباح صفا مصباحنی کورمدن همان اقشامنی بولدم.
الله ایچون سویلیك ای ارباب دل! بویله بردردك بویله‌بر
آنك تأثیریله فریاد و آه، نالهٔ جانکاه ایتمامك الدمیدر؟

فرقت نه یمان بلای جاندر
دوچار اولانك ایشی فغاندر

عالمده بر مقصد واملم وار ایسه اوده سنکله لب بلب اوتوروب، بتون مکوناتی خاطردن چیقاروبده یالکز صفای جاودانی دیمك اولان لذت روحانیٔ وصالکله متلذذ و نشوه‌یاب اولمقدر بیله‌مم‌که شو امنیهٔ قلبیه‌م حصول بوله‌جقمی یوقسه آرزوی طاقتفرسا ایله ایام معدودهٔ عمرم رسیدهٔ حد ختام اوله‌جقمی؟

باللهی سوزم یلان دکلدر
یا خنجر چك یا ابله مسعود

سنسك املم جهان دکلدر
یوق بشقه‌جه بر مرام و مقصود

دلبر! سنسز کذران ایدن دملر، چارفوران هواده وسط سماده رونما اولوبده یاغمورسز کچن بی‌فائده باوطلره بکزر. آنلردن استفاده اولنمز. آه او اذواق وصالك، او رخسارهٔ آلك خاطرمه کلدکجه نه‌یاپه‌جغمی شاشیروب قالیورم بحر تفکره طالیورم دوشنیورم ده اومقدس زمانلرده اومعزز آنلرده نیچون جانی جانانه قربان ایتمدیکمه متحیر و متأثر اولیورم.

عاشق‌که ایدر فدای سر وجان
بی‌شـبهه اولور ندیم جانان

آه سودیکم! عشقك یوانده اولمکدن بیوك برشرفمی اولور. انسـان اولان انسـان سائقهٔ محبتله. دکل مجنون سرکردان واصل جانان اولمق ایچون ترك جان وجهـان ونهایت مظهر الطاف بی‌پایان اولور. زیرا:

کم جانن ایدرسه عشقه قربان
البتـه بولور رضـای یزدان

الحاصل، برعاشق جمالپرست هیچ بروقـتده تهی‌دست اولمز: دنیاده حبل متین رضاء اللهه اعتصام عقبـاده سیر دیدار الهی ایله اکتساب فیوضات شوق وغرام ایدر:

ای خامه یتر بو رتبه جولان
تعریف اولنـورمی سرسبحان

دیمکه البته معذورم. چونکه مجبورم.

عشقی

« غزل »

سانحات قلبمی ایثار ایچون
اعتلای طبعمی اقرار ایچون

بر گوزل آیینه ایجاد ایلدم
عکس حال عالمی اظهار ایچون

بر (فطوغرافخانه) بنیاد ایلدم
انعکاس مهروجه یار ایچون

سویلیور حکمت دهان عبرتم
دیکلیك نقصانمی اخطار ایچون

ییقمیلك بر خانه‌یی ابقا ایدك
کلمدك بز عالمی اضرار ایچون

بیت خالقدر قلوب مؤمنین
سعی ایدك هر دم آنی اعمار ایچون

بك گوزل بر حکمت ایراد ایلمش
عمر ثانیدر دین آثار ایچون

جسم زارك محو اولورسه (لمعيا)
قالملى خير الاثر تذكار ايچون

لمعى

{ برق }

التفاتكزدن ممنون اولدق. فقط اهداء آثار خصوصنه دوام بيورمليدر.

برق هيئت تحريريه‌سنه

برق نام مشعشعى التنـــده بر ايكى ماهدنبرو لمعه نثار عالم ادبيات اولوب قلوب معرفتجويان زمانى نورعلم وادب ايله تنوير وضيادار ايدن رسالهٔ معتبره‌كز رســائل ادبيهٔ موقوته‌نك كافه‌سنه تفوق ايتمش و ارباب معــارفك رغبت وتقديرينى جمله‌سندن زياده قزانمشدر. نصل تفوق ايتمسون كه ساحهٔ ادبياتده جلوه‌ساز اولان هر بر نسخه‌سى زمانمز ادباسندن اك كزيده و اك مقتدرلرينك آثار عاليه‌سيله مالامال وبرطاقم صاحچه صپان ــ مثلا «. . . . . . . » غزلى كبى ترهاندن خالى بولنيور. نصل جلب رغبت ايتمسونكه

اشرف پاشا وناجی افندی حضراتی کبی ایکی یگانهٔ دهرك آثار جلیله‌سی دخی رونق طبیعیسنی تضعیف ایدییور اشته رساله‌کزی تقدیر ایدنلرك بری وبلکه‌ده برنجیسی بو بندهٔ ناچیزدر نورسیدگان وطن ایچون معلم ادب‌دینلمکه شایان اولان شو رساله‌یی نشره همت وموفقیتکزدن طولایی هیئتکزی تبریك ایدر ودوامکزی دخی قویاً امید ایلرم . غزل آتی‌یی طبع ایدوب اتمامك رایکزه منوطدر. مع ما. فیه طبعی تقدیرنده طبیعی ممنون اولورم .

« غزل »

نار عشقـکله دل کباب اولدی
اشك خونین ایسه شراب اولدی

یتشور کس جفایی ای غـدار
اشـته باق جسمم خراب اولدی

«سـکا جور ایلم» دیدکدی بکا
دیدیکك باعث حجـاب اولدی

. . . .

روی خوبان اکا کتاب اولدی

سودیکم نوجوانم ای جانم
بحر لطفك بکا سراب اولدی

نه کنهکار قولمشم که بکا
سنی سومکده برعذاب اولدی

حذر ایت قلب عاشقی ییقمه
دلنوازلق بکم ثواب اولدی

مرحمت ایله مرحمت ای یار
سکا آرتق بوصوك خطاب اولدی

رعدی

تحسین !
آفاق ادبیات عثمانیه مزده برق کبی رسالهٔ ادبیه وفنیه‌لر سنایاس اولدقجه دها نیجه رعدیلرك ولولهٔ ادبیه‌لری ایشیدیله جکدر .

برق هيئت محترمه‌سنه

« بلبله عتاب » سرلوحه‌سی آلتنــده بولنان منظومهٔ ناچیزمی برقك دردنجی نسخه‌ســنه درج ایله زیرینه برده دکرلیجــه التفات پارلادلمش: تشــکر اولنور . منظومه‌مك طبع ونشریله مظهر تشــویق اولیشی مجرد علو جنابکزه دال اولدیغی ایچون تشکریمی تکرارایله کسب شرف ایلرم.

اشته بودفعه‌ده ایکی شرقی کوندردم . بونلر منظومه‌م کبی کهنه دکل عادتا تر وتازه‌در .

بیان مطالعه‌ده دکلســه‌ده، طبع و نشر خصوصــنده اولقدر مشکل پسندلك ایتمزسکز صانیرم !

باقی نشر معارفده دوام وترقیلری تمنیاتی .

٢٠ رمضان سنه ٣٠٢

فاطمه نزیه

خانم

« شرقی »

بیك مهلقا وار صحن جهانده
مثل و نظیرك یوق حسن و آنده
سن برملکسین برسین زمانده

نقرات

مثل و نظیرك یوق حسنو آنده

حیران اولورهپ چشمك كورنلر
دنیــایه باقمز وجهك ســونلر
جانك باغشــلار وصاله ایرنلر

مثل و نظیرك یوق حسن و آنده

{ آندره شنیه نك آثارندن }

[لوندره‌ده ایكن یازمش]

اقربا و محبانــدن مهجور، روضهٔ حیاتنــك هربهار صفابخشــندن محروم ایدیله‌رك وحدت سرای عالمده اونوتیلوب قالمش؛ یم طالعنك بلالی موجه‌لریده كندیسنی شو جزیرهٔ منحوسه‌یه آتمش. شو ایكی تجلی ــ كیتدكجه وجدانده غصه‌لی برطاقم خاطره‌لرك مفسری اولیور! غریب دكلیدر؟
بورتبه انیس درد اولدیغم حالده جذبه‌لی طبعم ــ مقدس وطنی یاد ایله ســنوحات قلبیه‌مه یار و ترجمان اولمدیغــندن كوزلرم بر آن كریه‌بار اولمقدن خالی قالمیور:

قارانلق اوجاغمك اوكنده اوطوروب عمرمك لحظه‌لريني صاييورم. نه ملالي زمان! نغمات قلبمي ديكلسه‌م خيالم آرتيور. او طاتلي خيالمك اثري ديه‌رك برقاچ شعر سويلمك ايسترم هيهات! بو املده‌ده اشكم مانع اوليور. قلبمك نغماتندن اكثر دفعه شو سوزلر ايشيديليور: «رها آميز برثمره بكلديكم چاره‌دن برشي حاصل اولمدي، اكر بوندن بويله جان عزيزمك جسمه بار اولديغني سويلر ايسه‌م بوبابده بني معذور كورمليسكز!»

ييلديرم كبي بيت يتيمي جولان ايده‌كلان آهلرمك ضرباتيده اكسليور؛ آرتق خاتمهٔ حياتم اوله‌جق، ملك الموتي استقبال ايتمك زماني كلدي. زيرا: اطرافه قولاق ويرييورم تسليت بخش قلب ويرانم اوله‌جق برصداي لطيف ايشيدلميور، الملرمه شهادت ايليان سيماي زردم لمحة البصر دينه‌جك قدر لسانكارانه برنكاهه مصادف اولميور.

هله «محبم نه‌ك وار؟!» كبي برسؤال عاليجنابانه‌نك مخاطبي اوله‌بيلمك مزيتندن قيامته‌دكين وارسته‌يم.

محمد رمزى

« غزل »

رخسارکزکه زلف پریشان ایچنده‌در
برماهـدرکه ابر بهاران ایچـنده‌در

هر صبحدم فراقك ایله ای سپهر حسن !
چشم ترم شفق‌کبی آل قان ایچنده‌در

شـیرین بیلیر می لذتی نائلیتـك
فرهاده صورکه تلخیٔ حرمان ایچنده‌در

وار احتیـاجی کوکلك آب وصالکه
(فرقت) دینور بر آتش سوزان ایچنده‌در

اغرب بودرکه صبح منیر وطنده دل
حالا ظلام شام غریبان ایچـنده‌در

اولمز تجرد ایتمز ایسـه واصل کمال
فکر بشرکه شبهه و نقصان ایچنده‌در

محمد توفیق

« اسکداردن تبریك »

—

طالب انوار ترقی اولان
آچ کوزیکی بارقهٔ شرقه باق
چشم حقیقت ایله میزانه اور
حال ایله ماضیده اولان فرقه باق
برده شو اوج ادب و علمده
موجه کلان شارقهٔ برقه باق
چشمکی تا چشمهٔ نور ایلسون
قلبکیده غرق سرور ایلسون

مصطفی جمیل

« برق »

حقمزده‌کی حسن توجه عالیلرینه تقدیم تشکر ایدرز.

ويقتور هوغويه دائر بر ملاحظه‌در

اون درت یاشندن ۸۳ سـنه دکین جمعیته قلماً و مادة خدمت ایدن ادیب عالم (ویقـتور هوغو) نك الافرانقه مایسك یکرمی ایکنجی تاریخنده ترك حیات مستعار ایلمش اولدیغی، بارقهٔ بلا کبی تلغرافله سامعه‌خراش کائنات اولدی. ادیب مشـارالیهك نا گهان شو وقوعاتی اوزرینـه حاصل اولان تأثرات درونمزی تسکین ایتمك مقصـدیله شوراده برقاچ سوز عرض ایتمك استیور ایسه‌کده مع مافیه عریض وعمیق ترجمهٔ حالی کبی احوال ذاتیه‌سندن بحثله برمطالعه قیدنده بولنمسه‌قده اوله‌بیلور . زیرا : متوفانك ترجمهٔ حال اسـف بخشی وظیفه‌سی ـ قارئین کرام حضراتنـه کرك عثمانلی وکرك قارشو غزته‌لری طرفندن پك مکمل صو . رتده ایفا ایدلمشدر . بزم بوبابده یالکز برمحاکمه‌مز واردر : اوده ویقـتور هوغونك آفاق مطبـوعاتده تعیین ایتمش اولدیغی ادب عال العـالی وکلام حکمت نصابنك برنسخـهٔ مقدسه کبی هرلسانده دائر اولمسنی شرح ایتمکدر .

ویقتور هوغونك یازدیغی تیاترو وروماں وسویلدیکی

ابیات کبی آثار عالمپسندانه‌سی منسـوب اولدیغی فرانسز ملتندن ماعـدا بالجمله ممالك متمدنه خلقنـك مظهر تقدیر ورغبتی اولمشدر.

شمدی: جمعیت طرفندن اشبو حرمت فوق العاده ــ عجبا ادیبك یالکز آثارنده هر لحظـه مصادف نظر اولان بلاغت، فصاحت، سـلاست، حکمت مزیتلرینه‌میـدر؟ یوقسه؛ آثارنده‌کی لطافت خارقه‌سندن زیاده سائر اوصاف انسانیه‌سنه‌می ایدیلیوردی؟ واقعا بادیٔ نظرده لایح خاطر اوله‌بیلورکه ویقتور هوغونك ادبیات عالمنده احرازایتمش اولدیغی شـهرت معالی بخشی آثاری سایه‌سـنده حاصل اولمشدر.

اوت! آثاری سایه‌سنده حاصل اولدی!.. اما آثا. رینك لطـافتنی ترکیب ایدن دهـا سـائر اجزای مهمه واردر؟ مثلا: ملتنك رفاه و آسایشـده بولنمسی ایچـون مساعیٔ وطنپرورانه‌ده‌بولنوب دائما همجنسنه رعایت وبرقاچ دفعه‌لر قنطرهٔ سیاستدن‌چوریله‌جك مجرمینك عفوینه دائر حکمدارانه اسـترحام ونیازنامه‌لر یازمق؛ و طغیـان انهار وزلزله کبی آفات طبیعـیه‌دن متضرر اولمش ضرردیدکانه معاونتده بولنمق، یتیمانی تصـاحب، جوهر حریتی التزام

ایتمك كبی خصائل عالیجنابانه‌دن عبارتدر. چونكه ویقتور هوغو آثاریله ابقای نام ایتمك املنده بولندی دكل اوان شبابیه‌سندنبرو فضائل اخلاقه حرمت مخصوصه‌ده بولنمنی مدار افتخار طانیمشدر.

هرملتك منتسبین معارفی طرفندن ایدیلان رعایت بالخاصه ویقتور هوغونك آثارینه مخصوص اولمدیغنی بوكون فرانسه مشاهیرندن بعضیلرینك « ویقتور هوغو بیوك برذاتدر لكن ساخته برفكره مالكدر » كبی محرر تعریضات ایله اثبات ایلیه‌بیلورز. فقط كندیسنك دخی متحلی بولندیغی اوصاف خلقیه‌سنه ــ بوقاریده مذكور مطالعهٔ غرضیه‌یه مقابل هزاربار: «ویقتور هوغو هر صنفده شانلی برموقع انفراد قزانمشدر» تقدیراتنه تصادف اولنور! غبطه اولنور او علو طبعه كه هر دماغده برخاطرهٔ حزین و هر وجدان ادبده بر نشانهٔ محبت براقه‌رق ترك انفاس حیات ایلمشدر.

هله كندیسنه محبت خالصانه‌ده بولنانلرك حقوقنه ــ رعایت كامله‌سی ــ هر ذوق سلیمك فكرینه حیرت ویره‌بیله‌جك بر مرتبهٔ كماله وارمشیدی.

حتی متوفانك بو سنه تبریك سال جدید ایچون قوناغنه تجمع ایدن مكاتب عالیه، دارالفنون شاكردانی،

زادكان و وكلايه بر لسان خزن ايله : « بن انسانيتك كذر ايلديكى شهراه عمومينك برسنك محقريم» عبارەسيله مقابلەده بولنوب بالجملەزوارى رقت آميز بر حاله كتورمشيدى شاعرك بو سوزينى تفاخردن اول بز «انسـانيت و وطن اوغورنده افناى وجود ايدەبيلەجكلردنم» معناى حقيقيسنى استخراج ايتمك استرز ويقتورهوغونك غبطه آور عالم عرفان اولەجق برصورتده اكمال انسانيت ايدرك حيات مستعارينه ايتديكى وداع جديسنى منصفانه ملاحظه ايليەلمدەعبرت آلەلم.

زيرا: اديب عنوانى طاقنەجق ذواته شعر سويليوب ومنشيانه يازى يازمقدن مقدم فضائل اخلاقك الزم اولديغى بياندن بريدر .

تاريخنى بيلەميورم (اديب) لفظنى كيم ايجـاد ايتمش؟! النـده اويله بر ترجمه ايله بوى كوسـترنلرى (اديب عالى منقبت) فـلان كبى مداهنكارانه تعبيرات ايله نازلنمق لازم كلەجك اولورسـه ــ نزد ادباده ذاتاً سؤ استعمال اولنان اديب لفظنك مآل حقيقيسى بسبتون اونوديلور!!!

مابعدى وار

محمد زيور

« اخطار مخصوص »

برقك فنون قسمنی درعهده بیوران رفیقمز بافره‌لی دوقتور یانقو افندینك بوكونلرده بعض مسائل ذاتیه‌لریله مشغول بولنملرندن (فعالیت دماغ) بندینك مابعد واكمالنه كله‌جك نسخه‌دن اعتباراً بدأ ایده‌جكلردر .

« اعتذار »

برقمز هراون بش كونده برنشر ایدلدیكی حالده بودفعه‌كی جزؤنك اوچ درت كون تأخره اوغرامسی — مسلكمزده ثبات و دوام كوستریله‌میه‌جك دیو — اذهان علویه‌كزده بر خاطرهٔ متأسفه‌یحدثنه میدان ویردیرماملیدر! زیرا : مسلك ثابته‌یه رعایتمز بولنـدیغنی — برقك دوام نشری — مدار دلیل اثبات اوله‌بیله‌جكدر .

برده اعتراضه حاجت قالمامق اوزره شمدیدن عرض اولنورکه برقك بعض صحیفه‌لرنده مطبعه سهولرمز وقوع بولیور بوجهتی اعتراف ایله برابر اون ایكنجی نسخه‌نك حین ختامنده سهویات مذكوره‌نك برجـدول مخصوص درونده كوسترلمسی التزام اولنه‌جقدر .

برق

جزوء ٦ | صاحب امتيازى : محمد رمزى | جلد ١

« غزل »

اول ماه كورنمزسه نوله سمت وفاده
سر خواجه‌در البت آقدميای جفاده

ساقى براياغ اوزره ايدر بيك هنر اجرا
حكمن يوريدر مجلس رندان صفاده

عقلين آلور آشفته‌در اما ظرفانك
تمكينله طورر كوشهٔ خمخانه‌ده باده

علامه‌در آزادهٔ اسباب اولان انجق
مفتى نه صاتر مدرسهٔ چون وچراده

غارت زدهٔ جنت ايكن جوهر عقلى
تدبير و تصرف آرانور مى بدلاده

اشرف نه قضادن نه بلادن حذر ایلر
درویش کمر بستەدر اول باب رضاده

منسوب خدا منتسب آل عبایم
بسدر بکا سرمایهٔ حسن . . . . .

اشرف پاشا

شکسپیرك بر « صونه » سی

دائما سوکیلیمك توصیف محامدینه مختص اولان نغمات یك آهنك شاعرانەمده آندن بشقه برکوزله دائر هیچ بر سوز بولنمامسنه و بو نغمەلرك مرجع مضامین جهتیله یکدیکردن فرق اولنمامسنه باقیلوب ده حائز بولندیغم عشق سودای عبدهٔ اصنامه، عاشقی اولدیغم دلبر دخی برصنم خوش اندامه قیاس ایدلماملیدر .

انتخاب ایلدیکم یکانه حبیب دونکی قدر بوکون دخی دلفریبدر . آندەکی محاسن اعجازنما حائز پیرایهٔ بقادر. آنك کبی الی الابد آزادهٔ آسیب فنا بولنەجق اولان شعرم ینه

آنك وصف كمالنه اختصاص ايله متعالى و غيرك اوصاف زائده‌سندن خاليدر .

مبناى معناى شعرم ملاحت ، مكرمت ، فضيلتدر . ايراد ايتمكده اولديغم كلمات متنوعه ضمننده هپ بونلرى تكرار ايلرم . آثار قوهٔ شاعره‌مده‌كى تنوع يالكز برمألى درلو درلو مقال ايله افاده ايتمكدن ايلرى كلير . شو اوچ صفت فاضله‌نك شخص واحده اجتماعى نه‌بيوك معجزه‌در !

ملاحت ، مكرمت ، فضيلت بوندن اول پك چوق مظاهرده تجلى ايتمشلرسه‌ده بونلردن برى يالكز برمظهره مخصوص اولمق اوزره آيرى آيرى تجلى ايتمشلردر . اوچنك بردن مظهر واحده تجليسى برنجى دفعه اوله‌رق جانانمده كورلمكده‌در .

معلم ناجى

برق صاحب امتيازى محمد رمزى بك افندى‌يه

قرداشم !

تذكره‌كزى آلدم حقمده‌كى توجهكزه تشكر ايدرم . زمان تعطيلدن استفاده يولنه كيديه‌رك كوچك برسياحت

یعنی وطنه اختیار عزیمت بیوریله‌جغی آکلاشلغله ایام مفارقتك اوزامیه‌جغی مأمولدر. برقه اثر اولاشدیرلمسی اراده بیوریلیور. او بارقهٔ ادبی تنویر ایده‌جك بر اثر صاحبی اولمدیغی حالده آره‌ده صره‌ده تقدیم آثاره جرات ایدیشم انفاذ اراده‌لری خصوصنده‌کی مجبوریت اخوت پروری اثریدر. شاعرلردن بعضاً برغریبه‌یه تصادف ایدنلر حال وموقعه مناسب بالبداهه برقطعه یاخود بیت سویلرلرکه بویولده سویلنان اشعار طبیعی و سنوحی اولدیغندن طبیعی لطیف اولور ایشته بوسفرکی کوندرمکده اولدیغم اثر اویله برقطعه‌دن عبارت اولوب دون بوغازایچندن واپورله کلینیرکن روزکارك شدتی واپورك سرعت حرکتیله امواج دریادن بزه وارد اولان برطالغه اوزرینه بالبداهه سویلنمشدر.

« قطعه »

بوکون واپورده اصلاندق دکزدن
بزه یغمــوردن اولمز غیری پروا
ینه ساحلده‌در ناجی سلامت
بیلنـدی ماجرای ذوق دریا

الای بکی‌زاده
ناجی

« بلبلك زمزمه‌سی »

هر کسك طبعی بر دکل معلوم
متخـالف طبـایعی بشرك
بیله‌مم هر کسی فقط کوکلم
عاشـق ذوقیـدر دم سحرك

سـورم بن سحرده زمزمه‌یی
شرقیسن عـندلیب نغمه‌کرك
الك کوزل شـعر بی تکلفـدر
الك طبیعی لسانیدر کدرك

ممکن اولمز نظیرینی اتیـان
شـاعرانه او دلربا اثرك
سومیور بعضیلرسـه اغربدر
قدرینی بیلمیور او شـعر ترك

اغلادر حس عشقی الحـانی
او طبیعی ادیب نکتـه ورك
او زرنده ترنم ایتدکجـه
غنجـه‌نك كاه، كاه برك و برك

مست اولور دل تأثراتنـدن
بودر اك طاتلی نشئه‌سی سحرك
سوميان سومسون‌سن ای بلبل
كسمه الله ایچون او نوحه‌لرك

نمنلی زاده
طاهر

« آرابه‌ده‌كی »

شـو كردون رفتارلی كردونهٔ حشمت هانكی وجـود محترمی طاشـیور؟ آه، مكر بر تمثال سـوداوینك محمل اعزاز و اجـلالی ایمش! دل افتادكان قدر حساس پایلر اوزرنده نازان نازان دوران ایدن تكرلكلرك طاشـلرله تماسـندن چیقـان خفیف برانین مضطربانه حزن هجرانه مبتلا كوكللرك نوحهٔ استمدادینی آكدیرییور.

شیر ژیان وصفنه شایان بر چفت كحیلان ایسـه، نیجه بیچـاره‌لره تاج زرین قدر قیمتدار كان، او پارلاق نالّریله (نعل)، صاحبلرینك نظاره دل افروزینه رقابت كوسترر كبی، غرانیتلر اوزرنده شراره پاش تجدت اولیور.

اكر التفات عوالمبهاسنه نائليت مطلقا فدای حیاته متوقف ایسه همان غرنده رخشنك پایمالی وبووسیله ایله مظهر فیض جمالی اولهیم !

نابی زاده
ناظم

شیخ وصفی افندی حضرتلرینك غزل عالیلرینه
نظیره

زلف پرپیچك نصل طوتمش یدپر نوره باق
قبضهٔ بیضایه دوشمش اژدر مغروره باق

اقتران ایتمش کنشله صانکه بر آی پارلیور
دست دلدار اوزره یاهو ساغر بلوره باق

مست اولورسه بویله جانان بز خراب اولمازمیز
غمزهٔ فتانی سیر ایت دیدهٔ مخموره باق

شمدی اولمش هرطرف برکلشن حسن وجمال
کوییا جنتدهیز غلمانه ایستر حوره باق

کردن خـوبانه تعلیق ایتسـه‌لر شایسـته‌در
رشـتهٔ نظم اوزره خیری کوهر منثوره باق

خرپوتلی خیری

{ دیوان }

— کچن نسخه‌مزدن مابعد —

اولاد عربك تاجـلری صـارقلری ؛ دیوارلری قالقانلری ؛ سپرلری قلیجلری اولدیغی کبی دیوانلری دخی شعرلریدر.

دیوان، حافظ آداب و معـدن اخبار وحاکئ تراجم احوال اولدیغـندن طولایی کندینه شعر تسمیـه قلنیور. چـونکه عرب حربلریله نسللرنده اختـلاف ایلدکلرنده اشعاره مراجعت ایدییورلر.

دیوان مجموعهٔ منظومات معناسنه‌ده کلیور.

خطب ومواعظ ورسائل کبی اولان منثوراتك متضمن اولدیغی معنایه دخی دیوان اطلاق اولنیور. معانئ متعدده‌سنی بتمامها بیان ایتمزدن مقدم بوراجقده کتب عربدن الك زیاده شهرت بولان فقط ایادئ ناسـده موجود اولمیان

ديوانلرى تعداد ايدهيم: ابن‌سهل . الغزى . غلام‌السورى المصرى . الايلةالبغدادى. ابن‌الابار . ابن ابى حجلةالتلمسانى. ابن ابى حصينــة . ابن ابى سلمى. ابن النجم . ابن بابك . ابن التعاويذى. ابن‌الحاجب . ابن‌محبةالحمدى . ابن‌مجاج‌البغدادى. ابن مجر العسقــلانى . ابن حيوس . ابن خازن . ابن خفاية الاندلسى . ابن‌خلوف ابن الخيالى . ابن‌الدهان. ابن‌الرومى. ابن‌الساعاتى . ابن‌سكه . ابن سناد الملك . ابن شمس الخلافه . ابن‌حرور . ابن الظهير الاربلى . ابن العربى . ابن العفيف التلمسانى . ابن عنين . ابن‌فارض . ابن‌القرناص. ابن‌القطان. ابن قلاقس . ابن كلثوم . ابن بحير . ابن‌المستوفى. ابن‌مسلك. ابن‌مسهر . ابن‌مطاع . ابن‌مطروح . ابن معتوق. ابن‌المعلم . ابن‌مقبل . ابن منير. ابن بناتة السعدى . ابن بنابة المصرى . ابن‌النبيه . ابن‌النحاس. ابن نوبخت . ابن‌هانى . ابن الهباريه . ابى‌بكير الخوارزمى . ابى تمام الطــائى . ابى الحسن التهامى . ابى‌دلامه. ابى‌ذوائب الهندلى . ابى العتاهيه . ابى‌العلاءالمعرى. ابو الفتح البستى . ابى الفتح الدمياطى . ابى فراس الحمدانى . ابو الفرج البيضــاوى . ابى الفرج السجزى. ابى‌الواهب البكرى . ابى‌نواس. الابيوردى . الاخطل. الاخوض . الادب . فى‌اللغة لاسحاق الفارابى . ابى سعيد محمد بن‌جعفر

الارجانى . الاسطرلابى . اسعد بن الخطير . الاعشى. الاعلم. الافوه الاودى . امرء القيس ايدمر المحبوبى . الباخرزى . البابى . البحترى . البهاء زهير . التلعفرى . القاضى التوخى. التوبه بن الحمير. ابى خط . جحظة البرمكى . القاضى الجرجانى. الحاجرى . حسان بن ثابت . الحصرى. الحطيئه . الحلى . الخبزارزى. الدرويش. الخفاجى. خلف الاحمر . الخنساء . دعبل الخزاعى. ذى الرمه. الراعى . رؤبة بن العجاج. الزمخشرى . زياد الاعجم. السخاوى . السموأل . السيوطى. الشريف الرضى. الشريف المرتضى .

(مابعدى وار)

نادرى فوزى

عشق

سايهٔ فيضكده اى مشتاق جان
بر كلستاندر بكا هر دم جهان

جان آلير ديرلر هجوم وصولتك
خانمانسوز اولدى كيتدى شهرتك

هیچ بیلمزلرکه سنسك بخش ایدن
جبهه جان ، بوعالمه زینت ویرن

کرچه بك نازنده وفتانسك
باعث آرام و شوق جانسك

اولمه‌سه‌ك ای عشق منبای ظفر
کیم کوردی فیض وعمراندن اثر

کورمیان اذواقکی ، عمرانکی
ایتمیان تقدیس علو شانکی

وارسه بر بی فکر ، بی اذعاندر
اعتماد ایتمم که اول انساندر

وارسون آنلر آفت جانسوزدیسون
بر طاقم حقکده سوزلر سویلسون

سویله‌مم وصفکده نابرجا سخن
کوکلمی لبریز شوق ایتدکجه سن

هرکسك بربشقه رأی وفکری وار
کفتکوی بی مأله کیم باقار

ایلك لازمسه تعیین صفات
ایشته رأیم: سنسك ای عشق کائنات

منجلی هر ذره‌ده مهرك سنك
پارليور هر پرده وجه احسنك

كه ايدرسك عود ونيده اختفا
كاه اولورسك ظلمت ايچره رونما

نغمه‌ك اهل قلبی ايلر بی سكون
ظلمتكدر رو شناساز عيون

سنسك ای رونق ده فصل بهار
بحر و برده حاكم ذی اشتهار

بوله ده آثار فيضكله كلام
دائما طرز لطيف وانسجام

اولقدر عالی كه قدرك شاعران
ايليور تصويرده عجزين بيان

وصفكه دائر كورر ده اختلاف
عارف ايتمز می بو حالی اعتراف

سن بو حسن، رونق، تأثير ايله
وصفدن ازاده سن هر وجهله

ايسته‌مم بن بشقه بر يار شفيق
سن بكا اولدقجه دمساز و رفيق

بهزاد

برق هيئت تحريريه‌سنه

درسعادتده «برق» نام منوری‌ايله بر رسالهٔ موقوته‌نك جهان‌افروز مطبوعات اولديغنی طشرده‌ده ايشتمشيدم. بولنديغم محل محروم نور معارف بر ظلمتكاه جهل ايدی.

بوكبی ادبی، فنی رسائل حكم شامل دكل آعادتا عاشق عمر صاحبه‌لری بيله كيميا حكمنده‌در.

افكار اهاليسـده تعصب آلود برغرابت رونمود در. رسائل وجرايد عصره ورقپارهٔ جحيم اطـلاق منحوسنی برنجی دفعه اولمق اوزره بوراده ايشتدم؛ آجينزمی؟

ايشته برمدت بويله‌بر ظلمتكاه جهالتده بولنديغم ايچون مطالعهٔ برق ايله تنوير چشمان ايده‌مامشيدم. زمان اقامت، محروميت دها بر آز ممتد اولمش اولسـه ايدی، مطلقـا دوچار هنكامهٔ شوق شديد اولور قاليردم.

نار دوزخدن بلادر اشتياق

وقتاكه تكميل چله ايدرك استانبوله كلدم. همان تو-زيعكاه برقه شتاب ايلدم.

افتراق دورادوردنصكره نائل كام اولمش كرسـنكان وصال كبی برشوق آرا مربايانه ايله مطالعهٔ برقه قويولدم.

سرمست مسرت اولدیغم حالده آثار برقی باشدن اشاغی‌یه طوغری سوزمکه باشلدم .

حالمی . طورمی تماشا ایتسه ایدیکز مطلقا مجنون اداالغمه حکم ایلردیکز ؛ تجربه‌مه اعتماداً شدت مسرت همرنك جنتدر دیه بیلیرم .

فرط انبساطك بوقدر تحملیرونانه‌سنه‌ده هیچ تصادف ایتمامشیدم . آثار برقی چکدیکم اضطراب اشتیاقه تقابل ایده‌جك درجه‌دن دها عالی بولدم .

حضرت الله هیئت برق کبی ذوات عرفان اکتناهی نائل دلخواه ایلسون .

تحف دکل‌می؟ مندرجات عالمپسندانهٔ برقی اوقورایکن بنده‌ده بر آرزوی غزلپردازی حاصل اولمسونمی؟ فسبحان الله!

ذاتاً هجوم غوائل ایله مائل زوال اولمغه یوزطوتمش قوهٔ فکریه‌م بویله بر هوس شدیده قارشو نصل تاب آور مقاومت اولسون !

زوالی ینه رد آرزو خصوصنده شدتله مقابله‌دن چکندی . نه چاره‌که شوق طاقتشکن غالب فکر وتصور اولدی . بناءً علیه بر مجبوریت مغدورانه سائقه‌سیله، قاردلدیغم برایکی قطعه غزل خطا مآلی حضور برقه تقدیم ایلیورم .

آثارمك سزاوار عرض وانتشـار برحالده اولمديغنى فرق ايتميـهجك درجـهده غافل دكلم نه ياپايم كه مغلوب حكم دلم .

بو نكله برابر عاطفت برق بيچاركان نوهوسانى محزون ردايدهجك قدر مسـاعدهسز اولمديغنى پك كوزل بيليرم ؛ يالكز بيلديكم كبى برشى وار ايسه اوده بزم كبى افسرده دلان طلابدن قبول آثار اشـتباهيدر ان شا الله يقينده بو جهتدنده ازادهٔ اضطراب اولورز . باقى دوام برق .

طلبهدن

ابو الحزين هجرانى

غزل :

مجلس جهاله ترجيح ايلرم زندانى بن
سومدم عالمده كتدى صحبت نادانى بن

مايهٔ پيمـانه ايلر آدمى جنتقرين
آرزو ايلرمىيم هيچ الفت رندانى بن

فكرمى سرشار فيض ايلر كلام كاملون
بزم جمشيده دكشمم مجلس عرفانى بن

رهبران تیره دلدن ایتمـدم امید فیض
کندمه مرشد ایدندم حضرت قرآنی بن
نشر ایدلدن بویله آثار حکمکستر قلم
اولدم ارباب دلك شایان استحسانی بن

ـ بر مکتوب ـ

کچن هفته برمکتوبکزی الدم. نه کوزل یازمشسکز. حسیات قلبیه‌کزی تصویر وافاده خصوصنده مکتوبکزدن کوزل برترجمان تصور ایده‌مم. آفرین بهیجه! ترقیـات اخیره‌کز خاندانکز ایچون پك بیوك برشرف، اقرانکز ایچون ده‌جلی برعبرتدر. تبریك ایدرم. مملکتجه اسبـاب ووسائط تحصیلك فقدانندن شکایت ایدییورسکز. بو سوزکزی تسلیم ایدرم. فقط سایهٔ معارفوایهٔ جناب پادشاهیده قریباً اکتساب فضل وکمال امرنده‌کی ارزوکزدن استفاده‌یه موفق اوله‌جغکزده‌ده شبهه ایتمم. شوکتلو پادشاهمز افندمز حضرتلرینك نخبهٔ امال شاهانه‌لری انوار علوم ومعارفك بلاد شرفیـه‌نك هرجهتنه منتشر واولاد وطنك عموماً

نعم جليلهٔ معارفله دلسـير اوللری قضیهسـنه معطوفدر .

متسلی اوللیسکز ؛ متصرف مرحوم علی رضا بکك همت معارفپرورانه وحمیت مندانهسیله اسـپارتهده بر اناث مکتبی تأسیس وکشاد ایدلمامش اولسه ایدی ـ مقدمات علوم ومعارفدن اکتسابات حاضره کز درجهسندهده استفاده ایدهمیهجك ایدیکز . دکلمی ؟ مأیوس اولمییکز ؛ سـعیکز ، ثباتکز ، استعدادکز سایهسنده ایلروده کمالات مکتسبهکزك دها پارلاق اثارینی ابراز ایله هم کندیکز اکتساب مسرت ایدر ، همده ترقیاتکزی ارزو ایدنلری قریرالعین مفخرت ایلرسکز .

دوشونکز ؛ نهال عمرکزك اثمار لطیفهسی اولان مینی مینی یاوریجقلر عرفان وتربیهکز سایهسنده پرور شبـاب کمال اولهرق نه قدر مسعود اولهجقلردر !

سزك شوحالکزه ، شوفکرکزه ، شوترقیاتکزه واقف اولدیغمدن طولایی بیلسهکز نهقدر ممنون اولدم . پدرکزی بلکه یوز دفعه رحمتله یاد ایتدم . مرحوم دقیقهبین برذات اولدیغی ایچـون والدهکزك سـد ممانعت اولمق ایستهمسنه باقمدی . تحصیلکزه ، تربیهکزه پك چوق چالشدی . شوق وارزوکزك کمالنی کورر ایدیده والدهکزك تهدیداتنـه ،

ممانعتنه خفيف برتبسمله مقابله ايدرك دائما ازدياد شوقكزه خدمت ايلر ايدی . فنـامی ياپدی ؟ صاغلغنـده پدرلك نام وصفتنی احرازه كسب استحقاق ايتدی . عالم فنايه‌وداع ايدوب كيتدكدن صكره‌ده هرجهتـله نامنی ابقايه وسـيله اوله‌جـق بر اثر براقـدی . الدن برشی كلمديكی جهتـله « قزم اوقورسه سحرباز اولور . . . . » كبی افكار باطله‌يه اسيراوله‌رق ثمرهٔ حياتنی ظلمت جهل و نادانی ايچـنده براقان والده‌لرك حاللرينه نه‌قـدر آجير، نه‌قدر تأسف ايدرم ! بيلمزلركه دنياده جهالت كبی دواناپذير برمرض يوقدر . امراض روحانيه‌نك الڭشديدی جهالتدر . رنك لطيف عصمت، حليهٔ عرفان وفضيلتـله تزيين ذات و صفات ايتمش بر والده‌نك حاليله بوصفتلردن محروم جاهل برقادينك احوالی كوز اوكنه كتيريلير، محاكمه اولنورايسه آره‌لرنده نه بيوك برفرق كوريله‌جكنی بلاتردد سزده اعتراف ايدرسكز .

ايسـتديككز كتابلری كوندرييورم . بونلر ميانـنـده برده (برمكتوب پاكتی) نامنده كوچك براثر كوررسكز . مطالعه‌يه شـايان آثاردن دكلسه‌ده محضا برادرمك ترجمـه ايتديكی براثر ديه‌رك كتابلركز ميانده بولنديرمغـه تنزل

ایدرسکز صانیرم. زوجکز توفیق افنـدی برادرمه برقاچ دفعه مکتوب یازدم. غالبا سزه کوسـترمامش. هنوز او مکتوبلرك جوابنی الەمدیغمه یالکز تأسف دکل، بر مراق حاصل ایتمش ایدم. مکتوبکز بنی بوتأسـفدن، بومراقدن قورتاردقدن بشقه حقکزده کوکلمك آرزو ایتدیکی امللرك حصولنی تبشیر ایتدیکی ایچون نەدرجه تشکر ایتسەم آزدر. بعـدما آردصره مکتوبلرکزی بکلرم. کتاب ایچـون صیقلمیك. هانکی کتابی ایستر ایسەکز درحال آلیرکوندریرم. مکتوبکزی اوقور ایکن والدەمك نه قدر آغلادیغنی کورسـەکز مطلقا همشیرەمك وفات ایتـدیکی یوم ماتم انکیز خاطرکزه کلیردی. اوفجیعهٔ ناکهانیدن صکره بیچـارەنك خندهٔ انبساطیده کریهٔ تأثرله ممزوجدر.

حقیقت، مکتوبلرکز بك زیاده کجیکیور. یوقسه بزی اونوتمیوردیکز. بیلیرسکزکه ذاتاً خاندانکزه اولان مناسبتمز مرحومەنك وفاتی متعاقب حقیقی برارتبـاط ومحبته تحول ایتدی. والدەکز خانم افندی همشیرەزادەمی ارضاع ایتمك کبی بك بیوك براثر انسانیت اظهار ایتدی. اندن صکره والدەم سزی کریمەسی مقامنـده سومکه باشلادی. بنیده همشیرەسز براقدیکز. بولطفلرك بوغریب نوازلقلرك

بر حيات اولدقجه اونودلمسى ممكنميدر ؟ همشـيره‌مك يادكار حياتى اوله‌رق براقوب كيتديكى عائشه‌يى نه‌قدر سورايسه‌ڭ حقكزده‌كى محبتمزڭده اونسبتـده، اودرجـه‌ده اولديغندن امين اوليكز :

شمدى عائشه‌يى كورسه‌كز بالطبع طانيه‌مزسكز . حين مفارقتمزده اوچ ياشنده ايدى . شمدى اون ياشنده‌در مكتبه دوام ايدييور . ايشـته سزڭ ايچون قاره‌لديغى ورقپاره‌ده ملفوفدر . والده‌كز خانم افنديـنڭ اللرينى، عفت بك ايله منيره‌جكڭ كوزلرينى اوپرم. پدر و والده‌مده كوزلريكزدن اوپرلر. باقى كمال عافيتـله مسرور الفؤاد اولمكزى جناب حقدن تمنى ايلـكده‌يم همشيره‌جكم !

قرداشڭ

خليل اديب

{ شوق شكران }

دوشدى كوكلم برجهان آرا ملك رو دلبره

دل مسخر اولدى شمدى اول مه نازكتره

کلسه خوبان ایلمم عطف نظر هپ بریره
منحصر کوکلم، کوزم شوقیله اول سیمینبره

﴿

ایلمم غیری تنزل عالمك جانانه
مبتلایم اول مهك اطوار وحسن وآنه
بن اسیرم یارمك چشم فسون افشانه
منحصر کوکلم، کوزم شوقیله اول سیمینبره

﴿

ایستمم شمدنکرو دنیاده آرتق بشقه یار
چونکه کوکلمده نکارم کبی بر دلدار وار
سوکیلمدن غیری یاره دلده یوقدر اعتبار
منحصر کوکلم، کوزم شوقیله اول سیمینبره

﴿

ملتفت اهل نزاکت مثلی یوق بر مهلقا
صاحب لطف ومروت معدن صدق ووفا
اولسه بیك جانم ایدردم شوق عشقیله فدا
منحصر کوکلم، کوزم شوقیله اول سیمینبره

﴿

هر زمان ایلر بنی وجه منیری مستفید

وصل ایچون چشم مروتکاری بر صاحب نوید
ذره‌جه ایتمز بنی ابراز غمله ناامید
منحصر کوکلم، کوزم شوقیله اول سیمینبره
فاطمه نزیهه

حسننه مغرور برجوانه خطاب نصیحت آمیز

ای آنلی دلبر! بر چوق سینه‌چاك عشق اولنلری اجماع ایتدیرن کعبهٔ حسنکی ـ ذروهٔ کهساردن بدایت طلوعیله کلیشی کوزل چکلمکه باشلیان شو سحابه تشبیه ایتمك استرم. بیلهم. شو بیهوده کبرك ووضعیت عظمت فروشانه‌ك عجبا مالك حسن وجمال اولدیغندمی ایلری کلیور؟!

اویله ایسه حیفاکه غفلت ایدییورسین. خطا ایدیورسین. یالاکجی یالدیز قبیلندن اولان آلایش حسنکه آلدانیورسین فقط بیلیورسینکه بو آلایشده‌کی ملاحت بك سریع کچر. یازیق بیلیورسینکه حسن موسم بهارك برکانه بکزر بوکون

آچیلورسه یارین صولار اوبرکون خاك مذلته دوشر فنا اولور کیدر . . . . .

ای خواب غرور وغفلته طالان کنج بی باك ! آرتق اویان یتر، سوزلریمی منصفانه کوش ایت ؛ تحتنده آرامساز عظمت اولدیغك سایهٔ صباحت دائمی دکل اوبرظل موقتدر.

آکاه اول ، انسان ایچون حسن حقیقی علم وکمالدن عبارتدر . ای غافل کنج ! عالمینجه داعئ خسران اولان کسوهٔ کبر وغروری اوزرندن چیقار، برکوشهٔ عدمه آتیویر : زیرا، جامهٔ دنائت ـ آدمی مرتبهٔ انسانیتدن اسقاط ایله وضیع وسفیل ایدر لباس تواضعله وجودینه زینت ویر : زیرا، اوجامهٔ فضیلت ـ انسانی رفیع وعزیز ایلر .

بونکله برابر جناب فیاض جلیلك سکا احسان کردیکی اولان حسنه مقابل تشکراتی اونوتمه‌که ذمت عبودیتدر .

ای جوان ! اکر مرامك، ابدی بر حسنه، عالی برشانه مظهریت ایسه ـ اوراده بیهوده اوطوروب ده اوقات قیمتداریکی افنا ایتمیه‌رك اکتساب علم ومعرفته چالش :

آثار سعادت دثاریکی کوستر، کوسترکه دنیایه کلدیکنی
اثبات ایتمش وعالمه شانلی وشرفلی برنام براقمش اوله‌سن!

محمد نجیب

— مدرسه‌دن —

مدیر برقه

مولانا!

ایتسون الله سعیکی مشکور
عاطفت قیلدك ای «ادیب» غیور!

آز مرؤتمی؟ نشر برق ایتدك
عالمی نور فیضه غرق ایتدك

هپده رنکین نویس هیئت برق
شکره شایسته‌در بو همت برق

برق، نور کمال نشر ایدیور
شبپره دیدکانی قهر ایدیور

طوغریسی بر کتاب کافلدر
غبطه افزای هر رسائلدر
بویله پارلاق کتابه طبع اثر
عاجزانه نه فخر بالاتر !
ایشته بو لطفه نائلیت ایچون
عرض نوزادهٔ طبیعت ایچون
بر ایکی صاچمه ایلدم تقدیم
ایلرم هر خطاسنی تسلیم
نشر آثار ایتمکه هر بار
نقدر آرزوی طبع وار !
نیلیم اقتدار خامه‌م آز
نرده بن نرده نظم پر اعجاز !
هر زمان اعتراف عجز ایدرم
عرض ایدر اول حقیقتی اثرم
نه ایسه؛ انتشاره لایق ایسه
مسلك برقه ده موافق ایسه
طبع آثارمه عنایت ایدك
کوسترك عینی مروّت ایدك

بویله بر عاجز ادب هوسم
بو در انجق بوکونده ملتمسم
برق اولسون جهانده لمعه‌فکن
ایلسون چشم عالمی روشن
مستجاب ایلسون دعامزی حق
دائم الانتشار اولسون برق

م

غزل

اوج استغنادن ایتدی لانه‌مه جانان نزول
صانکه بر بیروحه ایتمشدر همای جان نزول
کوردیکمده ابروان دلبری ظن ایلدم
باشم اوزره ایتدی برقاچ خنجر بران نزول
جانب دلبردن اولماز هرزمان اخذ پیام
ایلمزدی حضرت جبریلده هر آن نزول
کلستانه دوندی داغ سینه اشك دیده‌دن
فیضیاب اولمازمی بریر ایلسه باران نزول
طبع قدسی پایه اولدی مورد الهام عشق
لحظه لحظه قلبه ایلر آیت عرفان نزول

م

عربجه بربيت

قعيدك الا تسمعيني ملامة
ولا تنكائى قرح الفؤاد فييجعا

نظماً

التفات ايت بكا اه ايچون آرتق جانا!
بنى رسواى جهان ايليه‌جكدر سودا
دلخراش اولمه، اولور پك متأثر كوكلم
يارەيى قورجالامق لايق انصافمى يا؟

حسن وصفى

— لامارتيندن —

بركوز ياشى

دوش اى مسكوت اشك ديدەم، دوش، فقط نه‌ايادئ
ديانته ونه‌ده سينۀ محبته انجق خاك حسرته دوش!
دوش اى سرشك ملالم، باران بلا كبى دوشكه نقطۀ

سقوطك عد اولنەجق خاك ملامت اوزرندن — سنى جاذبۀ آسمان چكەمسون دائما احزان وجدانه خاطره قالەسن!

دوكيل اى قانلى قطره، دوكيل كه روزكار سنى قورو. دەمسون قيامتـه دكين تأثرات قلبيەمه بر طغراى بلا كبى نشان ويرەسن!

بشريت دن كيم استر ايسه اولسون — محسناته بدل سيئاتى وفلاكتمك فوقنده بر آنته مبتلا اولمش بر بيچارەنك — منكسر قلب بولنديغنى حس ايدر ايتمز بمده اوساعتدن اعتباراً تأثراتنه اشتراك ايدەجكم شبهەدن آزادەدر.

لكن سائرلرى — انق اقباللرنده. بر واولۀ ضرورت ايشتمدكلرندن — (بيچاره) نامنى آنلرك الملرينه تسليەخوان اولملرى — شويله طورسون. بر سكوت فصيح ايله كذر ايليان جنازەلرندن بيله انكسار آلمغى استمزلر.

هله متمادياً اوكمدن كلوب كچنلرك هيچ برندن ايشتمدم سويلسونكه: «شو بيچارەنك معنيدار وفاتندن بنده سزك كبى كوز ياشى سرپيورم!». حال بويله كوريلنجه — ارتق بشريت ايچنده بر (انسان كامل) بولمقلغمز امر محالدر.

فقط بن، ينه المى آلنم اوزرينه قويوب (ملاحظۀ روحى وخاطره حزينى) محافظەيه چاليشەجغم.

اووقت روی زمینی برسکونت قاپلار و جان المپرور ایســه ثیاب ماتمه بورونه‌رك بالآخر آمال نومیدانه‌ســیله موانسته باشلار .

وقتا که گنج نسیانه آتیلان اخوت ــ سفرندن عودت ایدر استناد اخیر اتخاذ ایتمك استنیلان عماد محبت ساحهٔ تجلیده نورانی برلوحه تشکیل ایدر .

طبیعی اوله‌رق بربلادن محترز اوله‌جق برآدم، سائر۔ لرینکده فلاکت جاده‌لرنده تك وتنها قالمسنه باعث اولور.

سعادت استقبالك مفقود بولنمسی ــ بوکوندن فردایی آرزو ایتــدیره‌جکی کبی اشك چشمك شــدت حسرتیده غدایه برنشوهٔ تلخی ویرر .

مع‌مافیه نوقت اولور ایسه اولسون سنك نوای مأیو۔ سانه‌کی ــ کوکلم بکا ایشــتدیره‌جك ودیکر طرفدن صانع وحکیم مطلقه‌ده دست‌کشای عبادت اوله‌جق اولورســه‌ق اوجاع قلبك انقراض عرصه‌لرینه رجوعه باشلادیغی کو۔ ریله‌جکدر .

*
* *

یارب ! ســنك برالهام مقدسك شرف‌وارد اولســه هرساعت ویریله‌جك تسلیه‌لره نهایت ویردیرر ،

یا الهی! سنك ید تماویك بزی، بر محب صادق كبی آغوشنه جذب ایتسه بولطفك بعض بدكارلره حسرتكشانه كوزلر یومدیروب ذهنلرنیده «بواقبال انلره نردن بخش اولندی؟» عبارهسیله تحیرده براقدیرر اوزمان كوكل عماد عبادتی ركز ایلیه‌رك شانلی و علوی عالملری سیر ایتمك ایچون مژكان آرهسنده طولاشان یاش دانه‌لرینی طاغتمغه چالیشیر. فقط بالطبع كوكلك حزنلی بر موسمنده خورشید عوالمتابك سونوك سونوك نشر ضیا ایتمسیله باران دیده‌مك صولق قطره‌سی اولان شو اشك حسرت قورویه‌میه‌جقدر!

محمد رمزی

« نظیره »

— بر ذات عالیقدر طرفندن —

اولشوخ ایله انسیتم اولسیدی بنمده
اغیار قدر فرصتم اولسیدی بنمده

پیمانهٔ صفت بوس لب یاره دونردم
اول كیفله كیفیتم اولسیدی بنمده

چرخك ينه بر نائل احسانی اولوردم
هردونه اكر منتم اولسیدی بمده

دسترس ایدم دامن وصلنه اومهرك
بر ذره قدر رفعتم اولسیدی بمده

میل ایلر ایدم سلطنت نظمه حسابا
اشعار ایله فخریتم اولسیدی بمده

ویقتور هوغویه دائر برملاحظه

— مابعد —

(ادیب نامنی احراز ایتمك آرزوسنده بولنانلرك ناصیهٔ عفت و عرفاننی مزایای اخلاق ایله تزیین ایتملری لازمدر) قانوننه مثال بولهمیهجق برحال متأسفه كلندی !!

ادیبلك نقدر اوجوزلادی . . . هیهات! كندیلرینه ادیب نامنی ویرن مخلوقلر آرهسنده بعضیلری وارکه نقایص خلقیهلری هردرلو ترقیلرینه مانع اولدیغنی وهله كندیلریله برقاچ سوز كوریشیلهمیهجك برحالت پستیٔ بدكاریده بولندقلرینی انكار ایتمامكده لسان معذوردر.

بو يادكارلرك حركات ناهمواره و اوضاع خودپسندانه‌لريني هيچ برطبع سليم قبول ايتمامكده وبوكا بناءً دركه برقاچي استثنا ايدلديكي حالده قلان قصورينه كليشي كوزل (ادبسز) عنوان نحوست ايراثني ويرمك بحق مناسبدر.

زيرا: اديب كلمه‌سي هيچ بر زمان ادبسز ديو ترجمه اولنه‌مز تكرار ايده‌لم: ادبسزه اديب دينه‌مز. زيرا: لسان ادبله متكلم بوله‌جق اصحاب ادبك هردرلو معايب ونواقصدن بري بولنملري اقتضا ايلر.

هرنه‌حال‌ايسه ويقتور هوغويه دائر اولان ملاحظه‌مزي بر آز اوزاتدق ايسه‌ده مع مافيه دها ايلروسنه بالضرور دوام اولنه‌ميه‌جقدر.

اوله‌بيلوركه عرض ايتمك املنده بولنديغمز خيرخواهانه برقاچ سوزمز ــ آثار اعجازكارانه‌لرينك (بيلمم بو تعبيرلرده كافيمي) معانئ بليغه‌لريله ساحهٔ ادبي برحديقة البلاغه‌يه تحويل ايليان بلغاى سخنوراندن برينك خوشنه كيتميوبر.

(مابعدي وار)

محمد زيور

برق

جزوء ٧ | صاحب امتيازى : محمد رمزى | جلد ١

« غزل »

جان بنده دكل سنده كوكل زلفكه بنده
سودازده عقلم طولاشير چين وختنده

ابرولرك اى قاشى كمان قوس قضـادر
غمزه‌ك نيجه بيك داغ اليم آچدى بدنده

پامال تغـافل ايدر افتـاده‌لرين هپ
هيچ ميل وفا وارميدر اول سروسمنده

خط صانمه شـهاتار شـعاع نكهمدر
اول بسمله‌ء نورسـيه كـرد دهنده

دندان ايله لعـلى او مهك قنده يتشمش
دردانه عدنده بولنـور لعـل يمنـده

بلبللری دمبستهٔ رشك ایلدم اشرف
بو نظم بلندم ایله کلزار سخنده

اشرف پاشا

قطعه

حکم ایدردم کفرینه ایمانه کلمش کوکلك
سر وحدانیت حسنکدن آکاه اولمسه
مثلی یوقدر حسنکك ای قبلهٔ ارباب دل
. . . .

دیکر

عونی تویی چو فاتحهٔ مصحف کمال(*)
مایم وشوق عون تو ایاك نستعین

(*) بو «عونی» بلغای شعرای عثمانیه‌دن یکنلرده ارتحال ایدن عونی بکدر. مشارالیه معلم ایله برنجی دفعه اوله‌رق یکی شهر فنارده کورشمشلر ایدی.

عونی بك اورادن درسعادته عودت ایده‌جك اولنجه معلم طرفندن کندیسنه بو قطعه تقدیم اولنه‌رق عرض وداع ایدلمشدر.

ناجی چویا فتی اثر قرب معنوی
غمکین مشو زدوری صوری هو المعین

معلم ناجی

قطعه

مطربا ایرلامغـه قالقشمه
بلبل باغ بلاغت وار ایکن
متشاعرلره خوش کاسه دخی
دیکله مز زمزمه‌کی اهل سخن

برقی

الفرد دوموسه‌نك بر « صونه » سی

نکاهی جاذبه انکیز، کلامی لطافت آمیز ملك! برمدت نزدکده آرام واوصورتله نائل سـعادت وکام اولمق ایچون کلمش ایدم، خفیف برروزکارك تأثیریله اجنحه جنبان پرواز اولان قوشجغزلر کبی سعادت واقبالم درحال تباعد ایتدی. براقشام ممتد اوله‌بیلدی .

آفتاب امیدمی بر سحاب کدورت احاطه ایلدیکی جهتله آفاق نظرمده حزین وظلمت آباددر. بویله بریأس وحرمانه دوچار اولدقدن صکره بنی کیم متسلی ایده‌بیلور؟ غموم وآلام حیاتدن وارسته بولندیغمه حکم ایدیوریمیکز؛ نادراً شوقیاب اوله‌بیلسه‌مده اوشوق وانبساط سزی کوردیکم زمان تحصل ایدن نشاط وسروره معادلمی اوله‌بیلور ؟

آه ! سزی رؤیاده بیله سومکه جسارت ایده‌مزدم! نه یاپه‌یم؟ سودم. چونکه غایت وضیع بر موقعدن سزه نظر انداز تحسر اولدقجه چشمان دل افروزکزی اودرجه عالی برموقعدن بندن طرفه نصب ایلدیککزی کوریبور ایدم !

ملکم، بنی بك چابوق اونودیکز، ارزو ایتدیککز محلده اقامتله کسب مسرت ایدیکز؛ سز سیرتده ملکسکز، نظرکز خاکیلره انعطاف تنزل ایتمسه‌ده معذوردر. هیهات! کروبیانك سمواتده صعودینی، کذارینی کوره‌بیلمك ممکنمیدر؟

خلیل ادیب

حضرت فضولینك غزلنه نظیره یولنده یازلمشدر

« غزل »

برق آتش مشرب عشقم جوارمدن صقن
ابر طوفانخیز دردم روزکارمدن صقن

شمدی بر مدهش بلا وادیسنك پویانی‌یم
اولمه همراهم غبار رهکذارمدن صقن

بن طوتشمش آتشم آهم شرار شعله بار
آتشم طورسون شرار شعله بارمدن صقن

جویبارفیض عشق اولدی دل وحدت خروش
جوشش وحدت خروش جویبارمدن صقن

واردر استعدادی جان یاقمقده آتشلرقدر
انتظار ایتدرمه نار انتظارمدن صقن

موجهٔ خون خروشانم طوتار دامانکی
کچمه ای خونی بنم قرب مزارمدن صقن

خسرو عشقم حباب اشکه صالدم اشکرم
لشکر حیرتمای بی قرارمدن صقن

قلب بر آیینه در ، دست قضا آیینه‌دار
قلبمی قیرمه فضولی انکسارمدن صقن
آلای بکی زاده
ناجی

ماقبلنه تابعدر

اولکی جزؤده دخی دیواندن بحث ایتدیکمزی البته درخاطر ایده‌بیلیرز ! . . .

کوردیکز یا! اسلاف عربدن یازیلوب تعداد اولنان دیوانلر ایچنده بیلمدیککز نقدر دیوانلر وار ایمش ! ! ! !

بحثی صددنده بولندیغمز دیوانك مقدمه‌سنده دیوانی اهمیتله تلقی ایتمدیکمز اولدیغمی اونوتمامشسکزدر صانیرم !... بو بابده حقلی برحالده بولندیغمی وجدانم بکا اکلاتدیغنی سزه تفهیم ایدرك، پیرامن کرد خاطرم اولان دیکر بر شیئی سویلیه‌جکم ! . . .

فقط آنی دیوانك بشـقه معنالریله اسملرینی تعـداد ایتدکدن صکره نقل و حکایه ایده جکم؛ ازیجق صبر ایدیکز!... ایشته بوراده مشهور اولان دیوانلردن باقی قالانلری صا. یه‌یورم دکلیکز:

الشنفری . الشواء الشهاب الدین . الصـاحب ابن عباد . الصبابة لابن حجلة الصولی . الطرماح . الطغرائی . ظافر الحداد . عبد الحمید. عبد الغنی النابلسی . العرجی. علی ابن طالب . عمر بن معدی کرب . الغزالی الاندلسی. الفرزدق . قیس بن الملوح المجنون . کشاجم . کعب بن زهیر . الکمیت . لسان الدین بن الخطیت المتنبئ . ملك النحاة المنخکی . الوداد الدمشقی .

بوندن صکره‌ده دیوانك دیکر معنالرینی سمع مساعفه‌یه آلەلم: (ماباقیسی کله‌جکدر)

نادری فوزی

بی اقتدار برشاعر مباهی ایچون سویلنمشدر

کورلمه برق کبی کندکی بیل ای شـاعر
کندی مداحك اولان خامه‌کی صانمه قادر

فخرایله کندینی مدح ایتمه‌میدر شعر عجب
شعر اکر بویله ایسه لعنت ایدر اهل ادب

منمنلی زاده
طاهر

— مدرسه‌دن —

شعرای عجمدن شاهی نام شاعرك بر غزلی

ساقیا لطفی بکن جامی بده
درد مارا یکدم آرامی بده

میکنم عرض نیازی پیش تو
کر جوابی نیست دشنامی بده

سرفدای تیغ تست ای جان بیا
قصهٔ مارا سر انجامی بده

ماچودوریم ازدرت اخرکهی
نامهٔ بنویس وپیغامی بده

چند سوزی شاهیء دلخسته‌را
کاه کاهش وعدهٔ خامی بده

*
* *

توسیعاً ترجمه

ای ساقیٔ سیمین ساق ! سیه‌بختان عشاق دیده دوز ظهـور لطفکزدر . عاطفتفرما اولوبده او دسـت نور پیوستکزایله بزه برجام صفابخشا احسان بیورمزمیسکز ؛ بلکه بودردسر، شوبلای خمارکدر نشوهٔ پیاله وفیض التفاتکز ایله محو وازاله اولور، کیدر . . . جواب ویر-میورسکز ؟ یوقسه شونیاز غریبانه‌مز افندمزی مضطربمی ایتدی ؟ سویله الله عشقنه برلقردی اولسون سـویله‌ده ایستر ایسه او سوزکز بر دشنام صرفدن عبارت بولنسون . . . اوف ! بوقدر ناز جانکدازانه‌کزه تحمل ایده‌میه-جکز ؛ یورکمز یك چارپیور . عاشقان غم آواره‌کزی بویله هر زمان جـور بی‌پایانکزله دوچار قهر حرمان ایلکمی ایستیورسکز ؟ نور عینمز ! بز ذاتاً فنا دوش عشق اولمغی چـوقدن کوزمزه آلدیردق . جانمز، باشمز، جانانمزه فدا اولسون . . .

سزده بوناز، بزده بونیاز صوك نفسمزه قدرمی سوروب کیده‌جکدر ؟ ! بز بو اضطراب دمبدمیله یشامقدن صحیحاً اوصاندق ؛ کل شـو حاله برخاتمه چکه‌لم : یا بزی نائل

مرام وكام ايت، حائز انبساط ومسـار اوله‌لم ؛ يا خنجر زهر آلودكز ايله وجودمزى نابود وكمنام ايله، ازادهٔ الام واكدار اوله‌لم: بوايكى شقك هانكيسنى اختياربيوررسكز؟

آه ! حالامى اودهان نورفشانكزدن برحرف الـه‌ميه‌جغز؟ اكلادق، نظركزده نقدر حقير اولديغمزى شمـدى فرق ايلدك؛ حالكز، طوركز اشراب ايدركه بزى پيشكاه نكا. هكزده كوردكجه كدرآلود اضطراب اوليورسكز ! دكلمى ؟ بارى كيده‌لم، هربريمز برر عالم وحشت اختيـار ايده‌لم ، ايشته كيديورز . مستريح اولكز ! صوك دفعه اولمق اوزره شويله براسترحامده بولنه‌جغز : آره صره :

نامهٔ لطفك ايله شاد ايت بزى

برسـلامكله همان ياد ايت بزى

عجبا بورجاى مستمندانه‌مزيده رد، قلب ويرانمزى بو جهتله‌ده دوچار درد ايدرميسكز ؟ ايتميكز، مرحمةً شويله برعنايت عالمپسندانه‌ده بولنيويريكز .

بيله‌ميز، عاشقان نابسامانكزدن بودرجه دريغ احسان بيوريشكزه نه معنا ويره‌لم ؟ بزنه ايسه‌نه، لكن او شاهى بيكناهى بوقدر شـايان تباهى كورمكز، موافق رضـاى الهى دكلدر . كنديسى الله ايچون، شـدت سودا، فرط

وفا خصوصنده جمله‌مزه فائق برعاشق صافدلدر. هیچ اولمز ایسه اوزواللی‌یی کاه، کاه برنیم نکاه، بروعدهٔ امیدپناه ایله نائل دلخـواه ایلیسـکز . زیرا اومغبون همزدن زیاده مفتونکزدر ؛ بروصلتپرست محزونکزدر .

سزای وصلتك اولمزسه شاهی
فراقك محو ایدر اول بیکناهی

بتدی

برده غزل

پوشیده خار اولدی کلستانم آغلرم
بر بلبـل فتادهٔ هجرانم آغـلرم

زینتفزای سـینهٔ اغیار اولدی آه
کوزدن صاقندیغم کل خندانم آغلرم

اولمازمی‌یم سرشك فشان المکه بن
محروم سـیر عارض جانانم آغلرم

روشندل سعادت ایدم پرتویله بن
کیردی سحابه نیر زخشانم آغلرم

اطرافمی ظلام کدر صاردی سرتسر
سیر ایلدکجه شام غریبانم آغلرم

حسن وصفی

« قطعه »

ــ کوزلك طاقمغه هوسکار بردلبره خطاب ــ
او کوزل کوزلریکك حسنه ویرمز می خلل ؟
مانع کوزلك نه روا عین کبودکده سنك ؟
شونی ویر بن طاقهیم، آه! قماشدیردی ینه
چشم پر اشکمی مهر رخ پرتو فکنك

« مفردات »

ــ برمکتوب سرلوحهسی ــ
نصل ایتمم حسد بونامهیه بن ؟
اولهجق بوسهچین دستکدن !

ـ بر كوزلك رسمی حقنده ـ

بوقدر جاذبه‌لی رسمی بیسله
کیم بیلیر کندی نصل آقتدر!

—

بر ذات عالیقـدره تقدیم ایتدیکم تصویرمك آرقه‌سنه شو بیتی یازمشدم :

نزد عالیکزده تصویرم بولنسون بلکه سز
رسمه باقدقجه علی علوی‌یی یاد ایلرسکز !

—

نه قباحت، نه ده بر جنحه، جنایت ایشـلر
حکم وجدانه موافق حرکت ایتسه کشی !

—

غرق نور اولدقجه دریا عکس تاب ماه ایله
آسمـانه غبطه بخشـادر شب مهتـابده !

—

انین و ناله‌می تزییـد ایچـونمی شـلاله
خروش و جوشنی ایلر حزین حزین تشدید؟

—

ایلینجه سینهٔ پاکن کشاد اول سیمبر؛
کیردی شرمندن زواللی آفتاب ابر آلتنه!

شفق محررلرندن
علی علوی

« برق »

جودت طبعی، جزالت مقالی عالم مطبوعاتی تزیین ایدن آثار کزیدهلری ایله مثبت بولنان علی علوی بك افندینك (برق)ه اهدای آثاره همت بیورملری شایان تشکردر.

ـ شاتوبریانك آثارندن ترجمه ـ
« وجدان »

وجود انسانیده بر محکمهٔ عادله واردر اوده «وجدان»در. بر انسان تشبث ایدهجکی هر برخصوصده او محکمهنك آرای صائبهسنه انتظار ایلر. عجبا اضطرابات معنویه قدر مدهش، دلسوز براضطراب وارمیدر؟ صاحب وجدان اولان برکیمسه فضیلتك هر بر شدت وسفالتنه اوغرارده

برمال غیرمشروعی ید اغتصابنه آلمقدن حذرایلر. چونکه وجدان قائل اولمز.

انسان کوش انصافنی برکره‌ده قلبه طوغری چویرسه اورادن برصدای غیبك عکس انداز اولدیغنی ایشیدیر. آیا بوصدا نیچون موجوددر؟ قپلان شکارینی صدپاره ایلر اویور. انسان افعال جنائیه‌یه تصدی ایلر چشم تیقظنی آچار. خالی، تنها محللر آرار. لکن بوتنهالق کندیسنه دهشت ویرر. بوده سائقهٔ وجداندر دینسه بجا دکلمیدر؟

احمد راسم

« غزل »

شفایاب اولمه‌مه بروجهله امکان یوقدر یوق
دوچار عشق اولان دلخسته‌یه درمان یوقدر یوق

طبیعی آشنای ابتلادر قلب ناسوتی
بلا بیکانه‌قالمش وارمی بروجدان؟ یوقدر یوق

تجلئ محبت هرکسه بر بشقه یوزدندر
جهانده مظهر عشق اولمامش انسان یوقدر یوق

تفکر ایلیوبده حکمت ایجاد اکوانی
وله دوش اولمادق عالمده براذعان یوقدر یوق

کیمی ذوق آشنای حکمت ایتدی بلبل پرکو
ینه خامهم کبی برطوطیٔ عرفان یوقدر یوق

طلبهدن
عبدالحکیم حکمت

برترکهده ایراد اولنور یوللو ترتیب ایدیلان نطقدر :

سوکیلی قرداشلرم، عقللی دوستلرم!

شبهه یوق که بورایه جملهکزی سوق ایدن بر بیوك استفاده امیدیدر؟ لکن استفاده ایدهجککز اشیانك برکرهده صاحب اولنیدوشونورسهکز امیدیکزك پك بوش اولدیغنی کسدیررسیکز . بادهوا عد ایتدیککز اشیانك مالی سزه نقدر بهالی اولهجغنی شمدی دکل صکره آکلارسکز . کلیك، نصیحت دکلیکزده کلپیرجیلك دیلکندن واز کچك. زیرا؛ سعادت بدلنده ندامت آلمق حمقانك کاریدر .

بوراده بنجه الڭ قيمتـدار اولەرق آلنه‌جق بر شی وار ایسه اوده عبرتدر. بیلم که بوکاده نقد عرفانکز مسـاعد اوله‌جقمی؟

شو صنداليه طـاقملرينك يالديزلری واقعـا کوزی تعشعه‌لنديرر. لكن: تارکنك يك قيصه بر زماندن عبارت اولان مدت اقامتی خاطره‌کلدکجه روح ظلمتدن قورتیله‌ماز!

آثار عتيقه‌دن عد اولنان شو طباقلرده خوشجـه کو. رينيور، شوقدرکه: حيات بشردن دها بختيار اوليغيچون آکا ميل ورغبت دكل، عادتا رشك ونفرت ايتملی!

بوراده کليبر خياليله کذران ايدن زمانی ايشـيکزده. صنعتکزده کچوريرسه‌کز هم مستفيد اولور همده استفاده‌کزده خير وبرکت بولورسکز.

بوقدر اشيا ايچنـده بنم نظر اعتبارمه چارپان بر شی وارکه اوده شوقارشوکی لوحه‌در. بزه سعادت درسی‌ويرن مندرجاتی باقکز نه‌دييور:

ابذال مساعيده قصور ايتمه که اولمش :
وابسـته بو عالمده سـکونك حرکاته !
موتا ياقيشور وارايسه راحت‌دوشكنده:
اقـدام وتحمل کرك ارباب حيـاته !

بو توصیه‌دن انتباه ایدنلر اوجوز اشیادن زیاده منفعت قازانورلر چونکه :

ارباب اقدام سعادتی، استفاده‌سنی مساعیسی ایچنده موجود بوله‌جغندن جهت آخرده منافع قیدنده بولنماز !

شو یالدیزلی قاریوله آغاجدن مصنوع بر دستگاه یاننده زینت وانتظامجه فوق العاده بر رجحانیتی حائز ایسه‌ده بری لحد ممات، دیکری ایسه مهد حیات اولدیغی ایچون دیری کوزیله کورنلر البته برینك ساده‌لکیله اولان فضیلتی اوبرکنك انتظام وزینتجه اولان مزیتنه ترجیح ایدرلر .

(مابعدی وار)

« پك سورز »

مشترك منظومه

طوطی نقدر ظریفسك سن
اسرار دله عارفسك سن

صانکه نفحات دلشکارك
بر ناله‌سیدر دم بهارك

شاعرلری لال ایدر بیانك
بیکلر یشاسون سنك لسانك

قدرت سکابشقه حال ویرمش
جولانکه خوش مجال ویرمش

طیران ایله عرشی سیرایدرسك
سیران ایله عرشه‌دك کیدرسك

انسانلر ایچون اولان مزیت
حکمت ایله برده ناطقیت

ویرمش سکا خصلت بیانی
برکت ایله خلق ایدن جهانی

سن مظهریسك بو امتیازك
انسان چکرسه چوقمی نازك

ناز ایله‌که سن ندیم دلسك
تبیین حکمله مشتغلسك

لطفکده حلاوت دیکر وار
حالکده لطافت دیکر وار

حیران ایدیور جهانی وضعك
مفتون ایدیور جهانی وصفك

ای طائر قدس ومرغ طناز
کل عالم دلده ایله پرواز

جذب آور عاشقانسك سن
حيرتده عاقلانسك سن

قدسيتكى يشيل لباسك
تسليمنه بر دليل ناسك

آزادهسك اى اديب مرغان
قالسه‌لـٔدخى سن قفسده هر آن

يك اوتمه جهان عدوجاندر !
برهانى سوزك بو اشياندر !

چوق سن كبيلر ترنم ايتدى
حيفاكه! بتون يوق اولدى كيتدى!

صبر ايت بو قفس دوام ايتمز
زيرا كه نفس دوام ايتمز !

نوروز محررلرندن
حقى • نوزاده • لمعى

اوسینك ایله رومجك

یاخود

— انتباه —

(فرانسزجه‌دن مترجمدر)

قدرت بالغهٔ صمدانیه‌دن بیخبر و آثار غیر متناهیهٔ الهیه‌یی لجنظر اولان غفلت استیناس، و حکمت ناشناس بر بك زاده (عجبا نه حکمته مبنی اوله‌رق جناب فاطر السموات والارض دنیا یوزنده ابنای بشره ایراث غدر ومضرت ایتمکدن بشقه هیچ برفائده‌لری اولمیان حیواناتی وعلی الخصوص سینك واوروجك کبی برطاقم حشراتی خلق وایجاد ایلدی. اکر ممکن اولسه واجرای مافی الضمیره اقتدارم بولنسیدی بومثللو هوام واجب الاعدامی امحا ایدر وبونلرك وجود خسارت آلودلرینی شوبدایع خانهٔ تحیر فرمادن قالدیررده مرفهانه یشار، کزردم) دیر ایدی.

ای پردهٔ غفلتی کوزلرینه چکوب هرشیئه عین عبرتله احالهٔ مد بصر ایلیــوبده ما خلق اللهی عبث وبی فائده کورن بصیرتسز غافل انسانلر! ! ! . . . ایوجه بیلك که کافهٔ اشیا وبالجمله مکونات حیرتبخشــا محترم، معظم، مکرم

اولان انسان ایچون یارادلمش وهر برینك صورتنده ظلم
وتعدی وحقیقتده لطف خفی دیمك اولان بر رخدمتلری
واردرکه آنی هرظاهرپرستك وهلهٔ اولاده تعقل وتدرك
ایلمسی عدیم الاحتمال بولنمشدر .

« ایشته بوحقایق معنویهٔ سبحانیه‌دن هنوز آگاه اوله‌
میان بکزاده‌ده مرور زمان ایله حسب المأموریه میـدان
آتشفشان معرکه‌ده بولنمقلغه مجبـور اولدی . فقط اشـبو
کارزار دهشتبارده سائقهٔ اقبال وقدرله اعداسـنه مغلوب
اولمغله قراری فراره بالتبدیل طوغری بر اورمانه دخول
ومذکور اورمانك وسطنده بولنان بردرخت عظیمك سایهٔ
لطیفی التنـه وصـول ایلدی . بر مقتضای بشریت اعادهٔ
اسایش واستراحت ضمننده برمقدار خواب راحته‌احتیاجی
درکار ایدی . چوق وقت کچمدن شهزاده کندوسنی عالم
معنـاده بولدی . لکن اوته‌دنبری کندوسی دخی بر دشمن
عسکری طرفندن تعقیب اوله‌کلدیکندن شجر مذکورك آلتنده
مشاهده اولندی . همان فرصتی غنیمت صایه‌رق وتیغ خون
آشامنی بنامندن صیره‌رق یواش یاننه یاقلاشـدی
همان سر غفلتمأنوس طعمهٔ شیر شمشیر تدمیر وجسم منحوس
واصلی درکهٔ نار سـعید اولمق اوزره ایکن منافع حکمیهٔ

خفیـەسنی انکار ایله الطاف معنـویەسنی بیلدیکی وفکر قاصرانەسنجه حقیر وناچیز عد ایلدیکی برسینك یکاغنیاویله برایصیردیکه جان آجیسی آنی اویقوسندن بیدار وماوقعی اکلاینجه خنجر بکف اولەرق دشمنی فراره اجبار ایلدی. آرتق اوراده طورمسی جائز اولەمیەجغنی استدراكایتمسیله ینه اورمانك داخلنده وفقط اولدقجه محافظـەلی برمحلنده تصادف ایلدیکی برغاره کیردی، وقتاکه روز روشن پردهٔ سیاهه بورینویده شب دیجورحلول وظهور ایلدی بقدرة الله تعالی اوغارك پردەواری دیمـك اولان وکندی تصور باطلانەسنەنظراً هیچلزوم واهمیتی اولمیان عنکبوت مغارەنك قپوسنه شبکهٔ صنیعەسنی کردی. ایرتسی کونی علی الصباح ایدیکه لشـکر اعـدادن ایکی کشی مومیالیهی بولمق خصوصنده تکاپو، واورمانك هرجهتنده وجودینه توسط ایدر براثر دلالت کستر جستجو ایدیورلر ایدی او اثناده بری دیکرینه (برادر احتمال که دوندنبری آرادیغمز آدم بوکهفك درونندهکیزلنمشدر) کلامنه مقـابل دیکرینك ویردیکی جواب شو ایدی:

«بهی احمق اکر بورایه انسن کیرسەایدی اولامرده قپونك اغزنده اولان اوروجـك آغی بوزیلور ایدی.

بونك ایچون بیهوده یره طوروبده اضاعهٔ وقت ایتمکه کلمز هایدی کیدملرده قسمتمزی بشقه محللرده آرامق ایچون شتاب ایدهلم» دیو بر بریله مکالمه ایتدکلرینی کندی قولاغیله ایشتدی اولوقت بکزاده بر نعره اوروب وایکی اللرینی درکاه الهی‌یه طوغری قالدیروب بلند آواز وبر صدای رقت انداز ایله

ای قدرتکه اولمیان آغاز وتناهی !
هر ذره ایدر وارلغکه عرض کواهی !... (١)

سنك بونجه آثار بدیعهٔ دلهراسانك فطرت وخلقتنده‌کی حکم وخفایایی تیقن وتفرس خصوصنده الك عاقل کامل بیله اظهار عجز وحیرت ایلشدر . یاربی ! سکا نه وجهله تشکر ایده‌جکمی بیلهمم ! ! ! بنم ایچون نه لطف جمیل ونه انتباه بیعدیلدرکه دونکی کون بنی برسنك دلالتیله واصل شهراه فوز ونجات وبوکون دخی بر اورومجك واسطه‌سیله بکا اعادهٔ حیات ایلدك

---

(١) ضیا پاشا مرحومکدر.

« سبحان من تحير فی صنعه العقول ! » (٢)
« سبحان من بقدرته يعجز الفحول ! »

انتهی

رجب وحيي

غزل

قفلجملر سما پیمادر آه آتشینمدن
فلك لرزشنمادر صیحهٔ رعد آفرینمدن

نوای جانی بر آواز بی تابانه ظن ایتمه
زمین ایکلر فغانپردازیٔ قلب انینمدن

نه حاجت عرضه شاهم! حال حزن انکیز وجدانی
ملالم غمنمون اولمقده سیمای حزینمدن

براقم دیده بیرون اولسون اشك محتنم، یوقسه
نه طوفانلر قوپاردی دیدهٔ هنکامه بینمدن

---

(٢) مشارالیه حضرتلرینکدر.

نصل برطبع عال العاله مظهر اولدیغم، البت
طانیر هر اهل دل آثار کلك برتریمدن

محمود کمال الدین

{اشتکا}

بی وفا ظن ایلیوب یارم بنی فتان صانور
اولسبیدن چشمی اغیاردن پك قیصقانور
طعن بدخواهانمه بیهوده هر دم آلدانور
اولسبیدن سودیکم ایلدن بنی پك قیصقانور

—

هر زمان ایلر تعرض مهریمه وجدانمه
اعتماد ایتمز بنم هیچ عهدیمه پیمانمه
بن (پارول) بیلمکه اعطا ایلیم جانانمه
اولسبیدن سودیکم ایلدن بنی پك قیصقانور

۲۸ تموز سنه ۳۰۱

فاطمه نزیمه

نظیره

جهانده راحت واقبال ایچون امکان یوقدر یوق
کدردن یأسدن ازاده بر انسان یوقدر یوق

صانیر غافل بو محنتخانه‌یی برجای پر اشواق
یازق چوق کیمسه‌لرده دیدهٔ امعان یوقدر یوق

ویرر زهراب غم جام صفا نامیله ساقیسی
بو عشرتکهده باق کیفنجه بر خندان یوقدر یوق

اولور خوناب چشم حیرت افزای اولی‌الابصار
هجوم درد ایله کوز آچمغه میدان یوقدر یوق

حقیقتدر ترشح ایلین میزاب خامه‌مدن
آجینسه چوقمی کنجلر مبحث جانان یوقدر یوق

خلیل ادیب

لهستان ادبیاتندن بر نمونه

لهستان شعراسندن (تؤفیل لنارتوویچ)ك آثارندن [*]

مأیوسه

کمسه‌سز بر کنج قز غایتله مغموم وکوزلری کریهٔ حزنله

[*] شاعر مومی‌الیهك بوندن بشقه دها بر چوق آثاری میشل‌نوآر آزیل طرفندن فرانسزجه‌یه ترجمه اونمشدر.

نمناك اولدیغی حالده تنها بر موقعده یالکزجه طولاشیور.

قوشلر، یاسمن آغاجلرینك کوزل قوقولی یپراقلری آره‌سنده تغنی ایدیورلر. بو قوشجغزلر او رایحهٔ بهارك تأثیریله مست متهیج اولمشلر.

غریب دکلمی؟ زواللی قزجغزك قلبنه کوکلری تنویر تسریر ایدن شعاعات شمس بیله ظلمت‌بخش یأس وکدورت اولیور. چایرلرك بعض محللری زمرد کبی یشیللنمش، بعض طرفلری آلتون رنکنده صاری، هر یرده صولر چاغلیور. صانکه قزك حالنه کائنات آغلیور. قرانفللر بیهوده یره چیچك آچیورلر. کویا بغچه‌ده زمزمه پرداز اولان عند لیبان خوش آواز قزك ادبارینی معلن نغماتی وردزبان ایتمشلرده حزین حزین فریاد ودالدن داله پرواز ایدییورلر.

شدتلی بر حزنك تحت تأثیرنده‌بولنان بوقزجغزك قلبنده شویله‌برحس رقت‌انکیز پیدا اولیور: « رقص جمعیتلرنده هر کس استحصال نشاط وسرور ایدییور. قلبم ایسه انکسار. پذیر اولیور. بر کیجه‌بالوده بولنسه‌م، کوکلم نغمه‌سنج اضطراب اوله‌رق محزوزانه تماشا ایتدیکم اوصحنهٔ ضیافت بکا برقبرستان پرظلمت کبی کورینیور. کماندن حاصل اولان اهتزازلی صدایی، حفیف روزکار ایله برابر برمزار اوزرندن ایکلتی‌یه مشابه عکس ایدن سسه بکزه‌دیورم.

بقیهٔ لیال حیاتمده، جهانك ولولهٔ انبساط ایله مملو بولندیغی وقتلرده، بن آلام واضطرابك دنیـا یوزنده اوزانوب اویقو اویویه بیله جك بر یر براقمدیغی یتاغم ایچنده حیاتمله پنچه‌لشیورم.

اختیار بیوك والده بهارك رونق و لطافتندن متحسس ومنشرح اوله‌رق؛ یاربی! امیدمی محو ایتمه! ایمانمی قطع ایله! دیدیکی زمانلر بیله بن دها پك كنج اولدیغم و لذت حیـاتی حس ایده‌مدیکم حالده غمله تخمیر ایدلمش اولان بوجسدمی طوپراق آلتنه کومك ایستیورم.

آه! بن بو مشاقی، وجودمك محفظهٔ فنـاسی اولان حفرهٔ هلاکه قدر کتوره‌جکم.

کللر، نسیم ربیعنك سـایهٔ روحبخشاسـنده لاینقطع کشایشپذیر لطافت اولیور. هیهات! دل بونلرده ده حزن بولیور؛ بن عطایای طبیعتی اکدارم ایله برابر دسـتکاهم اوزرینه براقوب کیدیورم:

« امثالم اولان کنج چوجقلر باشلادیغمز وهنوزا کماله موفق اوله‌مدیغمز ایشك باشنده هپسی بردن شاشردیلر؛ اودرجه اغلایوردم‌که دستکاه اوزرینه سیل سرشکم طوفان بلا کبی اقیوردی. صانکه بونلری غرق ایده‌جکمشم کبی هرکس اوته‌یه بری‌یه قوشـوشوب بر طاقم قارغشه‌لقـلر ایده‌رك حیرتله یوزمه باقیورلردی.

« روحم نافله یره بر موعدك ساعت معینی بکلیور . قپولرینك سورمه‌لری هنوز قپالی اولان مسکننی ترك ایتمکه مقتدر اوله‌میور .

« باغچه‌ده‌کی ایرمغك باشنده بولندیغمزمان موجه‌لرینك ساحله چارپدیغنی تماشایه طالیورم . بورادده ذهنمه بعض خاطره‌لر ورود ایده‌رك اوتماشادنده تأثریاب اولیورم. آن بآن بنی تعقیب ایدن آلامك تأثریله کوزلرمدن روان اولان خونابهٔ اشکم ایرماغه قاریشوب کیدییور.

« آرتق کوزلرم پردهٔ اشکله استتار ایتدی . سمایی کوره‌مز اولدی . اختر عمرمك کوکله انجلا بخش اولدیغی بروقتده برودت موتی حس ایدییورم .

مظهر

ویقتور هوغودن مکتوب

(مابعد)

حاصلی تألیف آثاردن اول یعنی حسن اخلاق صاحبی اولمق لابدر طبیعی اخلاق صاحبی ـ برذاتك نصل برموقع معالی مجمعده بولنه‌جغنی ـ قوفانك تراجم احوالنی کوزلجه مطالعه بیورانلر بلا تعب تعیین ایده‌بیلورلر .

دقت بیورلسون شوراده بر ناظم الحکم نه سویلیور :

اخلاق ایله در کمـال آدم
اخلاق ایله در نظـام عالم

اخـلاقه نظر ایدلمینجـه
بحت ادبه کید لمینجـه

عالمده نیجه معـارف اهلی
ترجیح ایدییور علومه جهلی

بوندن استدلال اولنمقده در که اخلاق عالم تمدنده هر خصوصك سرتاجی هله عمر انسـانینك اخلاقه شـدتله احتیاجی وار اولدیغنی اثبات جهتنه کیدلسه زحمت چکیلیر مع مافیه ادیبلکه یاقیشه جق براسلوب ادبله مخاطبه اعتیاد اولنسه طبیعی نورسیدکان معارفه ده بر مثال عبرت ویرلمش اولور .

شوراده عرضه لزوم کوریلان براخطارمز دها وار :

ویقتور هوغوکبی حقیقةً کاملانه حرکت ایدرك بارقهٔ کلك معرفتیله مشتاقان ضیای معـارفی تنویر ایتمك املیله صرف انوارافکار ایده جکلر ــ بعد الممات اخلافنه یادکار براقه جقلری تأثراته بتون عالم انسانیت اشتراك ایدر .

متوفانك لسانمزه نقل اولنمش برچوق آثاری واردر.

فقط آثارينك اكثر پارچەلرى كنحلرمز طرفندن ياكلش بر صورتده ترجمه ايدلمشدر.

نوهوسكاران وطن ظن ايليورلركه آثار اعاظم اجنبيه‌يه مترجملكده بولنمق تشهيرصيت وشهرتى موجب اولور . . .
هيهات! فنونه دائر بعض كتب فنيه‌يى مستثنا كوره‌بيلور ايسه‌كده احتياجاتمز تسويه اولندقدن صكره مع مافيه حكيم مطلقك اشعال بيورمش اولديغى بدرقهٔ ذكايى برمشكل ادراك اتخاذ ايدرك مزرعهٔ ذاتيه‌مزدن محلول افكار اقتطافنه چالشمق اولادر.

السنهٔ اجنبيه‌ده لايقيله ملكه كسب ايليه‌ميانلرك طريق ترجمه‌يه دوشملرى صيت وشهرته بدل نامليرينك كتبخانهٔ ادب ايچره كمنام اولملرندن امين اولسونلر.

حاصلى متوفانك لساتمزه مترجم آثار بركزيده‌سندن عد اولنه‌بيله‌جك مشهور (سفيللر) نام رومانيله خواجهٔ عرفان سخنوران معلم ناجى افندى حضرتلرينك نظماً ترجمه بيوردقلرى برقاچ پارچه ابياتى واردر.

محمد رمزى

جزوء ۸ | صاحب امتیازی : محمد رمزی | جلد ۱

غزل

حدیث کاکلك انجامی قیل وقاله چیقار
میـان صحبتنـك غایتی خیاله چیقـار

قران نحس ایله هر ساعتی قرون شئون
کرور شام غمم صد هزار ساله چیقار

بهار حسنه او غنچهٔم عبث شکوفه آرار
که باغ سینهٔ زارمده درلو لاله چیقار

کتاب عشقده چیقماز طرانسه حرف وصال
فراقه دائر آرانسه نیجه مقاله چیقـار

غنـای قلب توکلده درکه درویشـه
همیشه باب ظهوراتدن نواله چیقـار

جهانی نذر ایچون انذار ایدر زبانیله
باقلسه هرمثلی واعظك سؤاله چیقار

صقلسه لب لعلندن اول کل اندامك
عقیقه دخترز آیین جمده خاله چیقار

نه بار خست ساقی نه منت رندان
دوچشمك می لعلی نیچه پیاله چیقار

طاغتدی طره‌لرین سوزدی فتنه چشمین اوشوخ
فتاده‌لرینه عیوق اختلاله چیقار

خطیب جامع عرفاندر اشرفا طبع
که سیف خامه ایله منبر کماله چیقار

نجفده بای وکدا پابرهنه سر بزمین
حضور حیدره تقدیم عرضحاله چیقار

اشرف پاشا

فلوریاندن :

عجم شاهلرندن بریسی ارکان دولتیله برابر برکون

صید وشکار مقصدیله صحراده کشت وگذار ایلدیکی اثناده صوصار، اطراف وجوار طولاشیلیر، بر چشمه بولنه‌مز؛ نهایت حین تحریاتده اغاج قاونی، پورتقال، اوزوم ایله مالی ومزین بر باغزار لطافت نثاره تصادف اولنور، نزدنده بولنان وزرا وامرا کیفیتی درحال شاهه عرض وتبشیر ایدرلر؛ شاهده شوجواب حکمت نصاب ایله مقابله ایدر:

« جناب حقك رضاسنه موافق دکلدرکه بن بومیوه‌لره دستزن جرأت اوله‌رق تناول ایده‌یم! بوحرکتم پك‌چوق خسار ایراث ایدر: بن برپورتقال قوپاره‌جق اولور ایسه‌م صکره وزرا وارکان سائره‌م باغچه‌ده میوه نامنه هیچ برشی براقمزلر.

مطالعه

فلوریانك ترجمه ایدیلان شو منظومه‌سیله حکمت پروران اسلاف کرامدن جناب سعدینك گلستان نامیله معنون او. اثرگزیننده مندرج برحکایه بیننده اساساً برفرق یوقدر. اوحکایه‌ده نوشروانك شکارگاهده بولندیغی صره‌ده

ترتیب واحضار ایدیله‌جك کباب ایچون طوزه لزوم کو-
رنمسیله مقتضی اولان طوزك ــ عادت حکمنه کیرمامك
اوزره ــ پاره‌سی مقابلنده مبایعه اولنمسنك حکمدار مشار-
الیه طرفندن کوندریلان خدمه‌یه امر وتنبیه ایدلدیکنی
مصوردر .

ایشته آتیده‌کی قطعه اوحکایه‌نك خاتمهٔ انتباه آمیزیدر.

قطعه

اگر زباغ رعیت ملك خوردسیبی
بر آورند غلامان اودرخت ازبیخ
به پنج بیضه‌که سلطان ستم روادارد
زنند لشکریانش هزار مرغ بسیخ

خلیل ادیب

اسیر غربت برمحنت‌زده لساننذن :

یوقدر حضرده بنجه فراغ وسکون حیف،
اولدم سفرده واقف رنج فزون حیف،
سوق ایتدی بربلایه بنی بخت دون حیف،

دوشـدم دیار غربته زار و زبون حیف !
یوقدر بیلندی چارهٔ درد درون حیف !

آه و فغـان که آه و فغـانه مجـال یوق
کسب مجال و صحتـه هیچ احتمـال یوق
عرض و بیـان حاله مجـال مقـال یوق

ایضا

چوقـدن درون سـینه‌ده براضطراب وار
کویا ترانه خانهٔ دلده رباب وار
هر بر نفسـده بیـك اثر اضطراب وار

ایضا

بیلدم که آه بیلمز اطبـا دوا بکا
علت نه‌درکه صـاتمه‌ده حالا ادا بکا
درد و بلایه باق که بوده بر بلا بکا

ایضا

فکرم خیـال زلف ایله پرپیچ و تاب ایدی
کوکلم هوای عشق ایله وقف شتاب ایدی
چشمم امید وصل ایله مهجور خواب ایدی

ایضا

همدست یوق می؟ وار قلم ترزباندر!
همبزم یوق می ؟ وار کتب نکته‌داندر!
همحال یوق می؟ واردر انین و فغاندر!

ایضا

اولسه‌م قرین هجر بقا عازم سفر،
جان ویرسه‌م اثم ملك الموتدن حذر،
مهجور خدمت وطنم ایلرم کدر،

ایضا

آکسون جهان بو حال پریشانم آغلسون
کورسون سرشك دیدهٔ کریانم آغلسون
یانسون همیشه دشمن خندانم آغلسون

ایضا

آلای بکی زاده

ناجی

ترصيع خيال

جبروتيلری تخاشاده،
براقان نظره‌كك جلاليميدر ؟
ملكوتيلری تماشاده؛
وقف ايدن حسنكك كماليميدر ؟

—

اولدی مجلوب حسنك عرشيون
نور فياضی خالق ازلك
بويله نور زمين فيض نمون
اولماق جاذبی محال دلك

—

شب قدره تصادف ايلدی باق
يره كوكدن هبوطك ای دلبر
موكبكله ترادف ايلدی باق
اوله‌رق هپ شهاب اخترلر

—

جلوه‌كاهنك ايكن بهشت برين،
وار هبوطكده مطلقا معنی،

سنی ایندیرمش ارضه ذات امین :
آیت النورِ اولش دکلی سزا؟

—

محفل اشرف سروشانه
حسنکزکن چراغ رحمانی
اولدی مهمانسرای دورانه
تاب وجهك فروغ ربانی

—

آسمان صباحتك عجبا
بارکاهکمی بیت معموری
لمعه‌کز زائرانه نور هدی
رفع اولنمش اوحال مستوری

—

سکا خاکیلرك کلستانی
اوله‌مز شوق شادی‌یی بادی
سنده‌کی فیض پاك سبحانی
اولدی قلبك مدار اسعادی

—

منجلی وجهکزده رنك حجاب،
مقتبسدر اورنکدن کللر :
قاپلامش باق هوایی اینجه سحاب !
شمدی همبزمکزمی سنبللر ؟

طربزون رسومات باش کاتبی

بسیم

تخطر

قلبمی استیلا ایدن حسیات مأیوسانه ، کوزلرمدن سرشك نومیدانه صورتنده چیقیور ! آغلیورم !!.. ظلمت لیل، انوار سماویه ایله امتزاج ایتمش، نظرمی اشغال ایلین آغاجلره غریب برحال ویرمش ! دوشنییورم، تخطر ایدییورم !!..

او کیجه سماده بورونق مفقود ایدی . اجرام سماویه‌نك نثار ایتدکلری شو حزین ضیالره بدل؛ آفاقی محیط اولان سحب کثیفه ارضه قار پارچه‌لری صاچیوردی .

خاك سفلی‌یه خفیف بر تماس ایله آسمانه صعود ایدن

ملكلر كبی نورانی برشكل آلان شو آغاجلر، او كیجه بیاض كفنلره بورنمش موتالری آكدیرییوردی.

آه، سوكیلم، ارضی ستر ایدن قارلره رقابت ایده‌جك قدر بیاض اولان اوموزلرندن ساتره‌كی آتوبده بیاض كوملكله عرض اندام ایتدیكك زمان سنده آنلره بكزه‌یوردك. شو مشابهت بزه آجی برحقیقتی اخطار ایدییوردی!

بدن سینكه دوشن، قار پارچه‌لرندن احتراز ایتمیه‌رك بوینكی اوزاتدك، دوداقلرمز تماس ایتدی. آتشین بر بوسه هر ایكیمزی‌ده اوركوتدی. شدتله كیری‌یه آتلدك! سنی برودتدن محافظه ایده‌جك اولان ساتره‌كی قارلرك اوزرنده اونوته‌رق آغاجلرك آره‌سندن چلغنجه‌سنه فرار ایتدك.

آه او كیجه! بردقیقه‌لك سعادته، ابدی برفلاكت براقدی!

بكا انفاس روح ایدن دوداقلرك حیاتدن قالدی، تبسم ایتمز اولدی!.. لكن، امین اول سوكیلم، سنك تبسملریكی اجرام سماویه‌ده مشاهده ایدییورم.

بلوطلرك، هوای نسیمنك دها اوته‌سنده وجودیكك اهتزازاتی حس ایلیورم.

بیننزده غریب برمواصله وار!

بن سکا سرشك خون آلودمی بخار صورتنده عرض ایدییورم ، سن ده بکا تبسملریکی ضیا شکلنده ایصال ایدییورسك ! . .

خالد ضیا

شراره‌دن حضرت معلمك برغزلنه

نظیره :

برملکسین سن ! بوسفلی یر دکل مأمن سکا
اعتلا ایت اعتلا ! عرش خدا مسکن سکا

خوابکاهکدن چیقوب کیرقوینمه ! چیپلاقمیسین ؟
آچدم آغوش وصالی ، اشته پیراهن سکا

دوشمیور قاردن بیاض دستکدن آه آیینه هیچ !
بن نصل صبر ایلیم ، حیران اولنجه سن سکا ؟

دلنواز اولسه‌ك نه طاقتسوز اولورسین کیم بیلیر
بویله دلبرلك کلنجه جلوه ایتمکدن سکا !

نامی صادق اولسه‌ده خائنلك ایتمكدر ایشی !
هیچ ممكنمی صداقت ایلسون دشمن سكا !

علی علوی

« فنون »

بو معلومدركه ارباب مراق برفنه انتسابی اولانلره مكالمه اثناسنده بیله اوفنك مباحث مختلفه‌سنه دائر برچوق شیلر صورارلر.

بو صوریلان شیئلری هركس وسعی نسبتنده حل و فصل ایله اوغراشدیغی صره‌ده مسئله ایچنده دیكر بر مسئله تحدث ایدركه بالطبع اوده آیروجه محتاج حل اولور.

بو قبیلدن اوله‌رق كچنلرده مجلسلریله دائما مستفید اولدیغم ذواتدن بریسی بالمناسبه اطبانك (قوهٔ مفكره) حقنده‌كی رأیلرینك نه اولدیغنی وطبیعیوندن « ووغت » نامنده بر ذاتك بو مادهیه دائر اولان تعریفی منظوری اولوب فقط فن طبه آشنا اولمدیغمدن بوندن برشی استخراج ایده‌مدیكنی وحقیقت ندن عبارت بولندیغنی مقام سؤالده

ایراد ایلدی. بز بوکبی مسائلده تأنی لازم کلدیکنی بیلدیکمزدن مسئله‌یی یوم آخره تعلیق ایتدك.

اویله عندی سوزلرله قانع اولمیان بو ذاته جواب مقبول ویرمك ایچون هر حالده بعض مؤلفاته مراجعته مجبوریت حاصل اولمش اولدیغندن اول وجهله (قوهٔ مفکره) اوزرینه تشکیل ایتدیکمز افکارك نتیجه‌سنی اونوتمامق ایچون کاغد اوزرینه قویمش بولندق.

اولدقجه نافع ومفید ظن ایتدیکمز بویله بر مسئله حقنده البته بر قاچ مراقلولر دها بولنه‌جغی ملاحظه‌سیله مسئلهٔ مذکوره‌یی براز دها تفصیل ایدرك وبالترجمه بعض شیلردخی علاوه ایلیه‌رك صحنهٔ نشریاته وضع ایتمکی مناسب کوردك.

«قوهٔ مفکره»

مسائل عالیه‌نك اکثریسنی تلقی وتفهم ادراك بشرك فوقنده اولدیغندنمیدر ندر؟ بر مسئلهٔ عالیه‌یی هر کس بر درلو تعریف ایدر هر کس کندی تعریفنی منطقه دها موافق و دها مناسب کورر. هیچ شبهه یوقدرکه

تعریفلرده‌کی بو اختلاف ، مبحوث عنــه اولان مســائلك حقیقتی بیلمدیکلرندندر .

ایشته بزی اشغال ایدن شو مسئله‌یده مؤلفلردن بر چوقلری تعریف ایتمشــلر ایســه‌ده بونلردن فنك حال حاضرینه الك زیاده مطابق اولانلری آتیده‌کیلردر :

« قوهٔ مفکره ماده‌نك بر حرکتیدر »

« مولسه‌قوت »

اثیرك لونی ایله اهتزازاتی بیننده نه نسبت وار ایســه قوهٔ مفکره ایله‌ده اخیاط دماغیه‌نك اهتزازات الکتریقیه‌سی بیننده او نسبت واردر .

«هوسلك»

تعریفات مذکوره‌نك جدیتی ایلروده بسط و تمهیــد قلنه‌جق تفصیلاتدن دخی اکلاشیله‌جق ایسه‌ده « ووغت » بو بابده‌کی تعریفیله مسلك مادیونده تعصبك نهایت درجه‌سنی بولمش اولدیغندن اول وجهله مومی الیهك تعریفنی دخی عیناً درج ایله نفس الامرده تعصبدن عبارت اولدیغنی و مسائلك اغراض نفسانیه‌یه قاپلش ارلمامق شرطیله اولان تعریفندن

محسنات عديده وعكسى تقديرنده يعنى تعريفات غرضكارانه وخود پسندانه‌دن مضرات كليه تولداتمسيله بوحال ايلروده فكر قاريشقلغى وحتى اخلاق بوزوقلغى كبى نتـايج اليمه‌يه ميدان ويرديكندن از مثللو تعريفـاتى اطرافلىجه مطـالعه ايتمدكجه قبول ايتمـامك مسلك دور انديشـانه‌سنه رعايت اولنمسى واجبه‌دن بولنديغنى عرض ايده‌جكز.

« ووغت »ك تعريفى شودر:

« قره جكرله صفراء و بوبركرله بول بيننده نه نسبت وار ايسه قوهٔ مفكره ايله‌ده دماغ بيننده او نسبت واردر.»

بو تعريفـدن اكلاشيليوركه « ووغت » ك كوزلرينى پردهٔ تعصب ستراتمش اولديغنـدن مسئله‌ده دهـا ايلرويه وارمغه حاجت كورمه‌مزين بونكله اكتفا ايتمشدر.

بز بو تعريفدن فنـا حالده دلكير اولان اصحاب كلام وارباب فن ايله غزته‌جيلرك « ووغت » حقنده قوللاندقلرى شديد لسانلره اشتراك ايتميه‌جك ايسه‌كده مومى‌اليهك قوهٔ مفكره حقنده‌كى فكرينك باطل اولديغنى و تشبيهنده ايسه هيچ اصابت فكريه‌سى بولنمديغنى اثبات ايده‌جكز.

شويله‌كه: علم منافع الاعضا و الحياتك هانكى بحثنـه عطف نظر اولنسـه قره‌جكرده صفرانك و بوبركلرده

بولك انفرازيله دماغده قوهٔ مفكره‌نك تشـكل وتحصلی بيننده بروجه شبه بولنمنك امكانی اوله‌ميور .

اولا شـوراسی بيلنمليدركه بول و صفراء قابل جس قابل وزن وقابل رؤيت ماده‌لراولوب علی الخصوص ادارهٔ بدنك قوللانوبده آرتق كندوسنه يرامديغندن طرد ودفع ايتديكی مواد مفرغه‌در ؛ حالبوكه ذهن ياخود عقل‌دنيلان قوهٔ مفكره‌ده ماده‌دن اثر اولمديغی كبی بو بر جوهرده دكلدر .

قوهٔ مفكره انجق وحدت تشكيل ايدن مختلف قوتلرك بر سلسله‌سی، وقوا وصفات ايله متحلی بر چوق جوهرلرك اعانه‌سی اثريدر .

انسـانك اليـله ياپلمش بر ماكنه بر اثر حاصل ايدر ؛ عين زمانده‌ده كنديني وياخود سـائر جسملری حركته قور ؛ مثلا بر ضربه اورر؛ سـاعته وياخود بوكا مماثل بر شيئه اشارت ايدر ؛ ماكنه فعاليتی هنكامنـده بر طاقم مواد مفرغه دخی حصوله كتيرر ؛ شمدی اثرمذكورك حد ذاتنده مطالعه‌سـندن بالطبع مواد مفرغه‌يه عرض مشابهت ايتمديكی كبی اساسـاًده مواد مسروده‌نك غيری بر شیٔ اولديغی تحقق ايتمزمی؟

بخـار ماكنه‌سنده نوعماحيـات واردر دنيله‌بيلور ؛ مذكور ماكـنه قوتله متصف اولان جوهرلرك برامتزاج مخصوصندن متحصـل بر فعل ممتزج توليد ايدركه فعـل مذكور كوريله‌مديكى حس اولنـه‌مديغى لمس ايديله‌مديكى حالده كندوسندن استفاده اولنور .

ماكنه‌نك افراغ ايتديكى بخار، لاحق برشى اولوب بخار مذكور ماكنه‌نك مقصديله قطعاً علاقـه‌دار اولمديغى كبى همده مادى اولديغندن كوريله‌بيلوروحس اولنه‌بيلور؛ مع هذافن آشنايان ايچنده بخار ماكنه‌سنك طبيعت ومقصدى بخار حاصل ايتمكدر ديه‌جك برفرد تصور اولنمز .

شمدى دعوامزه نقل كلام اولنمق لازم كلنجه شويولده استنباط كيفيت ايدرده ديرزكه :

بخار ماكنه‌سى نصل حركت حاصل ايديورسه اويله‌جه‌ده قوا ايله متحلى جوهرلردن تركب ايتمش اولان عضـويت حيوانيه برمجموعـۀ آثار حاصل ايديوركه آثار مذكوره‌يه بركلمه ايله ذهن عقل ياخود قوۀ مفكره نامى ويريليور .

قوتلرك بو يولده‌كى اجتماع و اشتراكلرنده ماده‌دن اثر

اولمدیغی کبی اجتماع مذکور طبق میغنـاطیس و الکتریق قوتلری کبی بلا واسطـه اوله‌رق حواس ایله‌ده حس او. لنه‌مز وبومثللو برقوتی مطالعـه انجق ظاهرده‌کی علامات محسوسه‌سیله اوله‌بیلور.

طبیعیـون متأخرین طرفـندن واقعا قوت ماده‌نك برخاصه‌سی کبی تعریف اولنمش وقوتله ماده‌نك یکدیکرندن ممکن الانفکاك اولمدقلری عموماً قبول ایدلمشدر.

مع‌مافیه بونلردن هر برلری حقـنده تشکیل اولنان فکر بربرینه زیاده‌سـیله غیر مشـابه وهمان متقابلاً متضاد کیدر؛ اویله اولنجه ذهن، قوت، دینلدیکی وقتده بر طاقم علایم غیرمادیه یاخود ماده‌نك اوصافندن هیچ بریله متصف اولمیان و هرنقدر ماده‌دن متولد ایسـه‌لرده هرحالده آنك خارجنده بولنان برشیلر آکلاشلمق لازم کلیور. حال بوکه صفراء و بول علایم غیر مادیه کبی تلقی اولنمیوب بلکه قوا ایله متحلی جوهرلردن ترکب ایتمش اجسـام کبی تلقی او. لنورلرکه جواهر مذکوره دخی کندولرینه مشابه جوهر. لردن متحصل درلر. صفراء وبول افراز اولنمش دیمك ایچون لازمدرکه قره‌جکرله بوبرك طرفـندن برماده ترك ایدلمش بولنسون؛ بالعکس بین قوهٔ مفکره حاصل ایدیور دینورسه

بوندن بینـك جواهردن مركب بر ماده افراز ایتـدیكی
آكلاشیلەمز .

واقعـا بین برجوهر مادی افراز ایدیور وجـوهر
مذكور غایت آز مقدارده برمادۂ مایعەدن عبارت اولوب
بینك اجواف داخلیەسی جدارلرینی بولاشدیرر برحالده بو.
لنیوركه حال مرضیده مقداری پك زیادەسیله تكثر ایده.
بیلور. فقط بوصویك فعالیت عقلیەیه طوغریدن طوغری یه
جهت تعلقی اولمدیغی مثبت اولوب الیوم قوۂ مفكره ظهو.
رینه سبب اولدیغنه قائل اولەجق وقوۂ مذكوره ایله مشا.
بهتی اولدیغنی تسلیم ایدەجك كیمسه یوقدر .

ایشته المانیا فلاسفۂ مشهورەسندن «قانت» ك «روحك
مجلسی دماغك بطنیاتی ایچـندەكی صوده‌در» دیدیكی صو
بوصودر !!!

(مابعدی كلەجك نسخەده بتر)

بافرەلی دوقتور
یانقو

نظیرهٔ غزل شیخ وصفی

طویسه ایتمز نغمه‌کی مرغ خوش الحان افتخار
عزم کلشن ایله ایتسون کل کلستان افتخار
انعکاس حسن یارمله منور کائنات !
ایتمسون ناحق یره شمس درخشان افتخار
سومیمی؟ بن سنی حسنکله دلسیر ایلیور
یرده انسان عرش اعلاده سروشان افتخار
عشوه پرور، جلوه‌کر، در عاشقه جانبخش ایدر
بویله بر جانانی سودك ایله ای جان افتخار
مستفید اولدی کمالندن بتون نورستکان
حق یوقمی ایتسه وصفیٔ سخندان افتخار

علی کمال

اشقودره‌دن مکتوب

المعروض

برقکز اشقودره‌دده پارلادی حتی اشقودره‌نك

مشهور عالم، وبلکه عالمیان اولان رعد وبرقی کورلدیسنی حین قرائتنده ـ موجب اولدیغی لذائذ ایله ـ اونوتدیره‌رق آنلره غلبه چالدی بناءً علیه برقکزك دوامنی آرزو ایدر و آره صره افقـلرده کورینان (بلقیسلره) بکزه‌مه‌مسنی تمنی ایلرم برقك ایکنجی جزؤنده‌کی ابن السـعدا امضالی (سید ادبالی) حضرتلرینك ترجمهٔ حالنده‌کی رؤیایی ابن السعدا بك پك قیصه یازمش. بوبابده مشهور (انوار مشرق) نام رسالهٔ حکمت اساسـاله‌یه مراجعت بیورمسی لزومنی عاجزانه تفهیم وانواع فضائلیله رفقاسنه تقدم ایدن ارکان حربیـه میر آلایلردن بدری بك افندی حقنـده شکسته بسته سویلمش اولدیغم شـعر تقلیدینی تقدیم ایدرم باقی مخالصت :

حضرت بدری‌یی تبجیله همان سن شتاب ایت :
وار آنك وجه بشوشنده حقیقت بشقه تاب ؛
یعنی انوار معـارف آنده ایلر لمعـه یاب
بدره نسبت پك صولوق بی‌شك هلال ماهتاب !
نوره قارشو چوق دونوق البت ضیای آفتاب !

م. زاج.

معلم شهير وفاضل بى نظير نادرى فوزى افندى حضرتلرى ادرنه‌يه كيدر ايكن اثناى راهده اذكياى زمانمزدن مؤسسين فنون محررى اديب نجيب عمر صبحى بك افندى‌يه يازدقلرى مكتوبدر .

مير نبيلم نحرير حكيم افندم !

افتراق واغترابك بر بلاى جانكداز اولديغنى بيلوب طورر ايكن طالع نامساعدم بنى ينه محل فيض ورفعتم اولان استانبولدن طشره‌يه سوق ايدييور ، كوكلم بر اضطراب اليم ايچنده اولديغى حالده بنده نواله‌ٔ روزى تدارك ايدرك قطارك ورودينى بدبخت يولجيلرله برابر انتظار ايتمكده‌يم .

علويلرك جماللرينك پارلاقلغندن نشان ويرن صباح لطافتنثارى تعاقب ايدن هنكامده كونشك طلوع ايتمسى قوانين طبيعيه مقتضياتندن ايكن اول آفتاب جهانتاب ژاله‌ٔ بيوايه‌لرك محو آباد فنايه كتاملرى اسبابنه مبنى دكل؛ بلكه درونلرنده تعيش ايليان ميقروبلرك بو خاكدان حيرتفزاده! فلكك كرم وسردينى طبيعتك لطف وقهرينى ولو بر آن اولسون اذواق ايچون عرض جمال ايتميورايدى ! .. ايشته بو آنده ايدى كه سركه‌جى اسكله‌سنده سوار اولديغمز (ترن)

عروس هزار عشوه باركبی یواش یواش حركته باشلا. دی !! ارتق صباح انشراحمز بزه بر یوم ماتم تولید ایدییور. صبحی نه غریب یولجیلق ! ایكی الم طولی ! فقط سیم وزرله دكل آب حیات وزهر مماتله . بریسنده جانانمك لعل لبنی تقلید ایتمكدن چكنمیان اشك دیدهٔ پرخونم اولان جام شراب ؛ دیكرنده اقبالمك زوالندن متأثر اوله‌رق قان كسلمش جكرمدن بر پارچـه كباب اولدیغی حالده محزونانه بر احكام سوریيورم ؛ سیاحته دوام ایدییورم !...

ای علوم وفنونله مشتغل ادیب فاضل ! سیر وتماشا. سنه طویه‌مدیغم اطرافده‌كی چمنلر، چیچكلر، یاسمنلر كوزیمه اولقدر محزون كورینیورلركه كویاخالق كائنات سوزشلی حالمی آجیمشده زمین كذركاه آدوواهمده‌جبهه‌سای تأثر اوللرینه‌امر بیورمش ظن اولنیور!.. اوت محزوندرلرفقط! حزنلری بر درجه‌رقت انكیزدركه ارباب وجدان ازهارك بوحاللرینه‌چشم عبرتله باقدقجه آغلامقدن بر درلو كندینی منع ایده‌میور!! بنده اغلایورم ، كوز یاشی دوكه‌یورم ! دیدهٔ خونفشـانمه خیال میال كورینان جبال شاهقهٔ دهشتنمـا بملة اكلنیور ، حالله كولیور، صانیورمده بعضاً كوزیمك یاشنی كسیورم .

صاقين ظن ایتمه‌که بو حالده قلبم ینه حال سکونتده بولنیور .
هیهـات ! . . .

فضای نا متناهی ایچنده یوارلنوب کیدن طوب یرك عادتا بر پیره‌سی اولدیغمی تفرس و تعقل ایلدیکم زماندن برو کوکلم محزون دیده‌لرم کریاندر صبحی ! ! . . .

اوخ ! بو راده صاراروب صولغه یوز طوتمش نقدر سویملی سویملی ازهـار عرض دیدار ایدییور . بو سویملیلرمده ایلروده بر سعادت ابدیه‌یه نائل اولمق امنیه‌سیله حیاتلرندن بیزار اولمشلر ! حیـاتلری دخی عالم بالای علویته پرواز ایچون باد صرصر خزانه منتظر بولنیور ! ! ای حیـات مستعار ! ای ازهار شمیم نثار ، سز کتاب طبیعتك مجسم بر حرفی برر معنوی نوری‌سکزکه حکمت آشنایان زمان سزدن درس عبرت آلیرده ، فاطر طبیعتك قدرت وعظمتی درك واذعان ایلر . سز وظیفـهٔ مقدسه‌کزی ایفـادن نه چابوق اوصاندیکز ! یوقسـه عالم آباد عدمــده ؛ خواب غفلت سرمدیده سزی بشقه وظیفه ایله شادان ایده‌جك دیکر بر قوتمی تصور ایلیورسکزکه رحلته عجله ایدییور . سکز؟ ! . هیهـات ! . . . .   (مابعدی وار)

شرقی

پك پریشان ایتدی فرقت حالمی،
سـوديكم محـو ايلدك آماملی،
روشـنا قیل وصل ايله اقبالمی؛
نقرات
سـوديكم محـو ايلدك آماملی!

حسرت چشمكله كرچه خستهیم؛
اضطراری زلفكه دلبسـتهیم؛
جستجوی چارهدن وارسـتهیم؛
نقرات
سـوديكم محـو ايلدك آماملی!

فاطمه نریمه خانم

آلای بكی زاده ناجی بك افندی حضرتلرینه

نكتهدان كامل!
تقدیمله كسب شرف ايلديكم، تذكرهمه احسان بيو.

ريلان لطفنامهٔ اديبانه‌كزى، برنشوهٔ كامله ايله اوقودم .

آره‌ده صره‌ده تسريب آثار بيورمكز ايچون تذكره‌مده واقع اولان استرحامك، مظهر حسن قبول بيورلمسندن فوق الحد ممنون اولدم .

فقط نزاكت كامله‌كزه دلالت ايليان (انفاذ اراده) تركيبنى سومدم . !

زيرا، دوامندن امين اولديغم برقك، هر نسخه‌سنده تنوير صحايفه مدار اوله‌جق، آثار منوره‌كزك بولنمسيچون متدارانه يوزلرجه نيازنامه‌لر يازه‌بيليرز .

حتى، رغبت قارئينى استجلاب ايتمك ايچون صورت قاطبه‌ده اوله‌رق احسان اثر بيورملرينى ـ برقك بدايت نشرى اثناسنده ـ بالذات استاد محترم ناجى بك افندى حضرتلرندن ده رجا ايلمشيدم .

تشكر اولنوركه، بوكونه دكين آثار اعجازكارانه‌لرندن برقمزى محروم براقميه‌رق تأمين انتشارينه عنايت، تنوير استقبالنه‌ده برمشعل همت اولديلر .

صانيرمكه اصحاب اقتدارك، مادوننده اولنلره معاونت قلميه‌ده بولنملرى، تتمهٔ قانون انسانيتدر .

اگرچه هر نسخه‌مزده براثركزك اثبات وجود ايلسى،

اویله برقاچ تذکره‌نك تقدیمنه توقف ایتسه، نزد دانشورا نه‌کزده سوزمك نافذ اراده اولمسندن غرور حاصل ایدرك هردفعه اثر آرامغه قالقیشیرم.

مع مافیه بنده‌کزجه بوحال نزاکتکز، برمقام امتیاز حکمنه کچدی. بوندنبویله اثر حاضرلمغه چالشدیغکزکه شبان وطن دائما مستفیض آثارکز اولسونلر.

امواج بحرك، ذاتاً طبیعی بولنمسندن تلاطم دریایی تماشایه طالان برشاعر حکمت پرورك هرمقال پریشانیسیده طبیعی اولور.

بناءً علیه قطعهٔ رنکینکزی زیاده‌سیله بکندم، بکندم دکل عادتا اوکونکی موجه‌نك واپوره هجومندن میدانه کلان اوکونکی لطافت شاعرانه‌یی کورمك بیله استدم. نه‌چاره‌که وجودجه مبتلا اولدیغم اضطرابك حالا دوام ایلمسندن برتدبیر رها آمیزك اتخاذیله اوغراشمقده‌در.

اکر تسکین اضطرابه شوکونلرده موفق اولنورایسه، افندمزه عرض عبودیت ایلمکدن بشقه براملم یوقدر.

محمد رمزی

حضرت معلم نادری فوزی افندینك قرین آباد
خاندانندن حسن تحسین بکه یازدقلری
جوابنامه‌در

میرم تحسینم !

فضائل علمیه وکمالات ادبیه‌می تقدیر ایتدکدن صکره شویله « سنك کبی نبلای عصردن وادبای دهردن بولنانلرك مضایقهٔ حالده یشاملرینه هیچ بر وقت وجدانم قائل اولمدیغندن وبنه تعالی بوکونکی کونده اپیجه بر ثروته مالك بولندیغمدن برمقتضای اخوت نقدا معاونتده بولنمقدن چکنمم » دییورسك بنی قیزدرییورسك ! . .

تحسین سن چیلدیردنمی ؟ سنك مدح ایتدیکك قدر بنم فضل وکمالم، علم وعرفانم اولمدیغی کبی سائللکده اصلا هوسم یوقدر . ذلت سؤال نظرمده اول قدر چیرکیندرکه موت هائل یانکده برشی دکلدر ! ! . . .

اما اعانه تکلیف ایدییورم دیه‌جکسك . بیلمش اول‌که نزدمده تسئل ایله اعانه ایکیسی توأمدر . کرچه کتب سماویه‌ده اوامر جلیلهٔ ربانیه مقتضیاتندن اوله‌رق مساکینه اعانه فریضهٔ ذمت دیانت ایسه‌ده بن او کروهدن اولمدیغم

کبی اولمقلغی دخی اصلا ایستەمەم. بن قلمیلە چینان وفریح فخـور یشـایان ارباب قلمدنم. تحسـین! ینە زوزکلکە باشلادڭ!. هروقت بنی تعجیز ایلیورسڭ. هیولاء اثیرندر صوریورسـڭ. کویا بونلردە کفایت ایتمیوردە شمـدی (رعد) ایلە (برق) ڭ بینندەکی فرقی سئوال ایدییورسڭ. میرم! سن صرافسڭ بوقبیل مسائل حکمیەنڭ سکا نەلزومی وار؟ یوقسە برق کبی چاقوب چاقوب دە رعد کبی کور. لیەجکمیسڭ؟ بوکرەدە سکا انصاف ایدییورم. بومسئلەیی دەاوکرنمکلك ایچون چاقوب کورلەدن علم حکمت طبیعیەدن برق ایلە رعدڭ نە معنایە کلدکارینی سویلەیوریم دقت ایت.

(مابعدی وار)

نادری فوزی

فرات نهرنده بر قیز

انسان ، بر شیدن متأثر اولنجه ــ وحدتی سومکه باشلار . جهانك هر درلو آلایشنه ، نظر حقارتله باقه‌رق لطافت آرا و یا نزهت افزا اولسون اولمسون ؛ دائما کندینی ، سکوتك فرمانبر اولدیغی وحدتما محللره آتار .

اول رتبه‌که هر نظره‌سی ، انتقامجویانه معنالره اشارت ویرر چونکه : محفظهٔ وجدانی بر طاقم تأثیرات مؤلمه ایله مالیدر .

متأثر الحال اولان اوبیچاره‌دن ، معاشرت ، مصاحبت کبی مزایای مدنیه قالقار ، کیت کیده همجنسلرینه بیله نفرت انداز اولور .

ذهنك انجلاسنه مدار اوله‌جق ، عبرتما رساله‌لری اوقومق ، روحه صفا ویره‌جك لوحه‌لری سیر و تماشا ایلك کبی کافتلردن سر آزاد بولنمغی استر . حتی ، دلده‌کی آلامك مهاجماتیله منکسرانه رشحه‌لر صاچان وجود غم بردوشنك روچرور برهوا ایله تصفیهٔ دم ایلسنه بیله میدان ویرمز .

زیرا: خزینهٔ وجدانی، هر درلو بلالرك دفترفلاکت اشتمالیدر.

اوت، کوکلی برچوق فاجعات واقعاته صحن موضوعدر:

بر آز اندیشهٔ سکوته وارسه درحال ندیم خاصی اولان حسیاتی، الواح الیمه‌سنی ـ حزین حزین تنقیش ایلر. ارتق، بوهنکامهٔ حزن آورده نقدر خاطرات وارایسه، هپسی یکدن معانیٔ فاجعه انکیزلرینی اخطار وتبلیغه باشلار.

خاطراتك، لایح ذهن اولان معنیدار نکته‌لرینه ثبات حسرتی توکنه‌رك کندی کندینه ملاحظه‌یه وارر وسرشك ملامتی تشریحات خاطره‌سنه وسعت حزن ویردکجه، چشمان بلا بینی عرض بکا ایلمکدن کندینی آله‌مز.

حقایق پرستان بشره، خیلی حکیمانه، شاعرانه بدیعه‌لر اظهار ایدن کائنات بیله، او آنده بیچاره‌نك دیدهٔ رمدینه؛ غریب بریتیم مزاری کبی خرابات کسیلیر،

هر نه جانبه امالهٔ نکاه ایلسه برمرد سفالت پرورك سینه‌سنده‌کی متحسر شرحه‌لر کبی کورونور. دها طوغریسی هرطرفدن، برندای یتیمانه سامعه خراش کوش اسفی اولور.

معمافیه بوجهتی ترك ایله اصل موضوع بحثمز اولان «فرات نهرنده برقیز» عنوانلی لوحه‌مزی تصویره رجوع ایده‌لم ؛

فقط، سرکذشت غریبانه‌سنی یازمق استدیکمز بو دلبر قیزجغزك هرحال محزونانه‌سنی جمله‌مز معذور کوره‌جکز.

(مابعدی وار)

محمد رمزی

بروق

جزوء ٩ | صاحب امتيازى : محمد رمزى | جلد ١

مسند جليل صدارتك فخـامتلو دولتلو كامل پاشـا حضرتلرينه توجيهنه دائر بر ذات عاليقدر طرفندن تنظيم اولنان قطعهٔ تاريخيه‌در :

« سراسر خلق عالم شادما نست وامل خندان »
« زتوجيه وجيـه حضرت سلطـان عادل را »

« وزير كاملى را مســند آراى صدارت كرد »
« كه‌رأى روشنش حلال شد هرامر مشكل را »

« دعا كفتم بتوفيقش ! شـده تاريخ رونقـدار »
« موفق كن بآمالش الهى صدر كامل را »

غزل

صانمه گل سیری تماشای گلستاندر غرض
اجتنای میوهٔ دلجوی عرفاندر غرض

شهر حسنه گیرمه‌در هپ نقل کاشندن مراد
غنچه وصفندن ثنای لعل جاناندر غرض

باده‌نك ساقی قالورمی حرمتی آندن ولیك
اقتطاف نشئهٔ کلبوس خوباندر غرض

سرو نازم هر سحر کویك طواف ایلر صبا
قورقارم تحریك گیسوی پریشاندر غرض

صرمه زلفین دوکدی ساعد سینه‌دن
هرکسه القای سودای لهستاندر غرض

دوردن اعیانی فرق ایتسون صور بینان چه‌سود
خرده بیندن انجلای چشم امعاندر غرض

یاره اشرف حالمی اشعار ایله اشعاردن
واردات عشق ایله ترتیب دیواندر غرض .

اشرف پاشا

انجذاب

بعضاً ناقابل مقاومت بر قدرتك تحت تسخیرنده قالیرز . ماهیتی غیر معین برقوهٔ مقناطیسیه نظرمزی جاب ایدر . شعلهٔ نظرمز، پیشکاهنده اچیلان بر عالم لایتناهیده غرق اولور کیدر .

منصب نکاهمز اولان کوزلر اودرجه بارقه‌فشاندرکه نظرمزی متواضعانه. مغلوبانه ایندرمکه مجبور اولورز .

***

ای قدرت قهارانه‌سنی اکلایه‌مدیغم کوزلر ! الامان ! ..

روحم وجودمدن سوزیلوب سوزیلوبده فضای بی کرانکزده مص اولیور . وجودم دوچار لرزهٔ حشیت اولدی . طاقتم، نیر عالمه دوشوبده تبخر ایدن بر نجم ساقط کبی، اقتدار غالبانه‌کزه مقابل محو اولدی .

مسحورکزم !

ای غریب برقوهٔ جاذبانه‌ایله اشعه نثار اولان کوزلر !
سیالهٔ حسیاتم نه ایچون سزه طوغری میل ایدوب
کیدییور ؟
بر آن ظرفنده اوزرمده کسب ایتدیککز اقتدار
نره‌دن کلیور ؟

حل ایده‌مدیکم بو مسائل عجیبه نه‌در ؟
بر صدای هاتفی شو جوابی ویرییور :
بر روحك بر روح ایله معارفه‌سی !!..

خالد ضیا

برادرم محمد علی بك که ــ (هنوز اون یاشنه وارما. مشدر) بر سنه اول معمورة العزیزده ایکن کندوسنه کوندردیکم نصایح امیز بر منظومه‌در :

قرداشم ! بوش طورمه بر دم علم ایله ایت اشتغال
آدمی آدم ایدن دنیاده انجق بر کمال

بر دوشون باق جاهلك عالمده‌کی خسرانی
برده بر صاحب کمالك کور علو شاننی

اولمه تنپرور چالیش انسانلغی اکمال ایچون
خالق کل ویردی عقلی حسن استعمال ایچون

سعی واقدام ایت مساعددر سکا شمدی زمان
افتخار ایتسون سنکله هم وطن هم خاندان

حسن خلق و علم ایله تهذیب ایدوب وجدانکی
استرم آتیده کورمك شانلی بر عنوانکی

اکتساب فضل ایچون وقف ایت زمان حالکی
تاکه کورسون قرداشك شهرتلی استقبالکی

کوزلرندن پارلیور کورمکده‌یم عرفانکی
جهله رغماً ایله اعلا علم و فضل وشانکی

سؤ اخلاق و جهالتدن توقی ایلیك
سعی ایدك ای نوجوانان سز ترقی ایلیك

قطعه

رؤياده سنی کورردە ای ماه،
اولدقچه کوکل بولور تسلی !
رؤیادەدە ایتمسەك تجلی،
بیلم نه اولوردی حالم؛ ایواه !

عبد الکریم ثابت

ژان ژاق روسونك بر کنج آدمه یازدیغی مکتوبدر

موسیو، غافل بولنیورسکز، عجز ومساوی‌ایله متصف بر آدمك رأینه مراجعت ایدییورسکزکه او آدم فرط اشتغالدن بی تاب اوله‌رق سزه جواب ویره بیله‌جك بر حالده بولنمیور، اشتغالات متوالیه‌دن وارسته بولنمش اولسه ایدم تکلیف ایتدیککز جمعیتده‌ده برابر بولنور ایدم. مع مافیه بندن بر فائده امیدنده بولنمق، رأیمه مراجعت

ایتمك كبی بر شرفه مظهر بیوردیغكزدن طولایی تشكر ایدرم، بیان بیوریلان تصورات واماللكز شایان تقدیس وتبجیلدر، فقط بر خدمتله استخدام اولنمق ایچون مونت مورانسی‌یه قدر اختیار سفر ایلمكز خصوصنده بر فائده كوره‌میورم. یقین مسلك، اكتساب كمالات مقصدیله بویله بعید بر محله عزیمته، او صورتله جستجوی اماله احتیاجكز یوقدر. قلبكزه مراجعت ایدیكز، ارادیغكز شیلری اوراده بولورسكز: وجدانكزه مراجعت ایلدیككز صورتده حقیقتی ــ بوبابده بنم سزه سویلیه‌بیله‌جكم سوزلردن دها ایی اكلامش اولورسكز. فضیلت، مكارم اخلاق ــ اسبابنه تشبثله تحصیل ایدیله‌بیلن ــ برعالمه قیاس اولنه‌مز. فضائل انسانیه و محاسن خصال ایله اتصاف ایلمك ایچون قلباً میل و ارزو حاصل ایتمك كافیدر، اكر بویله بر میل وارزویه مالك ایسه‌كز مقصد حصوله كلمش، مسعودیتكز تحقق ایلمش دیمك اولور. . . . نصیحت ویرمك بكا عائد اولمش اولسه ایدی الك اول بویله بر میل وجدانی‌یه، بو درلو تخیلاته تبعیتدن توقی ایلدكزی توصیه ایلر ایدمكه بو حاللر روحه ثقلت بخش ایتمكدن، هر كس، باخصوص سزك كبی كنجلری تحت اسارته الققدن بشقه بر فائده بخش

ایتمز . انسان اوهام وتخیلات ایچون دکل، چالشمق ایچون خلق اولنمشدر : ودیعهٔ قدرت اولان حیات اویله بر استعداد انبساطی حائزدرکه وظیفه‌سنی حسن ایفایه چالیشان آدم حیاتك لذائذ و اشواقندن هر زمان مستفید اولور، عهد جوانی‌ده حائز اولدیغمز قوت واقتدار بزه ـ عطالت ایله، تخیلات ایله محو ایدلمك ایچون احسان بیورلمامشدر . موسیو ، جناب حقك احسان بیوردیغی، اقربالرکزك نصب و تعیین ایلدکلری خدمته مداومتله چالیشکز : ایشته اکتساب فضل وکمال ایچون الك زیاده رعایت اولنه‌جق حکم وقاعده بودر ؛ پارسده اقامتی اختیار ایدرك برخدمتله موظف بولنسه‌کز مشکلاتی آرتیرمش اولورسکز، دها ایی حرکت ایتمش اولمق ایچون وطنکزه عودت ایدیکز؛ فامیلیاکزك اغوش شفقتنده یاشاییکز؛ اقرباکزك خدمتنده بولنه‌رق فضائل انسانیه‌یی محافظه‌یه غیرت ایدیکز؛ فضیلت ذاتیه‌کزی بو صورتله حسن محافظه وابراز ایده‌بیلیرسکز. اوقات حیاتی الویه و ملحقاتده امرار ایتمك، پارسده ثروت وسعادته نائل‌اولمق املیله اضطرابات ابدیه‌یه تحمل ایتمکدن هر حالده خیرلیدر، هر کسده بیلیر و سزکده بیلمکز لازم کلیرکه، پارسده زنکین و متحول کورینان ذواتك

اكثریسی بر طاقم اسباب غیر لایقه‌یه تشبثله تدویر دولاب احتیال ایله اشتغال ایدن ارباب مفاسددن، ادانیدن عبارتدر. پدرکز کبی بدبختانه بر صورتده یشامغی التزام ایدرایسه‌کز جلب انظار احترام ایده‌مزسکز. عالمده مسعودانه یشامق ایچون ــ سعی، دقت، عفت، قناعت کبی صفتلرله اتصاف ایدرك حسن ایفای وظیفه‌یه چالشمقدن بشقه چاره یوقدر.

موسیو، ایشته مونت مورانسده بولندیغکز زمان ایشیده‌جککز سوزلر، آله‌جغکز نصیحتلر بوندن بشقه بر شی دکلدر. قورقارمکه بو سوزلری ارزوکزه، طبعکزه موافق کورمیه‌رك ینه رأی خودسرانه‌کزه اتباع ایتمك ایسته‌جکسکز: فقط امینمکه حرکات واقعه‌کز برکون سزی ندامته مجبور ایده‌جکدر: سزی اویله بر مسلکه سوق ایتمك ارزوسنده بولنیورمکه بو یوزدن متولد بر طاقم اضطرابات الیمه ایله متأذی اولمکزه مجبوریت کورلمسون. باقی مخالصت قلبیه‌مك حسن قبولنی رجا ایدرم.

خلیل ادیب

سودیکم !

بر درلو صفا آلدی که دل الفتکزدن
تحصیلنه امکان اولهمز وصلتکزدن
آفت دیه سوداکز اولنمقده تلقی
قورقرسم اکر قهر اولهیم آفتکزدن
وارمی کرم طبعکزی حاجت اظهار
ظاهرمی دکل سیرتکز صورتکزدن
الك باشلیجه بر زینتکز حسن داد !
ممکنمی تعری سزه بو زینتکزدن
دنیایی باغشلار بکا بر نیم تبسم
کیم ظاهر اولور کاه فم دولتکزدن
بیلمم نه کورورکم دوشر البت خجلانه
حیرتزده کوکلم نظر حیرتکزدن
بر لحظهٔ وصلت بکا ایتدیردی فراموش
بر قاچ سنهدر چکدیکمی فرقتکزدن
بن کورمیورم قوهٔ فکریهمی کافی
بحث ایتمك ایچون طوغریسی ماهیتکزدن

کرچه ایدرم وصلکزه رغبتم اظهار
اما دوشرم قورقوسی وار رغبتکزدن
کیمدی کوزلم! نیدی سبب دونکی اوحاله
دونمشدیکز آتشلره هپ حدتکزدن
(راغب دکلم صحبتکه) دیرسکز اما
معلوم اولیور رغبتکز دعوتکزدن
بیچاره‌کزی بوغدی ینه ظلمت آلام
فرصت بوله‌رق دون کیجه غیبوبتکزدن

محمد توفیق

برقطعه

آفتاب طلعتکه بزمی ایتدك مستنیر
هرقدح اولدی برر نجم منور ساقیا!
روی پرتو بارك ایلر نار قلبی نوره قلب
آی، کونش عکس جبین وعارضك دیرسه‌م سزا

علی علوی

لامارتینك « مسقط رأسه عودت » سرلوحه‌لی
منظومه‌سندن بر پارچه

اوت، ای مهد صباوتم اولان مسقط رأس مقدسم ! سنی ابدیاً درآغوش ایتمکله بختیار اولمق ایچون بتکرار درگاه حمایتکه التجـایه قرار ویردم . بن چوبانلر ایچـنده طوغدم . شهرلر وانلرك ثروت غیر مفـیدی بندن بعید اولسون !

چـوجق ایکن اطراف صحرایه طـاغیلان قوزیلری اقشامه قدر چوبانلر کبی آدیم آدیم تعقیب وعودتده بیاض پپاقلرینی یلاقـده‌کی ماء جاری ایله ترطیب ایتمکی آرزو ایدردم .

کذلك اورمانلرده ثقلتلرینك تأثیریله غجیردایان عربه‌لرك وکچیلرك بوینه معلق چاکلرك اوزاقدن گلن سسلری کبی هوای منتشر ایچنه یاییلان اقشـام صدالرینی دکلمکی سوردم .

ای مواقع لطیفه ! بنی مبارك سایه‌لرکزك آلتنه قبول ایدیکز ! ای محزون اغصانیله ستر آستان ایدن همسنم

سکودلر ! اوزون داللر کزی درد حسرتیله نالان اولدیغکز
برادرکزك اوزرینه اکیکز !

علی علوی

{ فنون }

قوهٔ مفکره‌نك مابعد ونهایتی

بالعکس افراز مذکور زیاده مقدارده حاصل اولدیغنده قوهٔ مفکره‌نك فعالیتنه خلل ایراث ایدر . ایشته بو نقطهٔ نظرده بین، ذهنك یاخود قوهٔ مفکره‌نك منبعی ودها طوغریسی سبب واحدی اولوب یوقسه قوهٔ مذکوره‌نك عضو مفرزی دکلدر .

بین اویله برشی تولید ایدرکه اوشی افراغ اولنماز مادةً دائم اولماز، بالعکس حصوله کلدیکی دقیقه‌ده کندی کندینه استهلاك ایدر .

قره جکرله بوبرکلرك افرازی طویولمدق برطرزده واعصابك فعالیت عالیه‌سنه غیرتابع اولدقلری حالده وقوع بولورکه مادهٔ مفرزه قابل حس در . حالبوکه دماغك

فعالیتی بتون بتونه بلااختیار واقع اولەمز؛ بونکله برابر جواهر مادیه افراز ایتمیوب قوای عالیه حاصل ایدر.

فعل تنفس، دوران دم، فعل هضم و اعضای مفرزەنك افرازی کبی بالجمله وظائف حیاتیه حال یقظەده نصل ایسه حال نومدەده اویله وقوعبولور.

بالعکس دماغك مستغرق نوم اولدیغی بر زمانده مظاهر روح معلقده قالورکه بوحالکده، دوران دمك بطائت کسب ایتمسیله دماغه عادتندن دها آز قان وارد اولمسندن منبعث ایدوکنده عقلا متفق علیەدر.

ایشته «ووغت»ك تعریفندەکی تشبیهك شایان قبول اولمدیغنی بوخصوصدخی اثبات ایدر.

هیچ برعضو یوقدرکه فعالیتندن طولایی بین قدر یورلسون؛ نوم واستراحته محتاج بولنسون؛ بوحال بر اختلاف اساسینك، یالکز مبحوث عنه اولان اعضا میانندە دکل بلکه فعالیت روحیه ایله فعالیت میخانیکیه بیننده ده موجود اولدیغنی اشعار ایلر.

قلب، دم ایله تماسده بولندیغی مدجه ضرب ایدر؛ ماکنه قورلمش بولندیغی مدجه ایشلر؛ بونلردن هیچ بریده یورلماز. حالبوکه وظیفهٔ دماغیه برمدت معینەده فعالیتی

تمدید ایده‌بیلوب عقبنده یوریلور واستراحت ایتمدیکنده خرابه یوز طوتار.

حیات حیوانی‌یه مؤکل اولان جملهٔ عصبیه واسطه‌سیله دماغك حرکته قویدیغی اعضانك کافه‌سی ده بو قبیلدن اولوب دماغ کبی اجرای آهنك ایدرلر.

اخیراً اجرا اولنان تدقیقاته نظراً جملهٔ عصبیه‌نك معاملات فیزیولوجیه‌سنده اساسی بررول اجرا ایتمکده بولنان قوت، شمدی‌یه‌قدر آثار علنیه‌سی یالکز کائنات غیر عضویه‌ده مشاهده اولنان الکتریق قوتی‌در.

تدقیقات مذکوره‌نك نتیجه‌سی‌شودرکه حال استراحتده اولان عصبك محیطنده علی‌الدوام الکتریق جریانلری دوران ایدر؛ برحالده‌که هرهانکی برطرز ایله اولورسه اولسون استراحتده اولان عصب تحریك اولندقده یاخود حرکته القا ایدلدکده مذکور جریانلرك عقبنده انقطاع ایتدکلری یاخود قوتلرینك تناقص ایلدیکی مشاهده اولنور؛ بناءً علیه اعصاب، قوهٔ الکتریقیه‌نك ناقللری اولمیوب بالعکس قوهٔ مذکوره‌نك محصللریدر.

تولد قوهٔ الکتریقیه، اعصابك فعالیتنده یعنی براحتساس ویا برفعل اختیاری وقوعنده منقطع اولور؛ زیرا هربر

احتساس و يا اختيارك، خارجدن اعصاب اوزرينه اجرا اولنان تحريكات و يا تحريشاتك وقوعه كتيرديكي آثارى حصوله كتيره‌بيلمسى قوانين فيزيولوجيه ايجاباتندندر. بنابرين بو آثار و بو علاماته ابتناء قوهٔ مفكره‌يى. اعصابك برقوهٔ الكتريقيهٔ خفيه‌سى، ونوعى دخى اعصاب مذكوره‌نك قوهٔ الكتريقيه‌سندن مخرج بروظيفهٔ حياتيه كبى تعريف ايتمك لازم كلمشدر.

احتمالكه اصول تجربى وساطتيله شعله‌نشان اولمغه باشلايان شمع ترقى بركون اولوبده وظائف روحيه‌نك طبيعتنه اطلاع حاصل ايتمك ايچون ارباب فنه رهنماى انوار حقيقت اوله‌جقدر.

معهذا «ووغت»ك نصولنده‌كى دها حقيقى و دها عميق فكرى مطالعه ايده‌جك اولورايسه‌ك بالاده عرض ايتديكمز تدقيقاتك بر رنك ديكر كسب ايتديكنى كورورز.

مقاله‌مزك بدايتندن برى درميان ايده‌كلديكمز وقايع متعدده ايله تنوير ايده‌بيلدك ظن ايتديكمز فكر بو اولديغى كبى قوهٔ مفكره ايله بينك طرز وجوبده وصورت لاينقطعه‌ده يكديكرينه مربوط اولدقلرى ولازم غيرمنفك حكمنده

بولندقلری حقنده‌کی قانونك حدوثنه سبب اولان فکر ینه بودر .

قره‌جکرسز صفراء، بوبرکسز بول اوله‌میه‌جنی کبی بینسزده قوۀ مفکره‌نك وجودی مستحیلدر؛ روحك فعالیتی جوهر مخینك بر وظیفه‌سیدر .

اشبو حقیقت ساده و صاف اولدیغی قدر وقایع ایله سهیل الاثبات وغیرقابل الانکاردر .

عدیم الرأس تعبیر اولنان اشخاصك حالت مبناده بربین ایله طوغدقلری معلومدر ..

اسباب لایتناهیه نظریه‌سنه قارشو طبیعتك برنوع پروتستوسی دیمك اولان بو غدردیدکان خلقت، هیچ برنوع فعالیته هیچ برنوع نشو ونمای عقلی‌یه استعداد وقابلیتلری اولمدیغی حالده، موجودیت وقوۀ مفکرۀ انسانك مابه الاحتیاجی اولان عضو اصلیدن محروم بولندقلرندن چوق سنه‌لر معمر اوله‌میوب ترك حیات ایدرلر.

«لوچ» نامنده‌کی حکیم دیرکه «عناصر جسمانیه‌نك « حال طبیعیسی برمجموعۀ شروط خلق ایده‌بیلورکه حیات « روحانیمزك شکل و موجودیتی صورت مطلقه‌ده اوله‌رق « شروط مذکوره‌یه تابع ومربوطدر . »

ایشته قوۀ مفکره حقنده فنك حال حاضری ایجابنجه سرد وبیان اولنه‌بیله‌جك وقایع ونظریات بونلردن عبارت اولوب یوقسه «ووغت»ك مسلك مادیونده سائقۀ تعصبله احراز ایتمش اولدیغی موقعـدن عالم حقیقته قارشو ایراد واعلان ایتدیکی تعریف ــ فی الواقع فنی ایسـه‌ده ــ غیر کافی و نسبتاً سطحی‌در .

دوقتور
بافره‌لی یانقو

ویقتور هوغودن

سودیکم ! قدینه زینت ویره‌جك یشـیل یپراقلردن محروم بولنان، شو شاخ نهـاله باق که شبنم بیله اوزرنده توقف ایده‌میه‌رك خاکِ حسرته دوشیور !! لکن قیشـدن صکره‌که بهـار کلور، شمـدی بکنمك استمدیکك او نارین فدانك خالقنـه قارشی استحضـار ایده‌جکی اوراق زمرد فامنی کوردکده (طبیعی اولان او منظرۀ فرح افزادن) ذهنك حیرتده قالمامليدر .

ای بنم سوکیلی عزیزم ! سنك انفاس روح پرورك مسامات بدنمدن مرور ایتدکجه حسیاتم، استقباله دائر خیلی علوی خیاللر، تبشیرینه باشلایور.

کوکلم صانکه برشکوفه‌زار ایمش ده چیچکلر آچه‌رق بوی معطرینی، اشعار لطیفه‌سنی پیش قدومنه صاچیور.

بوعالمده هرشی برقانون مخصوصه تابعدر. لیالئ مظلمه برشب مهتابه رسیده اولور. بالجمله اجسام کاه منقبض وکاه منبسطدر.

بوکون پریشان برحالده بولنور ایکن نظرهٔ حزینکدن ابتسام دلده سعادت، شدت شتادن آلمش اولدیغم اضطرابمه دوا اوله‌جق نوبهار عمرمده برلطافت کوریورم.

م. ویسی

شرقی

عاشقه اولمقده چشمك جلوه‌کاه
کیمدن ایتدك سودیکم مشق نکاه
آهوان غمزه‌کدن ایلر انتباه

نقرات

كيمدن ايتدك سوديكم مشق نكاه

كوزلركده بشقــه حالت رونمون
هر باقشده بيك دلى ايلر زبون
كورمدم دنياده بو رتبه فســون

كيمدن ايتدك سوديكم مشق نكاه

فاطمه نريمه خانم

معلم نادرى فوزى افندى حضرتلرينك
ادرنه مكتوبنك مابعديدر

اى ازهار حزن آور! صاقين صاقين (سائغ) افكار ندامت دثاره قاپيلوبده استفادهكاه عمومى اولان مسكن لطيفكزه وداعى تعجيل ايتميكز.

كرچه مسكنكز اولان بوخاكدان غم وهم فشان، عوالم آسمانىيه نسبة دنائتله توصيفه شايان ايسهده مزرعهٔ بقا اولديغى ايچون ينه پك سويملى بركرهٔ عاليشاندر.

نورلرم تازه، جوانلرم! صبر ایدك صبر ایدك. خلاق کریم لم یزل حضرتلری (فصل ربیعده) فیضنموناولان باران قدرتیله وجودیکزی احیا، سر سعادت مأثریکزه تاج شکوفه‌زاری اکسا ایدرك جمله‌کزی غبطه‌کش جهان ایلیه‌جکدر. اول زمان سزده وظیفهٔ نجیبه‌کزی ایفا ایله قلوب حکمت شناسانی شادان ایده‌جکسکز.

. . . .

ای ادیب کریم ای نبیل حکمت‌فهیم! حیرتبخش عقول بشر اولان طاغلرك، وادیلرك، صحرالرك منظرهٔ دلفریبانه‌لرینه عطف نگاه اعتبار وابتصار ایلدکجه حسیات وتأثرات وجدانیه‌م آرتدقجه آرتیور. افکارم تجـدد وتعالی ایلیور، قدرت وطبیعتك بدایع آثار جلیله‌سندن بی‌خبر حشراتك استماعــه غیر جائز جاهــلانه شماته‌لری عکس انداز صماخم اولمسیدی؛ کتاب طبیعتدن شمدی تعلم ایلدیکم درس عبرته دائر مفصل بر مقاله‌جك تحریر ایتمك خصوصنده تحریك وتهزیز خامه‌دن اصلا چکنمز ایدم. نه یپایم؟ بدبختم هر یرده طالع نامساعد بولنیور!!..

میرم صبحی! شمندوفر اوزون کوپری استاسـیوننده مکث و آرام ایدییور؛ صولوق آلیور. اوکمزده غریب غریب

بطیخ فروشان ایله یولجیلری استقباله چیقمش برجم غفیر کورینیور. بونلر آثار مدنیته بختیار اولمش زنکین آدملردر. بوده محضا ولی نعمت بیمنتمز پادشاه عالم پناه افندمزك امر معارف خصوصنده مشهود دیدهٔ افتخارمز اولان یکانه مساعئ ملوکانه‌لریله ساحهٔ حصوله کلان ترقیات معارف، آثار جمیله‌سندن نشأت ایدییور. اوخ! مدنیت نه بیوك سعادت. آ نه‌مقدس لقردی! ...

جمعیت بشریه آره‌سنده مسعودانه یشامق مدنیته‌می وابسته ایمش؟ اوت اویله‌یا! عالم مدنیتده کوریلان آثار ترقیات .حال استراحت؛ بدوی کلبه‌لرنده کوریله‌بیلیرمی؟! مدنیلر عالم، فاضل‌کامل ذوفنون اولورلر. بوسایه‌ده شهرلر جسرلر، واپورلر، تلغرافلر، شمندوفرلر وهکذا آثار نفیسهٔ حیرتفزایی انشا ایدرلر؛ صفحهٔ وجوده کتیررلر. عجبا بدویلرده بو آثار لطافت نثارك هیچ بریسی مشاهده اولنه بیلیرمی؟ هیهات!..

میرم! بز کنجز. مدنیلر اثرینه تابع اوله‌لم. تحصیل علوم وفنون ایله اشتغال ایده‌لم. چونکه مدنیت ایله جهالت اجتماع ایتمز.

« تعلم یا فتی فالجهل عار ولا یرضی بها الاحرار »

ارتق شمس تابان دلداده‌سنك اطوار دلشكنانه‌سندن بیزار اولمش خوبان كبی افق اختفایه، كوشهٔ استغنایه چكلدی. بزم كبی غریبان دخی ادرنه استاسیونه مواصلت ایلدی. یورغونم! جمله مشاهداتمی یازه‌مدیغمدن معذورم. ایلروده برتفصیل یازار حقوق اخوتی محافظه ایدرم. باقی دولت مقدسه‌مزه صداقت. قرداشك

ابو الغریب وجدانی

ماقبلنه تابعدر

دیوان جنت معناسنه‌ده كلیور ایمش !!!

دیوانك بو معنایه كلدیكنك سببی، كتاب؛ یازی ایله مشغول اولدقلری حالده مكالمهٔ غریبانه‌ده بولندقلرینی «كسری» مشاهده ایلدیكنده كتبه‌یه قارشو (دیوانه) كلمهٔ استهزا آمزینی ایراد بیورملری كیفیتی ایمش.

بعده بواسم مذكور محل مذكوره نقل اولنمشدر. كثرت استعمالندن ناشی آخرنده‌كی ها حذف اولنه‌رق مخففا حسابات و قوانین و نظامات مجلداتنه اطلاق اولنیور.

دیوان؛ زبان عذب البیان فارسیده شیاطین معناسنه‌ده كلیور.

کتاب ! امور دولتی سرعت کامله ایله فهم ایلدکارینه، خفی و جلی خصوصاته کسب وقوف ایتدکارینه مبنی کندیلرینه دیوان تسمیه قیلنور . بعده بو اسم باب سلطانیده کتبه‌نك مکان جلوسلری ایله تحریر بیوردقلری دفاتره منقول اولدیغی مرویدر .

بو معانی‌یه نظراً دیوان کلمه‌سنك فارسی اولدیغی اکلاشیلیور .

دیوانك فارسیدن عربی‌یه نقل اولندیغنه دائر دلائل عدیده موجوددر .

اولا (دیو) یاخود (دیوه) لفظی حقیقتده جن معناسنه‌در اغرچ (دیقه) یاخود (دیقاس) یازییورلر .

ثانیا بو لفظك معناسنك مرجعی اولمق اوزره لغت عربیه‌ده برماده موجود دکلدر .

ثالثا لغت عربده (فعال) یاخود (فیعال) وزنی اوزره برکلمه بولنمدیغی کبی دیوان . دینار . قیثار . کیوان . ایوان . نیشان . نیسان . مثللو کلمات دخی وارد اولمامشدر . بنابرین دیوانك معرب اولمسی اقتضا ایدییور .

رابعاً تاریخ شناسانك معلوملری اولدیغی وجهله

اوللری عربده شوکت و سلطنت اولمدیغی جهتله (اعمال دیوان) موجود دکل ایدی. عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلرینك زمان خلافتلرنده (فرس) دن اقتبـاس ایله دیوان احداث بیورلمشـدر. (دون) لفظی (دان) دن مشتق اولمیوب دیواندن مشتقدر. زیرا (دان) ده بومعنایه دلالت ایده‌جك هیچ برشی کوریله‌میور.

دیوان، (دون) دن بر قاعده مشتق اوله‌میه‌جغی کبی (دون) کلمه‌سی‌دخی عربی‌الاصل اولان (دان)نك مزیدی اوله‌ماز. لغت عربله معـانیٔ مواد بیننده ارتبـاط لازمدر.

بمنه الکریم ایلروده تفصیلات ویریلیر!.....

خاطریکزده دریا! مهم بعض شـیلر سویلیـه‌جك واولبابده بیـان افکار ایده‌جك ایدم. ترجمـان حقیقت غزته‌سی سرمحرری سعادتلو احمدمدحت افندی‌حضرتلری بووظیفه‌یی ایفا ایلدیکی جهتله بن فکریمی یازمقدن فارغ اولدم. مومی‌الیه مقاله‌سنی ناجی، وصفی، ثابت بکلرعلیهنده یازدیغندن کندیسنه تشکرایده‌مم.

نادری فوزی

غزل

جهانده صانمه افندم مثالکز واردر
طوینجه لال اولورم خوش مقالکز واردر

نه رتبه ناز ایلسه‌کز سزا واحرادر
زواله ایرمیه‌جك بر جمالکز واردر

جمالکز له کهی تشرف ایلیورز
نه لطف عاطفت عال العالکز واردر

فوآد زارمه دائم نشاط بخش ایلر
صفای جانمی باعث وصالکز واردر

تنزل ایلیوب الفت ایدردیکز بعضی
اونوتمیك ملکم بر کمالکز واردر

نکاه روحم آله باقمزسکز شو حالمزه
کوزلسکز! کوزل اما بوحالکز واردر

علی کمال

« مسترك » ك آثارندن ترجمه

نصف الليل

يقيننده بولنان سن فليپ كليسانسك ساعتی يواشجه نصف الليلی چالدی . چانك هر بر طنيننی بر بری اردنجه صايدم . صوك طنينی عكس انداز اولنجه درونمدن جانخراشانه بر آه چيقدی . كندی كنديمه « ايشته ايام حياتمدن بر كون دها زوال پذير اولدی . ماضی دينيلن بو كرداب مدهش ايچنده آنلرله عصرلرك اوزونلغی بردر . عجبا استقبالك حقيقتی وارمی ؟ آه ! ماضی ايله استقبال ايكی عدلدر بن آنلرك آره‌سنده كسكين بر بيچاغك كسكين آغزنده بولنور كبی موازنتده بولنيورم حقيقةً زمان بكا اكلاشلمز بر شی مثللو كورينيور . قلبم موجوديتكه اينانميور و زمان دينيلن شيئك عذاب فكردن بشقه برشیٔ اولمديغنه اعتقاد ايدييور » ديدم .

زمان قدر مظلم اولان تعريف زمانی بولديغم ايچون سوينيوردم ديركن ديكر برساعت دخی نصف الليلی اوردی آرتق قلبمه بر حس الم انكيز مستولی اولدی . بوش يره

بر مسئلهٔ صعب الحل ایله اوغراشدیغم وقت اسیر غم اولورم وبنم کبی برفیلسوفه چاکك سرعت کذران عمری ایکنجی دفعه اخبار ایدیشنی پك بیوك بربشارت الم بولورم بو آره‌لق بنم افکارمه ایثار پریشانی ایدن طنینلردن بر اوچنجیسی دخی عکس انداز نحوست اولدی. بوده نصف اللیلی چالیوردی.

احمد راسم

شرقی

برخیلی دمدر آکمدك ای شوخ آدمی
رنجیده ایلدك بو سببدن فوأدمی
فردالره براقـدە سن دلنهـادمی
نقرات
رنجیـده ایلدك بو سببدن فوأدمی

جورکله ملك جسممی برباد ایلدك
کهنسار درد و محنته فرهـاد ایلدك
اغیاری شـاد وبنده‌کی ناشاد ایلدك

نقرات
رنجیده ایلدك بو سببــدن فوأدمی

مصطفی جمیل

نادری فوزی افندی حضرتلرینك تحسین بكه یازدقلری جوابنامه‌نك مابعدیدر

—

میر نجیبم تحسینم! برق‌ایله رعدك معناسنی سویلمكدن هیچ بر وقت چكنمهم. فقط حیرتبخش عقول اولان اوایكی قوتدن اول بیلنمسی لازمكلان مســائل حكمیــه‌یی عرض ایده‌جكم. كرچه بوخصوصده بر آز جانك صیقیلیر ایسه‌ده ینه صبر ایت بیلمزمسك‌كه خواجه‌شاكردینك سوزینه باقماز بیلدیكنی اوقور.

باق میرم! بو مكتــوبمله بیــان ایتــدیكم (خواص اجسام) بحثنی اوقور ایكن نه قدر متلذذ اوله‌جقســك! امین اول‌كه او آنده جان صقندیسی دخی دفع اوله‌جقدر.

بونی عربجه‌دن ترجمه طریقیــله دیلك دوندیكی قدر اكلاتمغه چالشیورم كوزلجه دكله:

حکمای متأخرین (خواص جسمی) عام و خاص قسملرینه تقسیم ایدییورلر. انلرده شونلردر. امتداد، قبول انقسام، تشکل، عدم تداخل، ذومسام، تفرقه قابلیت، تکاثف و تجمعی قبول، ضغط و انحصاری قبول، تحول ایله لینتی قبول، مط وانبساطی قبول، بالنفس یاخود بالواسطه حرکت و سکونی قبول.

جسمك اولکی خاصه‌سی اولان امتداده عطف نکاه دقت ایدهلم: امتدادابعاد ثلثه‌یی یعنی طول وعرض وعمقی مشتمل اولمقدن عبارتدر. دقت ایت! عمق، ارتفاع ایله‌ده تعبیر اولنه‌بیلیر.

اشته بوخاصه جسم. صغیر اولسون کبیر اولسون حیوانی اولسون غیری اولسون جمله‌سنده بولنیور.

نصل نصل ذوقنه کیدییورمی؟ مسائل حکمیه قلوب انسانه دائماً انبساط ویرمکدن کیروطورییورمی؟ البته‌طورمز.

خاصهٔ ثانیه اولان قبول انقسام، جسمك ولو وهما اولسون تجزئه‌یه قابلیتی اولمسندن عبارتدر.

اوت جسم قابل انقسامدر. چونکه ذراتدن تشکل ایتمشدر. ذرات دخی جسمیت ایله توصیف ایدیله‌بیلدیکنه نظراً مرکبدر. مرکب اولمق کیفیتی‌ده تفریق و تجزئه‌یی

اقتضا ایدییور . مادامکه جسم مرکبدر بوحالده قابل تقسیمدر .
تحسینم ! بو مسئله، حکمت طبیعیه‌ده بویله‌جه یازیلیدر . بن ناقلم بوجهتدن بکا هیچ برسؤال ترتب ایتمز . علمای (کلام) جوهرفرد، وهمك دونده بالفعل تجزئه‌یی قبول ایتمز . بیورمشلر . ظنمه کوره بو رأی سید شریفك‌در . رحمه الله

(مابعدی وار)

قطعه

لیوردوردن مألاً ترجمه‌در

ای چوجقلر اولیکز خاطرشناس وخوشخصال
هرزمان انسان اولنلر اوللی خوش طبیعت (*)

سوکیلی اولمق ایچون کافی دکل یالکز فنون
ذهنه ضم ایتمك کرکدر فکر لطف ومرحمت

فیضی

(*) بن کبی برنوهوسك شکمی وار— سویلدیکی سوزده خطا بی‌شمار

فرات نهرنده برقیر

موضوعمزه، علویت ویرمك املنــده بولندیغمزدن بالاختصار تعیین مبحثه کچیلور. شویله‌که:

(. . .) خاندان شرف اتســامندن وحمیت ملیه ایله مشتهر برسلسلهٔ نجابت نشان‌که برقاچ سنه ظرفنده تزلزله اوغرایوب محو اولمش . . . واك صکره اوهیئت اصیلانه‌نك نجم شــفقتی دینه‌جك (نوریه) مزده طالع ادبارینك الجا آتندن اوله‌رق، نوربصرك جریان ویازرت ایده‌میه‌جکی زوایای عالمك عــدم (!) دنیــلان ـ مظلم برکوشه‌ســنه دوشمش ا! مجرباتجه انسان، هراستدیکنه نائل اوله‌میور. بوده برجلــوهٔ طبیعت اولمایــدرکه (نوریه) ده عبرت ایله سلامت غیرت ایله سعادت کسبنی آرزو ایلیه‌رك ثبات‌ایله دخی، زمین عالیــاتده بر موقع دلکشا ایدنمکی استمامش؛ یاخود دیدهٔ خلقت بیچاره‌نك (فرات نهرنده) بیزارانه محو وتباه اولمسنی کورمك استمش!! . . . .

(مابعدی وار)

برق

جزء ١٠ | صاحب امتيازى : محمد رمزى | جلد ١

غزل

جلوهٔ قدسـيه‌در اقرارمز آيينمز
جايكير كوش جاندر نغمـهٔ تلقينمز

بارك الله واصل عرش اجابتدر مدام
دست بردار نياز بشقـه‌در آمينمز

كردشميناى احقردن بوزلمز نشئه‌سى
فيض اكسـير سعـادتدر تمكينمز

ايتميز ميدان تحقيق مهندسدن سؤال
موشكاف عشقدر سيابهٔ تخمينمز

عكس مرأت حقيقتدر نقوش كائنات
خوب وزشتى بر كورر هپ ديدهٔ حقبينمز

عهد اولده بزه موروثدر بیت الحزن
خاك محنت سنك غمدر پستر وبالیغز

خوان یغمای کرمدر اشرف بی امتنان
دائمـا باب قناعتدن چیقار تعییغز

اشرف

تقریباً اوچ بش یاشلرنده بولنان برصبیه‌نك سله‌سرپه مندر اوزرنده اویقویه یاتمسی اوزرینـه سویلنمش برقطعهٔ سنلیسدر :

قطعه

حدیجه، زادهٔ بهجت که نزد عاجزانه‌مده
سمادن نازل اولمش برملك شکلنده انساندر

سرلمش خوابه وارمش مندر اوزره نازنینانه
صانورسین (فیضینك) قلبنده یاتمش نور ایماندر

{معلم فیضی}

متورم

اونیفورمه‌سنك قولنه وقت بوقت نظر ایدیم ایدیده قلبی حسیات مغرورانه ایله مالی اولوردی. بری بیاض ودیکری صاری کمش شریدلرك لطیف برصورتده فس رنکی قدیفه‌نك یاننده پارلایشی مکتبده صرف ایتدیکی امکلری، دوقتورلرك (کوکسکز ضعیف! بوقدرچالشمیکز) یوللو نصیحتلرینه اهمیت ویرمیوبده فکرینك اولانجه قوتی درسلرینه حصر ایلدیکنی اخطار ایدردی. عاقبت نیجه شدید انتظارلرله بکلدیکی زمان سعادت کلمش ایدی. بر آیدن بری (دوقتورم) کلمه‌سی دوداقلرینی بختیارانه بر تبسمله تزیین ایدییوردی.

مادةً چکدیکی ضرورتلر محو اولمش، ابوینك ایتدکلری فداکارلقلر مکافات مستحقه‌لرینی بولمش ایدی.

لکن؛ کنج، کوزل، مستعد دوقتور بونلری اوقدر دوشونمیوردی. کندیسنه موعود بشقه بر سعادت، بشقه بر بختیارلق وارایدی.

سوکیلیسنك دست ازدواجنه نائلیت کندیسنك دوقتور اولمسیله مشروط ایدی. اشته شمدی دوقتور

اولدی . بر آز زمان صکره نائل مکافات اوله‌جغنده، امید یکانه‌سنك حصول بوله‌جغنده شبهه‌می وار ؟

*
* *

آلدیغی خبر جکراندوز شعلهٔ امید ایله پرتوافشان اولان کوزلرینی بر پردهٔ یأس آمیز ایله ستر ایتدی . قلبنی عظیم بر قسوت، مدهش براضطراب، استیلا ایتدی. معشوقه‌سنك بشقه بریسنی زوجلکه قبول ایده بیله‌جکنی اصلا تخیل ایتمین قوهٔ مفکره‌سنه بیوك بر پریشانی چوکدی.

بیتاب قالان وجودی اسکمله‌نك اوزرینه ییقلدی، آغلامق استدی ، آغلیه‌مدی، باغرمق استدی، بوغازینی طیقایان بر خنچقرق مانع اولدی .

کوزلرینی قپادی ؛ حیاتنی صرف ایتدیکی مساعی، شبابنك ساعات ماضیه‌سی، ماتمی برخیال صورتنده آسمانه صعود ایدییوردی .

حیاتدن وحشی برنفرت یورکنی قبارتدی .

*
* *

یتاغنده ایدی. نبضنی معاینه ایدییوردی. حیاتندن پك آز برزمان قالدیغندن کسب امنیت ایتمشیدی. کندیسنی اضطرابات حیاتیه‌دن خلاص ایده‌جك اولان موتی تقدیس ایدییوردی!

سما بلوطلرله مستور، قسوت فزا برحالده ایدی .

برقاچ دقیقه پنجره‌دن هوایی سیر ایلدی، یوزنده آثار رقت ظـاهر اولدی. وجـودنده قالان صوك یاشلر كر. پیكلرینك اوجنه قدر كلدی، كنج دوقتور نفسنه بیوك بر اجبار ایتـدی، یاشلر توقف ایتـدیلر، باشی یصدقلرك اوزرینـه دوشـدی، حزین بر تبسم رنكسز دوداقلرینی آچدی، روحی بر خنده صورتنده آسمانه پرواز ایلدی !...

***

بو اثناده بلوطلرك برقسمی آچلمشـیدی. ضیای شمس ارضه ماثلاً عكس ایدرك برسلم نورانی عرض ایدییوردی ! .

خالد ضیا

شرقی

نظیرك یوق افندم ! بك كوزلسین
كوزللردن كوزلسین، بی بدلسین
تجلی ایله ! كوكلم عشـقه كلسـین
كوزللردن كوزلسین، بی بدلسین

نیچون ایندك بو سفلی خاکدانه ؟
ملکسین ! اعتلا ایت آسمانه

. . . .

کوزللردن کوزلسین بی بدلسین

علی علوی

برعیاشك تسلیسی

برمضر نیتمی فاش ایدرم خوفیله
زاهد سفسطه کو ایلیه‌مز نوش شراب
حمدلله بنم کیزلیه‌جك فکرم یوق
سو یلیك! بن نه ایچون ایچمیه‌یم بادهٔ ناب

علی علوی

غزل

کعبهٔ حسنك دلارامم نه‌دن پنهاندر
فرقتکله بیت معمور دلم ویراندر

اولدی طوفانبار عشق باعث علای قدرمه
تاب انظار ملائکدن بصر حیراندر

چشم خواب آلودكك یادیله بیخواب اولدی دل
باق خیال کلرخکله کوزلرم کریاندر

نور رحمانی سرشك جذبه‌لر الهام ایدر
ایلمش الحاف لمعه‌ك آه دل سوزاندر

مصدر الحان حزن اولمش لسانك ای بسیم
بادیٔ فریاد ونوحه‌ك دائما هجراندر

بسیم

جناب معلمك شرارده مندرج برغزلنه

نظیره

دل هیچ لطفه اولمدی نائل غریبدر
رحم ایله ای فرشته خصائل غریبدر

سودا کز ایتدی فکرمی سیار آسمان
یوق جذب ودفعدن اکا حائل غریبدر

طبع دکلی مستعد الاشتعال باق ؟
اولدم شرار عشق ایله شاعل غریبدر
برفیض لایزال ایله عشقم شرر فشان
اولمز دوام هجر ایله آفل غریبدر
همراه کاروان محبت اولوب کوکل
اهوال غمدن اولمدی هائل غریبدر
وحدت کزین عالم عزلت ایکن یسیم
اکدار دهرك اولمسی صائل غریبدر

بسیم

استغراق

قدرت آلهیه ـ شاعر جذبه‌دار

توحید

برطبیب قدرت وصنعت ذوالجلالی برلوحهٔ اعجازنماده ممتزج اوله‌رق کورر : اولوحه وجود بشردر.

برهیئت شناس قدرت پروردکاری واسع برلوحهٔ کبود رنکه مستغرق اوله‌رق رؤیت ایلر : اولوحه سمادر.

بر حكمت استيناس قدرت معبودى كائناته منتشر اولان اجسامك امتزاجنده قواء وحركاتنده مطالعه ايلر .

بر كيمياكر قوت رحمانيه‌يى اجسامى تركيب ايدن عنا‌صرك لوحهٔ امتزاجنده مجتمع بولور .

برمهندس معرفت سبحانيه‌يه انتظـام اشكال عوالمده تصادف ايلر . . . . .

بررسام مهارت صانعه‌يى الوان تصاوير جهانده كورر: معترف عجز اولور .

بر شـاعرده جمال الهينك انعكاسنى طبيعتـك چهرهٔ بيمثالنده مشاهده ايدر : مفتون حسن اولور .

جناب خلاق عالمك قدرت وقوت ربانيه‌سى هرنه‌طرفه باقلسه چهره بروز كمال اوليور . بركره جهانه عطف نظر ايده‌لم : كوكده‌كى كونشله قمرك عظمتى، زير پايمزده‌كى ترابك هيئتى، دريالرك جسـامتى، الحاصل بارقهٔ قدرتك عظمتى بزى سجده‌بر تعظيم اولمقلغـه دعوت ايدييور . قـدرتك بيوكلكى، اقتدار بشرك كوچوكلكى آكلاشيليور ده انسان بشر :

الله كه موجـد جهاندر
هردرلو نقابدن عيـاندر   دييور .

انسان فیض انفلاقك اقشامه تحولنی، شعشعه‌لی طلو-
عك، حزین غروبه تبدلنی، تبدل مواسمی، تبدل احکامی،
تحول زمانی، انقلاب دورانی کوزینك اوکنه آلوب جهانه
حکم ایدن، جهانی بازیچهٔ اراداتی ایلیان قوهٔ مؤثره‌یی
برکره پیش نظر تفکره آلیورده:

بولمز او تجلیات غایت
اعداد نصل بولور نهایت

بیتیله تسلی بولیور.

انسان نصل اولورده معترف عجز اولمز؟ میلیونلرجه
بیوك برهیئتی کوزدینلن بر بدیعه‌ده انعکاس ایتدیرن قدرت
دوشونلسون، معینده جهاندن واسع کورینان مغزك آثار
تحفظیه‌سی تأمل اولنسون. یومروق قدر جسامتده برقلبك
وظائف مهمه‌سی میزان تدقیقه اورلسون؛

قلب بشرده بیله داعیهٔ تفوق وار ایکن بزی، جهانی
یرادان او خلاقده عظمت قادرانه بولنمسونمی؟

توحیدی سور او خالق الروح
بردر بر او بی نیاز سبوح

یوق شرکه اگرچه اعتباری
توحیدده یوقدر افتقاری

وجود بارى‌يى تخـيل ايتمك ايچون بر ذهـنه عوالم سائره ايله جهان برلكده صيغديريله‌بيلور ايسـه بلكه كو- چوجك برانموزج عظمتى كوريله‌بيلير .

الله نصل تعريف ايديلور ؟ سكوت ! ! . . . . ايشته بوسؤال عقللره آقترسانانه برسؤالدر . برنامتناهينك نهايتنى بوله‌جغم ديه سكيردن برفكر بالاپرواز مطلقـا بيهوده يره زحمت چكمش اوله‌جقدر .

الله كيمـدر ؟ خالق عوالم ! ... خامه‌م بوسـطرلرى يازاركن لسانم :

تعريفـنه كيتامـكـدر اولى
تعريفـه كاـيرمى هيچ مولى

الله ندر ديجـه غافل
الله ديوب خموش اولور دل

عاقـل بيليـوركه وار بر الله
ماهيـتى آكلاشلـيور آه !

اولمزمى خرد كداز امت
پيغمبرى لال ايدن حقيقت ؟!

بیتلرینی اوقوردی. قدرت آلهیه ایله اشـتغال ایدن فکرم بردنبره خاموش اولدی.

* * *

شاعر جذبه‌دار کیم؟ عظمت الهـیه‌یی کوروبده او شوق جاویدك ویردیکی حسیات مهیجه‌یی ضبط ایده‌میه‌رك تحریر توحیده موفق اولان شاعر! . . . ایشته او شاعر فکراً تعالی، قلباً تعالی ایتدیکی وقت

اولسه‌مده محیطی آسمانك
البتـه محاطی‌یم خدانك!

بیتنی کمال عجز ایله اعتراف ایدییور.

شاعر نه‌در؟ تجلیـات عوالمی کسوهٔ زرین ایچـنده کوسترن مخلوق! شاعر نه‌در؟ انقـلابات حسن افزونی کمال شطارتله تصویر ایدن مخلوق!

(مابعدی وار)

احمد راسم

غزل

١

« يار هرسودن هويدادر شب مهتابده »
نور مولا آشكارا در شب مهتابده

٢

كسب فيض انتباه ايلر كوكلر دمبدم
ديده‌لر مست تماشادر شب مهتابده

٣

جذبه‌داران جنون عشقه قارشى برق اوورر
ماه انور وجه ليلادر شب مهتابده

٤

چهرهٔ اعجاز كويا رونماى شوقدر
هپ مناظر حيرت افزادر شب مهتابده

٥

پرتو حقله منوردر سراپا هاله‌سى
. . . .

٦

نور انجمله شعاع ماه كويا جنك ايدر
آسمان ميدان هيجادر شب مهتابده

٧

برك كلــده انعكاس نور مهــله ژاله‌لر
غبطه فرمای ثریادر شب مهتــابده

٨

هر كوكل لبريز شادى هر زبان غم بيان
تارك حيف و دريغــادر شب مهتابده

٩

غرق انوار جمال اللهدر موســاى دل
منظرم طور تجــلادر شب مهتــابدر

١٠

عالمك وقف حجاب ايلر قمر طلعتلرين
طلعــتك كيم عالم آرادر شب مهتــابده

١١

بويله مهتابانه سير ايتدكجه اوج باغى سن
باغ رشك اوج اعــلادر شب مهتابده

١٢

ســايهٔ وجه منيركده خيــال وخاطرم
ظلمت غمــدن مبرادر شب مهتــايده

محمد توفيق

بر مكتوب

وفاشعاران حضراتى !

ارسـالنه عنايت بيورديغكز ٢٤ رجب سـنه ٣٠٢ تاريخلى تحريرات مشتركهٔ عليه‌كز شرفبخشاى دست احترام اولمشدر. فرداً فرداً محبت مخصوصه‌لرينى قزانمش اولمقله مفتخر بولنـديغم افئدهٔ تابناككزك حق عاجزانه‌مده بويله متحداً ودفعةً نشر انوار توجهات ايلسندن ناشى فسحت آباد وجدانمده مواج اولان پرتو شادمانى‌يى تصوير حقيقةً اك پارلاق قلملرك بيله اقتدارى فوقنده‌در.

تقديم جوابنامه‌ده وقوعه كلان تأخرك ايسه، هيئت مجتمعهٔ مجله‌كزه دخالت شرفنه نائل اولمقلغم ايچون مقتضى اولان اسـبابه ايديلان تشبثاتك توليد ايلديكى مشاغلدن ايلرى كلمش اولديغنى بيـان ايله على الانفراد دعاى دوام عمر وعافيتكزى تذكار وتلاوت ايدر وبعدازين دخى ابراز مأثر وفاكارى‌يه بذل همـتله قرير العين بيورلمقلغمى نياز ورجايه ابتدار ايلرم باقى لطف واراده افنديلرمكدر.

عبد الله انور

غزل

صاچاسون پرتو شادی یوزندن شیوه‌کارم کول!
جوانم، شوق جانم، دلستانم، کلعذارم کول!

تبسم ایتمه‌کی آرزو ایدرسه چوقیدر کوکلم؟
پریشانم! مروت ایله عفو ایت اجتسارم کول!

صفای ابتسامك دفع ایدر دلدن ملالی آه
بو احسانی سزا کور بنده‌که ای داشکارم کول!

روا می زار زار اولسون زوالی عاشقك بویله؟
عنایت قیل، صفاسورسون، آچاسون قاب زارم کول!

ویرسه بر بشقه رونق روی پرتو باریکه کولمك!
رجامی کل قبول ایله نکارم. شانلی یارم کول!

علی کمال

٧ نجی جزؤده‌کی نطقدن مابعد

باقیکز ! زواللی فانی ! اوده بزم کبی مدار فیض اخلاف اوله‌جق برایکی پارچـه اثر براقه‌جغنه مآثر اسـلاف ایله اویالنمش گیتمش ! . . .

یازق که : مآثر و مفخرتك قزانانلره عائد بر شرف و مزیت اولدیغنی آکلایه‌جق قدر فکردن برهنه ایمش ! زیرا : شو کتبخانه طولوسی آثار ایچنده متوفانك نامنی پایدار ایده‌جك هیچ براثره مصادف اوله‌میورم ! . . .

بیچاره فانی ! آثار موجوده‌سنك بویله آیادئ حرص و طمعکزه کچدیکنی مزاردن باشـنی قالدیروب کوره‌جك اولسـه بونلره مالك اولدیغنه دکل؛ شو صحابت تمغالرینی بیهوده اوردیغنه‌ده پشیمان اولوردی !

واقعا منادینك تشویقی کبی شو (بیرو) ایله اوزرنده‌کی آیینه‌ده یك اهون کیده‌یور .

لکن : ایچیکزده پاره‌سیله طولابه کیره‌جك قدر ساده‌دل کوره‌مدیکم ایچون بویله املا قیدنده بولندیرمقدن بشقه ایشه یرامیان برشیئه نظر رغبت مأمول ایتمم ! عقللی قرداشلرم! صندق، سیزکزدن زیاده کیسه‌کزی املایه چالیشکزکه دنیاده

هراشيا اوكا رونمادر . شو آينه كرچه اوضاع ظاهره‌سنى رؤيتله مباهى اولان حماقتپرورانك ايشنه يرار !

لكن : احوال باطنه‌يى ارائه‌يه مقتدر اوله‌مديغيچون ارباب حقيقت البته آندنده اسقاط نظر رغبت ايلر . احوال باطنه‌نك مرآتى اقوال ومعاملاتدر . حقايق بينان ماهيت افرادى او واسطه ايله سير وتماشا ايلرلر .

اهل عرفان ايسه حالنه نكه انداز دقت اولنجه مقدا- رينى درحال فهم وايقان ايلر .

بوحالده آينه‌نك لزوم واهميتى يالكز زينت پرستان وياخود خودنمايانه منحصر قالوركه اونلرده ذاتاً توجيه خطايمزه شايان اوله‌ميان برطاقم بلاهت‌فروشان زماندر!..

شو آصمه ساعته بوقدر ميلان ندن ايجاب ايده‌يور بيله‌مم ! ؟ واقعا موقعنده زيب وآرايش ارائه ايده‌جك‌قدر مزيتى؛ صالت اوقدرده دكل؛ كذران عمريله مشغول اولنلره اوان كذشته‌نك دقيقه وثانيه‌سيله مقدارينى خبر ويرمك كبى برهمتيده واردر .

شو قدركه : چرخ كردوندن زنجير ارتباطى كسان دقيقه دانان حقيقت هر برساعتده‌كى اوريشنى طاس سر- حياتى ايچون برمشت حقارت عد ايده‌جكندن بونك نه

منظره‌سیله کوزینی، ونه‌ده صدا وحرکتیله کوکلنی خشنود ایده‌بیلور!

«یار مشفقدر چالار ساعت بنی آکاه ایدر»
«عمرمك هرساعتی کچدکجه برکز آه ایدر»

نشیده‌سنك قائلی بولنان قدسی مکان ضیا پاشا کبی عمر یکدوروزه‌سنك قیمتنی بیلان وحقیله مستفید اولدیغی حالده نه سرعت کذرانه حیف واسف ایدوب طوران ارباب حقایق ایچون کرچه ساعت بریار مشفق عد اولنه بیلور.

اکر سزده بویله جماداتك، اشیانك احوالندن بیله استنباط حکمت، استخراج حقیقت ایدر ارباب معرفتدن ایسه‌کز اشتراکزه مساغ اولنه‌بیلور ! ! !

هله ایشکذار آدملر ایچون ساعته هیچده لزوم کورلمز. چونکه: اونلر اون ایکی ساعتدن عبارت اولان اینجه برزمانی ایش ایچنده بردقیقه کبی کذران ایتمش بولورلر. لکن سزك کبی بویله بوش یرلرده بیهوده‌یره وقت کچورن ارباب عطالت اویله قیصه برزمانی غایت اوزون مدتلرله وهمده جان صیقنتیسی، کوکل عذابی کبی برطاقم محنتلرله کچوره‌جکلرندن احتمالکه زمانك مقدار کذرانی آکلامق ایچون ساعته لزوم کورنسون!

مأمولدرکه ایچیکزده شـومالدرك بعضـیلرینی و بلکه هپسی قپاتمق‌کبی فساد اخلاق شائبه‌سنده‌بولنانلرده واردر؟ لکن یتیمك کوملکنی چارپمق‌قبیلندن اولان بویله‌بر آلچقلغی ارتکاب، ایدنلره اك عادل حاکم؛ پریشانی! واك محق منقم؛ فلاکتدر. بونلرك حکم واجرا ایده‌جکی مجـازاتك نوع ودرجه‌سنی آکلارسیکز صانیرم؟!

عقللی دوستلرم! سزه صوك سویلیه‌جکم اوچ سوز واردر. هم قیمتلی همـده بدلدن عاری اولدیغیچـون اخذ وقبولده تردد کزی مأمول ایتمم.

سعادت ایسترسه‌کز چالیشکز! مطلوب ثروت ایسـه اقـدام ایدك! راحت آرزو اولنه‌یورسـه تحمل ایلیك! زیرا: مساعینك قوهٔ غالبه‌سنه، اقدامك قدرت خارقه‌سنه، تحملك متانت فوق الغایه‌سـنه دنیاده هیچ برشی مقاومت ایده‌مازن. سعـادت حالك اساسی ایسـه بواوچ حکمرانك احکام متغلبه‌سنه تبعیتدن هیچ برزمان قورتیله‌مز.

٣ شوال سنه ٣٠١ ابن السعدا

صفوت

عرض حال

١

بیلمم‌که نه‌در مرامك ای دل !
شب تا بسحر فغـان ایدرسك
عشقیله آنك یاشار کیدرسك
اولدك ینـه بر جوانه مائل !

٢

سیرایت ! نه‌کوزل یراتمش الله !
جسمـنده صفا تمکن ایتمش !
عشقیله جهان تحسن ایتمش !
یاندم بو ملك جمـاله بالله !

٣

کوردکجه سنی، دیسه‌مده جائز !
حسنك ایدییور وجودی تهزیز !
وجهك نه‌کوزل نه بهجت انکیز !
توصیفـده آنی خامه عاجز !

٤

بر يان باقيشـك آكل جمالم !
هر كوكلى ايدر اسير سودا !
اول طاتلى تبسمك سراپا !
محو ايلدى طاقت و مجالم

٥

سودم سنى اى مه جفا كار؛
آغوشمه كل! توقف ايتمه؛
كل عاشقكم، اوزاغه كيتمه !
مسعود اوله‌يم نه‌وار؟ دلدار!...

٦

آرامم آلير فراق وصلك
راحت نه‌كزر زواللى دلده
بو نلرده نه‌در؟ جفا دكلده!
رحم ايت يتر!... افتراق وصلك

٧

سنسز بوله‌مز صفايى كوكلم.
قصدم بوكه اى مجسم نور!
ربم بنى سندن ايتمسون دور!
سنسز چكيور جفايى كوكلم.

٨

ای قلب حزین ناله خواهم ؛
دردك چکیلیر بلا دکلدر،
عالمده بواعتلا دکلدر،
آتشمی؟ نه‌در..؟ فغان و آهم .

علی کمالی

شرقی

حال زاری کیملره شرح ایلیم
سودیکم سنسز جهانی نیلیم
برسوز اکلار یوقکه دردم سویلیم

نقرات

سودیکم سنسز جهانی نیلیم

ترك ایدوب کیتدك بنی ای مهلقا
ایتمدك فریادمه رحم و وفا
حسرتکله آغلارم صبح و مسا

نقرات
سودیکم سنسز جهانی نیلیم
فاطمه نزیمه

فرات نهرنده برقیز

— مابعد —

نوریه اون اوچ یاشلرنده یتیم قالوب بش سنه قدر بر مربینك النده بیومش . دها طوغریسی مربیسی سفالت ایدی . سفالت خوش بر حالدر . سفالتك تربیه کردەسی اولان بیچارەکان خادم انسانیت اولور ! . . .

فقط نوریه مجاهدین غزا کبی ابوینك ساحهٔ تجلی‌یه دوشملرندن فوق الحد متأثر بولنیوردی . هله بر کون حسیات مادرانەسنه مغلوب اولان نوریەنك کوزلری یشا . یەرق لسان حزندن شو بر قاچ سوزلر دوکلمکده ایدی . «ای کریم ذو الجلال ! جمعیت بشریه اعدادنده بر صنف خلق کوریلورکه زیادەسیله جالب مرحمتدرلر او بیچارەلرده «یتیملر» اطلاق اولنور الوهیت ربانیەکده معلوم دکلیدرکه

يوكون بنده او يتيملر افرادندن برى بولنيـورم ! قدرت آلهيه‌نك حقمده بر احسـان لطفى مفقودمى قاله‌جقدر ؟ اشته بن تأمين سعادتمى كافل اوله‌بيله‌جك بر تدبيره مراجعت ايده‌بيلمك قدرتنى حائز بولنيورم دكل، حامل اولديغم آثار مكدره‌يى بيله بر مدت تسكينه موفق اوله‌ميورم ! ! .

نوريه بووجهله تفرعاتنه نهايت ويررك حزنه زياده‌سيله مستعد بر كوشه‌يه چكيله‌رك خيال حسرتكشانه‌سيله كورشمكه باشلار .

٤

روزكاركه اكثر ترويج مرام ايلر، حقيقةً انسـان بر شيئدن انكسار انجه خيلى مدهش ومنحوس خياللرك اشغالات مشدده‌سنه مغلوب اولور ! . . .

عمر انسانيده آرانيله‌جق بر جهت وار ايسـه اوده ذهنى دائما شائبه الدن برى بولنديرمغه چالشمقدر .

مثبت بر حقيقتدركه رفاه آميز بر صورتده يشـامغى آرزو ايليانلر داء المراق كبى وهملرى دماغلرندن اخراجه سعى ايلليدرلر زيرا، دماغ تأثيرات واهمه ايله ازيلير ايسه بو دارفناده كچه‌جك كونلردن استفاده ايده‌بيلسى شـويله طورسون، معده‌يه كيره‌جك هر اطعمه‌دن برفساد ، نظره

مصادف اوله‌جق هر اشیانك براقه‌جغی تأثیری بیله دفعه قادر اوله‌مز ! . . .

اشته نوریه انفعالاتك ایلری بردرجه‌سنه واردیغندن هرنه‌یه تشبث ایتمش ایسه مقصدندن بر ثمره انتاجنه نائل اوله‌مدی .

بو مأیوستندن عبرت آلان اوقدسی دیده‌لری ایسه برآن اولسون عرض بكا ایتمكدن كیرو طورمیوردی . صانكه آیت انجیلدن شوسر : « بو قسوتسرای عالمده اغلایه‌جقلره نه‌سعادتكه بركون اریكهٔ سماوات انلره كشاده بولنه‌جقدر » كندیسنه الهام وتبشیر اولمش كبی بهجت آرای قلوب اولان اوكوزلر صباحك طبیعی شبنملری قدر لطیف و معنیدار قطره‌لر صاچیوردی .

هیهات! هیهات كه اوباشلر بیچاره‌نك اضاعهٔ وجودینه خدمت ایلیوردی چونكه سیماسی آجینه‌جق بر وضعیت آلمش وهئیت مجموعه‌سی ایسه شعاع معرفندن مهجوراوله‌رق كثیف بر سایه‌ده بیویان چیچكلر قدر كسب اصفرار ایتمشیدی . [مابعدی وار]

محمد رمزی

مزارستان

استاد محترم شاعر مجردم اديب والاهمم سعادتلو اكرم بك افندى حضرتلرينك بر غزل حكيمانه‌لرينى تخمسيدر .

١

خيال وحسه فيض افزاى صفوتدر مزارستان
دل حساسه هيجانساز رقتدر مزارستان
باقك ! حقيله شايان زيارتدر مزارستان
« حكم بينانه بو ديوان عبرتدر مزارستان »
« بيوك برمكتب عرفان وحكمتدر مزارستان »

٢

بولور صورت صانيرسين اضطراب محشراموات
عدم كويا ايدر پيشنده انسانك وجود اثبات
لسان روحى ايلر بر مهابت بغتةً اسكات
« ايدر پر سمع جانى كفتكوى هادم اللذات »
« نه‌مدهش مخزن صمت وسكونتدر مزارستان »

٣

اولور نور هـدايت منجـلى طور تجـلى وار
كلـير بر سس درينـدنكه شبيه بانك ياقهـار
كهى توحيده باشلار متحد بر صوت ايله اشجار
« اولور لبريز فكر و ذكر حقله خاطر زوار »
« علائقدن مبرا دار و حـدتدر مزارستـان »

٤

كزندكچه خـدايى فكر ايله اطراف مقبرده
چكر آلام جسمـانى‌يه روحانى صفـا پرده
اثر قالمز ملالتـدن دل آلام پرورده
« فراغ خاطرى بوشدر تحرى بشقه يرلرده »
« كيدرسه‌ك ايشته‌باق جاى‌سلامتدر مزارستان »

٥

آلوب اطراف قلبى بر طـاقم آلايش واهى
همان ياد ايتمز اولدق شـدت غفلتـله اللهى
خيال و فكرمز اولرتبه اولدى وقف كمراهى
« كيدوب بزدن برين ترك ايتمدكجه بيلمز كاهى »
« نصل هنكامـهٔ روز قيـامتدر مزارستـان »

٦

بو محنتکهده قالسون بیك‌سنه فرض ایله بر آدم
یشــارمی حشره‌دك اولمزمی آخر تارك عالم !
شو بیتی پك مکمل ســویلشدر شــاعر اعظم :
« طریق زندکانی چوقسه‌ده فانیلره اکــرم »
« یولنده هر کسك حد و نهایتدر مزارستان »

محمد توفیق

غزل

١

چالدك دل مغروری، چال عود یکی غالبسین !
آرامــه محــل وارمی، آرامی ســالبسین .

٢

شــامیمی، صبــاحیمی بیلمم نه بلاســین اه !
شــام و سحر آه ایلر عشــقکله عبــاد الله

٣

سودا اولیور رقصان ای یوسف خوش الحان !
لایقــدر اکــر اولسه یوسفــده سکا حیران

٤

کوز نوری کبی محبوبسین، نور عیون آرا !
سن کیتمه‌که سنسز بز اعما قالیرز زیرا

٥

هر نظرهٔ مستانه‌ك پارلاتمه‌ده بر نشوه
کوسترمه‌ده هر وضعك عشاقکه بر عشوه

٦

یوسف ! بزی آغلاتما، مغرور جمال اولما
لطف ایله زلیخایه محروم کمال اولما.

نابی زاده
ناظم

مشاهیر میخواران

ساغر بدستیٔ صفانك تاریخی انسانی سرخوش ایدن مشروباتك تاریخ کشفندن ابتدا ایدر صحائف تواریخه بر نظر تدقیق فیرلاتسه‌ق مشاهیر بشر ایچنده ایچه می نوش کوریلور.

مشهور اسكندر يونانی‌يه جمعيت ميخورانك رئيس اولی دينسه سزادر. بو جهانكير (قلانوسدن) عودتنده باشنه اركان دولت و امرای سلطنتی جلب ايدوب هركيم چوق ايچرسه تلطيف ايده‌جكنی وعد ايدر.

ايچلرندن يالكز (پروماكوس) نامنده بر ذات ١٣ ليتره شراب نوش ايلر لكن اوچ كون كچر كچمز اوقدر سرخوشلغك خماری دينلكه لايق اولان اجل سرنمای ظهور اولور.

اسكندرك جمعيت نوشانوشنی تشكيل ايدن قرق قدر عياشين برر برر عدم آباده چكيلديلر!!!...

نهايت اسكندر دخی می يولنده تسليم جان ايلر!!..

اسكی اسپارته‌ليلر طوتدقلری اسرايی سرخوش ايدوب كنج اسپارته‌ليلرك اوكندن كچوررلر وبو وجهله اوكنجلره بر درس عبرت ويررلردی.

شاعر مشهور (هومر) دخی می پرست ايدی. شرق ايمپراطورلرندن (زه‌نون) دخی عياشين مشهوره‌دن اولوب زوجه‌سی ايمپراطوريچه (آرايان) مشاراليه كيف

اولدیغی وقت عونه‌سنی بر یره طوپلیه‌رق (زه‌نونی) بر تابوتك (!) ایچنه قویدیرر و تابوتی ایودن ایویه پرچینلتدکدن صکره مزاره دفن ایتدیرر.

بزم سرخوشلرك (!!) الك برنجیسنه (بکری مصطفی) دنیلیور مرقومك بعض لطائف احوالی سویلنمکده ایسه‌ده جمله‌سی بر اساسه مستند اولمدیغندن اینانمامقده کندمزی معذور کوریرز.

احمد راسم

———-ooooo-ooooo———

بروق

جزؤ ۱۱ | صاحب امتيازى: محمد رمزى جلد ۱

غزل

معنوى آدم اولان رسم مستعادن كچر
فرق ماهيت ايدوب تسبيح اسمادن كچر

مسلكنده دورهٔ عرشيه‌سن تكميل ايدن
مايهٔ تركيبدن رنك هيولادن كچر

شاهد مقصودى رأى العين رؤيت ايليان
خلع نعلين ايتمدن طور تجلادن كچر

سجدهٔ اهل حقيقت قبلهٔ معنى‌يه در
عارفان تقليد محراب و مصلادن كچر

دركه شاه نجفده بندهٔ ناچيز اولان
(اشرفا) آلايش اقبال دنيادن كچر

«اشرف»

برعاشقك سوديكندن آيرلمسی

—

الوداع ای نور چشم عاشقان
الوداع ای منبع ذوق جنان

كوكلمه سندك مدار تسليت
سن ويردك فكره نور مسعدت

قلبمی فرض ايلسه‌ك بر آسمان
مهر ايدك سن اول سمایه بی‌كمان

شمدی اولدك مائل سمت افول
شامه قلب اولدی صباح كچ حصول

پرده‌دار ايتدی صفای خاطری
فرقتك ليل غموم حاضری

چشمه كلدكجه اول شيرين خيال
آه كيم بر آهه اولمز احتمال

طرز وطورك عشوهٔ دلپرورك
ابتسام نشوهٔ نازكترك

یاده کلدکجه ایدر محزون بنی
قابل اولمز حالبوکه نسیان سنی

یعنی اولدقجه دوامی فرقتك
اکسك اولمز درد وحزنی حسرتك

آه بیلسه‌م سنده آه ایلرمیسك
نامی برکره‌جك سویلرمیسك

مطلبم رنکینسه‌ده بربوش خیال
حیف امیدم محال اندر محال

متخللی زاده
طاهر

برق

بالاده‌کی منظومه طاهر بك افندی برادرمزك برعاشقك سودیکندن آیرلمسی اوزرینه سویلمش وهنوز طبع اولنمیوب دردست تبییض بولنان برتیاتروسنده مندرج بولنمش اولان برمنظومهٔ دلپسندانه‌در .

بوكره شهرمزى تشريف بيوران مدللولى محمدنجيب بك افنديىنك (خزان) عنوانلى بر مقالهٔ عبرتمالريدر .

— خزان —

خزان، مادر حزندر . قلوب بشرده دائما حسيات محزونانه توليد ايدر .

خزان، فنـاى عالمده بر نمونه‌در بتون آثارى فنـايه دلالت ايدر .

خزان، برمتورمك مثال‌حزينيدر كورندكچه كوزلرى كريهٔ تأثرله طولار .

خزان، بر مظلومك تجسم ايتمش آه آتشنـا كيدركه طوقنديغى هرشيئى يقار .

خزان؛ برساحهٔ عبرتدركه برفرد غافل بيله تماشاسندن مظهر انتباه اوله‌بيلور .

خزان، حاصلى بر صحيفهٔ حكمتدركه بر فرد كامل هر شيدە فنايه اولان ميلك صور حقيقيه‌سندن بر نبذه كوره. بيلور : ســوينور، مكدر اولور، كولر، آغلار بيهوش اولور، تترر، نهايت وجودى ساحل خاك فنايه آتلمش بر بالغه بكزر .

خزان، بر دهر انقلابدر . هر شیده بر تبدل و هر تبدلده بر حزن بر مظلومیت کوسترر کورن محزونانه ملاحظه‌یه طالار شو صورتله حسبحاله باشلار :

هانی ایکی، اوچ ای اولکی لطافت نره‌یه کیتدی؟ شو چایرلر، شواووالر، ندن بر اولو بکزینه دوندی؟ عروسلر کبی مزین و مجهز شو اغاجلر شمدی نیچون عریان نعشلره بکزه‌دی ؟

خاك فنای مذلتده محو ونابود اوله‌جقلرینی بیلدکلری حالده شو صرارمش یاپراقلر دوکلمکه ندن شتاب ایدییور قوشلرده‌کی شوق و شطارن نه اولدی؛ ندن اونغمات دلنوازانه‌لری ایشیدلمیور ؟

قالیچهٔ زمردین ایله دوشنمش ایکن او مفتون سفاهت او مغلوب صفا وظرافت اولان انسانلرك ازدحامندن بر قدم خالی یری بولنه‌میان شو صحراده بشردن شمدی نه ایچون بروجود کورلمیور؟ » دیدکدن صکره توقف ایدر سؤاللرینه جواب بکلر، ویرلمز نهایت دوشنور ؛ دوشنور : « زمان خریفدر خریف بر آینهٔ قسوتما بر اشارتنامهٔ انقلاب و فنادر اشیاده کوریلان تحولات هپ انك اثر دخلیدر . خزان، طراوتك اولومی و لطافتك

بر زمان ماتمیدر » دیر دها سویلکی آرزوایدر حیفاکه تأثیر حزن ورقتله لرزان اولان اللری ادارهٔ قلمدن عاجز اولور.

محمد نجیب

آغلارم !

صحرا نشین اولسه‌م :

طلوعك، حزین برغروبك تماشاسی بنی متأثر ایدر: آغلارم! منور برکیجه‌ده کرهٔ سیمینی، سمانك ارضه قارشو بر خـندهٔ استهزاسی اولان ییلدیزلری سیر ایدرم، نظرم اعماق غیرمتناهیه‌ده متحسرانه طولاشیر: آغلارم!

ظلامك حکمفرما اولدیغی برشب دیجورده موجودا تك هیئت مدهشه‌سی نظرمی جلب ایدر، قلبم حسیات وخیمه ایله مالی اولور: آغلارم!

چمنزارده مصادف نظرم اولان برچیچك. سـامعه‌می الحان حزن آوریله تهزیز ایدن بر بلبل، خفیف آهنکلرله چاغلیان بر شـلاله، درهٔنك کنارنده حزین حزین قوال چالان برراعی متحرك آلامم اولور: آغلارم!

*
* *

شهرنشين اولسەم:
تاب سفالتك حال دوتائی‌يه القا ايلديکی براختيار،
برکاشانهٔ عالينك پنجره‌لرينی تعداد ايله امرار وقت ايدن
ملجأسز برچوجق، تبسم معصومانه‌سی بوسهٔ شهوته فدا
اوله‌جق حاميسز برقيز مصادف نظرم اولور: آغلارم.
قوهٔ معنويه‌سی محو اولمش بر ميخوار، سائقهٔ مذلت
و فلاکتله اختيار جنايت ايتمش بر سفيل رقت قلبمی؛
بدبختلرك کوز ياشلريله، آه انينلريله وجوده کلن اسباب
آلايش وحشم نفرت قلبمی موجب اولور: آغلارم!

* * *

حياتك کذرانندن متحاشی، زمانك امتدادندن متأذی،
حياته منهمك، مسماته متهالکم؛ شوتردد وخيمی دوشونير:
آغلارم!
اضطرابمدن مضطرب، کوز ياشلرمدن متألم؛ جنتمی
مطالعه ايدرم، اضطرابم آرتار؛ نورسز، قوتسز کوزلرمدن
سيلان ايدن کوز ياشلرينی ملاحظه ايدرم: آغلارم دائما
آغلارم!!..

خالد ضيا

استاد سخنوران معلم ناجی افندی حضرتلرینك برغزل مشهورلرینی تخمیسدر :

١

روز ماتم می بوکون بیلمم ندن هر یر حزین
هر جهت محزون، مکدر، هر طرف مغبر، حزین
انفلاق ایتمش کبی صبح صفاپرور حزین:
«محتجب خورشید مغرب ماتمی خاور حزین»
«سوبسو کریان سحاب آفاق سرتاسر حزین»

٢

ایتمه اخذ ثاره بك تأثیر حدتله قیام
منتقم قاتلمی بولسون استراحت، انتظام؟!
انتقامی شویله تصویر ایتدی برصاحب کلام:
«باق نه مدهش لوحه تشکیل ایلشدر انتقام»
«غرق خون مقتول، قاتل مضطرب، خنجر حزین»

٣

آکلاشلدی! ... دهر جمعیت برانداز او یله پك
ایستمزمش مجالس رندانه تشکیل ایلمك!
ساقیا تنظیمنه بیهوده ویرمشسك امك

« بزم نوشانوشی ماتمکاهه دوندومش فلك »
« میکشان مدهوش، نی خاموش، رامشکر حزین »

٤

یاد اولنسون اول زمان کیم نشوهٔ اقبال ایله
غره مست شوق ایدم دائم فراغ بال ایله
شمدی یأس وقسوتم اکسلیور برحال ایله
« آرتیور ایچدکجه حزنم فکر استقبال ایله »
« نشوه‌سز میخانه، ساقی بی‌صفا، ساغر حزین »

٥

دونمیور بر درلو کوکلم فکر استبعاددن
کیتمك اوزره کلدیکم شوقصر غم بنیاددن
کیتمیور بر دم خیالك خاطر ناشاددن
« بن کیدیدم کاشکی اول شو حزن آباددن »
« آه سن کیتدك کلیر سنسز بکا هر یر حزین »

٦

سیر ایدوب پژمرده اولمش کلستان حالنی
دود بحران ایچره فکر ایتدکجه استقبالنی
سلب ایدر هردم غم وقسوت فراغ بالنی

« دور ادبارك كورك مسعود بی اقبالنی »
« ابتلا خامه‌م حزين كوكلم حزين اندر حزين! »

محمد توفيق

دوقتور ح. خ. بك افنديڭ بر مقالهٔ عاليلريدر.

سامعهٔ الوانمون

فرانسزجه (آنسه‌فال) نام رسالهٔ موقوته‌فنيه‌دن مترجمدر:

بعض ذواتك آذانڭه بر صدا كلديكى وقت كندولرنده احتساس سمعى ايله برابر بر احتساس لونى حاصل اولمقدن عبارت بولنان نيم فيسيولوژيقى و نيم مرضى بر علامت حياتيه‌دن بر قاچ سنه‌لردنبرو خصوصيله المانيا ايله ايتالياده اشتغال اولنمقده‌در.

بو علامت غريبه‌يه فرانسزلر (audition colorée) و انكليزلر (colour hearing) نامنى ويرمشلردر — «كه بز دخى سامعهٔ الوانمون عنوانيله لسانمزه نقلنى مناسب كوردك» معلم (لوسانا) دها ١٨٦٥ سنه‌سنده مقدما (قابالى‌يه) طرفندن مشاهده اولنوب (ورغا) طرفندن

حکایه اولنان بر خسته ذکر ایتمکده ایدی‌که مرقومده (a) حرف صوتی حس ایتمك دائما سیاه رنك حسیله مترافق بولنوب و (i) قرمزی و (o) بیاض و (e) سنجابی الوانی احتساساتنی ایقاظ ایدرمش (لوسانا) بو وقعه‌یه بری طبیه طلبه‌سندن اولان ایکی برادرلرده دخی مشاهده کرده‌سی اولان حالات مرضیه‌یی علاوه ایدر ایدی .

مومی‌الیه او وقتدنبرو بو مسئله‌یی بر قاچ دفعه‌لر کرك مشــاهدات ذاتیه‌سنك قرین صحت وحقیقت اولدیغنی ادعا و کرك سامعهٔ الوانمون حقنده باشلوجه بر نظریه تأسیس ایتمك اوزره موقع بحثه قویمش ایدی .

ابتدای مسئله‌ده ایتالیالی فیزیولوژیستك برخدمه‌کار طرفندن فریفته اولدیغنه ذاهب اولندیغندن مشــاهداتی حاوی اولان لایحــه‌سی اول امرده اك مکمل و اك محق بر اعتمادسزلقله قارشولندیغنی قبول ایتملیدر .

(لوسانا) نك لایحه‌سندن معلوماتی‌اولمیان (نوسبومر) ۱۸۷۳ ســالنده بعض صدالرك تأثیرات مادیه‌لرندن ذات محسك کندنده حاصل اولان ارتسامات ملونه حقنده بر بند نشر ایدرك ســامعهٔ الوانمونه دائر برچــوق حالات مرضیه تذکار ایلدی . عــین او وقتلرده (زوریخ) ده بر

طبیه طابه‌سی احباسنه بعض صدالرك کندنده بر طاقم احتساسات ملونه حاصل ایلکده اولدیغنی حکایه ایلکده ایدی .

اوزماندنبری مشاهدات چوغالمقده‌در المانیاده (بلولر) (له‌مان) بوکا شبیه بعض وقایع ذکر ایتدیلر . ایتالیاده (ولاردی) (انتونیو) (باره‌جی) (قواغلینو) (غرارزی) (اوکتی) طرفلرندن مسئله مطالعه اولندی .

انکلتره‌ده «London medical Record» جریدهٔ طبیه‌سی ۱۸۸۱ کانون‌اولنده (colour hearing) عنوانیله «Lancet Cincinnati» و «medicinische Nenigkeiten» نام اوراق طبیه‌دن مأخوذ بر بند نشر ایلدی .

والحاصل فرانسه‌ده موسیو (پوشه) و (تورنو) طر- فلرندن سامعهٔ الوانمون ایچون کندی (مجاهٔ علم انسجه) لرنده عرض وتکلیف اولنان نظریه‌دنصکره بو وقعه مختلف اوراق موقوته‌ده نشر ایدلمکله اکتفا اولندی . مع هذا ۱۸۸۲ تشرین اولنده موسیو (بدرونو) (غرب جریدهٔ طبیه) سنده وموسیو (روشاس) دخی ۱۸۸۵ نیساننده (طبیعت) نام ورقپارهٔ فیسنده ممالك اجنبیه‌ده نشر اولنان مشاهداته مشابه برر مشاهده نشر ایلدیلرکه

بر دخی نشریات مذکورەیه ابتناءً المانیــا وایتالیاده سامعهٔ الواتمون حالتی نه یولده قبول ایدیله کلمکده بولندیغنه دائر بر فکر ویرمك تشبثنده بولنه‌جغز.

یکدیکرینه اك مختلف بولنان صدالر و حتی دها طوغری دیمك ایستنلور ایسه استعداد مرضیسی بولنان بر شخصده عین زمانده بر احتساس سمعی ایله بر احتساس ضیائی تولید ایده‌بیلیرلر ایسه‌ده اصواتك کافه‌سی بوخاصه‌یه درجهٔ متســاویه‌ده مالك اولمدقلرندن صدای نغمه‌زن ایله واسطهٔ صدائیه‌لری کرك تل وکرك هوا اولان آلات موسیقیه‌نك سسلری سامعهٔ الواتمون علامتی مطـالعه ایتمك ایچون لازم اولان وسائطك اك اعلالرندندر. انسان سسی دخی مطالعه‌یه الویرشلی ایسه‌ده الفـاظك یواش و سرنجه سویلنملری شرطدر. بالعکس طوپ صداسی کبی نوطه‌سی النمق ممکن اولمیــان غمغمه‌لی سسلر قاریشیق بر طاقم احتساسات ملونه‌دن یعنی نه‌رنك اولدیغنی فرق ایتمك ممکنسز اولان بر نوع حس التطافدن بشقه بر احتساسه محل ویرمزلر.

مراجعت اولنان اصول تجربه هرنه‌اولورسه اولسون عمومیتاوزره تیزپرده‌اولان اصوات پارلاق وپس‌پرده‌دن

اولنلر مظلم احتساسات ملونه حاصل ایدییور دینه‌بیلور . بوسببدن موسیو (بدرونو) نك خسته‌سنده‌الچق ویوکسك پرده صدالری ایچون پك محسوس بر اختلاف وار ایدی ایسه‌ده پرده‌لری یکدیکره قریب بولنان اصواتی مقـایسه ایتدیکی وقت حاصل ایلدیکی احتساسات‌لونیه همان‌یکدیکره مشابه کبی ایدی .

اصوات مختلفه‌نك بر آهنك حاصل‌ایتمك اوزره‌امتزاج ایلدیکی اثناده حاصل‌ایتدیکی حس لونی مختلف پرده‌لردن حاصل اولان اصواتك تأثیرات محصـله‌سی کبی اعتبـار اولنه‌بیلور .

لکن اصواتك امتزاجلری بر آهنك حاصل ایده‌جك درجه‌ده اولمیوبده هر برسی آیری آیری تمیز اولنه‌بیله‌جك درجه‌ده اطرادسز برصورتده بولنور ایسه حس اولنان لون‌دخی متعدد اولوب کویا هربر پرده‌نك صداسی آیری آیری وارد اولیورمش کبی الوان مـذکوره یکان یکان نما پشپذیرای حصول اولیور .

کافهٔ اهل مشـاهده‌نك متفق علیه بولندیغی بر نقطه واردرکه اوده ساده حروف غیر صوتیه‌نك تلفظی هیچ بر تأثیر لونی‌یه بادی اولمیوب بالعکس حروف صوتیه دائمـا

احتساسات ضیائیه‌یه سبب اولمقده و حروف مذکوره‌نك لحنی نه درجه‌ده یوکسك اولور ایسه او مرتبه‌ده پارلاق بر لون حاصل ایلمکده اولمسیدر.

خلاصهٔ کلام حروف صوتیه‌یی بو خصوصده شدت الوانمونانه‌سی صره‌سیله اولمق اوزره (i) (e) (a) (o) (o) (u) صورتنده ترتیب ایتمك ممکندر.

حروف صوتیهٔ مرکبه‌نك تأثیراتی مرکب بولندقلری حروف صوتیه‌نك الوانی اره‌سنده بر رنکدن عبارت او. لجق ایمش حاصلی کلماتك لونجه تأثیری مشکل بولندیغی حروفاتك تأثیرات مشترکه‌لرینك خلاصه‌سندن عبارت ایمش

خسته‌نك بریسنده هر بر جمله حروف صوتیه‌دن حاصل اولار الوان آره‌سنده حروف غیر صوتیه‌نك محصولی اولان خطوط سنجابیه بولنان بر لوحهٔ ملونه‌یه قیاس اید. یله‌بیلور ایدی دیکر بریسنده شرید ملون یالکز بر رنکی حاوی ایدیسه‌ده حروف صوتیه‌یه مقابل اولمق اوزره خطوط مظلمه‌دن مشکل بر طاقم صفوف عرض ایتمکده ایدی.

بر جمله‌نك السنهٔ مختلفه‌یه ترجمه‌سیله الوان مختلفه اخذ ایده‌بیله‌جکنی جملهٔ مذکوره‌یه داخل اولان حروف غیر

صوتیه‌نك عـددی و حروف صوتیه‌نك قلت و یا کثرت
تکرری ایله تعریف و ایضاح ایدییورلر.

حسیات دقیقهٔ آنفه‌نك کافه‌سی من جهته اعجازپرست.
لکدن تولد ایتدیکنی اعتراف ایتملیدر. حسیات مذکوره
کافهٔ مشاهداتده پك نادر بر دقت نقـادانه ابراز ایتمکده
اولدیغندن حسیات ذاتیه‌لرینی تحلیل ایده‌بیلمکده بومرتبه‌یه
واصل اولمق اسـتعدادینی پك چوق کشینك حائز اوله.
بیلمسنی قبول ایلمکده توقف و تردد ایدرز.

سامعهٔ الوانمون حاسه‌سنی حائز اولمقده احراز مرتبهٔ
کمال ایتمش ذواتك خذاسنده دائمـا بعض اصواتدن یالکز
بر درلو رنك رؤیت ایدن ذوات دخی بولنوب و بولر
عددجه اوته‌کیلرندن دخی زیاده‌در.

اولکیلرده هر بر نوطه هر بر حرف صدائی بر نوع
رنكك درك اولنمسنه سبب اولوب لکن بورنكك جنسنك
اشخاصه‌کوره تبدل ایتمسی موضوع بحثمز اولان مسئله‌نك
مطالعه‌سنی تسهیل ایده‌جك خصوصدن دکلدر.

صدانك اوصاف ثلثهٔ اساسیه‌سندن اولان شدت تیزی
و لحن‌دن شدت صدا رنك محسـوسك پارلاق و صـاف
کورونمسنه بادی اولدیغندن صدا نه قدر شدتلی اولورسه

احتساس ملون دخی او مرتبه شدید اولور .

باقی قلان و اهمیتجه دها زیاده شایان تقدیراولان ایکی صفت ایسه احتساس ضیائینك طبیعتی تعیین ایدر .

سامعهٔ الوانمونی توصیف ایله اشتغـال ایدن مؤلفلر طرفندن صدانك مختلف پرده‌لرینه و حروف صوتیه‌نك تیزلكلرینه ویردكاری اهمیت بالاده منظورمز اولمش ایدی.

صوتك و آلات مختلفهٔ موسیقیه‌نك لحنلرندن حاصل اولان تأثیر دخی آزاهمیتلی اولماملق لازمكلیر چونكه فلان مقام موسیقی تغنی ایدن ذاتك سسی ایله تحول ایده‌جك بر احتساس ضیائی حصوله كتورر وفلان نصل تاللی ویاخود كوروكلی بر آلت موسیقی ایله اجرا ایدلدیكنه كوره طبیعتی تغییر ایلیـه‌جك بر رنك مفهومنك وارد مدركه اولمسنه سبب اولور .

اكثر احوالده خیـال ملون خارخده تعین و تجسم ایدییور یعنی منشاء صدا اولان ذات ویاخود آلتك خذا. سنده مشهور اولدیغندن سامعهٔ رنكمون صاحبی اولان بر شخصك یانـنـده تغنی اولندیغی وقت خیال ملون مغنینك بالای رأس طرفلرنده تقرر ایدییوركبی منظور اولور. اكر صدا تللی بر آلت موسیقیه‌دن حاصل اولمقده ایسـه

خیال مذکور تللرك اطرافنده مشهود اولور .

تحت تجربه‌ده بولنان اصواتك مرکز محصلنی کرك کورسون، کرك کورمسون عین احتساس حصوله کلور مثلا شخصك آرقه طرفنده بر آلت موسیقیه چالندیغی‌وقت خیال ملون صدانك وارد اولدیغی موقعك مقابلنده تقرر ایدر کبی کورینور .

(مابعدی وار)

استاد محترم سعادتلو اکرم بك افندی حضرتلرینك برغزل دلپسندانه‌لرینی تنظیردر :

نظیره

وجه جانان پرتو افزادر شب مهتابده
ماهتابه غبطه بخشادر شب مهتابده
برطرفده ماهرولر، برطرفده نای ومی
ساحل دریا نه‌زیبادر شب مهتابده
آسمان اوزره نجوم دلستانی آکدیرر
سیر خوبان خوش‌تماشادر شب مهتابده

سوق استغراق ایله عالی کوکلر فوج فوج
مائل ذوق معلادر شب مهتابده
ظن ایدرسن نوردن برابره کیرمش آفتاب
یار بویله آشکارادر شب مهتابده
دیکلدکجه وجده کلمزمی دل سودازده
نغمه‌لرکه ساحه پیمادر شب مهتابده

علی کمال

برق

علی کمال بك افندینك زیور دست افتخارمز اولان آثار سلیسه‌لری ایلروده جدی بر شاعر اوله‌جقلرینه شهادت ایدییور !

— تراجم احوال —

جناب اکمل

اسمی اکمل الدین محمد بن محمد بن محمود رومی ٔ چارپردیدر. هجرت نبویه‌نك یدییوزاوتجی سالنده قدمزن کهوارهٔ فضیلت اولدی .

دها زمان صبابی ایدیکه بولندیغی موقع علماسندن مقدمات علومی تمامیله تحصیل ایدرك تزیید مکتسبات وتوسیع دائرهٔ معلومات ضمننده حلبه عزیمت واورادہ واقع (ناحیه) نامندہکی مدرسه‌ده اختیار اقامت ایلدی .

برمدت مدرسهٔ مذکوره‌ده صرف مساعی ایدرك اقتضا ایدن علوم و فنونی اکتساب ایله مؤخراً مصره تحویل عزیمت ایلمشیدی .

اولزمان قاهره‌ده اقامت ایتمکده بولنان قطب الدین رازی کبی مجسم فطانت برذاته شریك اولوب برلکده علامهٔ بیدانی شمس الدین اصفهانیدن اخذ علوم وفنون وابن حیان وعبد الهادی حضراتی کبی ایکی بیوك فضائل دثاردن استحصال حدیث نبوی ایلدیلر .

صکره‌لری علوم ظاهره‌دن استغنا کلمکله اکتساب فیض حقیقت آرزوسنه دوشه‌رك مصرده زهد وتقوی ایله معروف، ولایت وکرامتله موصوف اولان (شیخون) حضرتلرینه انتساب ایدرك اوسایه‌ده تحصیل تصوفله کسب فیض معنوی ایلدی .

جناب شیخونك اولقدر نظر توجه عارفانه‌لرینی جلب ایتمشدیکه مشار الیهك دها حیاتنده بناکرده‌سی اولان

خانقاهـك مشيختنى بالفعل ايفـا وصورى ومعنوى بالجمله خصوصـات لازمه‌يى بالذات اجرا ايدرك هر براحـوال وكارده مستقل بالرأى اولمشيدى .

خانقاه ايسه مجرد همت فيضكارانه‌لريله بر حاله كلديكه همان كيجه، كوندز مصرك علما وفضلا ومشاهير كبرا وعظماسيله مالامال اولوردى !

حتى: اولزمان مصر حكمدارى بولنان (ملك الظاهر) بيله كندى منتسيننددن اولوب چوق دفعه‌لر خانقاه فيض اكتناهه كيدر و بعضاً اسب سوار اولدقلرى حالده لاجل التشرف جناب اكملى خانقاهك قپوسنده ساعتلرجه بكلر ايدى .

ملك مشاراليه حضرتلرى طرفندن حقلرنده پك بيوك التفاتلر، عاطفـتلر ابراز وابذال اولنـديغى وحتى مصره قاضى القضاة اولمقلق چوق كره‌لر كندوسنه تكليف قلنديغى حالده هر دفعه‌سنده بردرلو مانعه ومعذرت سرديله قبولدن استنكاف ايتديلر.

يديـوز سكسان تاريخى ايديكه ارجعى امر جليلنه تبعاً داربقايه عزيمت وارتحال بيورديلر.

ملك مشاراليه بالجمله وزرا وامراسيله جنازه‌ده حاضر بولنوب اول نعش مغفرت نقشى محلنه‌قدر بالذات اوموز

لرنده کوتورمك مراد ایلدکده وزرا و امراسی طرفندن بوصورته موافقت کوسترلمیوب کمال تعظیم واحترام ایله کندیلری طرفندن قالدیریلوب مدفن مخصوص اتخاذ قلنمش اولان سالف الذکر خانقاهه نقل ودفن ایتدیلر.

فاضل مشارالیه عصرنده یتیشان دهاتك اك اولوسی وارباب فضل وکمالك اك یکانه‌سی ایدی.

مصنفاتی لایعد دینیله‌جك قدر چوقدر.

عنایه نامنده‌کی هدایه شرحی آثار مصنفه‌لرینك اك گزیده‌سندن بولندیغندن بین العلماء فوق الغایه مظهر تقدیر و احترام اولان بر اثر بلاغت نمادر.

بوندن بشقه مشهور اوله‌رق شرح مشارق الانوار، شرح بزدوی، شرح منار، نصیر طوسینك علم کلامدن تجریدنیه شرحی، ابن معطینك الفیه‌سنه شرحی، فرائضدن مشهور سراجیه‌یه شرحی، سورهٔ زمرك اولنه‌دك کشاف حاشیه‌سی کندی تألیفاتلری جمله‌سندن اولوب بونلرك هر برلری عندالفضلا، درجهٔ نهایه‌ده مقبول و بیبهادر.

(رحمة الله علیه رحمة واسعه)

ابن السعدا

صفوت

— مشاهير النسادن —

زوجنك قبرینی زیارت ایتمکده اولان برقادین لساندن :

یاصاحب القبر یامن کان یونسنی
وکان یکثر فی الدنیا موالاتی
قدزرت قبرك فی حلی وفی حللی
كانی لست من اهل المصیبات
لزمت ماكنت تهوی ان تراه وما
قد كنت تألفه من كل هیئاتی
فمن رأنی رأی عبری مولهة
مشهورة الذی تبکی بین اموات

مألاً ترجمه‌سی :

« ای صاحب قبر ! دنیاده حب و موالاتی بکا بذل و ایثار ایتمش برمؤنس حیاتم ایدك . طول اولدیغم حالده بر طاقم حلل فاخره ایله سوسلنه‌رك شمدی قبریکی زیارت ایدییورم کویاکه اهل مصائبدن دکلشم ! . . .

بنم بو زیب و زینتمه تعجب اولنمسون ؟ حال حیاتکده نصل الفت ایتمش و بنی نه هیئتده بولندیرمق ایستر ایدی

ایسه‌ك بن حالا او آرزوكه متابعت و ملازمت ایدییورم.
بنم كبی طول سوسلنمش آچیق صاچیق بر قادینك بویله
مقابر اموات آراسنده آغلامقده اولدیغنی كورنلر وله‌بخش
بر عبرت مشاهده ایدرلر! . . . »

{م}

دیكر
— مشاهیر النسادن —

خثعم عشیرتندن (ام ابان) نام شاعرهٔ بلیغه اوغلنك
بنی تمیم عشیرتندن بریسی طرفندن دائب مردانكئ عربه
مخـالف اوله‌رق سلاحسز قتل ایدلمش اولدیغنی كورنجه
شو بیتی سویلمشدر:

باهلی و مالی بل بجل عشیرتی
قتیـل بنی تمیم بغـیر سلاح

ترجمه سی

عائله‌مه ومقتدر اولدیغم شیلرك جمله‌سنه و بلكه عموم
عشیرتم خلقنه قسم ایدرمكه ای بنی تمیم بنم اوغلم سلاحسز
اولدیرلمشدر.

ملاحظه

برقادين لساندن صادر اولان شوبيت بلاغت عربيه مثال اوله‌بيله‌جك درجه‌لردن اشاغی اولمامغله برابر رعايت حق نقطهٔ نظرنجه دخی بو مزيتی حائزدر .

مقتولك والده‌سی اوحالت غزاده‌ايكن اولا : اوغلنك سلاحسز اوله‌رق خدعةً مقتوليتی رابطهٔ قوميت حكمنجه اك عزيز اولمق لازم كلان عائله و عشيرتنه مع القسم ادعا ايله بنی تميم عشيرتنه خطاباً اخذ ثارده حقلی اوله‌جغنی كوسترمش .

ثانياً اخذ ثاره ابتداء اهلی و اقاربيله مباشرت ايدوب ايجاب ايدر ايسه اللدن كلان هر قدرتی دخی استعمال ايده‌جكنی و بوده كافی اولمزسه ايشی اولوقت عموم عشيرتی خلقنه حواله ايليه‌جكنی ترتيب افاده دلا . لتيله ايما ايدرك بنی تميم عشيرتنه قارشو اهل و اقاربنك اخذثار خصوصنده قدرت و كفايتنی دخی بالاشراب ابراز شجاعتله اكر بو خصوصده انلرك قدرتی كفايت ايتمز ايسه ايش صكره ! عموم عشيرتی خلقنك مداخله‌سنه محتاج

اوله‌بیله‌جکنی علی طریق الاحتیـاط « بل » قیدیله افاده ایلمش .

ثالثاً عشیرتی نامنه قسم ایتمش اولمقـله عموم عشیرت خلقنی اخــذ ثار خصوصنه دعوت و تحریص ایدرك من جهةٍ بو صورتله خصمنی دخی تهدید ایلشدر .

شو قادینجغزك شو بیتجکزده کوستردیکی رعایت حق، متانت قلب، شجـاعت، تعظیم قومیت، تاریخ کبی هر بری فضائل ممتازه‌دن معدود اولان مزیات مخصوصه‌یی فصاحت کافیه ایله برابر بویله بر بیتك دائرهٔ افاده‌سنه یرلشدیرمش اولان بلاغت ! . . ادبیات غربیه‌یه حصر مفتونیت ایدنلرك نظر دقتنی دعوت ایتسه کرکدر .

م

کیجه‌لرم !

یاخود

— مادر بخطا —

فکرمك بر خیال نامحدود ایچنده جولان ایتدیکی بر دم کیجه‌در. بعض کیجه‌لر، اویله خیالات مسرت بخشانك

قوجاغنه آتيلورمكه نشاطمدن، انشراحمدن تابصباح كوزيمه اويقو كيرمز. كوزلرم كيجـه‌نك پردهٔ ظلمتنى چاك ايدرك بر مسرت آباده طوغرى مد نظر ايلر.

اويله بر مسرت آبادكه درونـنـده پرى چهره قيزلر يرينه، ترقى بكرلرى كوريلور نغمان ذوق آميزانه يرينه ترنمـات حزن انكيز ايشيديلور. اويله بر مسرت آبادكه در و ديوارى تصاوير شهوت پرستانه، منقشات سفـاهت آلودايله ملوث دكل، صنايع لوحه‌لرى؛ معرفت منظره‌لرى شهراه كمالات خريطه‌لريله مزين. فكرم او ترقى بكرلرينى در آغوش ايدرك محظوظ و كوشم او شوق آورتر نمـاتى ايشيده‌رك پر نشاط كوزم او بدايع كمالاتك الواح خيـا- ليه‌سنى اولسون كوررك منور اولور.

الحاصل خيالم. برجهان مسعوديت كسيلير، بنده كويا او جهان مسعدت مكانك ايچنده پرورش بولمشم كبى نائل آرام اولورم. بعض كيجه‌لرده اويله خيالات قسوت افزايه اسير اولورمكه ملالمدن صباحه قدر اويويه‌مم، ارتق شعاع بصرم ظلمت ايچنـده سونر پيشكاهمده بر ظلمت آباد پيدا اولور. هرباقيشمده اوظلمت منحوس خياللر عرض ايدر. كنديمى دهر و بقا اولمه‌دن جهنمـه آتلمش صانيرم

ساعتك طنيننى درت كوز ايله كوزلرم.

اكثريا قلبم:

«شب يلدايى منجمله موقت نه بيلور،
مبتلاى غمه صوركه كيجه‌لر قاچ ساعت»

بيتنى اوقور.

بر اقشام . . . . نك روم‌ايلى ساحلنه ناظر بر بوجاغنده اوطوردم، تشرين ماهه منتظر اولدم. مكانم برقياغك ايچريسى ايدى. نظرم، طالغه‌لرك معانقه‌سيله‌ا كلتمكده، فكرم دريالر قدر واسع بر خيال لطيفك ايچريسنده شناورلك ايتمكده اولديغندن قلبمده ذره قدر اثر ملال كورنميوردى. ظلمت، چهرهٔ عبوسى رقيب كبى مغربه قدر دست‌زن استيلا اولدى. قارشو يقه‌ده ايقاد اولنان برقاچ قنديلك ضياسى، كوزلريمه قدر ايصال نور ايديوردى. بيلم، كيجه‌نك سكوتندنمى ندر؟ موجه‌لرك تصادمى شماتت انكيزه باشلادى. هرطالغه يوكسلدكجه‌بكا: «خوش آمدى» ايديور ظن ايدردم. صاغ طرفمده، طاغلرك استوانه‌سنده برقزيللق پيدا اولدى. قزيللق كيتدكجه كسب ضعف ايتدى. آرتق كوزلرم طالغه‌لرى براقدى، اومنظرهٔ خردافروزى تماشايه طالدى. نهايت پيش چشممده نورانى

مدور برلوحـه كورندی. مجمع الانواردن بر روزن كمال آچلدی صاندم. مكر آی طوغمش! . . .

دكزده يقـاموزلر كورنمكه وبرخيط نورانی كبی قعر دريايه اينمكه الحاصل نظر ربالغه باشلادی. نظرم، اوخيط نورانی‌يی تعقيب ايده ايده قعر دريايه طوغری كيتـدی. قمرك عكس ضياسی قارشـو طرفی خفيف نورلره غرق ايلديكندن اوساحلی سچه‌بيلدم.

صماخ تقيدم، هر نه طرفه آچيلديســه هيچ برشماته‌يی كوش ايده‌مدی. كويا لسان عالم لال اولمشيدی!!

فكر، نه‌قدر هرجائی مكاره! بيك بر خيالك آغوشنه آتلدی هيچ برنده آرام ايده‌مدی. قلبمك ضرباتی بكا كذران عمرمی كوكسمه اوره اوره اخبار ايديوردی. نهـايت بر خيال عميقه طالدم. خيـالم، بكا بوی مسعدت نشر ايدن دمتلر تقـديم ايدييوردی، بنده مسعـودانه قوقلايوردم. طالديغم خيال آثار قادرانهٔ خلاق‌ايدی. آه! نه‌قدر واسع خيال! اشـته بوخياله خيال نامتناهی دينور، فكر نقدر تيزروان اولورسه اولسون، استرســه همای تدقيقك سپهر اجلالنه بنسون ينه اوغايتی بوله‌مز، معترف عجز اولور.

كنديمی كره‌نك خارجـنده فرض ايتدم. كرهٔ ارض

دنیالرن کرهٔ جسیمه‌مزك فضاده نصل برسرعت عظیمه ایله طی مسافه ایتدیکنی فرضی اوله‌رق کوزمك اوکنه‌کتیردم. خیالی بیله فکریمه دهشت ویردی. برقوهٔ مؤثره‌نك دها ایوسی دست قدرتك چیزدیکی بر محرکدن ذره‌جه عدول ایتمیه‌رك و فرمان جلیل الشان سبحانی‌یه امتثال ایدرك دوندیکنی تفکر ایلدم، بودورانك حاوی اولدیغی سرعظیم عقله حیرت ویردی. برحالده‌که حیرتمدن قورقمدن تتره‌دم.

قلبم یوکسلدکجه یوکسلدی. عدم تناهی ایچنه‌قاریشدی، کیتدی. لکن کوزلرم روی خاکی پرستشکارانه برصورتله سیر ایلیوردی.

کیجه‌نك اطافتی، جوارمده‌کی اشیانك سکوتی وجودیمه کتدکجه رخاوت ویردی. بردنبره اویومشم رؤیالرمده همان همان خیالاتمه شبیه ایدی.

ساعت بشه کلمش، مهتاب سرینه چیقانلر آشیانه‌لرینه چکیلمش، بن اوزمان اویانمشیدم نقط بو اویانیش کوشزد تأثرم اولان بر ایکیلتی‌یی تعقیب ایتدی.

باشمی قالدیردم صاغ طرفمده بندن اوتوز آدیم ایلروده ایکی کشی کوردم آیك نوری ایکیسنیده تنویر ایدییوردی. بری اورته بویلی و بیوك سیاه بر مانطویه بورونمش

بر ارككٔ دیكری اوزون بویلی نحیف بر قادین ایدی .

ارككٔ اطرافنه باقندی ایسه‌ده بنی كوره‌مدی .

قادین دكزكٔ كنارینه طوغری چومه‌له‌رك الندە بولنان بوغچه‌سنی سطح دریایه براقدی وبرلسان تأثرله : « محصول محبتم اولان یاورووم ! بو كون طوغدكٔ كیجه‌سنده كلدیككٔ عدم آباده رحلت ایتدكٔ سنی دریالركٔ طـالغه‌لرینه امانت ایتدم » دیدی و آغلیه‌رق كیرویه چكلدی.

بن بومنظرهٔ دهشناككٔ تأثیریله متأثر اولورکن لسانم: ناموس بلاسی ! دیه بر صدا چیقاردی بو ایكی كشی حیزلی یورومكه باشـلادیلر . اره‌سی براز كچر كچمز، چوجغككٔ دریایه قاریشـدیغی یره كیتدم؛ زواللی معصوم ! چوقدن شكار امواج اولمشیدی !!..

ارتق حسیاتم غلیانه كلدی . بوكبی مادر بخطـالركٔ وجودینه لعنت اوقودم. اولكه شطارتم شمدی بر كدورته منقلب اولدی. هر خطومده انسانلركٔ افعال جنائیه‌لرینی دوشونه‌ركٔ كلبهٔ احزانمه طوغری یورودم او ولد غریبككٔ اغورینه بر خیلی كوز یاشی دوكدم !! ...

احمد راسم

{ فرات نهرنده برقیز }

— مابعد —

بوندن اول نوریه‌نك برمناجاتی دیكلمشیدك. بودفعه‌ده نوای تحسری واردر.

نوریه، غالب حسیاتی اولدیجه وظائف روحانیه‌سنیده ایفایه چالیشیردیکه بوصلابت دینیه‌سی تذکیر لسان حرمته آلدیغمز فضائل خلقیه‌سنه بشقه بر آهنك ویرمکده ایدی. نصف اللیل‌لره‌قدر ممتد اولان مشاغل فکریه‌دن حوصله‌سی انحطاط وضعفه دوشدیکندن آغر آغر اضطرابلر بیچاره‌یی مشدد تضییقلرده بولندیرر ودیکر طرفدن اختلالات ذهنیه‌سیده آرام شبابتنی سلب ایلیوب طورردی. لکن بوتمایلات قدر، نوریه‌نك قلبنی رقتلی انکسارلره دوشوره‌رك برطرفدنده افاقت بوله‌مامق امیدلری دارالسلام دلنی شدت فکن صدمه‌لره اوغراتمقده ایدی.

(مابعدی وار)

برق

جزؤ ١٦ | صاحب امتيازى: محمد رمزى | جلد ١

ادیب عالیقدر استاد محترم سعادتلو سری پاشا حضر. تلرینك بر غزل عالیلریدرکه اذکیای تلامیذندن برادرمز لطفی افندی طرفندن تبلیغ اولنمشدر :

« غزل »

جام جمی لبریز نشاط ایلیان آیا؟
صهبامی یاعکس لب کلکونمی نه‌دربو؟

آه ایلیور آهسته ایشتدم او پری‌یی
کندی کبی بر آفته مفتونمی نه‌دربو؟

برراست روشی ازده‌می یوقدر دیه‌جکسك
هپ خلق جهان پیر وکردونمی نه‌دربو ؟

برکون اولور البت ینه ساحلرس مقصود
فلك دلمز یأس ایله مشحونمی نه‌در بو ؟

آه ایلسه عالم ینار ادنی شررندن
(سرینك) سینه‌سی کانونمی نه‌دربو ؟
بلبل کبی اولدك ای خامه طربزا
بیلمم اثر فیض طربزونمی نه‌در بو ؟

سری

سخندان شهرتشعار جناب فیضینك اره صره اثر التفاته تنزل بیورملرندن مجموعه‌مزك استقبالنی امین کوریورز :

« شرقی »

وجود اقلیمنك سلطانی سنسك
افندم دردمك درمانی سنسك
بوجسم ناتوانك جانی سنسك
افندم دردمك درمانی سنسك

*
* *

مریض عشقکم ای باشده تاجم
همان داروی لطفکدر علاجم

طبیبه یوقدر اصلا احتیاجم
افندم دردمك درمانی سنسك

*
* *

دل پردرده فضله درد قاتمه
رجامی رد ایدوب اغیاره آتمه
زهردن کل، بکا درمان آراتمه
افندم دردمك درمانی سنسك

معلم فیضی

فنادن براثر

اوف! نه اولیورمکه ذهنمده قره قره خولیالر ظلمت نمای دوران، قلبمده آجی آجی خلجانلر حرارت بخشای جسم وجان اولیور؟

ندن فکرم دوشونمك کوکلم آغلامق، کوزلرم یشارمق ایستیور؟

آیا وجودیمه بورعشهٔ مدهشه متفکرمه بوحسیات مؤلمه نره‌دن کلیور؟

اوت تأثراتم کتدکجه ندن کسب اشتداد ایدییور؟..

طور طور ! فرقت ابدیه‌یی اخطار ایدر کبی قولاغمه جانخراش برصدا، برنالهٔ پراذا عکس‌انداز دهشت اولیور..

«نه نه ! بردانه‌جك اولادم، حسن و شـبابتك بارقهٔ کمالی اولان (حوریه‌م) کتدیمی دییور ! ! »

ایواه ایواه ! زواللی قوزمشونك شعلهٔ سعادتی‌سونمش یادکار حیاتی سرمایهٔ محبتی اولان قیزی ظـالم ورمك تیر غدرندن قورتیله‌مامش اولومك پایمال قهری اولمش کتمش!

طالعسز غنچه ! لطافت بهاری، لذت طراوتی، سعادت انکشافی کوره‌مکسزین خزان زدهٔ زوال اولمش کتمش !

ورم ! طاتلی ایچملی سم، کولر یوزلی جلاد، شبابت دشمنی، سعادت مخربی مرض اوکوزلم نهال عنفوانی بتون بتون جهان بهاریدن قالدیروب‌ده عدم اباد خزانه صاقلامق ایستیور. آه ایستیورده نور مسعدتله تابان اولان چهره‌لره رنك سـیاه ماتم، ضیای مسرت صاچان کوزلره پردهٔ الم چکیور ! . .

واه واه بیچاره والده ! قوزیسـنی غائب ایتمش قیون کبی حالا فریاد ایدییور .

نصل ایتمسـون وجودندن آیریلان یاوروسنك هر آچیلیشی کندیسنه روحلر بخش ایدن اوکوزل کوزلرینك ابدیاً قپاندیغنی کورییور .

آه نه بیلیرسك ! احتمال كه آتیده كورمكه موفق اوله‌میور .

اوت ! احتمال كه هم جنسلری بیچاره‌یه اولادینك اولوسنی بیله طویه باقمغه مساعده ایتمیورلر . كیم بیلیر بلكه مستورهٔ عدم اولان منحوس كفنه صارمشلر صوڭره كوبكاهمز اولان طابوته قویمشلرده قالدیریورلر .

اوت اوت ! اوطرفدن كلان كلمهٔ شهادت شماتت حركتنی اخطار ایدیور . ایشته ایشته قافلهٔ فنا كورندی كلیور آل یشیللره غرق اولمش برشهید ورمی نهانخانهٔ عدم اولان قبرستانه كتیرییور .

نفس پرور انسانلر ! كویا دیریلیرده حیاتلرندن برشی اكسیلیر دیه هم جنسلرینی برآن اول طوپراغك تحت قهرینه كیزلمك ایچون باق نه‌قدر عجله كیدیورلر . اوف باقه‌میه‌جغم ایشته مدخل فنایه كیردیلر كومیورلر مادر مهربانی آغوش شفقتده بیك زحمتله بسلدیكی واچینیر دیه اوقشامغه قیامدیغی جكر پاره‌سنی قره طوپراقلره كومیورلر .

بدبخت والده ! فریاد ایده ایده وجوده كتیردیكی اولادینی شمدیده آغلایه آغلایه طوپراغه تسلیم ایدییور . نه المی فرقت ! .

زواللی قادین ! طوپی بردانه‌جك اولان ثمرهٔ محبتنی رسـیدهٔ مرتبـهٔ کمال ایکن پژمردهٔ باد زوال کورییور . نه آجیقلی رؤیت !. بوراده «فرقة الاولاد محرقة الاکباد» حقیقتی ظاهره چیقیور !

اوف ! انسـان بویله برهنکامهٔ دهشتی واقعهٔ مصیبتی کوردکجه نه‌قـدر متوحش نه‌قدر متأثر اولیور ! نه قـدر آغلایور !

باق باق ! بیهوده دکل ایمش . دمنـدن بری کندیمی استیلا ایدن آلام حزن مکر فنای عالمدن برچهرهٔ مصیبت برجلوهٔ خشیت کوره‌جکمه دلالت ایمش . مکر قلب بشر ملهمیٔ حال وطبیعت ایمش .

محمد نجیب

کوزل براثرك مکرراً طبعنده برباس کوریله‌میه‌جکندن (اعمی برسائل) ك بیوکنه تعلیق اولنمق اوزره استاد محترم سعـادتلو سعید بك افندی حضرتلری طرفندن انشـاد بیوریلوب وقتیله (وقت) غزته‌سـنده نشر اولنمش اولان

آتیده‌کی قطعهٔ سلیسه‌یی برقمزه دخی درج ایله تزیین صحیفهٔ شرف ایلرز :

« قطعه »

حالمه عطف نگاه ایلیـان ارباب کرم،
مرحمتله بکا بش پاره روا کورمزمی ؟
صدقه‌یله بنی دلشاد ایدن اهل خیری؛
واقعا بن کوره‌مزسه‌مده خدا کورمزمی؟

سعید

« عالم سحر »

کونش مائل طلوعه، هجرت اوزره ماه قلب آرا
بلوطـلر آلمش آغوشـه نجومی مادران آسا
خلاصه منظره‌مده اولدی برعلوی جهان پیدا!
خیـال وحسی تحریك ایلیـور بوحال حیرتزا
«بتون اشیا بکا اللهی عرض ایلر اوعالمده [*]
چمـنلر، غنچـه‌لر الله دیرلر قلـبه هردمده»

[*] مطلع مذکور منملی‌زاده طاهر بك افندینکدر.

نصل مستغرق اولمم مسکنم کلبن، گلستاندر
قرنفیلار صفا بخشا، چمن لبریز و شاداندر
مثال مطالع الانوار انجم پرتو افشاندر
نظرلرده کهی پنهان اولور گاهی نمایاندر

«بتون اشیا بکا اللهی عرض ایلر او عالمده
چمنلر، غنچه‌لر الله دیرلر قلبه هردمده»

اون اوچ اون درت یاشنده ماه سیما برورم اختر
مناجات ایلیور اللهه طور و حالی حزن آور
ملکسین اعتلا ایله ملکلردر سکا خواهر!
تحیرله زبان بی اختیار اللهی یاد ایلر

«بتون اشیا بکا اللهی عرض ایلر او عالمده
چمنلر، غنچه‌لر الله دیرلر قلبه هر دمده»

زمین باشدن باشه عاری صدای های و هولردن
دل بیدارلر آزاده درلر گفتگولردن
تماشای طبیعتدر مقاصد جستجولردن
بری شو بیتی پك رنکین دوشورمش نکته‌گولردن

«بتون اشیا بکا اللهی عرض ایلر او عالمده
چمنلر. غنچه‌لر الله دیرلر قلبه هردمده»

علی کمال

« شعرده التزام صدق »

[صدق الشعرا جناب حسانكدر]

وانما الشعر لب المرء يعرضه على المجلس ان كيسا وان حمقا
وان اشعر بيت انت قائله بيت يقال اذا انشدته صدقا

مآلاً ترجمه‌سی

مجالسه عرض اولنان شعر كشينك باطن حقيقتيدر. كرك ايو اولسون كرك فنا. ايمدى اى شاعر! سنك سويلديكك بيتك اك شاعرانه‌سى او بيتى اوقوديغك زمانده مستمعين اوت (صادقدر) ديه‌لر.

بو دخى مادح حضرت پيغمبر جناب لبيد حقيقت پروركدر.

ماعاتب المرء الكريم كنفسه
والمرء يصلحه القرين الصالح

مآلاً ترجمه‌سى

كريم الذات اولان كشيدن صدور ايده‌جك برامر ناهمواره كندى وجدانى كبى عتاب ايدن اولمز كشى‌يى اصلاح ايدن قرين صالحدر.

فرنك شاعرلرندن برينك :

وجدانیدر اسائت فعلنده آدمك
دعواجیسی، شهودی، قوانینی، حاکمی

صورتنده ترکجه‌یه ترجمه اولنان شعری بوما آلدن مأخوذدر .

م

برمکتوب

حرمسرای عصمت آکین ازدواجکزه سعادتیاب دخول اولمش برملكك صورخانهٔ موجودیتدن عالم حقیقیٔ ابدی‌یه پرجنبان اولدیغی خبر صاعقه اثری سامعه درتلهف اولمشدر .

دها یکی اشراق ایتمش اولان برکوکب مسعودیت زوجیتك ـ سریع الزوالٔ اولمقده حیات انسانیه‌یی تنظیر ایدرجه‌سنه ـ بویله بك آز برزمان ایچنده افول‌پذیر اولمسندن محبت صافیه‌کزله مالی اولان قلبلریمزده پیدا اولان حس تأثر وتکدر تصویرنده قوهٔ قلمیه‌یی حقیقةً عاجز براقه‌جق درجه‌لرده‌در .

لكن نه‌یاپیلیر ؟ . الدن نه‌كلیر ؟ . .

آه ! .. حكمت ایجاد، شوصیدكاه مكونات ایچنده هیچ بروجود بزی حیاتك مرك دینیلان اوشكاركركبی امان پنچه‌سندن رهایاب اوله‌میه‌جغنی هردقیقه انظار ابتصاره عرض ایدییور .

. . . . . . معمر اولمسی دعاسنی تذكار ایله ترجمان تأثرمز دیمك اولان اشبو ماتمنامه‌یی كمال سوزشله تقدیمه شتاب ایدر وقزاندیغمزدن امین اولدیغمز مودتكزك دوامنی تبشیر ایده‌جك مأثر وفادارینك ابرازینه عنایت بیورمكزی تمنی ایلرز باقی محبت، اشتیاق . . .

عبداه انور

اوچ‌درت یاشنده برنوحیاتك عالم وجوده وداعنده والده‌سی لساننده سویلنمش سوزشلی برتاریخدر .

برملكدك سن قاریشدك كرچه افلاكیلره
حسرتكله مادرك بیچاره اما آه ایدر

جوهرین تاریخکی هر آن دلم تکرار ایدر
طفل ایکن اوچدك قوجاغمدن جکرپاره‌م عمر !
١٣٠١

بر قطعه

حق بیلیر شمدی بو مکتوب مودت آیات
باعث مفخرتی اولدی دل غمکینك
نصل ایفا ایده‌یم شکرینی بیلمم، قلبه
پك صفا ویردی شو الطافی صفی الدینك

« خانهٔ پدری زیارت »

[شاتو بریانك آثارندندر]

عمریمك اك طاتلی واك زیاده مسعودیتلی زمانلرینی درونلرنده کچیردیکم اورمانلری کوردیکم آنده کوزلرمدن اقان یاشی تسکین ممکن اولمیوب انلره برصوك دفعه دها عطف نظر وداع ایتمك آرزوسنه مقاومت مستحیل ایدی

بیوك برادرم خانه‌مزی صاتوب یکی صاحب خانه ایسه درون کاشانه‌ده ساکن دکل ایدی. ایکی طرف چام اغاجلریله محاط یوللردن و انساندن خالی باغچه‌لردن کچر وبعضاً دخی یاری قیرق یاری صاغلام پنجره‌لری سیر ایتمك ایچون طورر ایدم.

باصامقلر کاملاً یوصون باغلامش ولرزه‌ناك خراب اولان باصامق طاشلرینك آره‌سنده درلو نباتات پیدا اولمش ایدی. بیلدیکم بر پرستار غلظت اطوار ایله قپویی آچدی بن خانه‌یه قادمهٔ جنبان دخول اولور ایکن بو حریف تحقیر آمیز بر صورتده آتیده‌کی کلماتی تلفظ ایتدی: «یاهو! سنده برقاچ کون اول بورایه ورود ایله خانه‌یه کیر ایکن دوشوب باییلان قادین کبی‌می یاپه‌جقسین.» حریفك کلامندن بو قادین همشیره‌م اولوب بنم کبی هنکام شبابی مخاطره اشکریز اولمق ایچون بورایه کلمش اولدیغنی اکلادم.

هر نه‌حال ایسه براز مندیل ایله کوزیاشلریمی سیلوب اجدادمك خانه‌سنه کیردم. بن دائره‌لری کزر ایکن آتدیغم آدیملرك سسندن ماعدا هیچ برسس ایشیدلمز ایدی. اوطه‌لر دخی پنجره قناتلرینك آره‌لرندن کیرن ضیای شمس

ایله منـور ایدی . والده‌مك بنی طوغررایکن ترك حیات ایتدیکی و پدرمك اوتوردیغی و بنم بشکده یاتدیغم اوطه‌لری بربرر زیارت ایتـدم . خانه‌دن چیقارایکن سرعتله ماشی وارقه باقمقدن بیله متحاشی ایدم . برادر وهمشیره وسـائر اقربانك یانلرنده امرار اولنان اوقات وازمان نقدر انسانه صفابخش ایسـه اولقدر دخی سریع الجریان اولوب آز وقت ایچنده اوهیئت مجتمعه پریشان وخانهٔ آسوده‌کیٔ بال تملندن ویران وکلشن عیش وطرب متصادف ریاح شدیدهٔ خزان اولور .

بیوك اغاجلر اطرافنـده‌کی نهالانك کندیلریله برابر نشو ونما بولملرینی کوررلر ایواه که بیـوك پدرلر ایچون بو لذت پك نادراً میسر اولان بختارلقلردندر :

سعیدبکزاده
جمیل

—

برق

هر زمان احتمال اساسی بدایتده آراملیدر .

نتکم اولادینك، مزیات خلقیـه ایله متحلی اولمسنی،

كورمك استيانلر، سرمايهٔ محبتلرينك طبيعتلريني تذكيه و ذهنلريني انوار خلقيه ايله تنويره سعي و اهتمام ايتمليدرلر. سزاي تأسفدركه بزده بو جهت معتنا بهايه تنصيب نكاه ايدنلر همان هيچ حكمنده اولوب مثلا كبرانك، ادبانك بو وظيفهٔ محترمه ايله معمول به اولملري لازمكليركن بر عكس اوله‌رق نيجه اصيلزاده‌لرك . . . زاده‌لرك نحوست ايله سفالت ايله يشادقلري كورلمكده‌در. بوكبي حالات متأسفه‌يي كوره‌رك وجدان سليم متأثر اوليور. اشته مكاتب عاليه‌مزك بر قاچنه تدريس علم بيورمقله معارف عثمانيه‌مزه بويجه خدمتلري، معروفتلري سبقت ايده‌كلان، معتبر طريق غزته‌سي باش محرر فضيلت سماتي سعادتلو سعيد بك افندي حضرتلري. انوار خلقيه‌نك افراد جمعيته اولان تأثير و ماهيت نورانيه‌سني تقدير بيورمش اولدقلرندن؛ مخدوم ذكاوتنشانلري جميل بك افنديك تحصيل فضل و كمال ايلدريني صكره‌ديه براقدقلري اكلاشيليور چونكه جميل بك افنديك برقمزه درج، نشريله كسب مفخرت ايلديكمز اثر ترجمه‌لري، حداثت سنيه‌لريله متناسب اولميوب، ايلروده پك بيوك برذات اوله‌جقلريني تبشير ايدييور. مع مافيه اخلاقك حسن تأثيري اطفاله عائد اولوب دور شباني كچورمش اولنلره اخلاقك نه تأثيري اوله‌بيلور.

« سامعهٔ الوانمون »

(مابعد وختام)

بری موسیو (روشاس) و دیکری موسیو (اوکتی) طرفلرندن نقل وروایت ایدیلان مشاهداتده خسته‌لر الوان مشهوده‌یه خارجاً محل تعیین ایتمامکده اولوب بالعکس مذکور خیاللری کندی نفسلرنده یعنی دماغلرینك ایچنده کورمکده ایدیلر.

بو علامتك عکسی یعنی قوهٔ باصره‌یه شدید بر رنکك تأثیرینی متعاقب بر احتساس سمعی طویقدن عبارت اولان حالت مرضیه دها زیاده نادر ظن اولنقده ایسه‌ده (بلولر) ایله (له‌مان) سکوننته یانمقده اولان بر غاز شعله‌سنك کندیسنده (٣) و (٢) حرنلری احتساسنی واهتزاز ایتمامکده بولنان شعله‌نك ایسه (٢) حرف صداسی حسنی ایقاظ ایلمکده بولنان بر شخصی روایت ایتدیلر.

مؤلفین مومی الیهمه کوره سس طویوران باصره علی العموم ظن اولندیغی درجه‌دن دها زیاده چوقدر حتی موی الیهم (٥٩٦) کشینك (٧٦) سنده بو علامتی مشاهده ایتمشلر ایمش.

موسیو (روشاس) بالذات سؤال ایلدیکی اللی قدر شخصده بالعکس اوت جوابی ویرن یالکز ایکی کشی‌یه

تصادف ایتمش اولوب انلردن بریسنده دخی سس طویو-
ران قوه باصره یك زیاده حالت میناده ایمش مشـاهداتی
نشر ایدیلانلرك یك‌چوغی اركك اولوب بونلرك اکثریسی
دخی قرق یاشی کچمش و اصلا نه ظهورات عصبیه‌دن بر
شیئه و نه‌ده آفات مفصلیه بیله مبتلا اولمامشلر ایمش.

بو مسئله‌ده ذکر اولنـه‌جق برجهت خصوصیت وار
درکه اوده بو یولده‌کی اختلال سمعینك بر فامیلانك بر قاچ
اعضاسنده ظاهر اولمسی کیفیتیدر (لوسانا) ابتداکی مخطرهٔ
علمیه‌سنده مستمع الوان ایکی برادر حقنده‌کی مشاهده‌سنی
ذکر ایلیور ایدی. کذا (نوسبومر) دخی ینه بری طبیب
اولان ایکی برادرلره عائد اولمق اوزره ایکی وقعه روایت
ایدیور ایدی.

تاریخ مرضیلری نشر اولنـان ذواتك یك چوغنك
طبیب یعنی حسیات ذاتیه‌لرینی تحلیل ایتمکه دیکرلرندن زیاده
الفت ایتمش و یا هیچ دکلسه اقتدار کسب ایلمش اشخـاص
اولمسی صورت مخصوصه‌ده دقت اولنه‌جق بر نقطـه‌در.
موسیو (یدووتو) ایله موسیو (اوکتی) نك دخی خسته‌لری
بو قبیلدن ایدی.

نشر ایدلمش اولان وقوعاتك هیچ بریسنده بو علامت

مرضیه‌نك مریضنده تاریخ یعنی ابتدای ظهوری حقنـده بر معلومات بولمق بزم ایچون ممکن اولمدی .

مبتلا اولانلرك هیچ بری بو حاله برنجی دفعه اوله‌رق نه وقت دوچار اولدقلرینی تعیین ایده‌مامکده اولدقلرندن بو مسئله‌ده غالبـا وظائف حیـاتیه‌جه ولادی اوله‌رق بر اختلال موضوع بحث و مطالعه اولمش ایدی .

بوندن صکره صحتلری یرنده اولانلرده ویاهیچ دکلسه قوهٔ سامعه‌لری حال طبیعیده رنکخون اولمیـان اشخاصده بعض شرائطك ویابعض وسائط دوائیه‌نك و یاخود دیکر برشیئك موقتاً سامعهٔ الوانخون حالتی حصوله کتیره‌بیلوب کتیره‌میه‌جکنی بیلمك قالیر .

(ته‌ئوفیل غوتیه) بوندن قرق سنه مقـدم (پرس) لك تفرقه‌سنده بر حشیشخاس امتصاحندن صکره‌کی حسیات ذا۔ تیه‌سنی تحلیل ایتمکده ایکن جمل آتیه‌یی یازمقده ایدی: (قوهٔ سامعه‌م فوق‌الحد کشـایش بولدی ایدی بن الوانك کورولتیلرینی ایشتمکده ایدم یشیل قیرمزی ماوی صاری صدالر تمامیله بالامواج صورتنده بکاوارد اولمقده‌ایدیلر).

تأثیرات سمعیه‌نك نه وجهله احتساسات ملونه حاصل ایلدیکنی وشاید بو مسئله‌یی تفسیر حصوصنده بر یاکلشلق

بولنوب بولنمدیغنی بر چوق مؤلفلر تمحص وتدقیق ایلدیلر.

مومی الیهم امواج صوتیه نك حصولنـه لازم اولان اهتزازاتك یکدن بر احتسـاس سمعینك مختلط نتیجه سنك وساطتنه لزوم قالمقسزین احتساسات بصریه یی دخی تولید ایده بیله جکی فکرینی الوانك نظریه سنده ابتناً بیان ایلدیلر.

بو اعتراضه وقایع آتیهٔ ثلثه جواب ویرمکده کیدر.

(١) احتسـاس سمعی اوزاقده اتیلان طوپ پاطلا.مسندن حاصل اولدیغی وقت احتسـاس ملونك ظهوری طوپ دومانك کورلدیکی آنده اولمیوب بالعکس تأثیر سمعینك درك اولندیغی آنده در.

(٢) (غراززی) نك روایت ایتدیکی خسته بر اعمی اولدیغندن بوراده تأثیر بصری فرضیه سنی حسابه ادخال ایتمك ممکن اوله مز.

(٣) غمغمهٔ صدا مستمع لون اولان شخصك خلقنده واقع اولدیغی وقت بیله احتساسات لونیه حاصل اولمقده در.

قوای حسیه مزدن یالکز بریسنه ایدیلان ایقاظ سایه سنده مختلف ایکی دانه قوهٔ حسیه مزك آن واحدده فعلیته کلملری پك نادر حالاتدن اولمغله بو مسئله ده بر زیاده سیله حس تجسسمزی موقظ اولان بر علامتك اوکنده بولنمش اولیورز.

بونك تعریف و ایضاحی ایچون عرض ایدیلان نظر-
یه‌لر چوق اولدیغندن نظریه‌لرك بو كثرتی كندیلرینك
نقصانلرینی اثبات ایتمكده‌در .

مع‌هذا بونلرك كافه‌سی اهمیتجه بر نسبتده دكلدر .

مثلا موسیو (بروئل) سامعهٔ الوانمون كیفیتی ذهنك
بر ضلالتنه عطف ایدوب اساس طبیعتی حقنده بشقه بر
یولده ایضاحاته كیرشمیور .

سائر اهل مشاهده ایسه مدرك الوان اولان مراكز
دماغیه‌نك افراط حسیتلرندن دم اوردیلر .

موسیو (پوشه) ایله موسیو (تورنو) یه كوره مستمع
الوان اولانلرده قولاقدن منحصراً مراكز مدركه‌یه منتهی
اولان الیاف عصبیه ایله علی العاده عصب بصرینك الیافی
بیننده غیر طبیعی بر طاقم اشتراكات وارایمش .

اكر حقیقةً بویله بر غلط طبیعت موجود ایسه جهاز
سمعی ایله اجهزهٔ سائرهٔ حسیه بیننده بویولده هیچ بر اشتراك
بولنمدیغندن زیاده‌سیله جالب غرابت بر كیفیت اولمش اولور.

خصوصیله موسیو (یدرونو) نك انظار دقته عرض
ایتدیكی وجه اوزره بو اشتراكات غیرطبیعیه بعض اشخاصده
هر بر سس دیكر بر نوطه‌یه مقابل كلمكده اولدیغندن یك

كثير العدد اولمق لازم كلير .

(نوئل) نام ذات بو خصوصده جهاز عصبیٔ سمعی ایله جهاز بصری بیننده اشتراك دنیله‌جك مرتبه‌ده بر ارتباط تشریحی اولمقسزین بو كیفیتك اساسی تشعشع عصبی واحتسا. سات مشتركه‌دن عبارتدر فكرنده بولنیور .

(بدرنو) دفع مشكلات ایچون مراكز سمعیه وبصریه‌نك درون دماغده مناغمات طبیعیه‌ده بولندیغی فرضیه‌سنی قبول ایتمكده ایسه‌ده نصل اولیورده سامعهٔ الوانمون حالنی یالكز عددلری محدود اولان بر قاچ كشیده روئمون اولوب بو نظریه‌نك قبولی تقدیرنده لازم كلدیكی اوزره هر كسده كورلمیور . نصل اولیورده بو حال تشریحجه طبیعی اولان بر مسئله‌دن عبارت ایكن فیزیولوژی بو مسئله‌نك ایجا. باتندن اولان نتایجی علائم معتاده اولمق اوزره قید ایتما. مكده بولنیور .

والحاصل سامعهٔ الوانمون حالتنك تاریخنده كثرتله مشهود اولان حالات ارثیه‌یی بو تقدیرجه نصل تعریف وایضاح ایتملی ؟

بناءً علی ذلك شمدیلك نتایج مستحصله‌یی قید وضبط ایلیه‌رك نتایج مذكوره‌یی وقایع ممكنه ولكن نادره كبی اعتبار

ایتمك و بو مسئله حقنده تفحصات جدیده اجراسنی توصیه ایلمك ایله اکتفا ایلیوب تفسیر و ایضاح خصوصندن واز کچمك اولادر. چونکه (اعتراف جهالت ذاتاً بیوك بر مزیتدر .)

دوقتور

ح•خ

« فرات نهرنده برقیز »

(مابعد وختام)

نوریه‌نك اکثر زمانلرنی کچیردیکی وحدتسرای . . . ناظر البدائع برموقع فرحفزا ایدی ایسه‌ده نه‌چاره‌که صاحبه‌سنك فنای وقتندن دمساز عبرت اولان مناظر بیت ملال انکیز کابوس یأس وسکوته استیلاء اولمشیدی.

نوریه‌نك اضطراب تجلی‌کارانه‌سنی تسکین ایتمك ایچون خانهٔ ماتمسرانی زیارته کلان ارباب التفاتك هربری متأثر اوله‌رق عودت ایلیوردی .

هله قافلهٔ زیارت میانده شوکبی سوزلر دخی ایشیدلمکده ایدی : « زواللی قیزجغز ، نافله اقامت

ایده‌میه‌جکدر حقیقةً بویله! کنجلرك فنا بولملرینه تأسف ایتمامك الدن کلمیور . یازیق، یازیق . . . . » .خسته‌لکی بر آیدن زیاده امتداد ایتدی . فقط طالع ناسازینك امر واجباری اوزرینه او وجود نازکتری محوه یورویان (درد) لك او بیچاره‌یه مرحمت ایتدنکندمیدی نه‌ایدی ؟ ایولشه‌جکنی تبشیر ایدر رنك صحت ، وجه پرتوبارنده نمایان اولمشیدی .

هیهات ! نوریه مرضنك بونمایشندن پك اوقدرممنون اولمامشیدی واقعا بدننه قوت کلمش ایسه‌ده بوتاب وتوانك برمدت صکره ضعف وزوال بوله‌جغنی، بولندیغی حالك آهنك حزینی اشراب ایلدکده ایدی .

طالع ادبارینك ستره چالشدیغی اسراره بردرجه‌نوریه کسب اطلاع ایلمش ایسه‌ده اتخاذی لازم کلان تدابیر مؤثرهٔ فوق‌العاده‌یی استعمالدن ایلروده انتاج ایده‌جك احکامك مسئولیتنی دوشنیوردی که تداقعی برحرکتی اختیارده تأنی کوستردی .

نوریه‌نك اون‌اوچ یاشلرنده بیکس قالدیغنی عرض ایلمش ایدی ایسه‌کده ساذلانه، وغریبانه کچن اومعنیدار ایام معصومه‌سیله شو وقعهٔ مؤلمه‌یی تحدید ایدر بر تاریخ

یازه‌مدق . تاریخك نه‌لزومی وار که پدر ومادرینك وفاتاریله مرور ایلیان مدت لسان تذکیره النه‌جق فاجعه‌لردن دکلدر . دقت بیورلسونکه شو لوحهٔ حزن آلودی بدایت تصویرمزدنبرو قلبی حزنك، یأسك احوالنه خدمتدن قورتاره بیلدکمی؟ انسانك بعض دفعه‌لر عرصهٔ غفلته اوغرامسی طبیعی کبی برشیدر. حقیقةً بشریتده اثر غفلتك موجودیتی ساحهٔ بروزه چیقاره‌جق برچوق امثلهٔ مثبته تعداد ایدیله بیلور.

بعض مخلوقلر واردرکه حد ذاتنده وخامتی درکار اولان برفعلی اجرادن احتراز ایتلری ارباب دقت طرفندن اخطار ایدیلورده روی تعندکوستروب هوای تهالککارانه‌لرینه تابعیتدن باش اله‌مزلر .

اشته نوریه‌مزده عین زمینده حرکت ایتدیکندن برایکی سنه صکره سرزدهٔ ظهور اولان بلالرك انفعالاتنه قاتلانمغه بالطبع مجبور اولدی اکرچه او اختیار والده لسان مشفقانه‌سندن تصدر ایدن هرکلام سلامتداری حسن تلقی ایتمش اولسیدی بوکبی نتایج وخیمه‌نك آوردهٔ حصولنه میدان قالیورمیدی ؟! بورالرینی نوریه پك کوزل اکلامشیدی نه‌چاره که انسان هراستدیکنه نائل اوله‌میور

هرنه حال ایسه سوزمزی بتورەلم :

نوریه او صکره کی مدت افاقتندن استفاده ایتمك استدی ایسەده ایدەمدی شدتلی اضطرابلر عودت ایدرك بیچارەیی آجینەجق برحال کدرنمایه کتورمشیدی بودفعه یشایه بیلك امیدلری بسبتون محو اولمشیدی برکون اختیار والده ایله باغچەیه اینرلر براز کزینەرك مرتفع برمحله واروب توقف ایدرلر پیش نظرلرنده برحوض وایکی بوی قدر ارتفاع ایدن فسقیه شعاع طلعت بارك انوار فیضافیضنه قاریشەرق سقوط ایدرکن نور معجزه کبی انظار ناظرونی جاذب بولنقده ایدی . شلالەنك یاخود فسقیەنك منظرەسی بوقدرله قالمیور بو حوضدن باغچەنك وجه سفلیسنه آقوب کیدن صولرك آهنك لسانی شو سوزلری تشکیل ایدر ایدی:

بیهوده می ایتدیکم بو افغان
ایواه جدای مولد اولدم
راحت قالەیم وطنده دیرکن
سرادۀ رفت وآمد اولدم .

اوجویبار خوشجریار آغلایوب طورسون .

نوریه فلکدن مصائبزده نامنی آلمزدن اول هرصباح

اومعصوم اللريله كوزتديكى ازهاره اراقه ايلك وظيفه‌سنى بوكره كوزلرى ايفا ايليوردى. نوريه‌نك كوكلنى برمأيوسيت وسيعه‌يه سوق ايدن والده‌سـنك سوه‌كلديكى برقاچ سنبل ساقسيلرى‌ايدى. حتى قنطرۀ قنادن كذر ايليه‌جكى ساعتده بيله اوسـنبللرك مزارينه نقل اولنمسنى صورت جـديه‌ده اوله‌رق وصيت ايتمشيدى.

اختيار والده روزكارك خيلى صدماتنه كوكس كرمش پيرلر صره‌سنده بولنديغندن بويله ماتملره اشـتراك ايدرك سينه‌زن تأثر اولمغى شيخوخت عمرينه يكده مساعد كوره ـ ميوردى.

بناءً عليه نوريه‌نك حزنى شبهـه‌سز زياده‌لشمكده بو ـ لنديغندن تعديل ايده‌جك بر واسطه قالمامشيدى.

***

او صرده اختيار والده مرحومه‌نك سنبللر حقنده وصيت ايتمش اولديغى خاطره‌يى دخترالم‌پرورينه نقل وشرح ايتمك اوزره اياغه قالقه‌رق نوريه‌يه شووجهله توجيه خطا ـ بت ايدر: «قيزم! ديكله، سكاخانم والده‌نك سنبل چيچكنه اولان سوداسنى تعبير ايده‌يم: مادرينك بو لطيف شكو ـ فه‌يه اولان محبتى او رتبه تزايد ايتمشيديكه بعض دفعه‌لر بو

بدیعهٔ خـلاقه حیرتله نظر انداز اولەرق کیجەنك ایکی اوچ ساعتلرینه قدر مشتغل لطـافتی اولوردی. نتکم وفاتنده بیلەانلرك قبری اوجنه نقل وضع اولنمسنی التماس ایتمشیدی. یارین بکا رفاقت ایتده شو ساقسیلری قبرستانه کتوروب مرشد روح مهجوری اولەلم اولمزمی قیزم ؟ »

ایرتسی کون علی الصباح هر ایکیسی طوغریجه اول سمت عبرتنشاته واصل اولورلر.

نوریه قبرستـانه داخل اولور اولمز قطرات سرشکنی بی اختیار قبرلراوزرینه طاغتمغه باشلار.

براز صکره او لاهوتی کوزلرك تعطیل گریه ایلمسندن استفادەیه چالیشان قلب نومیدینك لسان محزونانەسی کرسیٔ استغراقه وارەرق نوای یتیمانەسیله اندیشهٔ سکوتدەکی ار. واحه دهشت انداز اولمغـه باشلادی. بو ارەلق ایدیلان مخـاطبـاتك بر قسمی مادر مهربانترینه عائد بولنیوردی‌که اولیات خطـابتی شو زمینی طوتمشیدی: « ای سوکیلی مادرم! سکا اولان محبت خالصانەمی اثباته لسانم قادر او. لەمز ایسه کوزلرم شهادت ایدەبیلور قالقـده کور دامن بد بختمی لبریز قیلان یاشلر دها قورومدی. نیچون حجاب ایدییورسین؟ بنی غریب براقوب تکمیل سفر ایلدیکندنمی

محجوبسین؟ زیانی یوق اشتیاق مادرانه‌دیو بنم بر اینس و غمخوارم واردر. بنم بر آن یالکز قالدیغم اولمدی. برقاچ کونه قدر بکا دنخی عرصهٔ ویران کسیله‌جك اومزك هر هانکی جهتنـه امالهٔ نکاه ایلمش ایسه‌م خیالی کورمکده‌یم. فقط بیلم ایتدیکك وداع جدیدن برو بو بدبخت قیزینی درخاطر ایتـدیکك وارمیدر؟! ارواحك دائم القرار ساکت بولنمسی بر قانون طبیعی ایســه‌ده سن بو امره تبعیت ایتمیویر نه اولور بر ساعتدر التفاتنه مظهر اولمق امنیهٔ خالصانه‌سیله سویلنوب، یلواروب طورن‌اولادینك نطق نیازکارانه‌سی ارتق لال اولمق درجه‌لرینه کلدی.

شو مزار فنایه کیرمزدن اول یأس وحسرتمی تسکین واسـتقبالمی تأمین ایچـون شـو بیتی وردزبان حقیقت قیلیوردك:

ان فرق الموت اجســادنا
لافرقه الله ارواحنــا!

بن‌ده‌سنی ناچار شو وجهله تصدیق ایتمك اسـتیوردم اشته ینه تکرار ایدرمکه بنی اوزلدیکك وقت کورمك ایچون مزارندن باشنی قالدیروب اطرافنــه باقین هر دائم بنی استقامت ادب وحرمت اوزره دستزن تکریم اولمش

کوررسين صاغ قالدقچه سنی زيارته كله جكم ، اگر مبتلا اولديغم بلادن؛ خلاصياب اوله‌مز ايسه‌م ارتق . . ده كوريشورز . الوداع ای مادر مشفقم ! »

بو اثناده اختيار والده متأثر اولمش كبی كنديسنه برطور ويره‌رك عودت زمانی اولديغنی نوريه‌يه اخطار ايدر، قالقوب برابرجه اوه كلورلر.

***

نوريه‌نك غايت متحسس بر حاله كلوب و دها صكره وجودينی افنايه چالشديغنك نره‌دن نشأت ايتديكی شمدی اكلاشيله‌جقدر .

بو ايكی ماتمزده‌لرك قبرستانی بعدالزياره اوه كلدكلرينی سويلمشيدك اشته نوريه اوه كلوب قپودن كيرركن بر تاتار واسطه‌سيله آتيده‌كی مكتوبی آلور :

« سكا نكته‌لی ومعنيدار برالقاب بولمغه وقتی مساعد بولمدم . چونكه طالع منحوسم تجلی ايلدی بن شو حادثه‌نك عرض چهرهٔ مصيبت ايليه‌جكنی اولجه كشف ايده‌بيلمشيدم فقط نه فائده‌كه . . . فلك بعضيده كوچكلك ايدر (صبر ايدن نائل امل اولور) قانونی شمديلك بنجه جاری اوله‌ميه‌جقدر . يازيق ! باق خامهٔ المنثارمی بوراده اداره ايده‌

مامکده‌یم . تأسفم سندن دور اوله‌جغمـه دکل بنیمی نیران مخیله‌سیله شعشعه‌لندیرن تصوراتمك واصل حـد حصول اوله‌میه‌جغنـه‌در . اوت، نوریه‌جکم ! سکا اولان محبتمك بقاسـنی تأمین ایده‌میه‌جکمدر . یا بیلم که بولنـدیغم حالك نشوؤ یأسنی سکا نه‌لسان ایله نه‌مرام ایله ا کلاده‌یم .

« عشق دردی ای معالج قابل درمان دکل
ترك جان دیرلر بودردك معتـبر درماننه »

ارتق قسوت والمك نه‌سوزشلی درجه‌سنده بولندیغمی عرضه حاجت یوقدر .

سکا بوندن بویله مکتوب تقـدیم ایتمك شرفنه نائل اوله‌میه‌جغمدن شـوراده برایکی سوز دها سـویلیه‌یم . سنك ایله . . . . یاخود طالعنه کوجنه بز بربرمزی ینه سومکده دوام ایده‌لمده بقالم نتیجه‌سـنده نه اولور باقی سلامت، محبت سلامتله قائمدر . »

نوریه مکتوبی کوزلجه براوقودقدن صکره برکوشه‌یه چکلوب اوطورر اوصره‌ده سیماسنده حزین بررنك پیدا اولمشیدی . لسانی ایسه خفیف خفیف شـو بیتی تکرار ایدییوردی :

« هپ سنکچوندر بنم دنیا جفاسی چکدیکم
یوقسه عمرم‌واری سنسز نیلرم دنیایی‌بن »

بر هفته صكره مكتوب مذكوری یازان (كه‌اوته‌دنبرو نوریه‌نك سوكیلیسی) عاشق بیمار تكمیل انفاس حیات ایلمش اولدیغنك خبر پركدری صائقهٔ بلا كبی قیزه‌یتشدی بیچاره قیزك اولنجه امالنی محو ایلدی نهایت اول وجود سیمینبر ده‌اریبوب كیتدی.

***

نقدر مثبت برحقیقتدركه انسان حالت مأیوسیتده كلنجه هر نوع سیئاتی اجرادن چكنمز. نوریه‌ده هر درلو فنالغی كوزه آلدیرمشیدی.

چهارشنبه كونی اوكه‌دن برساعت صكره نوریه‌نك قلبنه برخلجان كبیرا ایچه دهشت ویرر. اطرافنه باقنیر كیمسه‌یی كوره‌مینجه:

(بكله ای كوزلرم بكله نه كیدن وار نه كلن)

دیه‌رك آیاغه قالقار وعلی العجـله قپویه اینر. نهایت اودن چیقار وفرات نهرینك جهت جنوبیه‌سنه طوغری شتاب ایدر. جارینك سوروندیكی ونازنین آیاقلرینـك باصدیغی یرلر نوریه‌نك آتشـلی تصورلرینه نهایت ویرمك اوزره اختیار سفر ایتدیكنی اشراب ایلردی.

وقتاكه ساحله یاقلاشیر صولر راكد واطراف ساكت برحالده‌ایدی. بو صمت فصیح ایچنده بركوكل آغلاییوردی! بو صمت فصیح ایچنده‌اشیا حزین برلوحه‌تشكیل ایلمشیدی. دیكر طرفدن نوریه نظرینی نهرك میانهٔ كردابنه توجیـه ایدرك

حسبحاله شو سوزلرله باشلار: « آق طورمه آنهر شهر تشعار! خوشمه کیتدك، آق باقه‌یم آق! حزنم آرتیور. سرشك حسرتم سکا باقه‌رق جوشـه کلیور. اما دیه‌جکسـكکه « بن طائفهٔ نسادن حظ ایتمم چونکه مشاهیرالنسادن بری مجرامی دیکر محلاره تحویل ایلدی. کندی کندیمه آقـوب کیدیورکن نی اوقدر بالالره اوغراتمق روامیدی؟ » خیر خیر، سن آق باقه‌یم! کوزلرم، شوقم، روحم هپ سکا منحصرقالدی. شو معیشتسرای فناده بوندن بویله یشامق بکا حرام اولدی. نهانخانهٔ ابدیته کچه‌جکم واسطه‌م سنسین! » بو سوزلر سو۔ یلنیرکن قیامتـه عـلامت ویرورمرتبـه‌ده اجانب برتزلزله اوغرادی مدهش ومخوف صدالر ایشیدلمکه باشلادی.

نهر بردنبره غاليانه کلدی نهرده آغر آغر کیدر برجسد کورلدی. بوجسد نوریه ایدی‌که یشادیغه چکه‌جکی اضطرا۔ باتك تحسرینه تحمل کتوره‌میه‌رك کندینی نهره آتمشیدی.

برقاچ کون صکره جسدی ساحله چیقوب بعض ارباب حمیت طرفندن قبرستانه نقل اولنمشدر.

[رساله‌مزك وسعتسزلکی بولوحه‌نك بر چوق یرلرینی طی ایتدیرمکه مجبور ایتلمشدر]

برقزك جلد اولنه قدر وقوعبولان سهولرك

جدول مخصوصيدر

صحيفه	خطا	صواب
١	اخطاره	احضاره
٤	صوارسين	صاوارسين
٩	صورنله	صورتله
٩	كربه	كريه
١٠	طورا	طور!
١٠	يريشان	پريشان
١١	موروث	موروش
١٩	علم فقره	علم فقهه
٢٠	رأى مصيبته	رأى مصيبنه
٢٢	پادشاه قدس مكان	پادشاه قدسى مكان
٢٢	عقد ريسمان	عقد رسيمان
٢٤	فاخر السماوات	فاطر السماوات
٢٧	انبا	ابنا
٢٨	زير وزير	زير وزبر

صحیفه	خطا	صواب
۳۲	معالطاتی	مغالطاتی
۳۲	خدیوانداز	خدیو تیرانداز
۳۵	طوق	طوقن
٤۳	ذورق	زورق
٤۹	تنزل ایدلدکجه	تنزل ایتدکجه
٥٦	نوح ناجنك	نوح ناجینك
٥۷	آریخسه	آویخته
٥۷	مشوردر	مشهوردر
٦۳	بالبطع	بالطبع
۷۲	اوریزه	آویزه
۸۰	اولدیعی	اولدیغی
۸۷	نجم فروع	نجم فروغ
۹۱	(قالومبلی)	(قالوبلی)
۹۱	بالقیور	پارلاییور
۱۱۱	کوزلرم	کوزم
۱۲۳	مالك حبه‌یه	حبه‌یه مالك
۲۱۳	اوسینك ایله روحجك	سینك ایله اوروحجك
۲۲۰	تغنی	تغنی

صحیفه	خطا	صواب
٢٢٢	ویقتور هوغودن مکتوب	ویقتور هوغویه‌دائر ملاحظه
٢٢٢	قوفانك	متوفانك
٢٢٣	ﺠـت ادبه	سمت ادبه
٢٢٤	اکتر	اکثر
٢٢٤	کنحلرمز	کنجلرمز
٢٢٤	مشکل ادراك	مشعل ادراك
٢٢٤	محلول	محصول
٢٢٤	لساتمزه	لسانمزه
٢٤٤	م. زاج	م. ز. ا. ج
٢٨٢	نکاه روحم اتله	نکاه رحم ایله
٢٩٠	حدیجه زاده	خدیجه زاده
٢٩٠	یانمش	یاتمش
٣١١	علی کمالی	علی کمال
٣١٣	یوکون	بوکون

ادارهٔ شرکت مرتبیه مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سی
نومرو ٣٤